ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մեթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան		10 շ.	20 շ.
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է։

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 3 ՄԱՐՏ 1926

3 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 92 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ո՞ՒՐ ԵՍ, ԿԱՅԷՆ

Վերջապէ՛ս . . . Շաբաթ մը լուռ մնալէ, տասը օր ալ ուրանալէ եւ սռելէ յետոյ, Երեւանի համայնավար անձեռը անուղղակի կը խոստովանի թէ ձերբակալութիւններ կատարուած են Հայաստանի մէջ։

Մեր տուած առաջին լուրին վրայ (փետր. 14), «Երեւան» կը ճչար փետրուար 19ին.

«Լուրը ծայրէ ի ծայր շինծու է». «բացարձակապէս կը հերքենք»։

Փութացինք տալ հարկ եղած պատասխանը (փետրուար 21), յիշելով մեր աղբիւրներն ալ (ի հարկէ առանց քաղաքի անուն տալու, քանի որ խորհրդային վարչութիւնը ամէն բանէ առաջ ոստիկանական, լրտեսական կազմակերպութիւն է)։ Այն ատեն (փետրուար 24), հետեւեալ տողերը գրեցին առանց կարմրելու.

«Ձեր հրատարակած լուրը պաշտօնապէս սուտ մըն է, շինծու է։ Եթէ ո եւ է ձերբակալութիւն կատարուած ըլլար, խորհրդային թերթերը անշուշտ արձագանգ պիտի ըլլային»։

Եւ քանի մը տող վարը, միեւնոյն քուէթ-ին.

«Զանգուածային ձերբակալութիւն մը կրնայ ըլլալ միայն դաշնակ-մենշեւիկ հակայեղափոխական շարժումի մը առթիւ»։

Եւ ահա անփառունակ դարձ մը՝ կիրակի օրով (28 փետր.)։ Սովորական վայրահաչութիւններէն յետոյ, «անկուսակցական» օրկանը, ուժ տալով իր լրտեսական երեւակայութեան, կը դիտէ որ մեր լրատուն «խորհրդային երկրի մէջ ապրող Դաշնակցականներէն մէկն է», հետեւաբար, «կրնանք կռահել որ Դաշնակցական դաւադիր կազմակերպութիւն մը կրնայ ձերբակալուած ըլլալ խորհրդային կառավարութեան կողմէ»։ Ու դարձեալ.

«Եթէ Հայաստանի մէջ զանգուածային ձերբակալութիւններ կատարուած են, այդ սարսափին ենթարկուած կրնան ըլլալ միայն դաշնակցական դաւադիրները երկրի մէջ»։

Ու վերջապէս, միշտ քարէ քար զարնուելով.

«Դաշնակցականի մը, կամ դաշնակցական կազմակերպութեան ձերբակալումով ժողովուրդը ահուսարսափի չի մատնուիր, ընդհակառակն աւելի կը հանգստանայ»։

Ինչո՞ւ. որովհետեւ «Դաշնակցութիւնը այժմ ալ կը մնայ ժողովրդի թշնամին»։

«Իսկ ժողովրդի թշնամիներու ձերբակալութիւնը՝ եթէ եղած է իսկ, ատկէ թող սարսափին միայն դաշնակցականները»։

Այս անպատիւ նահանջէն յետոյ, երկուշաբթի օր, մենք արդէն ստացեր էինք երկու նոր նամակ, մէկը՝ փետրուար 22 թուակիր, բոլորովին տարբեր քաղաքէ մը, միւսը փետրուար 6 թուակիր, որ կը հաստատէր առաջին հեռագիրը։ Ձ ե ր բ ա կ ա լ ո ւ թ ե ա ն ց լ ու ր ը բ ա ց ա ր ձ ա կ ա պ է ս ճ ի շ դ է։ Ճիշդ է նաեւ «Երեւան»ի համար, միայն սա տարբերութեամբ որ, անոր ենթադրութեամբ, կալանաւորները «դաշնակ»ներ են, հետեւաբար ժողովուրդը ահուսարսափի մատնուելու պէտք չունի։ Այսպէս կ՚ընեն Թուրքերն ալ, — և ըրին 1915 Ապրիլ 11ին, խումբ-խումբ գնտան նետելով կամ աքսորելով հարիւրաւոր մարդիկ, իբրեւ «կոմիտէճի», իբրեւ «մուզիր», եւ հանգստութեան յորդոր կարդալով ժողովուրդին։

Ո՞ւր ես, Կայէն։ Եւ տակաւին մենք չյայտնեցինք նոր հալածանքին պատճառները։ Չ յ ա յ տ ն ե ց ի ն ք ո՛ չ թ է ծ ա ծ կ ե լ ո ւ հ ա մ ա ր, ա յ լ ո ր ո վ հ ե տ ե ւ ի ս կ ա պ է ս չ ե ն ք գ ի տ ե ր։ Արհամարհանքով կը մերժենք այս մասին եղած գարշելի ակնարկները։ Ծածկելու, կեղծելու, սռելու վարժութիւնը փնտռեցէք ուրիշ տեղ, մանաւանդ ձեր բոլորտիքը, Երեւանէն մինչեւ «Երեւան»ի անելը։

Ուրեմն, հինգ տարի վերջն ալ, մարդիկը սարսափի տակ են տակաւին, եւ պարբերաբար կը շաչեցնեն Չեկային մտրակը, առանց անդրադառնալու որ, ճի՛շդ այդպիսի «քաջագործութիւններ»ու հետեւանքով պայթեցաւ 1921 փետրուար 18ը։ Հարիւրաւոր մարդիկ իրենց ազատութենէն կը զրկուին մէկ հրամանի վրայ, ժողովուրդի հանգստութեա՛ն համար,— համաձայն Երեւանի անճարակ փաստաբանին։ Նոյնը Վրաստանի եւ Ատրպէճանի մէջ, ինչպէս կը հաղորդէր մեր թղթակիցը. «Հալածանքները համակովկասեան հանգամանք ունին»։ Կը նշանակէ թէ տէրերը գոհ չեն ծառաներու գործունէութենէն, եւ քիչ մը աւելի եռանդ կը պահանջեն, հայ ժողովուրդին ոգնայարը փշրելու համար։

Եւ, գործի վրայ երեւալու առիթներ չեն պակսիր։ Եթէ դաւադրութիւն չկայ — և չկայ — ի՛նչ փոյթ. կարելի է ստեղծել. ո՛ղջ մնայ հռչակաւոր Լիժինի ոգին։ Պոլշեւիկները — մանաւանդ անոնց հայ կապիկները — ընդունակ են այնպիսի «գործեր» սարքելու, որ աշխարհ կը զարմանայ։ Եւ քանի ուժ ունին իրենց կռնակը — իրենց կամկար ձեռքերով քանդըչորս ժամ իսկ չեն կրնար կանգուն մնալ — կ՚օգտուին առիթէն, կը հալածեն սանձարձակ լրբութեամբ։ Եթէ դաւադրութեան մը փաստը ունենային, աշխա՛րհ պիտի ցնցեցնէին առաջին օրն իսկ, մահացու հարուած մը տալու համար թշնամիներուն։ Մինչդեռ, քաջութիւնն իսկ չունեցան տէր կանգնելու կատարուած բռնութեանց։

Երբեք այսքան հրէշ...յին համեմատութիւններ առած չէր Կայէնի ոգին, ո՛ր եւ է ժողովուրդի մէջ։ Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԳՈՂ ՍԻՐՏԸ ԴՈՂ

Այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ, Սօֆիայի «Արաքս»ը, վերլուծելով Հայաստանի եւ առհասարակ Անդրկովկասի մէջ կատարուած վերջին ձերբակալութեանց պատճառները, կը գրէ.

— «Ոչ մէկ բան այսօր կրնայ արդարացնել զանգուածային հալածանք մը, որովհետեւ այդ կրնար ըլլալ միայն ընդհանուր վտանգի մը պահուն, ներքին կամ արտաքին ճակատի վրայ»։

Մեր պաշտօնակիցը նոր հալածանքներուն իմաստը կը գտնէ պոլշեւիկեան հոգեբանութեան մէջ։

«Չի վայելելով ժողովուրդի վստահութիւնը, զուրկ բարոյական ուժէ յենարանէ, պօլշեւիք ղեկավարները միշտ ինքզինքնին կը զգան փուշի վրայ. կասկածը իրենց մէջ կ՚ապրի ու կը մնայ հակառակ ամէն բանի։ «Դող սիրտը դող» բացատրութիւնը ամենէն աւելի իրենց է որ պիտի պատշաճէր։ Եւ ճիշդ ատոր համար ալ սխտէմաթիք կերպով հալածանքներ կը ստեղծեն, պահելու համար զանգուածները սարսափի տակ, եւ ապահովելու համար իրենց աթոռները։»

ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ ՔՈՒԷԱՐԿԵՑ ՆՈՐ ՏՈՒՐՔԵՐԸ

Կառավարական ելմտացոյցը, որ անցած շաբաթ Ծերակոյտին ներկայացուած էր, ամբողջութեամբ քուէարկուեցաւ 21ի դէմ 268 ձայնով։ Ամենէն աւելի վիճաբանութեան առարկայ դարձաւ վճարումի վրայ գանձուելիք 100ին 1 ֆրանք 20ի տուրքը, որուն մեծ կարեւորութիւն կուտար ելմտական նախարարը պիտանէն հաւասարակշռելու համար։ Այս առթիւ Պ. Տումէր հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ.—

— Վճարումի տուրքը մեզ պիտի փրկէ այն տագնապալի կացութենէն, որ ծանօթ է ձեզ։ Այս տուրքին շնորհիւ գանձը անմիջական հասոյթներ պիտի ունենայ։ 1926ի ելմտացոյցին մէջ ուշադրաւ բաց կայ։ Ապրիլէն մինչեւ Դեկտեմբեր չորս անգամ թղթադրամ տպուեցաւ, ընդամէնը 17ուկէս միլիառի, ֆրանքը արագօրէն ինկաւ, առաջ 28 սանթիմ կ՚արժէր, այժմ կ՚արժէ 18 սանթիմ, մօտ 100ին 35 անկում։ Եթէ շարունակենք նոր թղթադրամ տպել, մեր դրամին ամբողջական արժէքը կորսնցնելու վտանգին տակ պիտի ըլլանք։ Պիտի շարունակե՞նք դարձեալ նոյն ձեւով տագնապը կասեցնելու համար։ Բոլոր կուսակցութիւններն ալ համաձայն են ոչ պատասխանելու համար։ Ամէն բանէ առաջ պիտանէն պէտք է հաւասարակշռել։ Երբ ամէն ամիս հասոյթէն 5—600 միլիոն աւելի կը ծախսենք, շուտով կը կլլենք գանձին հասոյթները եւ դարձեալ նոյն տագնապին կ՚ենթարկուինք։ Պէտք է նոյնպէս հրապարակէն քաշենք թղթադրամներուն մէկ մասը — որ այժմ 35 միլիառի կը հասնի, առանց որու՝ վտանգը ամէն օր մեր դուռը պիտի ըլլայ։ Մենք ջանացինք ստեղծել կարգ մը հասոյթներ, որոնք մէկ կողմէ ելմտացոյցին բացը պէտք է գոցեն, միւս կողմէ ներքին փոխառութեան պարտքերը վճարեն հետզհետէ։ Մենք ուզեցինք հին տուրքերու վրայ բարեփոխումներ ընել, որպէս զի նոր գրասենեակներու եւ պաշտօնեաներու պէտք չունենանք։ Ուզեցինք գործերու քանակին վրայ դրուած տուրքը աւելցնել. սակայն բոլորը հակառակեցան ատոր։ Ուստի առաջարկեցինք Ֆրանսայի մէջ կիրարկել վճարումի տուրքը (taxe sur les payements) որ գոյութիւն ունի Պելճիքայի մէջ եւ որ հետզհետէ վերալուծեալ տուրքին տեղը պիտի բռնէ եւ անոնց ենթականերու թիւը 2 միլիոնէն կէս միլիոնի պիտի իջեցնէ։ Այս կերպով հարկատուները աւելի նուազ շփման մէջ պիտի ըլլան ելմտական վարչութեան հետ։ Այս տուրքը մեզի պիտի տայ այնպիսի հասոյթներ, զորս կարելի չպիտի ըլլայ հայթայթել ուրիշ միջոցներով։ Եթէ նոր թղթադրամ տպենք, նոյնիսկ եթէ գոյութիւն ունեցողները չջնջենք, ամէնէն պզտիկ դէպքէ մը մեր դրամը պիտի քայքայուի։

«Վստահ եմ, որ, եթէ ինծի միջոցներ տա՛ք, պիտի կրնամ ներկայ տագնապին առաջքն առնել եւ բնականոն վիճակի մը վերադառնալ։ Եթէ Ծերակոյտը զիս պաշտպանէ, իմ ջանքերուս մէջ պիտի յաջողիմ. առանց այդ աջակցութեան, յաւակնութիւնը չունիմ յաջողելու, հետեւաբար եւ պիտի հրաժարիմ պաշտօնէս»։

Խօսեցաւ նաեւ վարչապետ Պ. Պրիան, որ յայտնեց թէ նոր տուրքերը խիստ ծանր բեռ մըն են ազգին համար։ Կառավարութիւնը յարգեց իր խոստումը՝ անուղղակի տուրքերը աւելցնելու մասին։ Սակայն պէտք է ընդունիլ որ ուղղակի տուրքերն ալ անհրաժեշտ են։ Բայց աւա՛ղ, բոլոր տուրքերն ալ, ուղղակի թէ անուղղակի, նեղացուցիչ են անոնց համար որ կը վճարեն զանոնք։

Ակնարկելով վաճառականներուն վերջին շաբաթներս տուրքերու դէմ կատարած բողոքի ցոյցերուն, վարչապետը յայտնեց որ այդ մարդիկը տակաւին նոր տուրքերը վերջնապէս չընդունուած, իրենց գիները կը բարձրացնեն, շահագործելով յաճախորդները։

Ծերակոյտը հետեւեալ նոր հասոյթները քուէարկեց.— ալքօլի վրայ՝ 100 միլիոն ֆրանք, աղ՝ 35 միլիոն, սուրճ՝ 50 միլիոն, ծխախոտ՝ 800 միլիոն, վճարումի տուրք՝ 2,400 միլիոն, մթերքներու փոխանցում՝ 200 միլիոն ֆրանք։

Ելմտացոյցը կրկին ղրկուեցաւ Երեսփ. Ժողովին, որ այս շաբթու քննութեան պիտի ենթարկէ ծերակոյտին ընդունած նոր տուրքերը։

ԲՈՂՈՔ ՆՈՐ ՏՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Ժամանակէ մը ի վեր յաճախադէպ դարձան տուրքերու դէմ բողոքները Փարիզի թէ գաւառի մէջ։

Այսօր ալ սրճարաններն ու մանր առեւտրականները ժամը 2 էն 4 պիտի գոցեն իրենց դուռները եւ բողոքի մեծ միթինկ մը պիտի գումարեն։ Այս առթիւ մեծ ազդեր փակցուած են Փարիզի գլխաւոր փողոցներուն մէջ։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՔՐՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆ

Աւետմաստոյգ տեղեկութեանց համաձայն, քրտական նոր և ուժեղ ապստամբութիւն մը ծագած է Պիթլիսի և Մուշի գաւառներուն մէջ։ Թուրք զօրքերը անխնայ կը ջարդեն իրենց ձեռքը անցած կիներն ու ծծկեր երախաները։

Պիթլիսի մօտ պատմական Պօհտան-Սուի կամուրջը Քիւրտերու կողմէ խորտակուած է եւ 200 թուրք զինուորներ կոտորուած են, այս կամուրջին մօտ տեղի ունեցած կռիւի ժամանակ։ Քիւրտերը ամէն կողմ հրոսակային կռիւներ կը մղեն թուրք զօրամասերու դէմ։

Ապստամբութիւնը լայն ծաւալ չունի, բայց կը մղուի զանազան ուղղութեամբ, զբաղեցնելով բանակը։

Քիւրտերը հանգարտ են առ այժմ միայն Վանի շրջանին մէջ։ Մեծ դէպքերու կը սպասուի գարնան։

Սելանիկ ռմբակոծուեցաւ

Իտալական եւ սերպիական թերթերը կը գրեն թէ Զօր. Փանկալօս պաշարման վիճակի ենթարկած է Սելանիկը, ուր զացած էր վերջերս։ Արդէն բաւական մարտանաւեր դիրք բռնած էին նաւահանգիստը. իսկ Ուրբաթ օր հասան չորս թորփիլահալածներ, որոնց թնդանօթները ուղղուած էին քաղաքին վրայ։ Ցամաքային զինուորներն ալ վար դրուեցան զօրանոցներու մէջ։ Օտար հիւպատոսները չէին կրնար հասկնալ թէ ինչ կ՚անցնի կը դառնայ։ Բացարձակ գաղտնապահութիւն պատուիրուած է պաշտօնեաներուն։ Աթէնքի մէջ զրոյց կը պտտի թէ ընդարձակ դաւադրութիւն մը սարքուած է բանակին մէջ։ Դիկտատորը ձերբակալել եւ աքսորել տուած է գնդ. Մարմիրոսը, որ իր գլխաւոր գործակիցն եղած էր ասկէ առաջ։

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ՑՈՅՑ ՄԸ

45 ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ

Աշխատանքի Նախարարութեան մէկ շրջաբերականին համաձայն, Մարտ 1էն սկսեալ շինութեանց յանձնառուները իրաւունք պիտի ունենային գարնան և ամառնային եղանակին ինը ժամ աշխատցնելու բանուորները։ Այս որոշումին դէմ բողոքելու, ինչպէս նաև օրավարձի յաւելում պահանջելու համար արհեստակցական միութեանց պատկանող և շինութեանց մէջ աշխատող բանուորները— որմնադիր, հիւսն, ներկող, դարբին, եւլն.— թիւով 15-20 հազար, առջի օր կէս օրէն գործադուլ ըրին և հաւաքուեցան Աշխատանքի սակարանին և արհեստակցական միութեանց ուրիշ մեծ սրահներուն մէջ, ուր միթինկներ կազմակերպեցին և ճառեր խօսուեցան։ Միթինկի պահուն սրահին մէջ տեղ չգտնող հազարաւոր բազմութիւնը փողոց ինկաւ և կարգ մը վայրերու մէջ շրջագայութիւնը գրեթէ դադրեցաւ։ Ոստիկանական ուժեր խմբուած էին Ռէփիւպլիքի հրապարակը և Սէն-Մարթէնի ջրանցքին երկայնքը, արգիլելու համար բանուորներու համախմբումը։ Ժամը 4ին ճառերը վերջացան։ Աշխատանքի Լիկային պատուիրակութիւն մը մեկնեցաւ դէպի հանրօգուտ շինութեանց գործատէրերու գրասենեակը (ռիւ Լիւթէս) ներկայացնելու համար բողոքողներու պահանջները։ Հազարաւոր բանթողներ ուզեցին ընկերանալ պատուիրակութեան, որուն վրայ թափոր մը կազմուեցաւ և ուղղուեցաւ դէպի Ռէփիւպլիքի հրապարակը, «Միջազգային»ը երգելով։

Ոստիկաններ եւ քաղաքապահներ փորձեցին արգիլել թափորին յառաջխաղացումը. սակայն չյաջողեցան եւ բազմութիւնը մտաւ Ռիւ Թիւրպիկօ։

Այդ պահուն օգնական ուժեր հասան եւ ցուցարարները երկու մասի բաժնեցին։ Մէկ մասը սկսաւ յառաջանալ դէպի ռիւ տիւ Թամփլը, միւսը մտաւ ռիւ տէզ Արշիվ։ Ճամբան քանիցս կռիւներ ծագեցան ոստիկաններուն եւ ցուցարարներուն միջեւ։ Պատուիրակութիւնը յաջողեցաւ ի վերջոյ հասնիլ ռիւ Լիւթէս։

Ոստիկանական Տեսչութիւնը կը յայտնէ թէ ցոյցի պահուն վիրաւորուած են 45 ոստիկաններ, որոնց երեքը շատ ծանր վիճակի մէջ կը գտնուին։ Ցուցարարներէն մօտ 100 հոգի վիրաւորուած կամ ծեծ կերած են։

Դիկտատոր մը պէտք է Անգլիոյ

Անգլիական բազմաթիւ թերթերու սեփականատէր լորտ Ռօթըրմիր "Տէյլի Մէյլ„ի մէջ «Անգլիան Մուսոլինիի մը պէտք ունի» խորագրին տակ կը գրէ.— Հինգ տարիէ ի վեր Ֆրանսան պողպատի արտադրութեան կողմէ աշխարհի մէջ երրորդ տեղը կը գրաւէ, որով մեր տեղը բռնած է։ Ամենէն ուշ երկու տարիէն Ֆրանսայի բուրդի ճարտարարուեստը պիտի գլէ անցնի Եօրքշայրի մեր գործարանները, որոնք աշխարհի մէջ առաջին տեղը կը գրաւէին։ Ասկէ զատ, Ճարբն անցեալ եղանակին մեզի հաւասար բամպակի հիւսուածեղէն արտադրեց։ Գրեթէ ստոյգ և որոշ է որ այս տարուան վերջը, կամ ամէնէն շատ յառաջիկայ տարուան վերջը Ճարբն մեր տեղը պիտի գրաւէ, իբրև բամպակ արտադրող երկրորդ պետութիւն։

Մեր բոլոր ճարտարարուեստները հիմա օտար մրցակցու-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐՔԱՀԱՎԱՔՈՒ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ

Ի. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐՔԱՀԱՎԱՔՈՒ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ

Հայկական գրքահավաքույթի հիմնադրամի գաղափարը ծագեցաւ Ամերիկայի Հայ Գրողների Միութեան մէջ, 1923 թուին։ Ան ներկայացուցած էր Միութեան վարչութեան անդամ Վահան Թոթովենց, որ ամերիկահայ գրականութեան ամենէն ուշադիր ուսումնասիրողներէն մէկն է։ Ան կը նկատէր, որ հայ գրականութեան մեծագոյն մասը կորսուած է, կամ կորսուելու վտանգին մէջ է։ Հայ գրողները իրենց գործերը կը հրատարակէին ինչպէս կրնային, առանց մտածելու, որ ժամանակ պիտի գայ, երբ անոնք պիտի ըլլան հետաքրքրութեան առարկայ։ Ուրիշներ կը հրատարակէին իրենց գործերը, բայց ետքը կը մոռնային անոնց մասին

ՏՏԳՔՍՀՀՇՂՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամեն օր առավոտյան

Հրատարակության տարեթիվ 1926 ամիս սեպտեմբեր օր 28

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամեն օր առավոտյան

Հրատարակության տարեթիվ 1926 ամիս սեպտեմբեր օր 28

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամեն օր առավոտյան

Հրատարակության տարեթիվ 1926 ամիս սեպտեմբեր օր 28

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամեն օր առավոտյան

Հրատարակության տարեթիվ 1926 ամիս սեպտեմբեր օր 28

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամեն օր առավոտյան

Հրատարակության տարեթիվ 1926 ամիս սեպտեմբեր օր 28

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամեն օր առավոտյան

Հրատարակության տարեթիվ 1926 ամիս սեպտեմբեր օր 28

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ամեն օր առավոտյան

Հրատարակության տարեթիվ 1926 ամիս սեպտեմբեր օր 28

թեան ծանր սպառնալիքին տակ են։ Դեռ չենք հաշուեր զերմանական արտադրութիւնը, որուն լրիւ գործունէութիւնը պիտի սկսի տարի մը վերջ։

Այն ատեն է որ պիտի հասկնանք թէ ի՞նչ խենդութիւն գործեցինք Տօուսի ծրագրին շնորհիւ վերակենդանացնելով տնտեսական գետնի վրայ մեր ամէնէն ահռելի թշնամին՝ Գերմանիան։ Մեր ազգային տնտեսութեան պայմանները երկարօրէն ուսումնասիրելէ վերջ, այն համոզումը գոյացուցած եմ որ բան կարելի չէ յուսալ մեր Խորհրդարանէն, որովհետև ծախքերը թեթեւցնելէ աւելի նորեր կը ստեղծէ։ Անխուսափելիօրէն ըստիպուած ենք դառնալ դէպի Իտալիա։ Այդ երկիրը չէ որ տնտեսական բացառիկ տագնապի մը յաղթեց՝ շնորհիւ մէկ մարդու հանճարին։ Բայց Անգլիոյ մէջ ունի՞նք պետական մարդ մը, որ նկարագրով, կարողութեամբ և քաջասրտութեամբ կարելի ըլլայ բաղդատել Մուսօլինիի հետ։

Լօրա Ռոթըմիր կը ջանադրվէ կազմել եռապետութիւն մը, որ լիազօրութիւն պիտի ունենայ վարելու Անգլիոյ տնտեսական և ելմտական քաղաքականութիւնը։

Ընտիր փաշա կինկիա կ'այցելէ

Ըսմէթ փաշա շաբաթ օր մեկնած է Մերսին, ուր պիտի հնայ տասը օր. յետոյ պիտի այցելէ Ատանա, Տէօրթ-Եօլ եւ շրջակաները. ծովու ճամբով պիտի երթայ Սէլէֆքէ, Ատալիա եւ Իզմիր, ուր շաբաթ մը հնալէ վերջ Էնկիւրի պիտի դառնայ։

Թոհաթլեանի խնդիրը փակուած

«Լքեալ» գոյքերու վարչութեան կատարած քննութեան հետեւանքով, հաստատուած է թէ Թոքաթլեան պանդուկը Հայոց Պատրիարքարանին վաքըֆ է, որով «լքեալ» գոյք չի նկատուիր։ Այս կերպով խնդիրը փակուած է եւ ազգային արժէքաւոր կալուած մը փրկուած։

Հրեայ պատուիրակութիւնը մեկնեցաւ

Քրիստափոր Քոլոմպոսի խնդիրը կը շարունակէ շփոթեցնել Պոլսոյ Հրեաները, որոնք յայտնի անձերէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը ղրկեցին Էնկիւրի. ասոնց մէջ են Նէսիմ Մազլիահ, Փրօֆ. Ավրամ Գալանթի, և փաստաբան Սիմոն Լէվի։ Ատոնք Էնկիւրիի մէջ պիտի ներկայանան Մ. Քէմալի եւ վարչապետին ու կասկած չկայ որ Թուրքիոյ բոլոր Հրեաները շուտով Թրքացնելու խոստում տալէ վերջ պիտի դառնան Պոլիս։ Այդպէս պատուիրակներէն կալանթի Թուրքերէն Թերթերուն մէջ յօդուած մը գրելով, կը յայտարարէ թէ ինք ո՛չ թէ «Թուրքերու բարեկամ» է, ինչպէս Թերթ մը գրած էր, այլ «Թիւրք օղլու Թիւրք»։

Գալաթիոյ, Բերայի եւ Շիշլիի 20,000 Հրեաներու անունով հեռագիր մը հրատարակուած է Թուրքերէն Թերթերուն մէջ, ուր կ'ըսուի թէ իրենք խորապէս ազդուած են Պոլսոյ մամուլին կողմէ հրեայ համայնքին դէմ եղած հրատարակութիւններէն և կը պահանջեն որ կառավարութիւնը արագօրէն խնդիրը քննէ եւ յանցաւորները, եթէ կան, պատժէ։ Նոյնիմաստ հեռագիր մը ղրկած են նաեւ Գաղզիւղի 5000 Հրեաները։

Հայ քժիշկի մը առեւանգումը

Հեռագիրը հաղորդած էր թէ Տիւրդի ապստամբները Դամասկոսի մէջ առեւանգած են հայ բժիշկ մը։ Սուրիոյ Թերթերը հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտան այս մասին։

40-50 հրոսակներ պիշերանց մտան Տօքթ. Արմենակ Մէլէքեանի տունը, որ Ֆրանսական պաշտպանութեան գիծին դուրս, Մուհաճիրին Թաղը կը գտնուէր, կողոպտեցին անոր 1500 հնչուն օսմ. ոսկին և առեւանգեցին բժիշկին ու եղբայրը, սարկաւագ Յովհաննէս Մէլէքեանը։ Այս վերջինը նոյն գիշերն իսկ ազատ թողուեցաւ, սակայն բժիշկին մասին կարելի չեղաւ լուր առնել։ Բժիշկը ազատ ձգելու համար ապստամբները քանի մը հարիւր ոսկի եւս պահանջած են։ Ղրկուած է 100 ոսկի, սակայն չեն հաւանած։ Ուրիշ զրոյցի մը համաձայն, Տօքթ. Մէլէքեան ձէպելը-Տրիւզ փոխադրուած է, ապստամբներու հիւանդանոցին մէջ ծառայելու համար։

Այս դէպքը մեծ յուզում յառաջ բերած է Դամասկոսի Հայերուն մէջ։ Բազմաթիւ քրիստոնեաներ ամէն օր կառախումբով Լիբանան կը մեկնին։ Կացութիւնը անստոյգ է։

Դամասկոսի մէջ 12-13000 Հայեր կային։ Վերջին դէպքերուն առթիւ աւտնցմէ հագիւ 3-4000 կրցած են հեռանալ քաղաքէն. մնացածները ուրիշ տեղ երթալու միջոց չունենալով, այժմ շատ խեղճ վիճակի մէջ են և միշտ մտահոգ։

Անգլիոյ եւ Ամերիկայի նաւային ուժերը

Գրեցինք թէ Անգլիա որքան կարեւորութիւն կուտայ իր օդային տորմիղին, որուն համար բացառիկ վարկ քուէարկեց անցեալ շաբաթ։ Լոնտոնի մէջ առջի օր հրատարակուեցաւ կապոյտ տետրակ մը, որուն մէջ մանրամասն տեղեկութիւններ կան Անգլիոյ, Ամերիկայի, Ճաբոնի, Ֆրանսայի, Իտալիոյ, Ռուսիոյ և Գերմանիոյ նաւային ուժերուն մասին։ Այս ցանկէն կ'երեւայ որ Անգլիա 444 ռազմանաւ ունի, իսկ Միացեալ Նահանգները՝ 543։ Այս վերջինը աւելի շատ ընդծովեաներ և թորփիլահալածներ ունի, մինչ Անգլիա առաջին տեղը կը գրաւէ խոշոր մարտանաւերու մէջ։ Ասոնցմէ, թէ Անգլիա և թէ Ամերիկա իւրաքանչիւրը 18 մարտանաւ ունին. ապէ զատ Անգլիա ունի չորս զրահաւոր, մինչ Ամերիկա զրահաւոր բնաւ չունի։ Անգլիա 47 յածանաւ ունի, Ամերիկա՝ 32. Անգլիա 172 թորփիլահալած ունի, Ամերիկա՝ 309. Անգլիա 56 ընդծովեայ ունի, Ամերիկա՝ 120։

Անգլիա ծրագրած կամ շինելու վրայ է երկու մարտանաւ և 15 յածանաւ, մինչ Ամերիկա 8 յածանաւ միայն կը շինէ։ Ճաբոն ունի վեց մարտանաւ, չորս զրահաւոր, 31 յածանաւ։ Շինուելու վրայ են ուրիշ յածանաւեր։

Ի՞նչ կ'ուզեն դրամատէրերը

Խորհրդարանային դրութեան դէմ հալածանքը տարափոխիկ հիւանդութեան պէս կը ճարակի Մոսկուայէն մինչեւ Չոռմ և Լոնտոնէն փարիզ։ Ֆրանսացի առեւտրականներու, հողատէրերու եւ գործատէրերու ներկայացուցիչները առջի օր վակրամի սրահին մէջ միթինգ մը գումարելով, բանաձեւ մը քուէարկեցին, բողոքելու համար Խորհրդարանին դէմ, «որ կը ձգտի իրարու դէմ հանել վաճառականն ու հողատէրը, մինչ անոնք միացած են Ֆրանսայի մեծ շահերը պաշտպանելու համար, հակառակ քաղաքագէտներու մեքենայութեանց։ Ատոնք ցոյց տուին թէ իրենք չեն կրնար կուսակցական կռիւներէ վեր պահել իրենք զիրենք եւ բարեկարգել ելմտական կացութիւնը։ Խորհրդարանային պետութիւնը անկարող է ու է բան ընել ապրուստի նոյութեան և դրամի անկումին դէմ։ Ուստի կը հրաւիրենք Ֆրանսայի պետական դրամատան տնօրէնն ու վարիչները, որ յենլով արտադրողներու հանդիսաւոր յանձնառութեանց վրայ, մերժեն նոր թղթադրամ տպել»։

Բանաձեւը քուէարկողները պատրաստակամութիւն կը յայտնեն ամէն զոհողութիւն ընել երկիրը փրկելու համար՝ պայմանաւ որ՝ 1.— Պետութիւնը լքէ անշահաբեր մենաշնորհները և ջնջէ բոլոր աւելորդ ծախքերը։ 2.— Խորհրդարանը բնաւ չխառնուի ելմտական գործերու։ 3.— Պետութեան առջև ներկայացուած արհեստապետութիւնները պէտք է բաշխեն տուրքերը և վարեն պետութեան պարտքերը չնջելու սահմանուած գումարները։

Նիմոլա կախուած

Էնկիւրիի անկախութեան դատարանը վերջացուց լրտեսութեամբ ամբաստանուած Նէքոլայի, Քէնանի և Լիսանէտտինի դատավարութիւնը։ Նիքոլա մահուան դատապարտուեցաւ և մահապատիժը գործադրուեցաւ հինգշաբթի առաւօտ Էնկիւրիի մէջ։ Քէնան և Լիսանէտտին 15ական տարի բանտարկութեան դատապարտուեցան։ Ուրիշ լրտես մը՝ Ֆախրէտտին՝ Թուրքիոյ սահմաններէն դուրս հանուեցաւ։

Ասֆիւլ Քէրիմ յարձակողականի սկսաւ

Ապրիլ Քէրիմ Մարտ 1ին մեծ յարձակողականի մը սկսաւ Ռիֆի ճակատին վրայ։ Ֆրանսացիներու կողմնակիցները մեծ պարտութեան ենթարկուեցան։ Արիւնալի կռիւներ տեղի ունեցան ամբողջ օրը։ Կը կարծուի թէ Ապրիլ Քէրիմ մեծ ուժեր ունի իր տրամադրութեան տակ եւ օդերու տաքնալէն առիթ կ'ուզէ քաղել, իր վերջին փորձը կատարելու համար։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ ԹՈՒՐՔԻԱՅԷՆ

Լոիրնէի քաղաքապետութիւնը գրաւած է Ֆընտըզլեանի ալիւրի մեծ գործարանը։

*** Թուրք քաղաքային նոր օրէնքը չարդիլեր Թրքուհիի մը ոչխարամի մը հետ ամուսնութիւնը։

*** Պոլսոյ մէջ 138 օտար ընկերութիւն կայ, 35,570,000 ոսկի դրամագլուխով։

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՍԷՆ-ՇԱՄՕՆԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Լուսոյ Շրջանային կոմիտէն Սէն-Շամօնի մէջ Մարտ 7 կիրակի օր ժամը 14.30ին ժան տ'Արքի սրահին մէջ կը ներկայացնէ ԱՒԱՐԱՅՐԻ ԱՐՇԻՒԸ կամ ՔԱՋՆ ՎԱՐԴԱՆ։ երգ, երաժշտութիւն եւ հայկական պարեր։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. փարիզի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ 12 Մարտ Ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին։ Օրակարգ՝ Զեկուցում Սուրիոյ ընդհանուր կացութեան մասին եւ ընթացիկ հարցեր։

*** Նոյն օրը կէս ժամ առաջ տեղի կ'ունենայ Հ. Յ. Դ. Քրիստափոր Խումբի ժողովը։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Հայրենակցական Միութեան ընդհ. ժողովը՝ Շաբաթ իրիկուն, (6 Մարտ) ժամը 8ուկէսին Floria ճաշարանին մէջ։ Հասցէ՝ 61, Rue M. le Prince. Métro Odéon.

Հ. Յ. Դ. Խաժակ խումբի ժողովը՝ Շաբաթ երեկոյ, 6 Մարտ ժամը 8.30ին, 13, Rue de Londres. Օրակարգ՝ ընտրութիւններ եւ ընթացիկ հարցեր։

Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի «Ռամտամ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը վաղը, հինգշաբթի իրիկուան ժամը 8.30ին. 2 Cours Lienteaux սրճարանի սրահը։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հայ կարմիր խաչի ընդհ. ժողովը՝ Կիրակի 7 Մարտ, առաւօտեան ժամը ճիշտ 9.30ին 2 Cours Lienteaux սրճարանին սրահը։

ԿԻՅՎԻՒ հայրենակիցներու ժողովը՝ Մարտ 7ին կիրակի ժամը 4ին։

36 Rue Polonceau. Métro Barbès Rochechouart.

ՁԱՇԱՐԱՆ COSTAS

ԱՐԵՒԵԼՔԱՆ ԵԻ ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՄՈՒԱԳԻՏ

Խնամեալ սպասարկութիւն
Ընդարձակ սրահներ
Մատչելի սենեակներ

54, Rue du Pont-Neuf,
BRUXELLES,
Tel. 118.44

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՒԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած «Ռոստոմ» Լսարանական միութեան կողմէ Չաուէի կիրակին, 4 Ապրիլ Salon du XVe 159 rue Lecourbe

ԾԱՆՕԹ.— կը խնդրուի քոյր միութիւններէն եւ կազմակերպութիւններէն նկատի առնել այդ օրը։

"ՀԱՅ. ՊԱՐԱՄՕՐԱՀ,,Ի ՅԵՐԵԿՈՅԹԸ

Salle de la Museի մէջ
կիրակի 7 Մարտ 1926 ժամը 2ին
10, Rue du Général Brunet (19e)

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՒԱՆԴԷՍ

JAZZ-FATTY

Դկ. Ֆոթ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

ԹՈՒՐՔ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

Ինչպէս ծանուցած էինք, Պէրհանեէտտին պէյ «Փըթիի ժուռնալ»ի թատրոնին մէջ ներկայացումներ պիտի տայ Մարտ 5էն 14, չերեկոթի՝ ժամը 2ին և 4ին, երեկոթի՝ ժամը 9ին։

Իրեն հետ են Մէվլէվի Տէրվիշները եւ երեք պարուհիներ՝ Սէնիէ հանըմ, Ֆէրիհէ և Նէպիյէ։ Պիտի ներկայացնեն «Վոսփորի պիշերները», օրքէսթրով և լճնէլ սաղով։ Գիները՝ 5էն 50 ֆրանք։

ԼՈՅՏ ՏԵՍԱԻ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԶՐՈՒՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ուղեցոյց առօրեայ խօսակցութեան, օրինակներով եւ պիտանի բառերով

ԳԻՆ 75 ՍԷՆԹ

Կ'արժէ որ Ֆրանսա բնակող ամէն հայ զրպանը հատ մը ունենայ անկէ։

ԴԻՄԵԼ

H. Mamasian/ Massis Book store
137 1)2 East 27th st.
New-York City U. S. A.

ՀԱՅ ԿԻՆԵՐՈՒՆ

Հայ Տիկիններու եւ Օրիորդներու համար իրենց տունը միքենայի վրայ կԱՐԻ աշխատանք ունինք, օրական 20 ֆր. ապահով։ Դիմել 20 Rue de Bezons, Courbevoie.

Փնտռեցէ՛ք բոլոր գրավաճառներուն եւ թղթավաճառներուն։

ՖՐԱՆՍԱ ԲՆԱԿՈՂ ԱՄԷՆ ՀԱՅՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

1926ի ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՏԱՐԵԳԻՐՔ

ԳԻՆ 10 ՖՐՔ.

(ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 12 ՖՐԱՆԿ)

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ - ՄԱՍԻՍ - ՏՊԱՐԱՆ

Imprimerie MASSIS, 208 bis Rue Lafayette, Paris

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առաջիւ անգլիական եւ Ֆրանսական նորաձեւ կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) թելեֆոն Provence 05-49

ՏՕԿԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵԻ ՎԻՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Տիկին Նոյեմեար Սահակեան, կը փնտռէ իր Թոռը բնիկ Ադիճի (Խմիր) Յովակիմ եւ Մարի Ընտանեանի որդին Ընտան այժմ 23 տարեկան, արհեստով շօֆէօր։ Խմիրի դէպքին կորսուած է։ Ատյդ տեղեկութիւն տուողին 500 ֆրանք նուէր պիտի տրուի։ Տեղեկացնել Թերթիս խմբագրութեան կամ հետեւեալ հասցէին։

Monsieur Simon Agopian 48 Rue de la République. Puteaux Seine. 3-1

Բնիկ Մշոյ Զիարէթ գիւղացի Սրամ Տէր Ներսէսեանը (Հաստատուն) կը փնտռէ իր եղբայր Վարդան Տէր Ներսէսեանը, որ մինչեւ 1920 Պոլիս կը բնակէր (Զաքմաքճըլար Օհնիկ Արզուման տպարանը)։

Տեղեկացնել Լեւոն Տօնիկեանի, «Յառաջ»ի հասցէով։

Կը փնտռուի Օր. Յօլիճ Քէօշէեան որ կը գտնուի փարիզ։ Տեղեկացնել Թերթիս վարչութեան։

Ձորճիլ կինը Հռիփսիմ Թումանեան կը փնտռէ իր քրոջ ապրիկը Հաճի Վարժապետի կինը պէսնի- Զէլիհունցի Հաճի Մարիամ, որ կը բնակէր Գարշը Օվա Մուրատ փունարը. այժմ կը կարծուի ըլլալ Հալէպի գաղթականներու կայանը. — Գրել Dondikian Abonné Colbert 556, Marseille.

Կը խնդրուի Սուրիոյ Թերթերէն արտատպել։

Բնիկ Պիթլիսի Տատիկ գաւառի Սասից գիւղացի Խաչիկ Գրիգորեան կը փնտռէ իր հօրեղբօրորդին, Գալուստ Բարսեղեանը, որ ընդհանուր պատերազմէն առաջ Գահիրա ամուսնացած էր եւ երկու գաւակ ունի։ 1917ին Ֆրանսա տեսնուած է։ Հասցէն իմացնողներուն պիտի նուիրուի 50 ֆրանք։ գրել Nicolas Koutzoukian (Epicier) Sarkis Sarkissianի Décines (Isère) France.

Խարբերդի Ըրշարյա Ջարքոյեան կը փնտռէ եղբայրը Հայկ Ջարքոյեանը որ 1922ին Սմբատեանէն անցած է Եւրոպա որբերու հետ։ Կը կարծուի թէ Յունաստան, Եգիպտոս, Ֆրանսա կամ Ամերիկա է։ Ամէն 24 տարուէ Հանուկ Հօրեղբօր որդին, Պանուկ Ջարքոյեանը։ Առաջին լուր տուողին մէկ տարուան «ՅԱՌԱՋ» եւ «ՊՐՕՇԱԿ» կը նուիրեմ։ «Հայրենիք»էն, «Փեւնիկ»էն եւ «Ալիք»էն կը խնդրուի հասցէն արտատպել։

Կը փնտռուի Պրուսա-Պիլէճիկի թիւրքմէն գիւղացի Ցարութիւն Պարապաճքեան կը փնտռէ իր քեռորդին՝ Նշան Ըրքանեանը, 17 տարեկան, որ 1923 Հալէպի որբանոցէն Ֆրանսա խաղրուած է ապարանկներու աշխատելու համար։ Տեղեկացնել E. Kassian 9 Rue de Pe... Martigues (B. de Rh.).

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐԶԱՆ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon
5, rue Mignon,
Métro Odéon եւ St. Mich...

Յօսիէֆ Պաւանեանի Թոռնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ձոխ մոդելներ Ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն իրիկուններ մինչեւ 8.30։ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30։

ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՐԾ

Մածունի գործ մը, որ ... ձգտի հիւանդութեան պատ... ռաւ, ծանոթ է խիստ դիւրաչէզի գինով մը։ Դիմել գործատէր 15, Rue, Rochechouart: M... Cadet. ժամը 5—6։

ՍԱԿԱՐԱՆ

2 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.
Տոլար,	Doller
Մարք (ոսկի)	Mark
Թրքական Թղթ.	L. Trq.
Թրք. ոսկի	» or
Մէճիտիէ	Médjidié
Լէվա 100 ֆառք	Léva
Դրամի »	Drachme
Լիր »	» Lire
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge
Ֆրանք. »	Frc. Suisse
Ձերվոնեց	(10 Roubles or)

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Ֆր. Ֆոնտիէ	I Cr. Fonc. Eg.
»	II »
»	III »
Թուրքի երկաթղ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de C...
80, Rue Lafay...

Le Gérant : H. TEURNI...

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10...

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration) 208 bis, Rue Lafayette
Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն) PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան		10 շ.	20 շ.
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՈՒՐԲԱԹ
5
ՄԱՐՏ
1926

5 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 93 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԴԺԳՈՀՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿԸ

Ցոյցեր, բողոքներ, խլրտում ամէն կողմ:

Ժամանակի նշան է: Պատերազմը վերջացաւ, բայց անոր հետեւանքները կը տեւեն տակաւին, և աւելի որոշ ու վրդովիչ ձեւեր կ'առնեն ամէն օր:

Այդ կարգէն էր առջի օրուան խաղաղ ցոյցն ալ — վաճառատուններու փակումը — որ նախանշանն է ուրիշ աւելի ծանր տագնապներու: Շաբաթներէ ի վեր երկունքի մէջ է Խորհրդարանը, ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար: Վիճաբանութեանց ընթացքին, քանի մը անգամ մազի թելէ մը կախուեցաւ դահլիճին ճակատագիրը: Վերջին մէկ տարուան ընթացքին, Ֆրանսա իրարու ետեւէ ասպարէզ քաշեց իր ելմտական տաղանդները, հին ու նոր հեղինակութիւնները, ելք մը գտնելու համար: Ամէն անգամուն ալ, ծրագիրները ձախողեցան, և հիմա նոր փորձ մըն է որ կը կատարուի: Առաջ, երկու խոշոր խմբակցութիւններ էին որ կը մաքառէին ճակատ ճակտի. զանազան փորձերու վիժումէն յետոյ, այսօր այնպիսի քաոս մը յառաջ եկած է, որ խմբակցութիւնները իրենք իրենց մէջ ալ պառակտած են, եւ կը թարթափին միջին ճամբաներու բաւիղին մէջ: Բայց պէտք է վերջացնել — եւ այդ ուղղութեամբ կը տքնին քանի մը օրէ ի վեր, մինչեւ Կիրակի ելքի մը յանգելու համար: Երէկ պաշտօնակից մը կը հաշուէր թէ ամէն մէկ օրուան յապաղում քանի միլիոն Ֆրանքի կը նստի: Երբ Քայեօ ելմտական նախարար էր, կը ճգնէր վաւերացնել ոչ միայն 1925ի, այլ և 1926ի ելմտացոյցը, միանգամ ընդ միշտ պարզելու համար կացութիւնը, որուն մէկ բանալին ալ Անգլիոյ և Ամերիկայի ունեցած պահանջքներուն կարգադրութիւնն է, այսինքն կարգադրութեան ձեւը: Մինչդեռ ահաւասիկ 1926ի երրորդ եռամսեակն է, և տակաւին առժամեայ վարկերով, ամսէ ամիս քուէարկուած գումարներով կը դառնայ պետական մեքենան:

Մտահոգութեան գլխաւոր պատճառը՝ նոր տուրքերն են, որոնք աւելի պիտի ծանրացնեն ապրուստի սղութիւնը: Իսկ եկող գացող վարիչները ուրիշ ելք չեն գտներ, եթէ ոչ— կա՛մ նոր թղթադրամ հանել, կամ բազմացնել, բազմապատկել տուրքերը, չխնայելով ամէնէն անմիջական նիւթերուն, հասարակ ծխախոտէն մինչեւ սուրճն ու շաքարը:

Բայց ճգնաժամը երեւան կը հանէ այլապէս ուշագրաւ պարագայ մը: Հետզհետէ կը շեշտուի դժգոհութիւնը՝ խորհրդարանական դրութեան դէմ որ, շատերու կարծիքով, բուն աղբիւրն է չարիքին:

Անշուշտ իւրաքանչիւրը իր խառնուածքին և զարգացման համաձայն կը վերլուծէ կացութիւնը: Սակայն, կարելի չէ ժխտել մէկ պարագայ— յարաճուն յուսախաբութիւն մը՝ օրէնսդիրներու բազմութեան հանդէպ, և կարօտը՝ զօրաւոր թաթի մը, որ կտրէ-կապէ, վարէ և առաջնորդէ: Սովորական երեւոյթ մը չէր առջի օրուան մեծադղորդ ժողովը՝ Սալ Վակրամի մէջ, ուր ճառեր խօսեցան խորհրդարանին և պոլիտիկոսներուն դէմ: «Խորհրդարանային պետութիւնը անկարող է որ և է բան ընել ապրուստի սղութեան և դրամի անկումին դէմ»: Այս հոսանքին հետ քովնտի կը խլրտի «խուրձերու» շարժումը (ֆաշիսմ), որ արագօրէն կ'աճի ներքին կազմակերպութեամբ և մամուլով: Անոնց օրկանը ամէն օր հրապարակաւ կը պահանջէ դիկտատոր մը նշանակել, իբրեւ փրկութեան միակ միջոց: Հասարակ ժողովուրդին մէջ ալ խոր արմատ ձգած են ձանձրոյթն ու անվստահութիւնը:

Եւ միայն Ֆրանսան չէ որ կ'երերայ այս ճամբուն վրայ: Անգլիոյ մէջ ալ Մուսօլինի մը կը փնտռեն ոչ թէ պատահական մարդիկ, այլ ազդեցիկ հոսանքներ, առեւտրական, ճարտարարուեստական եւ լրագրական խմբակցութիւններ, որոնք այսպէս կամ այնպէս տիրապետած են հրապարակին, իրենց գոյնզգոյն թերթերով: Լոնտոնի «Տէյլի Մէյլ»ը, դեղին մամուլի տիպար ներկայացուցիչը, որուն օրական սպառումը յաճախ կ'անցնի մէկ միլիոնը, կը պահանջէ եռապետութիւն մը հաստատել, վարելու համար Անգլիոյ տնտեսական եւ ելմտական քաղաքականութիւնը:

Ուրեմն, դիկտատորական մակաճը օրհնութիւն կը համարուի երկու թունդ սահմանադրական երկիրներու, Անգլիոյ և Ֆրանսայի մէջ, միշտ «յանուն հայրենիքի գերագոյն շահերուն», որուն անունով երդում-պատառ կ'ըլլան ե՛ւ սեղանաւորը ե՛ւ հասարակ խանութպանը: Ո՛ր եւ է գործնական արարք չկայ տակաւին, բայց գաղափարին արծարծումն ու ծաւալումն իսկ ժամանակի նշան է:

Եւ ճիշտ ատոր համար, ձախակողմեան հոսանքները, ամէն տեղ կը ցցեն «ֆաշիսմ»ի հեռանկարը, այս կամ այն բանաձեւը պաշտպանելու համար: Գալիքը Մուսօլինի մը պիտի ըլլայ, — կ'ազդարարեն անոնք, կամ Լէնին մը: Երկուքին հետ ալ չի կրնար հաշտուիլ արեւմտեան միտքը, բայց և չի գտներ անմիջական դեղթափ մը, եթէ ոչ կասեցնելու, գոնէ սահմանափակելու դժգոհութեան համաճարակը:

Մնաց որ, միայն տնտեսական-ընկերային չէ դժգոհութեան պատճառը, այլ և քաղաքական: Հին ազգերը երիտասարդանալու շիճուկ կը փնտռեն, եւ ի զո՛ւր աջ ու ձախ կ'իյնան:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՆԻՒԹԵՐ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

«Խորհրդային Հայաստան» իր հաւատարիմներէն ալ կասկածիլ սկսեր է, Զօկերու կազմութեան առթիւ: Խմբագրականի մը մէջ (Փետր. 16), կը դիտէ որ անոնք արթուն չեն հսկեր, և Դաշնակցականները «ճիգեր են անում խցկել իրենց գլուխները Զօկերի վարչական մարմինների մէջ»:

Ու կ'ազդարարէ (այս ազդարարութիւնը ուղղուած է նաե՛ւ Զօկի պատուիրակութեան).—

Բայց անթացատրելի է մեր բարեկամների այն միամիտ անփութութիւնը, որ ցուցադրում են նրանք հայ ժողովրդի ոխերիմ թշնամիների նկատմամբ: Միթէ չե՞ն ըմբռնում ԶՕԿի արտասահմանեան այդ գործիչները, որ ներս թողնելով դաշնակներին, նրանք ոչ միայն քայքայում են ԶՕԿերը, այլեւ քաղաքական որոշ գոյն են տալիս ԶՕԿերին՝ եւ դարձնում են ԶՕԿերն արտասահմանեան բազմաթիւ ազգայնական հոսանքների մի նոր պատճէնը:

Այնքան որքան արտասահմանեան ԶՕԿերի ո եւ է ճիւղ չի կարողանում, կամ չի ցանկանում ըմբռնել կարեւորագոյն նշանակութիւն ունեցող այդ կողմը— համապատասխան ԶՕԿը պիտի համարուի Հայաստանի աշխատաւորութեան օտար մարմին: Ուրիշ ուղի չկայ:

Ի հարկէ: Ո՞վ կը կասկածէր այդ մասին:

Այս նշանաւոր յայտնութենէն յետոյ, «Խորհրդային Հայաստան» կարգ մը զուեհիկ պատմութիւններ կը շարէ, որոնց առանձին պիտի պատասխանենք:

Արտասահմանի Զօկերու մասին վարդագոյն հէքեաթներ պատմելէ յետոյ, Փետրուար 18ին «Խորհրդային Հայաստան» հետեւեալ թղթակցութիւնը կը հրատարակէ Լէնինսկիէն (Թուրքիստան), որ իրենց դրախտին մաս կը կազմէ.

Այժմ ոչ միայն հասարակութեան շրջանակներում ԶՕԿը չի աշխատում, ոչ միայն նրա անունը չի լսւում, այլեւ կարծէք թէ մեր ԶՕԿն ինքն իրեն հաշուեյարդարի է ենթարկել: Այս ուղիղ ցրդ ամիսն է, ինչ մեր ԶՕԿը չէ ունեցել ոչ մի ժողով, անդամավճարները հաւաքող չկայ... Մեր ճիւղի վարչութիւնը դարձեալ քնում է, նոյն իսկ կեդրոնական վարչութեան գրութիւններին չի ուզում պատասխանել:

Փա՛ռք Աստծու, այնտեղ ալ «Դաշնակ»ներ չկան:

ՄԱՀ Պ. Ա. ՓԻՐԱԼԵԱՆԻ

Թիֆլիսէն մեզի կը գրեն թէ Փետր. 24ին մեռած է յայտնի գիւղատնտես Պ. Արտեմի Ստեփանովիչ Փիրալեան: Հանգուցեալը Ալեքսանդր Քալանթարի, Աւետիս Սահակեանի եւ Վերմիշեանի հետ կը պատկանէր բարձրագոյն կրթութիւն ստացած գիւղատնտեսներու այն սերունդին, որ ուշադրաւ թուականներուն որոշ դեր կատարած է Կովկասի պետական կեանքին մէջ: Իբրեւ մասնագէտ գիւղատնտես, Փիրալեան առաւելապէս զբաղած է գիւղացիներու տնայնագործութեան ուսումնասիրութեամբ եւ այդ մասին գիրք մըն ալ հրատարակած է: Մինչեւ 1917 Թիֆլիսի քաղաքապետութեան խորհրդական եղած է:

1916ին, Կովկասի փոխարքան խորհրդակցական մեծ ժողով մը հրաւիրած էր տեղական ինքնավարութիւն (զեմստվօ) տալու համար Կովկասի ժողովուրդներուն: Հայերու կողմէ այդ ժողովին կը մասնակցէին Փիրալեան, Խատիսեան եւ Վերմիշեան: Կովկասի 56 գաւառներէն միայն 7ին մէջ Հայերը մեծամասնութիւն կը կազմէին: Ժողովը որոշեց բաժանումները բարեփոխել այնպիսի ձեւով, որ հայաշատ գիւղեր եւ աւաններ միացուին եւ հայկական գաւառներու թիւը աւելնայ: Կազմուեցաւ սահմանագծումի յանձնաժողով մը, որուն կ'անդամակցէին Փիրալեան, Աւետիք Շահխաթունի, Խատիսեան եւ Վերմիշեան: Ասոնք մշակեցին ծրագիր մը, որ ետքէն 1917ի ռուս յեղափոխութենէն վերջ իբրեւ հիմ ծառայեց Կովկասի սահմանագծման: Ծրագրին մէջ Ղարաբաղ, Լօռի եւ Ախալքալաք հայկական սահմաններուն մէջ առնուեցան:

Փիրալեան կը պատկանէր Ժողովրդական կուսակցութեան, բայց առաջին օրէն ինքզինքը դրաւ Հայկական Հանրապետութեան տրամադրութեան տակ: 1919ի Ապրիլին երբ Քաջազնունիի պատուիրակութիւնը Ամերիկա գնաց, Փիրալեան ընկերացաւ անոր իբրեւ ելմտական խորհրդական: Հայաստանի խորհրդայնացումէն յետոյ Փիրալեան աշխատեցաւ դարձեալ երկրի մէջ իբրեւ գիտական մարդ: 1922ին Փարիզ եկաւ, իր հետ բերելով Հայաստանի քարտէսը եւ ռոռոգումներու յատակագիծ մը, որ ետքէն հիմ դարձաւ Նանսէնեան ծրագրին: Փիրալեան կ'ուզէր Փարիզի հարուստներուն ցոյց տալ Հայաստանի հարստութիւնները, շահագործուելիք հանքերը եւայլն:

Հ. Հանրապետութեան օրով գրած է «Հայաստանի տնտեսական նկարագրութիւնը», զոր յետոյ բարեփոխած է: Այդ գործը կը մնայ անտիպ իր զաւկին մօտ, որ այժմ իրաւագիտութիւն կ'ուսանի Փարիզի մէջ:

ՔՐԱՍԻՆ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ

Խորհրդային «Քրասնայա կազէտա»ն (25 փետր.) կը հաղորդէ, որ Քրասինը ծանր հիւանդութեան հետեւանքով, արձակուած է Լոնտոնի դեսպանութեան պաշտօնէն. տեղը նշանակուած է Պ. Ռոզէնկոլց:

Միլիոնատէր մը, որ կը կախուի

Հռոմէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Քոմէի մօտ ծառէ մը կախուած գտնուած է 50 տարեկան բազմամիլիոնատէր Իտալացի մը, Ճուզէփփէ Պօճճիանի անուն, որ նոր դարձած էր Ամերիկայէն: Մարդուն գրպանէն երկու միլիոն լիրի թղթադրամ գտնուեցաւ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐՈՒԱՆ ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑԸ

Ինչպէս ծանուցած էինք, մանր առեւտրականներն ու արճարաններ Չորեքշաբթի օր փակեցին իրենց դուռները, բողոքելու համար նոր տուրքերուն դէմ:

Ծրագրուած էր ամբողջ օրը փակել խանութները եւ միահամուռ համաձայնութեամբ: Սակայն կարելի չեղաւ սպասուած արդիւնքը ձեռք բերել: Մասնաւորապէս Փարիզի կեդրոն թաղերուն մէջ գործադուլը առտուն աննկատելի էր: Մեծ պուլվարներու վրայ, Սէն Միշէլ, Շաթըլէ, Լաֆայէթ եւլն. խանութները գոցուեցան 2էն 4: Հետաքրքիր էր տեսարանը, երբ սրճարաններէն յաճախորդները դուրս հանուեցան որոշեալ ժամուն: Փարիզի ծայրաթաղերուն, մանաւանդ բանւորական եւ միջակորեար դասակարգի կեդրոններուն մէջ գործադուլը տպաւորիչ էր: 18րդ, 19րդ եւ 20րդ թաղամասերուն մէջ խանութներու հարիւրին 95ը փակ էր: Ամբողջ Փարիզի մէջ կէսօրէն վերջ փակուած խանութներու թիւը կը հաշուուի 60,000, այսինքն հարիւրին ութսուն:

Ոստիկանութիւնը ամէն միջոց ձեռք առած էր, անկարգութեանց տեղի չտալու համար: Ստուարաթիւ պահակախումբեր կը հսկէին մեծ վաճառատուներուն առջեւ: Քանի մը փողոցներու մէջ եւ Երսի. ժողովի շէնքին առջեւ բանթողները ցոյցեր փորձեցին, սակայն ոստիկանները արգիլեցին եւ ո եւ է ուշագրաւ միջադէպ տեղի չունեցաւ:

Կէսօրէն վերջ միթինկներ տեղի ունեցան Սիրք տը Փարի, Սիրք տ'Իվէրի եւ Մութիւալիթէի մեծ սրահներուն մէջ: Բազմաթիւ ճառախօսներ բացատրեցին այս գործադուլին իմաստը և քննադատեցին նոր տուրքերը: Յետոյ առեւտրականներու պատուիրակութիւններ ներկայացան Աշխատանքի նախարարին:

Առեւտրականներու Արհեստակցական Միութիւն մը բանաձեւով մը կը բողոքէ Մարտ 3ի «անպատեհ գործադուլ»ին դէմ եւ կը յայտնէ թէ երկիրը ելմտական խիստ ծանր վիճակի ենթարկուած ըլլալով, հարկատուներու եւ մանաւանդ առեւտրականներու առաջին պարտականութիւնն է վճարել պահանջուած տուրքը: «Գործադուլը կազմակերպողները անձնական փառասիրութիւններ և քաղաքական շահեր կը հետապնդեն»:

Բոլոր այս ցոյցերուն միակ եւ իրական շարժառիթը այն է որ, ինչպէս դիտել կուտար վարչապետ Պ. Գոխան Ծերակոյտին մէջ, խանութպանները կ'ուզեն իրենց ապրանքներու գինը բարձրացնել. տուրքերու խնդիրը պատրուակ է միայն: Վերջին տուժողը դարձեալ սպառող ժողովուրդն է. խանութպանները իրենց վճարելիք տուրքը յաճախորդին վիզին պիտի փաթթեն:

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Կառավարական ելմտացոյցը ծերակոյտին կողմէ ամբողջութեամբ քուէարկուելէ վերջ, կրկին երեսփ. ժողովին առջեւ բերուած էր: Այս վերջինի ելմտական յանձնաժողովը քանի մը օր յատկացուց վերաքննութեան՝ ենթարկելու համար զայն, և ելմտական նախարարին հետ բանակցելէ վերջ որոշ համաձայնութեան եկաւ պիւտճէին բացը գոցելու համար: Ամէնէն կարեւոր տուրքը, որ վճարումներու վրայ դրուելիք հարկն է, երկար վիճաբանութեան առարկայ դարձաւ նորէն, ի վերջոյ յանձնաժողովը ընդունեց 100ին 0,50ի զեղչել զայն, մերժելով կառավարութեան առաջարկած 1,20ի սակը: Ասկէ զատ ընդունուեցաւ հետեւեալ յաւելումները ընել զանազան նիւթերու վրայ.— Ալքօլ՝ 100 միլիոն, սուրճ՝ 50, աղ՝ 18, շաքար՝ 200, ծխախոտ՝ 600, լուցկի՝ 50, մաքսատուրք՝ 400, նամակադրոշմ՝ 200, վճարման տուրք՝ 500 միլիոն ֆր. եւլն:

Այս ծրագիրը առջի օր ներկայացուեցաւ երեսփ. ժողովին, ուր վիճաբանութիւնները կը շարունակուին տակաւին:

Սուրիոյ կռիւները

Վերջին լուրերու համաձայն կռիւները կը շարունակուին Սուրիոյ մէջ: Հալէպի հիւսիսակողմը հրոսախումբ մը յարձակած էր Թէփէճիք գիւղին վրայ: Բնակիչները ինքնապաշտպանութեան դիմելով յարձակողները դէպի Թրքական սահմանագլուխ քշեցին: Հրոսակները տասը հոգի կորսնցուցին: Արշիքապագի մէջ փախստականները գիւղապահակներու սարքած թակարդին մէջ ինկան եւ հոն ալ երկու դիակներ ձգեցին:

Մուսթաֆա Հաճ Հիւսէյինի հրոսախումբը Պարիշայէն եւ Քիւֆրիւտէպանէն անցած ատեն չարչարեց բնակիչները փրկագին ստանալու համար: Այս խժդժութեանց վրայ, սահմանի քիւրտ գիւղացիները զայրացած առեւանգեցին Սայիտ Ֆուատը, ուսուցիչ Ատանայի մէջ: Տեղեկատու բաժնի սպան առեւանգեալը գտնելով իր տունը դարձուց:

ՆՈՐ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԸ

Ինչպէս ասկէ առաջ գրած էինք, կառավարութիւնը այս կիրակի՝ 7 Մարտ, նոր մարդահամար կը կատարէ ամբողջ Ֆրանսայի մէջ: Այս առթիւ արդէն թաղապետութեանց կողմէ մասնաւոր հարցարաններ ղրկուած են բոլոր տուները: Այդ թուղթերը պէտք է լեցնել, արձանագրելով իւրաքանչիւրին — այր, կին թէ երախայ — մականունը, անունը, ծննդեան թուականը, ո՞ւր ծնած ըլլալը, ամուսնացած կամ ամուրի ըլլալը, ամուսնութեան թուականը, զաւակներուն թիւն ու տարիքը, գլխաւոր

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ԵՐԿՈՒՔՈՒԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ԱՆԳՈՐԾ ՄԱՐԴ

Բաւական ժամանակէ մը ի վեր տնտեսական ծանր տագնապ մը կ'անցընէ Գերմանիա։ Վերջին մէկ-երկու ամիսներու ընթացքին արդէն խոշոր համատարածութիւններ առած է տագնապը եւ ընդհանուր մտահոգութիւն կը պատճառէ թէ կառավարութեան եւ թէ ժողովրդական լայն շրջաններու։

Այս կացութիւնը բնական չափաշրջումն է գերման ճարտարարուեստի այն հսկայ վերելքին, զոր ցոյց տուաւ 1921—1923 թուականներուն, իբրեւ անմիջական արդիւնք մարքին անօրինակ թաւալման եւ անոր հետ կապուած բացառիկ աճանութեան, թէ աշխատանքի եւ թէ առհասարակ արտադրութեան ամէն կարգի ծախքերու։ Նոյն այդ պատճառով էր որ, գերման արտածումը աննախընթաց չափերու հասաւ այդ շրջանին։

Այդ տարիներուն գերման ճարտարարուեստին կենդանութեան ամէնէն ցայտուն ապացոյցը այն էր որ, ամբողջ Գերմանիոյ մէջ գործազուրկ բանուորներ գրեթէ չկային, մինչդեռ այսօր անոնց թիւը շաբաթէ շաբաթ, նոյն իսկ օրէ օր կ'աճի։

Քանի մը թիւերը պիտի պարզեն կացութեան ահաւորութիւնը։ Առնենք, օրինակ, Պերլինը, որ կը պատկերացնէ նաեւ ամբողջ երկրին ընդհանուր կացութիւնը։ 1925 Յունիս ամսուն, 4 միլիոն ազգաբնակութիւն հաշուող այս մայրաքաղաքը ընդամէնը, 30 հազար անգործ բանուորներ ունէր։ Սեպտեմբեր ամսուն այդ թիւը բարձրացաւ 50 հազարի, Դեկտեմբերի սկիզբը՝ 100 հազարի (կլոր թիւերով), իսկ այժմ, փետրուարի վերջը, արդէն հասած է գրեթէ 250 հազարի։ Նոյն համեմատութեամբ կ'աճի անգործ բանուորներու թիւը նաեւ ամբողջ երկրին մէջ։ Դեկտեմբերին անոնց թիւը 1 ուկէս միլիոն էր, իսկ այժմ թիւերները 2 ուկէս միլիոն կ'արձանագրեն։ Ու տակաւին վախճանը չերեւար, թէեւ կառավարական շրջանները եւ մամուլը այն կարծիքը կը յայտնեն թէ՝ անգործութիւնը արդէն իսկ իր գագաթնակէտին հասած է եւ աչուընետեւ, գարնան բացուելուն հետ մեկտեղ, աստիճանաբար պիտի նուազի։

Պէտք է նկատի առնել եւ այն պարագան, որ յիշեալ թիւերը ետք վիճակը ամբողջովին չեն պատկերացներ. որովհետեւ կը վերաբերին այն անգործներուն միայն, որոնք, պետութենէն օրէնքով սահմանուած նպաստը կը ստանան իբրեւ ապրուստի նուազագոյն միջոց։

Ուրեմն, գործազրկութեան տեսակէտէն Գերմանիան այժմ մինչեւ իսկ Անգլիան կը գերազանցէ զգալապէս։ Արդեօ՞ք այս երկրին մէջ եւս գործազրկութիւնը քրոնիկ հանգամանք պիտի ստանայ ու տարիներ պիտի տեւէ,— այդ ցոյց պիտի տայ արդէն մօտիկ ապագան։ (Ընդդիմակի ըսեմ որ ճամբորդի մը կողմէ «Ցառաջ»ի հաղորդուած այն լուրը թէ Պերլինի մէջ 250 անգործ հայ երիտասարդներ կը պտտին, չի համապատասխաներ իրականութեան, որովհետեւ հոս բոլոր Հայերու թիւը արդէն աւելի չէ, անոնք ալ մեծ մասով գործաւորներ չեն)։

Կառավարութիւնը շատով արմատական միջոցներ ձեռք պիտի առնէ, մեղմելու համար այս վիճակը։ Արդէն իսկ որոշ դիւրութիւններ կը տրուին (վարկերով, տուրքերու նուազեցումով, եւայլն) ճարտարարուեստային ապրանքներու արտածման համար, որ մարքին ամրապնդման հետ մեկտեղ խիստ գգալապէս պակսեր է, որովհետեւ արտադրութիւնը նոյն համեմատութեամբ չոգած է։ Այսպէս, վիճակագրութեան մը համաձայն, 2—3 տարի առաջ Ամերիկան Գերմանիայէն 20 անգամ աւելի մետաղեայ ապրանքներ կը գնէր, մինչդեռ հիմա համեմատութիւնը փոխուած է բոլորովին հակառակ ուղղութեամբ։ Ատով իսկ— գէթ մէկ մասով— բացատրելու է Հարկաւ ան, որ Ֆրանսա ներկայիս ոչ միայն գործազուրկներ չունի, այլ եւ աշխատաւոր բազուկներ կը փնտռէ ամէն կողմէ։ Եւ սակայն այդ վիճակը Ֆրանսայի մէջ եւս անպայման հակառակ ընթացք պիտի առնէ, եթէ կարելի ըլլայ Ֆրանքն ալ ամրացնել։ Այդ պարագային բոլոր օտարականները իրենք իրենց պիտի հեռանան այդ երկրէն, ինչպէս եղաւ երկու տարի առաջ այստեղ։ Շեն սխալիր Ֆրանսացիները այս անհուսափելի վիճակը նախատեսելով։ Այս պարագան նկատի առնելու են Ֆրանսայի մեր հայրենակիցները։

Գործազրկութիւնը մեղմելու համար ձեռք առնուած գլխաւոր միջոցներէն մէկն այն է որ ահագին գումարներ կը սահմանուին տուներ կառուցանելու եւ, առհասարակ, շինարարական աշխատանքներու համար։ Միայն Փրուսիան այդ նպատակով յատկացուցած է արդէն 100 միլիոն մարք, որ յետոյ անկասկած պիտի բարձրանայ։ Խօսք կայ, որ այդ գումարը ամբողջ երկրին համար մէկ միլիառ մարքի պիտի բարձրացուի, այն ևս՝ միայն առաջիկայ ամիսներու ընթացքին, եւ եթէ աչքի առաջ ունենանք սա պարագան որ այդ նպատակով բոլոր տանտէրներէն եւ վարձակալներէն յատուկ տուրք կը գանձուի արդէն, ապա ուրեմն իրականութեան մօտ պէտք է համարել յիշեալ թիւը։ Այս ձեւով գերմանիա միաժամանակ երկու խնդիր պիտի լուծէ.— մէկ օր՝ հազարաւոր նոր տուներ կառուցելով բնակարանային սուր տագնապը պիտի մեղմանայ աստիճանաբար, յետոյ՝ գործազրկութիւնը զգալապէս պիտի պակսի։

Գործազրկութիւնը մեղմելու պիտի ծառայէ նաեւ գերմանիոյ կողմէ խորհրդային Ռուսիոյ տրուելիք 300 միլիոն մարքի փոխառութիւնը։ Սոր համար բանակցութիւններ տեղի կ'ունենան, եւ աւարտելու վրայ են։ Փոխառութիւնը կը տրուի մասամբ 2 եւ մասամբ 4 տարուան համար, պայմանաւ որ, բացի գոհացուցիչ տոկոսէն, այդ ամբողջ գումարը գերմանիոյ մէջ ծախսուի, յատկացուելու ամէն կարգի մեքենաներ գնելու գործին. (այդ ձեւով խորհրդային կառավարութիւնը կը ձգտի վերահաստատել իր սեփական ճարտարարուեստը)։ Այս փոխառութիւնը պաշտպանութիւն կը գտնէ բոլոր կուսակցութիւններու կողմէ, հարկաւ առանց թիւերն նաեւ ընկերվարականներու, որովհետեւ գէթ փոքր չափով պիտի նպաստէ ճարտարարուեստին եւ ատոր հետ նաեւ գործազրկութեան տագնապը մեղմելու։

Կը մնածեն նաեւ շարք մը ուրիշ միջոցներ,— տուրքերը թեթեւցնել, ապրուստի տարապայմանի սղութիւնը մեղմել, եւ այլն։ Անշուշտ այս առթիւ ալ գերմանացիները յաճախ կը տրտնջան թէ ցօրսի ծրագիրը եւ հատուցումներ գլխաւոր պատճառներն են այս տագնապին։ Եւ ո՞վ կրնայ կռահել ասանց հեռաւոր եւ մօտաւոր ծրագիրները։

Ամէն պարագայի մէջ, մեկ բան պարզ է.— հակառակ բոլոր այս տագնապներուն, Գերմանիա կը կազդուրուի օրէ օր եւ շտկը կէ իր կորացած մէջքը, ինչ որ կենսունակ եւ մեծ ազգերու յատկանիշն է։

Պերլին Մ. Ե.

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՄԱՍԻՆ

Գրած էինք թէ Փարիզի Ազգերու կեդրոնի լեզուներու վարժարանին հայերէնի փրոֆէսէօր Պ. Ֆրէտէրիք Մաքլէռ Սթրասպուրգի համալսարանը հրաւիրուած էր Հայաստանի մասին երեք դասախօսութիւններ ընելու։ Պ. Մաքլէռ խօսած է Սթրասպուրգի բողոքական Աստուածաբանական կաճառին մէջ եւ արդէն վերադարձած է Փարիզ։

Սթրասպուրգի ժառանգ տը Լ'Էսթը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ այս դասախոսութեանց մասին.—

Պ. Մաքլէռ շատ լաւ կը ճանչէ նայ հայ ժողովուրդը, որովհետեւ պատերազմին քիչ առաջ Հայաստան ճամբորդած եւ հոն ապրած է։ Փրոֆէսէօրը չուզեց խօսիլ վերջին աղէտներու մասին, սակայն այսպէս թէ այնպէս այս ժողովուրդի պատմութեան մէջ ուշագրաւ դէպքեր են օտար արշաւանքները, աւերումները, ջարդերն ու բռնի խուժումները։ Դարերու ընթացքին Մոնկոլներ, Թուրքեր, Արաբներ, եւլն. ասպատակած են առաջաւոր Ասիոյ Հարուստ լեռնագաշտերը։

Թէպէտ ինչ որ իրապէս հիացուցի արժանի է եւ որ անհասկնալի պիտի ըլլար եթէ չգիտնայինք թէ ի՛նչ տոկունութիւն, ի՛նչ յարատեւութիւն եւ աշխատանքի ի՛նչ եռանդ կ'ոգեւորէ հայ ժողովուրդը, որուն քաղաքակրթութիւնը երեսուն դարու հնութիւն ունի,— այն է՝ որ հակառակ բոլոր դժբախտութեանց, ան միշտ կանգուն կը մնայ։ Հայ ազգին համար— կամ ինչ որ կը մնայ անկէ վերջին քառորդ դարու թրքական ջարդերէն ետք — կարելի է յուսալ լաւագոյն ապագայ մը եւ իրեւ ազգ վերականգնում մը։

Հայը խիստ բազմածին ժողովուրդ է, աննկուն կորովով կապուած իր աւանդութիւններուն, իր կրօնքին եւ լեզուին. ապացոյց՝ այն բազմաթիւ գաղութները, զորս այս հալածական ժողովուրդը հաստատած է ո՛չ միայն Միջերկրականի աւազանի բոլոր երկիրներուն մէջ, այլ մինչեւ Հնդկաստան, Սումաթրա եւ Ամերիկա։

Ասկէ զատ իր պատմութիւնը կը ներկայացնէ փառաւոր շրջաններ, Թուրքերուն Հայաստան արշաւելէն առաջ։ Հաստատուած՝ մէկ կողմէ յունա-հռոմէական աշխարհին, որուն կեդրոնն էր Բիւզանդիոն, միւս կողմէ իսկական արեւելեան երկիրներու մէջտեղ— Պարսկաստան, Միջագետք եւ մեծ Ասիան— բնականաբար իր քաղաքակրթութիւնը երկուքին ալ ազդեցութիւնը կը ցոլացնէ։ Սակայն Հայ ժողովուրդի Հարազատ հանճարը, քրիստոնէութեան իր մէջ մուտք գործելէն ի վեր, վարիչ դասակարգերու, մանաւորապէս կղերականներու շնորհիւ յաջողած եւ արտադրած է ինքնուրոյն քաղաքակրթութիւն մը, արտադրելով գեղարուեստական գործեր, զորս կարելի է իրաւամբ բաղդատել Եւրոպայի ժամանակակից գեղարուեստին հետ։

Հարուստ հող եւ բարեխառն կլիմայ ունեցող այս երկիրները, որոնք կը գտնուին Կովկասի հարաւակողմը եւ Արարատ լերան բոլորտիքը, ջրհեղեղէն ի վեր խիստ գործօն քաղաքակրթութեան մը կեդրոն եղած են։ Երկար ատեն առաջ բերքերու շտեմարանը եղած են։ Ընկէ է որ Եւրոպա հասան մեր բազմաթիւ պտղատու ծառերուն մշակուած տեսակները, զորս Հայերը ունէին յունական շրջանէն ի վեր։

Հոն ծնունդ առած են նոյնպէս մետաքսէ, բուրդէ եւ բամպակէ ասուիները հիւսելու եւ կտաւեղէնները ներկելու արհեստները։ Ու, ի՛նչ գերագոյն փառք, դեռ այսօր վառ եւ ներդաշնակ գոյներով սիրուն գորգերը Հայաստանիներն են։

Ճարտարապետութեան մէջ Հայ արուեստին կարեւորութիւնը խիստ մեծ է եւ ատոր ցայտուն մէկ ապացոյցը տալու համար, Պ. Մաքլէռ, մոգական լապտերով, իր դասախոսութենէն վերջ ցոյց տուաւ գեղեցիկ շարք մը ճարտարապետական հրաշակերտներու, որոնց մէջ Վանի, Անիի, Էջմիածնի եւ ուրիշ վայրերու հետաքրքրական յիշատակարանները։ Իններորդ դարուն պատկանող այս շէնքերուն եւ տասներորդ դարուն Եւրոպայի մէջ տեսնուած եւ յաճախ «Բիւզանդական» կոչուած ճարտարապետութեան միջեւ մեծ նմանութիւններ կան։ Մասնաւորապէս նկատողութեան արժանի է այն նմանութիւնը, որ կայ Հայ եկեղեցիներուն եւ մեր Ազգասի Ռօզհայմի Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցիին միջեւ։ Պ. Մաքլէռ զանոնք վարագոյրին վրայ քով քովի ցոյց տուաւ։

Նոյնպէս, եւ Պ. Մաքլէռ արդարացիօրէն պնդեց այս կէտին վրայ, Հայ ժողովուրդի քաղաքային եւ կրօնական պատմութեան եւ աւանդութիւններուն ուսումնասիրութիւնը առաջնակարգ կապ մը կը կազմէ արեւելեան քաղաքակրթութիւնները միացնելու համար Եւրոպայի հետ։ Ասկէ զատ Հայ լեզուի ուսումնասիրութիւնը անհրաժեշտ տարր մըն է Հնդկեւրոպական լեզուներու բաղդատական լեզուագիտութեան համար։

Պ. Մաքլէռի երեք դասախոսութեան ընթացքին տուած տեղեկութիւնները իր ունկնդիրներուն կազմել տուին գաղափար մը այն իրական արժէքին մասին, զոր ունին Հայկական ուսումնասիրութիւնները գիտութեան բոլոր ճիւղերուն համար։

ՍԻՖԻԼԻՍԸ ԱՆԴԱԴԱՐ Կ'ԱՁԻ

Երկու բժիշկներ, Ժանսէլմ եւ Պիւրի ակադեմիական ներկայացուցին տեղեկագիր մը, որուն համաձայն սիֆիլիսը արագօրէն կ'աճի Ֆրանսայի մէջ։ Պատճառներէն մէկն է, կ'ըսեն, օտար գաղթականներու եւ Ֆրանսական գաղթավայրերու բնիկներուն ազդեցութիւնը, եւ յետոյ «պիզմոթէ»ի գործածութիւնը իբրեւ դարման եւ վերջապէս «Ըրսէնօպէնզոլ»ի վարկաբեկումը։

ՀԱՅԵՐԸ ՊՐԱՅԼԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՆԵՑԻՆԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐԵԿՆԵՐԸ

(Թղթակցութիւն «ՅԱՌԱՋ»ի)

Պրայլա, 27 փետր.

Պրայլան՝ Ռումանիոյ մէջ քաղաքներէն է, Դանուբի ափը։ Այս քաղաքին տնտեսական միակ խորհուրդը իր նահանգիստն է, որու միջոցաւ տեղի կ'ունենայ ընդարձակ վաճառականութիւն, արմըտիքի արտածում։ Առեւտրական հրապարակի տէրը գրեթէ օտարներն են։ Հրեաները իրենց ձեռքը կեդրոնացուցած են մանիֆաթուրայի եւ այլ վաճառականութիւնը, ինչպէս նաեւ բոլոր շահաբեր գործերը։ Ցոյները նոյնպէս փայլուն դիրքեր գրաւած են. ունին շատ մը գործարանատէրեր, վաճառականներ եւլն։

Ռումանացիները մեծ մասով պաշտօնեայ եւ գործաւոր են. կան քիչ թուով վաճառականներ եւ արհեստաւորներ։ Հայերն ալ ունին քանի մը վաճառականներ եւ գրամատէրեր։ Թրքահայերէն ծանօթ են Պ. Խաչիկօֆը (արմտիքի մեծ վաճառական), նաեւ Իւղաբերեան, Պալըգճեան, Ագնաւորեան եւլն։ Ռումանահայերը ունին կալեածատէր, ագարակատէր հարուստներ եւ առհասարակ բարեկեցիկ վիճակ։

Ապրուստը համեմատաբար աժան է։ Կլիման այնքան ալ լաւ չէ. ձմեռը խիստ եւ ամառը փոշոտ է։ Ժողովուրդին ֆիզիքականը վատ առողջ է եւ երիտասարդ մահերու համեմատութիւնը չափէն աւելի։ Ռումին ժողովուրդը բարի եւ վհատանձն է, ինչպէս նաեւ շատ մը ուրիշ ազգաձասէր։ Օտարականներուն եւ մանաւորաբար Հայերուն հանդէպ բարեացակամ եղած են։ Սակայն վերջերս փոփոխութիւն մը առաջ եկաւ անոնց ալ հոգեբանութեան մէջ։ Դժգոհութիւններ ծայր կուտան ժողովուրդի խաւերուն մէջ որ երթալով այլամերժ կը դառնան։ Դան անհատներ որոնք հրապարակաւ կը տրտնջան «Սթրէյները (օտարական) եկան եւ մեզի հաց չձգաց»։ Աւելի լուրջ է կառավարութեան ընթացքը. վերջերս նոր սեղմումներ դրուեցան եւ օրէնքներ հրատարակուեցան մասնաւորաբար օտար գործաւոր դասակարգին դէմ։ Անոնցմէ շատեր կարճ պայմանաժամեր ստացան, երկրէն հեռանալու համար, եւ արդէն շատեր մեկնած են իրենց հայրենիքը։ Այս պայմաններուն մէջ, ի հարկէ աւելի անտանելի պիտի ըլլար հայ աշխատաւորին վիճակը,— քանի որ հայրենիք մը ունինք չինական պատրիսպներով։ Բարեբախտաբար օրէնքը կառավարութիւնը աւելի թոյլատու կը գտնուի մեզի հանդէպ։ Ասկէց մէկ ու կէս տարի առաջ եղերական պայմաններու մէջ արտաքսուեցան երկու արմաշական որբեր, որոնք իրենց ճարպիկութեան շնորհիւ յաջողեցան ճողոպրիլ ստոյգ մահուընէ եւ այսօր կը գտնուին Հարեւան երկիր մը։ Այս խեղճերուն յանցանքը այն է որ Թրքական բարբարոսութեանց երեսէն փախելով այս երկիրը մըտած էին առանց «վիզէ»ի։

Պրայլայի մէջ ներկայիս ուր նինք 90 տուն եւ քանի մը տասնեակ ամուրի երտասարդներ՝ ընդամէնը 300 հայրենակից։ Ասոնց 20 տունը տեղացի Հայեր են եւ կը ներկայացնեն Անիի գաղթականութեան ժառանգորդները։ Թրքահայերու ներգաղթը այս երկիրը սկսած է Համիտեան սարսափներու օրէն եւ կը հասնի մինչեւ Երիտթուրքական վտանգը։ Կան նաեւ Ազգային Թուով Շապին-Գարահիսարցիներ եւ Քէմախցիներ։ Պոլսեցի, Ռօտոսթոցի, Սեբաստացի, Ամրտանցի, եւլն։ Ասոնք մեծ մասով կօշկակար են. կան նաեւ մի քանի դերձակներ, փականագործներ եւլն։ Մտաւորականներու մէջ շատ աղքատ է մեր գործիքը այդ ունինք երիտասարդ ժիրկ մը՝ Պոլսեցի Տօքթ. Կիրեան եւ քանի մը պաշտօնեաներ, նաեւ Ռումանահայ փաստաբան մը, Արթին Ցովհաննէսեան երկրաչափ մը, Խնդիրեան։

Պրայլան ունի փոքրիկ դպրոց մը 1856ին շինուած, ուր Հայերու ձեռքով, եւ ծերունի Հանաչ մը։ Բոլոր Հայերը, հին նորեկ, ազգ. տուրքի ձեւով ամիս բան մը կը վճարեն թէ դպրոցին եւ թէ որբանոցին։

Ցեղացի Հայերը արտաքսուելով օտարացած— ուր կ'երթեն։ Անոնք մեծ տարօրերը կուգան Հայ եկեղեցին կէ գուրս անծանօթ կը մնան։ Անհրաժեշտութիւն է անդարձ կրած համարել մեր այդ եղբայրը։ Անոնք գարերու ընթացքին թէեւ կորսնցուցեր են մայրենի լեզուն եւ ազգային դիմագիծը այլ եւ այնպէս սերտ կերպով կապուած են Հայ եկեղեցիի պահած կարգ մը տոհմային ադաթներու։ Իջիր անուն գիին խորը եւ պիտի գտնես Հայ մը՝ շունչ մը Արարատի եւ Ս. Օգէն ու ջուրէն։ Շեն ազդուած շրջապատի ապականիչ միջոցներէ մինչդեռ կ'ամուսնանան առհասարակ հիներու հետ, մինչդեռ նորեկները մէջ վարակիչ օրինակ մը դառնալով օտարուհիներու հետ միանալու։

Ընդհանուրը Հանդիպակառումանահայերու, որոնք ազգովումով մը կը պատմեն թէ սած են շատ մը նորեկ Հայերէն գիտնալով Հայերէն թուրքերէն կը խօսին Հանվայրերու մէջ, եւ կ'աւելցնեն

— «Պարոններ երբ մեր փափաքինք մեր պապերու սորվիլ, կը վայլէ՞ որ դուք ազատ երկրին մէջ խօսիք թէ ազգի մը լեզուն, ազգ մը որ բաւորներ ջարդեց մեր ազգը ներէն»։

Ասիկա շատ ուշ է մեր կարգ մը վատասերածներ։ Այստեղ չունինք քաղաք. կեդրոնութիւններ եւ կուսակցական շարժում։ Թէեւ կան բաւ թուով դաշնակցական անկազմակերպ եւ ցիրուցան տեարներ, ամէն մէկ ուրիշ նաձիւղեր ունենալու առաջքը սակայն երկու դիմումներն ալ հետեւանք մնացին։

Ե. ՕՋԱՆԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԱՂՈՒՆԻՔԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏԻ ԵՎ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒ ՄԱՍՆԱԳԵՏԱՅԻՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԱՂՈՒՆԻՔԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏ

(գյուղատնտեսական մասնագետների միություն)

Հիմնվել է 1922 թվին

Կոմբինատը գտնվում է Գաղունիքի շրջանի Ղարաբուլաղ գյուղում։ Կոմբինատի տարածքում են գտնվում նաև Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական փորձակայանը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ֆակուլտետը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսությունը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսությունը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական փորձակայանի փորձադաշտերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության փորձադաշտերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության փորձադաշտերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաները, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաները, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը։

Կոմբինատի տարածքում են գտնվում նաև Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը։

Կոմբինատի տարածքում են գտնվում նաև Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը։

Կոմբինատի տարածքում են գտնվում նաև Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը։

Կոմբինատի տարածքում են գտնվում նաև Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը։

Կոմբինատի տարածքում են գտնվում նաև Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական տեխնիկումի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերի մասնաճյուղերը, Ղարաբուլաղի գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսումնական տնտեսության ֆերմաների մասնաճյուղերի

եւ երկրորդական արհեստը: Վաճառականները եւ անկախ գործի տէրերը պէտք է իրենց վաճառատան անունը, գործին տեսակը եւ հասցէն, իսկ բանուորներն ու պաշտօնեաները իրենց աշխատած տեղի անունն ու հասցէն արձանագրեն:

Փոքրիկ դեղին թուղթին վրայ պէտք է նշանակել թէ ձեր բնակարանին մէջ ըմպելի ջուր ունի՞ք, կա՞յ գործարան, կոյուղի, քանի՞ պատուհան ունիք փողոցի, քանի՞ բակի վրայ, առանց պատուհանի բնակելի սենեակ ունի՞ք եւ ի՞նչ բանի կը ծառայեն: Ի՞նչ լոյս կը գործածէք՝ ելեկտրականութի՞ւն, կա՞զ, քարի՞ւղ, ինչպէ՞ս կը տաքցնէք ձեր բնակարանը՝ տաք օդո՞վ, շոգիո՞վ, կազո՞վ, ածուխո՞վ թէ ելեկտրականութեամբ: Յոհանոցի համար ի՞նչ կը գործածէք՝ կա՞զ, փայտի ածո՞ւխ թէ քարածուխ:

Կապոյտ թուղթին վրայ պէտք է գրել ընտանիքի անդամներուն անունն ու տարիքը եւ ազգականութեան աստիճանը: Նոյնպէս պէտք է արձանագրել ընտանիքի բացակայ անդամներու անունն ու տարիքը, այսինքն անոնց, որոնք ճամբորդութեան մէջ են կամ հիւանդանոցի մէջ կը գտնուին:

Կը յանձնարարուի բոլոր Հայերուն, ինչ հպատակ ալ ըլլան, դեղին մեծ հարցարանին վրայ étranger բառին առջեւ արձանագրել Arménien, որպէսզի Ֆրանսայի Հայերու ճշգրիտ թիւը կարելի ըլլայ գիտնալ այս ձեւով:

Ղրկուած ապրանքները կը փճանան

Ինկիւբիէն կը հեռագրեն.— Լեմոնի և նարինջի արտածման մասին Ռուսիոյ կողմէ դրուած արգելքին առթիւ խնդիրը չէ զոցուած դեռ: Փետր. 12ին, Օտեսա հասած «Պոլմիտա» շոգենաւով ղրկուած ապրանքները տակաւին վար դրուած են: Եւ սակայն, ռուս դեսպանը իր յայտարարութեան մէջ բսած է թէ՝ մինչեւ Փետր. 1 ստորագրուած վաւերագրերով ցոյց տրուած ապրանքները մինչեւ Փետր. 20 ռուս նաւահանգիստները կրնան հասնիլ եւ թէ՝ յապաղածները չպիտի ընդունուին: Տրապիզոնի հիւպատոսը մինչեւ Փետր. 10, իսկ Պոլսոյ հիւպատոսը մինչեւ Փետր. 20 վիզայի գործողութիւն ըրած է:

Հակառակ հիւպատոսներուն վիզաներուն, ապրանքներուն առաքման հաւանականութիւն չկայ: Ղրկուածները ալ շոգենաւին մէջ կը փճանան:

Առեւտր. գործավարութիւնը՝ արտաքին գործավարութեան միջոցաւ դիմած է ռուս դեսպանատան՝ այն որոշումներու մասին, որ Ռուսերուն կողմէ ամէն կողմ ուրիշ տեսակ կը գործադրուին և անոնց հետեւանքը կ'ըլլայ թուրք վաճառականութեան վնասուիլը: Գործավարութիւնը կը պահանջէ որ իրենց թուղթերը վիզա եղած ապրանքները ընդունուին Ռուսիա առանց թուականը նկատի առնելու, մանաւանդ որ վիզան կը նշանակէ ապրանքներուն ընդունուիլը:

Առեւտր. գործավարը այս մասին տեսակցած է նաեւ դեսպանին հետ:

Ֆրանսայի պարտքը

Ելմտական մանագէտներէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը Լոնտոն պիտի երթայ յառաջիկայ շաբաթ, անգլիական պարտքերուն մասին բանակցութեան մտնելու համար Պ. Զըրչիլի հետ: Նախապար Պ. Տումէր Լոնտոն պիտի հասնի յառաջիկայ ուրբաթ օր եւ մինչեւ Մարտ 15 պիտի մնայ հոն, անձամբ վարելու համար բանակցութիւնները:

Առեւտրի կոխ Վրացիներու միջեւ

ՄԱՓԷՆ կը գրէ.— Ֆրանսայի գաւառներէն Օտէնքուռի մէջ կիրակի օր պզտիկ կռիւ մը տեղի ունեցած էր օտար բանուորներու միջեւ: Երկուշաբթի օր կռիւը վերսկսաւ նոյն մարզոց միջեւ և նոյն տեղը՝ քաղաքական խնդիրներու շուրջ վիճաբանութենէ մը յետոյ: Պարզուեցաւ իրապէս վայրենի տեսարան մը: Մօտ 60 վրացիներ մասնակցեցան այս կանոնաւոր ճակատամարտին, ուր ամէն տեսակ զէնքեր գործածուեցան՝ բիլեր, երկաթէ ձողեր, ատրճանակ և նոյնիսկ:

Մարտիկներէն չորսը յուսահատական վիճակի մէջ են: Մէկուն գլուխը ճեղքուած է. միւս երեքը ծանրապէս վիրաւորուած են գնդակներէ: Ուրիշ 15 հոգի ծանր վէրք ստացած են: Մէկ հոգի միայն ձերբակալուեցաւ:

Էյֆէլի շարժանկարդ լռեւուած

Գրած էինք թէ անցեալ շաբաթ Ֆրանսացի օդանաւորդ սպայ Քօլօ ամերիկեան սինէմայի ընկերութեան մը հաշուոյն օդանաւով էյֆէլի աշտարակին տակէն անցնելէ վերջ արկածի հետեւանքով մեռաւ: Շարժանկարի լուսանկարիչները արկածէն անմիջապէս յետոյ փախած էին և ոստիկանութիւնը չէր կրցած անոնց հետքը գտնել: Առջի օր իմացած ըլլալով որ լիշեալները Ֆրանս շոգենաւով Ամերիկա կ'երթան, փարիզի ոստիկանական տեսչութիւնը անթելով հրահանգ տուաւ շոգենաւի նաւապետին դրաւել լուսանկարները:

Նաւապետը պատասխանած է որ դրաւումը կատարուած է և Հաւո վերադարձին պիտի յանձնէ ոստիկանութեան:

Լոհառնոյի դաշնագիրը վաւերացուեցաւ

Լոքառնոյի դաշնագիրը շաբաթ մը վիճաբանութեան առարկայ դառնալէ յետոյ երեսփոխանական ժողովին մէջ երեքշաբթի օր վաւերացուեցաւ 71ի դէմ 413 ձայնով: Վերջին ժողովին մէջ խօսեցան արտաքին յանձնաժողովի նախագահ Պ. Ֆրանքլէն Պուէեոն որ ի նպաստ արտայայտուեցաւ և նախկին նախարար Պ. Մաժինօ, որ առաջարկեց չվաւերացնել: Վարչապետ Պ. Պոհան կրկին ասպարէզ եկաւ և իր պերճախօսութեամբ համոզեց հակառակորդները, յաջողելով ստուար մեծամասնութիւն մը շահիլ:

Կայարանին մէջ ցոյց

Երկաթուղիի աշխատաւորները առեն մը ի վեր օրավարձի յաւելում կը պահանջէին —տարեկան 7000 ֆր.: Երեքշաբթի իրիկուն մօտ 600 աշխատաւորներ կառ տիւ Նօռի մէջ ցոյց մը կատարեցին «մեր 7000ը՝ մեր 7000ը, պոռալով: Ոստիկանները ցրուեցին ցուցարարները, որոնք ժամ մը վերջ կրկնեցին ցոյցը: Օգնական ուժեր գալով հանդարտութիւնը վերահաստատեցին: Ցոյցի ընթացքին երկու ոստիկաններ վիրաւորուեցան:

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՔԱՇԱՆԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

կաթոլիկոսական պատուիրակութեան դիւանէն.—

Եւրոպայի Հայոց Նորահամբ Թեմին օր օրի բազմապատկուող

պահանջին գոհացում կարենալ տալու համար, քահանայական եւ վարդապետական ընծայացուներ կը վնտռուին, որոնք ոչ միայն լեզուագէտ ըլլան եւ քաջածանօթ եկեղեցական գիտելեաց, այլ նաեւ ի ձեռին ունենան իրենց բարոյական արժէքն ու մաքուր անցեալը հաստատող վկայականներ:

**** Ալֆօրվիլի եւ Պուա-Քոլոմպի մէջ չափահասներու ֆրանսերէնի դիշերային դասախօսութեան համար ուսուցիչ կը փնտռուի, նախապատուութիւն պիտի արուի տեղին վրայ կամ մօտերը բնակողներուն: Դիմել յառաջիկայ երկուշաբթի, ժամը 5ին Հայ Եկեղեցիի Խորհրդարանը իրենց վկայագիրներով:*

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՍԷՆ-ՇԱՄՕՆԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Լուսոյ Շրջանային կոմիտէն Սէն-Շամօնի մէջ Մարտ 7 կիրակի օր ժամը 14.30ին ժան տ'Արքի սրահին մէջ կը ներկայացնէ ԱՒԱՐԱՅՐԻ ԱՐՇԻՒԸ կամ ՔԱՋՆ ՎԱՐԴԱՆ: Երգ, երաժշտութիւն եւ հայկական պարեր:

ՕՐ. ԹԱՆՆԷԹ ՉԱՄՈՒՐԼԵԱՆ

Ե Ի

Պ. ՓՐԱՆՍՈՒԱ ԱՃԷՄԵԱՆ

Ն Շ Ա Ն Ո Ի Ա Ծ

Ա.ընուվիլ-լէ-կոնէս 28 փետր. 926

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. փարիզի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ 12 Մարտ Ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին: Օրակարգ՝ Զեկուցում Սուրիոյ ընդհանուր կացութեան մասին եւ ընթացիկ հարցեր: Հասցէ՝

Café Rocher (métro Odéon)

*** Նոյն օրը կէս ժամ առաջ տեղի կ'ունենայ *Հ. Յ. Դ. Քրիստափոր խումբի ժողովը:*

Հ. Յ. Դ. Խաժակ խումբի ժողովը՝ վաղը երեկոյ, 6 Մարտ ժամը 8.30ին, 13, Rue de Lond. res. *Օրակարգ՝ ընտրութիւններ եւ ընթացիկ հարցեր:*

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հ. Յ. Դ. Իշխան Ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը յառաջիկայ Կիրակի երեկոյեան ժամը 8.30ին. 2 Cours Lienteaux *սրճարանի սրահը:*

Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ Շրջանային Կոմիտէի բոլոր խումբերն ու Պատանի Միութեան անդամները ու համակիրները կը հրաւիրուին դասախօսութեան, յառաջիկայ երկուշաբթի իրիկուան ժամը 8.30ին 2 Cours Lienteaux, *սրճարանի սրահը: Դասախօս ընկեր Մ'հորոպ:*

Հ. Յ. Դ. Լիոնի ընկերական ժողովը՝ կիրակի 7 փետր. ժամը 9ին «Փլաս տիւ Բօն» թիւ 7 դաֆէ Սանդրի սրահը:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ *Հայ կարմիր Խաչի ընդհ. ժողովը՝ կիրակի 7 Մարտ, առտուան ժամը ճիշտ 9.30ին* 2 Cours Lienteaux *սրճարանին սրահը:*

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ *Հայրենակցական Միութեան ընդհ. ժողովը՝ վաղը իրիկուն, (6 Մարտ) ժամը 8ուկէսին* Floria *ճաշարանին մէջ:*

ԿԻՅՎԻի հայրենակիցներու ժողովը՝ Մարտ 7ին կիրակի ժամը 4ին:

36 Rue Polonceau. Métro Barbès Rochechouart.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Կը փնտռուի բնիկ Քէսապցի 19 տարեկան Նեւառն Մահչիկեան, որ ասկէ երկու տարի առաջ կը գտնուէր Փարիզ: Տեղեկացնել Pharmacie V. Papazian Alexandrette (Syrie)

Տիկին Եղիսաբեթ Սահակեան, կը փնտռէ իր Թոռը բնիկ Վիճցի (Խմիր) Յովակիմ եւ Մարի Անտոնեանի որդին Անտոն ա.ժմ 23 տարեկան, արհեստով չոթէօր: Խմիրի դէպքին կորսուած է: Ստոյգ տեղեկութիւն տուողին 500 ֆրանք նուէր պիտի արուի: Տեղեկացնել Թերթիս խմբագրութեան կամ հետեւեալ հասցէին:

Monsieur Simon Agopian 48 Rue de la République. Puteaux Seine. 3-2

Կը փնտռուի Օր. Սօֆինէ Քէօշէեան որ կը գտնուի Փարիզ: Տեղեկացնել Թերթիս վարչութեան:

Ջորձիի կինը Հռիփսիմէ Թումանեան կը փնտռէ իր քրոջ աղջիկը Հաճի Վարժապետի կինը Պէս-

նի- Զէյթունցի Հաճի Մարիամ, որ կը բնակէր Գարըը Օվա Մուրատ փունարը. ա.ժմ կը կարծուի ըլլալ Հալէպի գաղթականներու կայանը. — Գրել Dondikian Abonné Colbert 556, Marseille. *կը խնդրուի Սուրիոյ Թերթերէն արտատպել:*

Բնիկ Եզդացի Հայեակ Աշճեան որ ընդհ. պատերազմէն առաջ անցած է Ֆրանսա, այժմ անլայտ կը մնայ: Կը խնդրուի բոլոր հայրենակիցներէ իրենց տեղեկութիւնները հաղորդել իր քրոջ, Mme. Erchanic Kébabdjian, 20 Rue de Bezons, Courbevoie. (Seine).

— Բնիկ Եզդացի Յովհաննէս Վարդվարեան եւ Յարութիւն ու Յովսէփ Մադաքեան եղբարք, որ 1915ին Մելանիկ կը գտնուէին: Տեղեկացնել Պ. Զաքեան Քէպապճեանի. 20 rue de Bezons, Courbevoie (Seine) France. *Արտասահմանի բոլոր Թերթերէ կը խնդրուի արտատպել:*

— Կը փնտռուի Շ. Գարահիսարի Անտրէաս գիւղապետ քիւրճի Նիկողոսի որդին՝ Նշան Քիւրճեանը: Տեղեկացնել իր քրոջ՝ Annie Manouguian, Aux Escalerines par Aubin. Aveyron. *Կը խնդրուի արտատպել:*

— Բնիկ Եզդացի Հայեակ Աշճեան որ ընդհ. պատերազմէն առաջ անցած է Ֆրանսա, այժմ անլայտ կը մնայ: Կը խնդրուի բոլոր հայրենակիցներէ իրենց տեղեկութիւնները հաղորդել իր քրոջ, Mme. Erchanic Kébabdjian, 20 Rue de Bezons, Courbevoie. (Seine).

— Բնիկ Եզդացի Յովհաննէս Վարդվարեան եւ Յարութիւն ու Յովսէփ Մադաքեան եղբարք, որ 1915ին Մելանիկ կը գտնուէին: Տեղեկացնել Պ. Զաքեան Քէպապճեանի. 20 rue de Bezons, Courbevoie (Seine) France. *Արտասահմանի բոլոր Թերթերէ կը խնդրուի արտատպել:*

—Մելանիկի Մինասեան որբանոցէն Իզմիրցի Խոսրովանէի եւ Կարապետ Յակոբեան կը փնտռեն իրենց մայրը, Ոսկի Յակոբեան, որ Մարսիլիոյ կողմերը կը գտնուի եղեր: Գրել՝ Sissak Soulian, St. Loup aux Grands Pins. Marseille.

— Կէյվէի-Էմմէէն Բարունակ Տօնիկեան, կը փնտռէ իր մօրաքրոջ որդին՝ Յարութիւն Յակոբեանը իր ընտանիքով միասին, որ Իզմիրի աղէտէն վերջ Յունաստան հաստատուած էին: Կը խնդրուի տեղեկացնել Թերթիս գրաշարներէն Հ. Սրապեանին: Յունահայ Թերթերէն (նոր օր եւ Ալիք) արտատպել:

ԳՏՆՈՒԱԾ.—

«Յառաջ»ի Փետր. 26ի թիւին մէջ Մշոյ Չիարէթ գիւղացի Աբրամ Տէր Ներսէսեանի փնտռած եղբայրը Վարդան Տ. Ներսէսեանը կը գտնուի Պուքրէշ: Գրել իր անունով, c/o Danubiana, Str. Caimatei N. 7, Bucarest. (Roumanie).

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ Ֆրանսական նորանոր կերպասներ:

24, Rue Bergère, Paris (9) Թէլեֆոն Provence 05-49

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : N-rd 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ ՖՐԱՆՍԷՐԷՆ ԶՐՈՒՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ուղեցոյց առօրեայ խօսակցութեան, օրինակներով եւ պիտանի բառերով

ԳԻՆ 75 ՍԵՆԹ

Կ'արժէ որ Ֆրանսա բնակող ամէն հայ զրպանը հատ մը ունենայ անկէ:

ԴԻՄԵԼ՝

H. Mamasian/ Massis Book store 137 1)2 East 27th st.

New-York City U. S. A.

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Ցօսիէթէ Յակոբեանի Թատրոնին դէմ: Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մեթերք մը Ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու:

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկուններ մինչեւ 8.30: իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30:

ՀՄԱՅԵԱԿ ՀՈՍՐՈՎԵԱՆ

երբեմն փրոֆէսէօր կ. Պոլսոյ իրաւաբանական Համալսարանի

Վերջնապէս փարիզ հաստատուած ըլլալով, կը ստանձնէ փոխանորդութիւնը ցամաքային եւ ծովային ամէն տեսակ առեւտրական դատերու, զորս անձամբ կը վարէ Փարիզի Առեւտրական Դատարանին առջեւ:

Դիմել անձամբ կամ թղթակցութեամբ, իր բնակարանը, ամէն օր ժամը 9—1,

Rue Louis Philippe 15

Neuilly s/Seine (métro-Maillot

Tél. Wagram 96-05

ՏՕԲԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Monmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռ)

Ֆրանացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ՓԻՓԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8ԱՕ'—10եւ 1,30 — 8

ԳՐԱՏՈՒՆ ԱՇՃԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ *1868ին*

Հին եւ նոր հրատարակութիւններ

Ամէնուն Տարեցոյցը Թէոդիկ 1926, 35 ֆրանք, Եղերաբախտ Ցարուհին 1924 18, Դէմքեր Ա. Չօպանեան 1924, 20, Հայկական երգարան 10, Հայորդիներ Սիամանթօ, Դերեզմանք երիտասարդաց 5, Հայկական նամականի 12, Մանթիրէդ Լորդ Բայրն 5, Թագաւոր Ս. Իշխէվէչ 5, Համի Մուրատ Տօլսաոյ 6, Համլէթ Շէյքսպիր 8, Օթէլլօ Շէյքսպիր 15, Վէրթէր Կէօթէ 10, Ապերտա Գրագիրը 4, Ե. Տէմիրճիպաշեանի կեանքն ու գործը 15, Ժէնովվիէվ Բրիսթօֆ Շմիտ 5, Լուս Ցաւեր Գրիգոր Զօհրապ 8, Օմար Խայեամի բանաստեղծութիւնները 3, Բարեկենդանի անկատիները 1, Ֆրանսական խօսակցութիւն 5, Բառարան. Ֆր. Հայ. Մ. Նուպարեան 50,: Եւ ուրիշ հազար ու մէկ տեսակ հատերէն գանազան գիրքեր գեղչեալ գիներով: Հաւաքածոյի համար ամէն տեսակ գործածուած նամականիշերու գնում և վաճառում: Հասցէ՝

H. O. Achdjian 35 rue Saint Georges 35 Paris (9). *10-4*

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

ԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած «Ռոսսոտ» Լաբարանական միութեան կողմէ Զատկի Կիրակին, 4 Ապրիլ Salon du XVe 159 rue Lecourbe

ԾԱՆՕԹ.— Կը խնդրուի միութիւններէն եւ կազմակերպութիւններէն նպատակ ունեցող օրը:

"ՀԱՅ. ՊԱՐԱՍՊԱՀ,,Ի ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Salle de la Museի մէջ կիրակի 7 Մարտ 1926 ժամը 10, Rue du Général Brunet

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

JAZZ-FATTY

Ղ.կ. Ֆուաֆ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

ԲՈՒՐՔ ԲԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

Ինչպէս ծանուցած էինք Պերճհանէտտէն պէտ «Փոքր Ժուռնալ»ի Թատրոնին մէջ կայացուածներ պիտի տայ Մարտ 5ին 14, յերեկոյթ՝ ժամը 2ին 4ին, երեկոյթ՝ ժամը 9ին:

Իրեն հետ են Մէվլէվի վիշտները եւ երեք պարուհի Մէյնիէ հանրամ, Ժէրմիտ և Նիւյէ: Պիտի ներկայացնէն «Փորի գիշերները», օր.քէսթրէ լինել սազով: Գիները՝ 5էն ֆրանք:

ՀԱՅ ԿԻՆԵՐՈՒՆ

Հայ Տիկիններու եւ Օրիորդներու համար իրենց տունը քենայի վրայ ԿԱՐի աշխատանք ունինք, օրական 20 ֆր. ապահով: Դիմել 20 Rue de Bezons, Courbevoie.

ԱՐԱՄ ԹԱՀՏԱՃԵԱՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

18, rue Claude Vellefaux, Paris

Կ'ընդունի ամէն օր ժամադրութեամբ

ԳՈՐԾԻ ՏԷՐԵՐՈՒՆ

Փոքր Համարակալ մը, որ քերու օրէնքին շատ հմուտ, պրատ է նպաստաւոր պայմաններ եւ այցելութեամբ կարգադրէ գործի մարզոց եւ առեւտրական տոմարները: Գրել՝Դ. Թաճիրեան

84 rue Pouchet, Paris.

Tél. Marcadet 0.54.

ՍԱԿԱՐԱՆ

4 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	130
Տոլար,	Dollar	2
Մարք (ոսկի)	Mark	6
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	1
Թրք. ոսկի	» or	12
Մէճիտիէ	Médjidié	1
Լէվա 100 հատը	Léva	1
Դրախմի	» Drachme	3
Լիր	» » Lire	10
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	12
Ցուից.	» Frc. Suisse	31
Չերվոնեց	(10 Roubles or)	13

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.	2500
»	II »	1750
»	III »	1675
Ռումելի երկթղ.	Lots turcs	140

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.		20 շ.
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ 7 ՄԱՐՏ 1926

7 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 94 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՀԱՐԻՒՐԱՒՈՐ ՀԱՅԵՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ ԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ: ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԷՔ ԲՈՂՈՔԵՐ...

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՉԱՐԴԵԼԷ ԵՒ ՑՐՈՒԵԼԷ ՅԵՏՈՅ

Ամենէ մը ի վեր, Թուրք թերթերը աւելի սաստկութեամբ կը հնչեցնեն Թուրքիոյ տնտեսական քայքայման ահազանգը:

Վերջին շաբթուան ընթացքին, մենք առիթ ունեցանք ուշագրաւ արտատպումներ կատարելու, որոնք ամփոփ գաղափար մը կուտան տիրող կացութեան մասին: Այսօր ալ կը հրատարակենք Ատանայի պաշտօնաթերթին ողբերգը, որ «Դէպի խորխորատ» խորագիրը կը կրէ: «Երկրագործական դրամատունը մինչեւ հիմա քանի գիւղի մէջ հազ հաստատած է: Մասնաւորապէս ճիհանի գաւառին մէջ չկայ գիւղացի մը որ գրաւի ենթարկուած չըլլայ: Եթէ կառավարութիւնը արագ միջոցներ ձեռք չառնէ, Ատանան պիտի թշուառանայ:»

Աւելի առաջ, «Ճիւմհուրիյէթ», Պոլսոյ քէմալական օրկանը, պարզելով ընդհանուր տագնապը, գրած կուտար թէ՝ միայն հողագործը չէ որ կը փնասուի, այլ եւ ներածող ու արտածող վաճառականները, թէ պետական ելմտացոյցը դժուարութեան կը մատնուի, դրամատուները վարկ չեն բանար եւլն.: Ու վերջապէս, նոյն ինքն Ալի Ճէնանի պէյ, Թուրքիոյ առեւտրական գործավարը, հաստատեց թէ ծանր տագնապ մը կը տիրէ Պոլսոյ առեւտրական հրապարակին վրայ եւ քար մըն ալ գլորեց օտար դրամատուններուն դէմ, որոնք դադրեցուցած են վարկը:

Ընդհանուր մտահոգութեան ուրիշ պերճախօս փաստ մը կուտայ «Պէօյիւք Եօլ», որ ֆրանսերէն «Թանին»ին յաջորդեց, Հիւսէյին Ճահիտի աքսորէն յետոյ: Խօսելով Ատանայի բամպակի արտադրութեան վրայ, (մօտաւորապէս տարեկան երկու միլիոն հակ կը հաշուէ, (Եգիպտոսի երկու անգամը), թերթը կը գրէ որ շատ սուղի կը նստի: Առաջին պատճառը՝ աշխատաւորներու պակասն է: «Պէտք է աւելցնել Ատանայի նահանգին բնակչութիւնը: Պէտք է աշխատող ձեռքերու տեղափոխութիւն մը կատարել այս շրջանին մէջ, որուն հիւանդութիւնը բացառիկ սրութիւն մը ստացած է վերջին գաղթին հետեւանքով»:

Ուրեմն, ոչ-Թուրքերու դէմ սարքուած ջարդն ու աքսորն ալ չփրկեցին Թուրքիան, եւ հիւծախտը կը զարգանայ օրէ օր, իբրեւ հետեւանք նոյն այդ բարբարոսութեան: Ելմտացոյցը միշտ բաց ունի, գիւղացին պարտքի տակ է եւ գրաւի կուտայ իր գութանն ու լծկանը. դրամատուները վարկ չեն բանար, վաճառականները չեն կրնար գործել, — այս բոլորը պատահական երեւոյթներ չեն: Արմատացած վէրք մը, փտախտ մը կայ որ անդադար կը բանի, որդի պէս կը կրծէ Թուրքիոյ ներքին յօրինուածքը: Եւ դեռ ամէն բան երեւան հանուած չէ. տրուած լուրերուն աղբիւրներն ալ՝ թրքական են, աւելի ճիշտ՝ քէմալական: Քիչ շատ չէզոք թերթեր եւս կ'արտայայտուին. բայց միշտ անհուզողի տակ են, յիշելով անկախութեան դատարանի փորձանքը, որ քանի մը անգամ պայթեցաւ իրենց գլխուն:

Այս տագնապին ուրիշ մէկ երեսն է ոչ-Թուրք պաշտօնեաներու վտարման քաղաքականութիւնը, որ փոխանակ մեղմանալու, հետզհետէ կը սաստկանայ, յաճախ ծիծաղելի ձեւեր առնելով: Անօթութեան ախտանշան... Երեք տարիէ ի վեր կը մաքրագործեն, և տակաւին գոհ չեն: Խմբական արձակումէն յետոյ, անհատապէս անհատները կը հետապնդեն: Ցատուկ լրտեսներ նշանակուած են, այս կամ այն ընկերութեան գրասենեակին մէջ մոռցուած ոչ-Թուրք պաշտօնեայ մը երեւան հանելու, և վայրերան կանչել արձակելու համար: Այժմ ուռկանը լարուած է օտար դրամատուներուն դէմ, որոնք միշտ կը վարանին իրենց փորձ պաշտօնեաները արձակել և անոնց տեղ անվարժ Թուրքեր տեղաւորել, վախնալով որ ամէն բան տակն ու վրայ կ'ըլլայ:

Սոր ալ պատասխանը պատրաստ է, — կա՛մ ոչ-Թուրքերը կը ճամբէք եւ «Թիւրք օղլու Թիւրքեր» կ'առնէք, կամ կը ձգէք կ'երթաք: Այս սպառնալիքը կարդացողները այնքան յանդուգն են որ, չեն քաշուիր համոզել թէ՝ Թուրքերը սեղանաւորական գործերու մէջ ալ մասնագէտ եղած են վերջին տարիներու ընթացքին: «Չկայ գործ մը զոր չկարենան կատարել Թուրքերը»:

Անշո՛ւշտ: Ճիշտ ատոր համար ալ, դէպի խորխորատ կ'երթան ամէնէն բարգաւաճ նահանգները, Պոլիս, Այտըն, Ատանա, Պրուսա, որոնցմէ կաթ ու մեղր կը հոսէր պատերազմէն առաջ, միեւնոյն բարբարոսական իշխանութեան տակ: Հողվորք, խորխորատ, մնանկութիւն — ատոնք մեր բառերը չեն, այլ թրքական, այն ալ պաշտօնական:

Ջարդերու եւ տեղահանութեանց ճակատագրական ելքն է այս...: Քշելու, ցրուելու, կեղեքելու իմաստութեան պտուղը: Անհաւասիկ իրենք իրենց գլխուն մնացեր են, անկախ եւ սանձարձակ: Կը հրամանագրեն ու կը գործադրեն, առանց կանգ առնելու ո՛ր եւ է միջոցի առջեւ: Ժողովուրդը — այս անգամ բուն Թուրքը — կը տքայ բազմազան տուրքերու ծանրութեան տակ, ինչպէս համիտեան շրջանին:

Եւ սակայն՝ ո՛չ մէկ դարձ: Եւ լա՛ւ է որ այդպէս է,— այս գլխիվայր թաւալումը դէպի խորխորատ...: Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՆՈՐԷՆ ՆԵՐԳԱՂԹԻ ԽՆԴԻՐԸ

«Դրօշակ» իր վերջին խմբագրականով նորէն կ'արծարծէ ներգաղթի խնդիրը, եւ պարզելով պոլշեւիկներու քաղաքականութեան ծալքերը, կը գրէ.

«Այս չկամութեան բուն պատճառները դժուար չէ կռահել: Նախ խորհրդային իշխանութիւնը վստահ չէ եւ չի էլ կարող վստահ լինել, թէ գաղթականների փոխադրութեան եւ տեղաւորման կարիքները կարելի է ամբողջովին հոգալ արտաքին, հայկական կամ ոչ հայկական աղբիւրներից եւ երկիւղ է կրում, թէ այս գործին ձեռնարկելով՝ ինքն ստիպուած պիտի լինի պետական միջոցներին դիմել, որ անհրաժեշտաբար պէտք է տանի դէպի իր շահը ծախսերի, և ամենից առաջ կոմունիստական կուսակցութեան պահպանման համար կատարած ծախսերի, կրճատման: Թէ այս հեռանկարն ինչքա՛ն է սարսափեցնում Երեւանի վարչիներին — այդ երեւում է այն ողբերգից, որ նրանք բարձրացրին Ռուսաստանից Հայաստան փոխադրուած գաղթականների համար մի քանի տասնեակ հազար րուբլի յատկացնելիս: Այնուհետեւ՝ հայ բոլշեւիկները գիտեն, որ Հայաստանի ճահիճներն էլ սահման ունին, եւ եթէ իրենք լրջօրէն ընդառաջելու լինին ներգաղթի պահանջին, պէտք է վերջի վերջոյ հարկադրուին գաղթականներին տեղաւորել Հայաստանի նախկին—թաթարական գիւղերում կամ հիմնուելով Չիչէրինի ծանօթ յայտարարութեան վրայ՝ հարց յարուցանել, որ նրանց տեղ տրուի գոնէ Ազրբէջանի եւ Վրաստանին թողնուած հայկական գաւառներում: Երկու դէպքում էլ նրանք նախատեսում են վրացի և թաթար ընկերների դժգոհութիւնը, որովհետեւ փորձով գիտեն, թէ այդ «միջազգայնականները» ի՛նչ ազգայնական եւ մանաւանդ հակահայկական թոյնով են վարակուած»:

Այս բոլորին եզրակացութի՞ւնը.

«Եթէ ուզում էք ներգաղթի խնդիրը շարժել մեռած կէտից, պէտք է ամենից առաջ առաջ խախտէք այն համոզումը, թէ կարելի է անվերջ խաղալ հայ ժողովրդի ճակատագրին հետ եւ անպատիժ մնալ: Այն օրը, երբ այս տեղի ունեցաւ, թէ՝ հող կը գտնուի հայ գաղթականներին բնակեցնելու և թէ միջոցներ նրանց փոխադրութեան եւ տեղաւորման ծախսերը հոգալու համար»:

ԱՐԴԱՐ ԲՈՂՈՔԸ

Խումբ մը մտաւորականներու ծանօթ բողոքին առթիւ, երէկ Պէլվիլէն ստացանք բուռն բողոք մը, հարիւրմէկ աշխատաւորներու ստորագրութեամբ: Տեղի անձկութեան պատճառաւ, կը քաղենք քանի մը հատուածներ.

— «Չէ՞ի՛ք է, որքան շահագործեցիք Հայ եւ Հայաստան անունը, դո՛ւք որ անոր անունով ոչ տառապանք կրած եւ ոչ պայքարած էք: Չէ՞ իք է որքան աղմկեցիք հրապարակը: փակեցէ՛ք ձեր բերանը, եւ ո՛չ մէկ խօսք այն մտաւորականութեան դէմ, որ ստեղծեց ներկայ Հայաստանը, եւ որ աքսորի եւ մահուան գնով կառչած է Միացեալ և Անկախ Հայաստանի նուիրական գաղափարին:

Բայց մանաւանդ ժողովուրդի անունով եւ ժողովուրդի առջեւ փակեցէ՛ք ձեր բերանը»:

ՊՌՒԱՆԻ ԴԱՀԼԻՃՆ ԱԼ ԻՆԿԱՒ

Ելմտական կնճիռը, որ ասկէ առաջ երեք անգամ վարչապետ և վեց անգամ ելմտական նախարար տապալած էր, երէկ առաւօտ տապալեց նաեւ Պ. Պռիանի դահլիճը, որ կազմուած էր Նոյեմբեր 29ին: Երեսփ. ժողովը գիշերը մինչեւ լոյս նիստ գումարեց: Մերժուեցաւ սովորական ծխախոտը մէկ ու կէս ֆր.էն 2,25ի բարձրացնելու կառավարական առաջարկը: Այս պարտութենէն յետոյ օրակարգի վրայ եկաւ վճարման վրայ դրուելիք 100ին 0,50ի տուրքը: Ընկերվարական երեսփոխան Պըտու երկար ճառով մը առաջարկեց ջնջել այս տուրքը, և յայտնեց թէ երկրին ելմտական վիճակը ներկայացուածին չափ ծանր չէ: Վարչապետ Պ. Պռիան պատասխանեց որ կացութիւնը ծանր է. մօտ օրէն 4 միլիառ պարտք պէտք է վճարել, ասկէ զատ ամիսը 3-400 միլիոնի բաց կայ: Չկայ ուրիշ տուրք մը որ անմիջական հասոյթ հայթայթէ գանձին: Ժողովուրդը չի սիրեր տուրք վճարել, սակայն երբ ինքզինքը գոնէ կարելի պիտի ըլլայ հասկցնել իրեն թէ վճարելով պիտի ազատէ իր բռնկած տունը: Եթէ կառավարութիւնը հրաժարի, ի՞նչ պիտի պատահի վաղը: Ի՞նչ տեսակ կառավարութիւն պիտի գտնէք»: Պ. Բուռլ Փերէ յայտարարեց որ եթէ դահլիճը այսօր իյնայ՝ վաղը սթէրլինը 150 ֆրանքի պիտի բարձրանայ: Խօսեցաւ նաեւ Պ. Պլում, յայտնելով որ ընկերվարականները հակառակ քուէ պիտի տան: Այս տուրքը քուէի դրուեցաւ և 221 դէմ 274 ձայնով մերժուեցաւ: Վարչապետը և բոլոր նախարարները սրահէն մեկնեցան անմիջապէս և գացին Էլիզէ, հանրապետութեան Նախագահին մատուցանելու համար դահլիճին հրաժարականը:

ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Վաճառական Ֆէլիքս Է փշթայն, որ խանութ ունի Պուլվառ Մաժէնթայի վրայ, երեք տարիէ ի վեր կը կենակցէր Օր. Ակաթ Բունցի հետ: Վերջերս վաճառականը լուր ղրկեց թէ որոշած է խզել յարաբերութիւնները: Օր. Ակաթ բացատրութիւն պահանջելու համար առջի օր գնաց վաճառականին քով, որ ուզեց ճամբել զայն. բայց չյաջողելով, վար իջաւ եւ ոստիկան կանչել տուաւ ղռնապանին: Աղջիկը, որ յղի էր, ատրճանակը քաշեց եւ չորս հարուած պարպեց վաճառականին գլխուն: Յետոյ զէնքը իր վրայ դարձնելով, ուզեց պայթեցնել: Վաճառականը ողջ է, իսկ աղջիկը մեռաւ հիւանդանոց փոխադրուած ատեն:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Երեսփ. ժողովը երեք օրէ ի վեր գիշերը ցորեկին խառնելով նիստ կը գումարէ՝ քննելու համար կառավարական ելմտացոյցը, որ ինչպէս գրեցինք, վաւերացուեցաւ ծերակոյտին կողմէ: Ընդունուեցաւ տուրքի պարտաւորիչ յայտարարութեան դրութիւնը: Ամէն հարկատու, տարուոյն վերջը պիտի յայտարարէ, երդումի ձեւով, թէ տարուոյն ընթացքին ի՛նչ հասոյթներ ունեցած է: Տուրքերու վարչութիւնը ասկէ վերջ իւրաքանչիւր հարկատուին անուանական հարցարաններ պիտի ղրկէ: Ուրբաթի ժողովին մէջ քննութեան առնուեցան սուրճի, շաքարի, աղի, ալքօլի վրայ նշանակուած նոր տուրքերը: Երկար վիճաբանութիւններէ յետոյ մերժուեցան սուրճի, շաքարի եւ ալքօլի վրայ պահանջուած տուրքերը:

Երեսփոխան մը առաջարկեց քարիւղի եւ շաքարի ներածումը պետական մենաշնորհ դարձնել— ինչպէս եղաւ վերջերս Թուրքիոյ մէջ: Այս խնդիրը նախապէս երբեք նկատի առնուած չըլլալով, ելմտական նախարարը առաջարկեց յետաձգել անոր վիճաբանութիւնը 15 օր, որպէսզի հարցը ուսումնասիրէ: Սակայն 254ի դէմ 262 ձայնով որոշուեցաւ անմիջապէս վիճաբանութեան ենթարկել այս խնդիրը:

Պ. Տումէր յայտնեց թէ խնդիրը շատ փափուկ է, մանաւանդ օտար երկիրներու հետ մեր առեւտրական յարաբերութեանց տեսակէտէն: Երեսփոխան Պ. Անժըրան դիտել տուաւ որ «Ֆրանսա իր քարիւղին 100ին 80 տոկոսը Ամերիկայէն և Անգլիայէն կը ներածէ: Մենաշնորհի խնդիրը կարելի կ'ըլլար նկատի առնել, եթէ մենք տէր ըլլայինք մեր ներածութեանց: Մինչդեռ հիմա եթէ այս դրութիւնը ընդունինք, օտար երկիրները ծանր փոխվրէժներու պիտի դիմեն»: Պ. Պոքանովսքի վիճաբանութիւնը քաղաքական գետնի վրայ փոխադրեց և հարց տուաւ կառավարութեան թէ արդեօք դէպի համայնացու՞մ կը դիմէ: Պ. Տումէր յայտարարեց թէ քարիւղի մենաշնորհը արդէն իրականին մէջ գոյութիւն ունի— կարգ մը դրամատէրերու ձեռքը: Պ. Մարկէն ետ առաւ մենաշնորհի իր առաջարկը, սակայն համայնավար Պ. Էրնէսթ Լաֆօն իւրացուց զայն: Խնդիրը քուէարկութեան դրուելով 159ի դէմ 249 ձայնով մերժուեցաւ:

Թուրքերէնը լատիներէն տառերով

Էնկիւրիէն կը գրեն թէ զօրաւոր հոսանք մը կայ լատիներէն տառերու գործածութեան համար: Այդ հոսանքը ուշագրաւ ձեւով մը կ'արտայայտուի խորհրդարանական շրջանակներու մէջ: «Լեզուի յանձնախումբը» որ պիտի կազմուի մօտերս, կրթական գործավարին հովանաւորութեամբ, մասնաւորապէս պիտի զբաղի այս հարցով: Յանձնաժողովը պիտի բաղկանայ ամէնէն հմուտ լեզուագէտներէն ու բանասէրներէն և պիտի կրնայ որոշումներ տալ բոլոր լեզուաբանական խնդիրներու մասին:

⁂ Բագուի Թրքաբանական համագումարին առթիւ, լեզուի, ուղղագրութեան եւ նոր այբուբենի մասին ժողով մը տեղի ունեցաւ Երեւանի մէջ, ուր խօսեցաւ ծանօթ բանասէր Պ. Հրաչեայ Աճառեան, Հայաստանի կրթական գործավարութեան անունով: Ժողովը սարքած էր թրքական նոր այբուբենի Երեւանի կոմիտէն: Այս առթիւ բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ, որով Հայաստանի Թուրք աշխատաւորութիւնը վճռապէս կը մերժէ արաբական այբուբենի բարենորոգումը եւ միաձայն կ'որոշէ ընդունիլ լատինական տառերը:

Ատրպէճանի ուսուցչական համագումարին մէջ ալ, Ֆարհատ Աղա Զատէ խօսեցաւ Թուրք լեզուի ուղղագրական խնդրի մասին եւ բացատրեց թէ արաբական տառերը չեն կրնար լուծել այդ հարցը, քանի որ պակասութիւնները չափազանց շատ են: Համագումարը երկուքի ձեռնպահութեամբ ընդունեց բանաձեւ մը, որով Ատրպէճանի Թուրք ուսուցչութիւնը կ'որոշէ ընդունիլ լատինական տառերը, եթէ նոյն իսկ տարբեր որոշում տայ Բագուի Թրքաբանական համագումարը:

Ատրպէճանի Թուրք ուսանողութիւնն ու կոմունիստ երիտասարդութիւնն ալ նոյն իմաստով բանաձեւեր քուէարկեցին:

Արտաքսուած համայնավարներ

Հալէպի «Սուրիական Մամուլ»ը կը գրէ թէ Մարսիլիոյ մէջ իբրեւ համայնավար ձերբակալուելով արտաքսուած են հետեւեալ Ս. Դ. Հնչակեանները.— Արամ Խասվէրտեան, Ս. Մակարեան, Գ. Մինասեան, Գ. Արզումանեան, Խ. Քուրէճեան եւ ուրիշներ:

Ուրիշ համայնավարներ

«Նոր Փիւնիկ» կը գրէ թէ Մեծն Լիբանանի կառավարիչին որոշումով պատերազմական ատեանին յանձնուած են ութը

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ ԿԵՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆ

ՓՈՍՏԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

(ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆՁՆՈՂՆԵՐԻ)

Գին 25 փ.

Ինչպես հայտնի է, դեռևս 1923 թ. հոկտեմբերի 1-ին Փոստատան դատարանի նախագահ Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, դատավորներ Ա. Ա. Ալեքսանդրովը և Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, դատախազ Ա. Ա. Ալեքսանդրովը և քարտուղար Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, Ա. Ա. Ալեքսանդրովի մասնակցությամբ, Ա. Ա. Ալեքսանդրովի նախագահությամբ, Ա. Ա. Ալեքսանդրովի

ՏՈՂԱՎԱՃԱՌ ՎԱ ՆՈՎՎՈ

X.

Ֆինանսական դժգոհությունները։— Ֆինանսական դժգոհությունները մեծ էին Վենետիկում։ Ամեն տարի ավելի ու ավելի էին աճում հարկերը, ավելի ու ավելի էր ծանրանում ժողովրդի վիճակը։ Ամեն տարի պետական ծախսերը գերազանցում էին եկամուտները։ Ամեն տարի պետական գանձարանը ստիպված էր լինում դիմել նոր պարտքերի։ Ամեն տարի պետական պարտքերի տոկոսները ավելի էին մեծանում։ Ամեն տարի ավելի էր ծանրանում ժողովրդի հարկային բեռը։ Ամեն տարի ավելի էր ծանրանում ժողովրդի վիճակ

հոգի, որոնց երկուքը հայ՝ Յարութիւն Մատոյեան եւ Հայկանուշ Պօյաճեան։ Ասոնք բանտարկուած կը մնան եւ կը մեղադրուին ժողովուրդը քաղաքացիական ներքին կռիւի եւ ֆրանս. հոգատարութեան դէմ գրգռած ըլլալու յանցանքով։

Ձերբակալուած հայ մը

Աթէնքէն Պոլիս հասած Արթին անուն հայ մը ձերբակալուած է Թուրք ոստիկանութեան կողմէ։ Կ՚ըսուի թէ իր վրայ գտնուած են 200 սթերլին եւ զանազան կարեւոր փաստաթուղթեր, որոնց մէջ Աթէնքի օտար դեսպանատան մը պաշտօնեաներէն մէկուն իրեն ուղղուած նամակը։ Ձերբակալուած է նաեւ Տանիշ պէյ անուն Թուրք մը։ Ասոնք կ՚ամբաստանուին կեղծ փաստաթուղթեր շինելու յանցանքով, որոնք Աթէնքի օտար դեսպանատան մը մէկ պաշտօնեային միջոցաւ Անգլիացիներուն կը ծախուէին։ Ձերբակալուածները սուտ լուրեր կը հաղորդէին եղեր Թուրքիոյ քաղաքական եւ զինուորական կացութեան մասին։

Կը կարծուի թէ ձերբակալուածները կը պատկանին մեծ ընկերութեան մը, որ մասնաճիւղեր ունի Պոլսոյ, Աթէնքի եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ։

Դատ իշխան Կարօլի դէմ

Ռումանիոյ հրաժարեալ գահաժառանգ իշխան Կարօլ 1918 ին ամուսնացած էր Տիկին Լամպրինոյի հետ։ Այս ամուսնութենէն զաւակ մը ծնած էր. ետքէն կինը թողած էր կնքելու համար իշխանական ամուսնութիւն մը եւ ամուսնացած էր Յունաստանի էլէն իշխանուհիին հետ։ Հիմա որ արքայական ժառանգութենէն հրաժարեցաւ եւ իշխանուհի կինն ալ ձգեց, իշխան Կարօլ Փարիզ եկած է եւ կ՚ապրի ուրիշ կնոջ մը հետ։ Տիկին Լամպրինօ, որ Նէօյյի կը բնակի, Սէնի քաղաքային դատարանին առջեւ դատ բացած է իշխան Կարօլի դէմ, պահանջելով տասը միլիոն ֆրանքի հատուցում, իր զաւկին հանդէպ յանձնառութիւնները կատարած չըլլալուն համար։

Յոյն նախարարներ Իտալիոյ մէջ

Յունաստանի արտաքին նախարար Պ. Ռուֆօս եւ հաղորդակցութեան նախարար Պ. Թավուլարիս Հռոմի մէջ ընդունուեցան Իտալիոյ Թագաւորին եւ վարչապետ Մուսոլինիի կողմէ։ Այս առթիւ Սթէֆանի գործակալութիւնը զեկոյց մը հրատարակելով կ՚ըսէ թէ Պ. Մուսոլինի եւ Պ. Ռուֆօս ունեցան խիստ մտերմական տեսակցութիւն մը, որ մօտ մէկ ու կէս ժամ տեւեց։ Երկու երկիրները, ինչպէս նաեւ Եւրոպան շահագրգռող գլխաւոր խնդիրները նկատողութեան առնուեցան։ Երկու պետական մարդիկը այսպէս հաստատեցին, որ շատ մը խնդիրներու մասին իրենց տեսակէտները համանման են։

Նախարարները անծանօթ զինուորին գերեզմանը եւ Պանթէոնը այցելելով ծաղկեպսակներ դրին։

Յունաստանի դիկտատոր Պ. Փանկալոս յայտարարած է թէ առաջին առթիւ ինքն ալ Հռոմ երթալով պիտի տեսակցի Մուսոլինիի հետ։ Երկու դիկտատորներու տեսակցութեան համար գետինը պատրաստուած է արդէն։ Փանկալօս ըսած է. «Կը հիանամ Իտալիոյ վրայ, որ Մուսոլինիի միջոցաւ հակախորհրդարանական կառավարութիւն մը ստեղծեց. մենք ալ այդ օրինակին կը հետեւինք»։

*** Սելանիկի մէջ Պ. Փանկալօսի ի պատիւ կազմակերպուած հանդէսներուն եւ հացկերոյթին ներկայ եղած են նաեւ Հայոց առաջնորդական փոխանորդը եւ քաղաքական ժողովի ներկայացուցիչները, քաղաքապետին հրաւէրով։

Յարձակում Դամասկոսի վրայ

Պէյրութէն կը հեռագրեն թէ ֆրանսական զօրախումբ մը յարձակում կրեց Դամասկոսի մօտ. հրոսակները ետ մղուեցան, 58 զոհ ձգելով Չէրքէզներու առջեւ։

ԹՐՔՈՒՀԻՆԵՐԸ ԿՐՆԱ՞Ն ԱՄՈՒՍՆԱՆԱԼ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅԻ ՀԵՏ

Թանի Պոլսոյ Թղթակիցը խօսելով Էնկիւրիի Ազգ. Ժողովին կողմէ զուիցերական օրինագիրքի ընդունուելուն մասին, կը գրէ.—

Անկէ առաջ ոչ-իսլամ մը Թրքուհիի մը հետ ամուսնանալու համար ստիպուած էր իսլամանալ։ Զուիցերական օրինագիրքը, որ նոյնութեամբ եւ առանց վիճաբանութեան ընդունուած է, կրօնքը ամուսնութեան արգելք կամ ապօրինութիւն չի նկատեր։ Ուրեմն Թրքական նոր օրինագիրքը արմատական կերպով պիտի փոխէ Շէրիի ամէնէն հիմնական մէկ տրամադրութիւնը։ Թրքական նոր օրէնքը, իր լռութիւնով կ՚ընդունի իսլամուհիի մը ոչ-իսլամի մը հետ ամուսնութիւնը։ Սակայն ստոյգ է որ երկրին ներկայ բարքերը այդ բանը չեն ընդունիր դեռ։ Որովհետեւ հակառակ Հանրապետութեան եւ իր նորութիւններու շարանին, իսլամին խիղճը կ՚ըմբոստանայ դեռ այն գաղափարին դէմ թէ անհաւատ մը պիտի կենակցի իր քոյրերէն կամ աղջիկներէն մէկուն հետ։ Թուրք ազգին մեծամասնութիւնը անդրդուելի կը մնայ այս կէտին վրայ։ Հետեւաբար նոր օրինագիրքին տրամադրութիւնը կը մնայ թուղթի վրայ եւ չի թափանցեր սիրտերուն։ Ազգի մը ճակատագրին մէջ բարոյական օրինագիրքը նոյնքան կշիռ ունի որքան բուն իսկ օրէնքը։ Ու տակաւին շատ տարիներ պիտի անցնին Թուրքիոյ մէջ, մինչեւ որ Թրքուհիի մը եւ ոչ Թուրքի մը ամուսնութիւնը կատարուի պաշտօնապէս։

ԱՆՁՐԵՒ, ՓՈԹՈՐԻԿ, ՁԻՒՆ

Քանի մը օրէ ի վեր սարսափելի փոթորիկ մը կը տիրէ ամբողջ Ֆրանսայի մէջ։ Մասնաւորապէս ծանր էր փոթորիկը Հինգշաբթիէն Ուրբաթ։ Փարիզի շրջակաները քանի մը ժամ միայն տեւեց, պարզ նիւթական վնասներ պատճառելով, հեռագրական ձողեր տապալելով եւլն.։ Բայց Ֆրանսայի միւս մասերուն, եւ մանաւանդ ծովեզերքներու վրայ աղէտներ ծագեցան։ Շէրպուրի մէջ նոր շինուած եւ կիսաւարտ շէնք մը փլաւ եւ քարերը գացին ծակեցին ուրիշ տան մը տանիքը, վիրաւորելով քանի մը հոգի։ Սէթի մէջ ելեկտրական հոսանքը դադրեցաւ եւ դարաւոր ծառեր արմատախիլ եղան։ Մարսէյլի մօտ, Թուա Լիւք գիւղին մէջ, հինգ տարեկան տղայ մը ջրանցքին մէջ քշուեցաւ եւ խեղդուեցաւ։ Թուլօնի մէջ, Սթառ Մայօլի նստարանները քանդուեցան, դատական նոր պաշտօնատան գմբէթը ճեղքուեցաւ 15 մեդր եւն.։

Շատ մը գաւառներու մէջ ձիւն եկած է, խափանելով հաղորդակցութիւնները։ Ծովային արկածներ ալ պատահեցան։ Շէրպուրի մէջ, հսկայ ալիք մը ողողեց Բրիտարտ ընկերութեան «Օզոնիա» շոգենաւը, ծանրապէս վիրաւորելով հինգ հոգի։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Կեղծ Թղթադրամներու հեղինակներէն Մէցարա Թուրքիա ապաստանած ըլլալով, որոշուեցաւ խնդրել Էնկիւրիէն որ Փէշթայի դատական իշխանութեան յանձնուի իբրեւ քրէական յանցաւոր։

Բազմանիւթի պայթում մը տեղի ունեցաւ, ուրբաթ օր Փրակայի ամէնէն բանուկ փողոցին մէջ։ 15 զինուոր եւ 10 քաղաքացի մեռան, 30 զինուոր եւ հարիւր քաղաքացիներ վիրաւորուեցան։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՊՕՔՍԻ ՄՐՑՈՒՄ

Այսօր, կէսօրէ վերջ ժամը 1,30ին պօքսի մեծ մրցում մը տեղի կ՚ունենայ 28 ռիւ Նասիօնալ, Պիանքուրի հայկ. ճաշարանի ընդարձակ սրահին մէջ։ Հայ կռփամարտիկ Աթաեան Իտալացի ախոյեան Քարսէրարիի դէմ, Թաթուլ՝ Ալգասցի Բրայսթի դէմ, Զարդհանէլեան՝ Զաւէնի դէմ եւ Մկրտիչ՝ Սահփանի դէմ։ Խաղը կը խոստանայ շատ հետաքրքրական ըլլալ։

Հաղորդակցութեան միջոցներ.— Porte d'Auteuilէն կամ Porte de Versaillesէն առնել 32 թիւ Թրամուէյը եւ իջնել Place Nationale, եւ կամ թիւ 1 Թրամուէյով իջնել Bd. Jaurès կամ Porte de St. Cloud էն քալել 12 վայրկեան։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
(Coupe de France)

Այսօր Ֆրանսայի ազգ. բաժակի վերջին քառեակի (quarts de finale) մրցումները դէմ առ դէմ կը բերեն 335 մասնակցող խումբերէն ութը վերապրողները։

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Փարիզի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ 12 Մարտ Ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին։ Օրակարգ՝ Զեկուցում Սուրիոյ ընդհանուր կացութեան մասին եւ ընթացիկ հարցեր։ Հասցէ՝

Café Rocher (métro Odéon)

*** Նոյն օրը կէս ժամ առաջ տեղի կ՚ունենայ Հ. Յ. Դ. Քրիստափոր խումբի ժողովը։

Հ. Յ. Դ. ՌՈՍՏՈՄ Թաղային կոմիտէի ընդհանուր ժողովը՝ 11 Մարտ Հինգշաբթի իրիկուն սովորական հաւաքավայրը։

«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ» միութեան հերթական ժողովը՝ այսօր, կիրակի, 86 Rue Mouffetard, Métro St. Michel կամ Odéon։

Շապին Գարահիսարցիներու «ՌԱԶՄԻԿ» Հայրենակցական միութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր հայրենակիցները Կիրակի իրիկուն, 14 Մարտ, ժամը 8,30ին 40 Rue de Belleville։

Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ Շրջանային Կոմիտէի բոլոր խումբերն ու Պատանի Միութեան անդամներն ու համակիրները կը հրաւիրուին դասախօսութեան, վաղը երկուշաբթի իրիկուան ժամը 8.30ին 2 Cours Lienteaux, սրճարանի սրահը։ Դասախօս ընկեր Մեարոյ։

ԿԷՅՎԻԻ հայրենակիցներու ժողովը՝ այսօր կիրակի ժամը 4ին։

36 Rue Polonceau. Métro Barbès Rochechouart.

ՍԵԲԱՍՏԱՀԱՅԵՐՈՒ նահանգային միութիւնը հրապարակաւ իր շնորհակալիքը կը յայտնէ հետեւեալ հայրենակիցներուն եւ համակիրներուն, որոնք Պ. Պետրոս Կէմճեանի հարսնիքին առթիւ հաւաքած ու ղրկած են 310 ֆրանք. — Յովհաննէս Ղարիպեան, Օննիկ Թուրիկեան, Միհրան Էմիրխանեան, Տիկին Մարտիրոսեան 5ական ֆրանք։ Յովհաննէս Մարտիրոսեան, Արտաշէս Էմիրխանեան, Աւետիս Տիւրկէրեան, Յակոբ Յակոբեան, Օրիորդ Յակոբեան, Վահրամ Մազմանեան, Տիկին Հայկանոյշ Օտապաշեան, Աւետիս Քէշիշեան, Տէր եւ Տիկին Ղազարեան, Պետրոս Փափազեան, Սահակ Խոյլեան, Վահան Երանոսեան, Հայկ Տաղաւարեան, Խօսեգեալք, Տէր եւ Տիկին Գարակէօզեան 10ական ֆրանք։ Տիկին Սաթենիկ Շամլեան, բժիշկ Տէր եւ Տիկին Պօղոսեան, Տիկին Երանոսեան 20ական ֆրանք։ Հայկազուն Փամպուքեան 30 ֆր. ու Տէր եւ Տիկին Պետրոս Կէմճեան 50 ֆրանք։ ԿՆԻՖ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ
ՕՐ. ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ
17 Մարտ Դշ. գիշեր ժամը 9ին
Conservatoireի սրահին մէջ
2bis, Rue Conservatoire
կը մասնակցին յայտնի արուեստագէտներ եւ Օր. Բաբայեանի երգչախումբը։ Յունական, ռուս եւ եւրոպացիներէն երգեր։
Մուտք 20, 15 եւ 5 ֆր.

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՇԱՎԻԼ, Գ. Կ.— Ստացանք նոր բաժնեգինը։

ՄԱՐՍԷՅԼ, ԳՈՐԾԿ.— Ստացանք 120 ֆրանք. երկու նոր բաժանորդներուն ղրկեցինք Մարտ 3էն։

ՄԱՐՍԷՅԼ, ԱԻ. ԱԶ.— Ստացանք նոր հասցէդ։ Նախորդ պատասխանը ձեզի համար չէր։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա. Բ.— Ստացանք նոր վեցամսեան։

ՏԵՍԻՆ, Կ. Օ.— Ստացանք 225 ֆր.։ 205ը Բօն ալը Շէրիի գործկ. հաշւոյն։ Թերթը ղրկեցինք Մարտ 3էն։

ՏԻԹՐՕՅԻԹ ՏՕԲԹ. Ս. Բ.— Ստացանք տասը տոլար։

ԼԱՆՍԷՅ, Ն. Գ.— Տպագրիչը չուզեր տալէ եթէ կառավարական արտօնութիւն չըլլայ։

ՎԻԷՆ, Հ. Ս.— Ամբողջին համար 100 ֆրանք կ՚ուզէ։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Յ. Բ.— Ստացանք եռամսեան։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Յարութիւն Լեփթերեան անուն որբը որ 1923ին Ֆրանսա եկած է եւ ատեն մը աշխատած է Verrerie Blanche d'Anor (Anor-Nord) գործարանին մէջ։ Այս տղան հիւանդացած ըլլալով 1924 Հոկտեմբերին Փարիզ հիւանդանոց մը կը գտնուէր, անկէ ի վեր անյայտացած է եւ իր մասին որ եւ է լուր չկայ։ Ստիպողաբար իմացնել՝ Paris, Bd. des Italiens, 15, Near East Relief Ամերիկեան Նպաստամատոյցին գրասենեակը։

Կը փնտռուի ընիկ Բէյլանցի 19 տարեկան Նեւատն Մահշիկեան, որ անկէ երկու տարի առաջ կը գտնուէր Փարիզ։ Տեղեկացնել Pharmacie V. Papazian Alexandrette (Syrie)

Տիկին Նոյեմզար Սահակեան, կը փնտռէ իր Թոռը ընիկ Նիֆցի (Իզմիր) Ցովակիմ եւ Մարի Ընտոնեանի որդին Ընտոն այժմ 23 տարեկան, արհեստով շոֆէօր։ Իզմիրի դէպքին կորսուած է։ Սոյն տեղեկութիւն տուողին 500 ֆրանք նուէր պիտի տրուի։ Տեղեկացնել Թերթիս խմբագրութեան կամ հետեւեալ հասցէին.

Monsieur Simon Agopian 48 Rue de la République. Puteaux Seine. 3-3

"ՀԱՅ. ՊԱՐԱՍՐԱՀ,,Ի ՅԵՐԵԿՈՅԹԸ
Salle de la Museḥ մէջ
Այսօր կիրակի ժամը 2ին
10, Rue du Général Brunet (19e)
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
JAZZ-FATTY
Դեկ. Ֆռոֆ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՅ ԿԻՆԵՐՈՒՆ
Հայ Տիկիններու եւ Օրիորդներու համար իրենց տունը մեքենայի վրայ ԿԱՐԻ աշխատանք ունինք, օրական 20 ֆր. ապահով։ ՏԵՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾ ԱՄԷՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ։ Դիմել Կարի Աշխատանքի Տուն. 20 Rue de Bezons, Courbevoie.

ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՐԾ
Մածունի գործ մը, որ պիտի ձգուի հիւանդութեան պատճառաւ, ՇԱՀՈՒ է խիստ գիւրամատչելի գինով մը։ Դիմել գօնսիէռժին
15, Rue, Rochechouart. Métro Cadet. ժամը 5—6։

ԳՈՐԾԻ ՏԷՐԵՐՈՒՆ
Փորձ համարակալ մը, տարբերու օրէնքին շատ հմուտ, պատրաստ է նպաստաւոր պայմաններով եւ այցելութեամբ կարգադրել գործի մարդոց եւ առեւտրականներու տոմարները։ Դիմել Դ. Թաճիրեան
84 rue Pouchet, Paris.
Tél. Marcadet 0.54.

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ
48, rue Monmartre
(Բ. յարկ. աջ կողմի առաջին դուռ)
Ֆրանսայի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ
ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ
ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՅԻՆ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ
հիւանդութիւններ
Téléph. CENTRAL 73-38
Métro: SENTIER կամ HALLES
Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր
8ԷՆ՝—10ն. 1,30—8

Փնտռեցէ՛ք բոլոր գրավաճառներէն եւ լրագրավաճառներէն։
ՖՐԱՆՍԱ ԲՆԱԿՈՂ ԱՄԷՆ ՀԱՅՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ
1926Ի ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ
ԳԻՆ 10 ՖՐՔ.
(ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 12 ՖՐԱՆՔ)
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ - ՄԱՍԻՍ - ՏՊԱՐԱՆ
Imprimerie MASSIS, 208 bis Rue Lafayette, Paris

ԱԴԱՄ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Ստացած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։
24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆոն Provence 05-49

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro: Gare de l'Est Téléphone: Nord 84.04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9.12

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
ՄԱՎՐՈՍ
92, Rue Rébeval. Métro: Belleville
Հեռաձայն՝ Combat 0-5
Համեղ Արեւելեան կերակուրներ՝ խոհարարապետ ՀԱՃԻ ԳՐԻԳ
Շաբաթ եւ Կիրակի գիշերներ Արեւելեան նուագ

ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ
երբեմն փրօֆէսէօր Կ. Պոլսոյ
Իրաւաբանական Համալսարանի
Վերջնապէս Փարիզ հաստատուած ըլլալով, կը ստանձնէ փոխանորդութիւնը ցամաքային եւ ծովային ամէն տեսակ առեւտրական դատերու, զորս անձամբ կը վարէ Փարիզի Առեւտրական Դատարանին առջեւ։
Դիմել անձամբ կամ թղթակցութեամբ, իր բնակարանը, ամէն օր ժամը 9—1,
Rue Louis Philippe 15
Neuilly s/Seine (métro-Maillot
Tél. Wagram 96-05

ԳՐԱՏՈՒՆ Ա. ՇԱՃԵԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1868ին
Հին եւ նոր հրատարակութիւններ
Ամէնուն Տարեցոյցը Թէոդիկ 1926, 35 ֆրանք, Եղեռնախոս Յարուհին 1924 18, Դէմքեր Ա. Զօպանեան 1924, 20, Հայկական երգարան 10, Հայորդիներ Սիամանթօ, Դերեզմանք երիտասարդաց 5, Հայկական նամականի 12, Մանֆրէդ Լորդ Բայրն 5, Թագաւոր Ս. Իւշկեւիչ 5, Հաճի Մուրատ Տօլստոյ 6, Համլէթ Շէյքսփիր 8, Օթելլօ Շէյքսփիր 15, Վէրթէր Կէօթէ 10, Ալեքսանդր Դրագիրը 4, Ե. Տէմիրճիպաշեանի կեանքն ու գործը 15, Ժէնըվիէվ Քրիսթոֆ Շմիտ 5, Լուռ Յաւեր Դրիգոր Զօհրապ 8, Օմար Խայեամի քառեակներ 3, Բարեկենդանի ամբոխներ 1, Ֆրանսական խօսակցութիւն 5, Բառարան. ֆր. հայ. Ս. Նուպարեան 50,։ Եւ ուրիշ հազար ու մէկ տեսակ հատորներ զանազան գիրքեր զեղչելով գիներով։ Հաւաքածոյի համար ամէն տեսակ գործածուած նամականիշներու գնում եւ վաճառում։ Հասցէ՝
H. O. Achdjian 35 rue Saint Georges 35 Paris (9) 10-4

ՍՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐ
Նոր վարչութեան բացառիկ կարգադրութեամբ, իր տրամադրութեան տակ ունեցած մեծ պարտէզի մը վրայ օդասուն խոշոր շէնքի մէջ ունինք ամուրիներու համար առանձին մահճակալներով պառկելու տեղեր։ Խիստ մաքուր սպասարկութիւն։ Միայն օրական 2 ֆրանք 30 սանթիմ չնչին վճարումով։ Թրամուէյով եւ շոգեկառքով հաղորդակցութիւն բոլոր վայրերու համար։ Համոզուելու համար մէկ այցելութիւն բաւ է։
Դիմել նոր վարչութեանս 20
Rue de Bezons, Courbevoie.
Tél. 39։

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ
Լ. Շանթի ճամբուս վրայ ֆրանք, կինը 5, գերասանը 9 եւ գարծը 9, Զօպանեանի Թի փառքը 5, Տղու ճոգին եւ Հայրենի քնարը 10, կորքի Ֆօմա կորտիէֆը 10 Եսայեանի վերջին բաժակը եւ Ռնձկութեան ժամերը 1, յորդիներ 8, Ափրոդիտէ10, կական երգարան 8, Երազ 5, Փարիզէթ 6, Աշըգ Ղարիպ յերէն 6,30 Թրք. 5), Ալբոր 6, Թէոդիկի 1926ի տարեցոյց Ֆրանս. բառարան 50, Ֆրանս խօսակցութիւն 5, ինչպէս ուրիշ ամէն տեսակ վէպեր, տերգութիւններ եւ զաւեշտներ փափաքողներուն գրացուցակ ղրկուի։ կանխիկ վճարում
Contre Remboursement
L. Mozian, 5, Ave. Quihou
St. Mandé (Seine)։ 10-1

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ
ԳԱՐԱԵԱՆ
Tailleur Mignon
5, rue Mignon,
Métro Odéon եւ St. Michel
Սօսիէթէ Սամանթի Թաղին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է նոր մօդելներ ֆրանսական եւ անգլ. կերպասներու։
Բաց է նաեւ կէս օրեր իրիկունները մինչեւ 8.30։ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30

ՍԱԿԱՐԱՆ
6 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	[illegible]
Տոլար,	Dollar	[illegible]
Մարք (ոսկի)	Mark	[illegible]
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	[illegible]
Թրք. ոսկի	» or	[illegible]
Մէճիտիէ	Médjidié	[illegible]
Լէվա 100 հատը	Léva	[illegible]
Դահեկան »	Drachme	[illegible]
Լիր »	» Lire	[illegible]
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	[illegible]
Զուից. »	Frc. Suisse	[illegible]
Չերվոնեց	(10 Roubles or)	[illegible]

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ

Եգ. Քր. Ֆօնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.	[illegible]
»	II »	[illegible]
»	III »	[illegible]
Թուրքիոյ երկաթ.	Lots turcs	[illegible]

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

Le Gérant: H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris (10)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration) Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ		Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ		20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և	» Եգիպտոս, Իրան	10 շ.		20 շ.
Ամերիկա		—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ		—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՄԱՐՏ 1926

10 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 95 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՆՈՐԷՆ, ԿՈՎԿԱՍԻ ՉԵԿԱՆ Է ՈՐ ԿԸ ՎԱՐԷ ԵՐԵՒԱՆԸ ԳԻՇԵՐ ՑՈՐԵԿ "ԴԱՒԵՐ,, ՀՆԱՐԵԼՈՎ...

ԵՐԿՐՈՐԴ ԽՕՍՔ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱԽՏԱԽԱՂ

Ֆրանսական դահլիճին անկման զուգադիպեցաւ Ժընեւի արտակարգ ժողովը, որ հրաւիրուած է Գերմանիան Ազգերու Դաշնակցութեան անդամագրելու եւ ուրիշ ընթացիկ հարցեր կարգադրելու համար:

Ճիշդ այս պատճառով ալ, խոր մտատանջութեան մատնուած են Ֆրանսայի վարիչ շրջանակները: Պահանջողներ կան որ ժամ առաջ լուծուի Նախարարական տագնապը, որպէս զի Ֆրանսա կարենայ ներկայանալ իր ամբողջ ազդեցութեամբ, և պաշտպանէ Լեհաստանի ու Սպանիոյ թեկնածութիւնը: Պ. Պրիան հրաժարումէն յետոյ Ժընեւ գնաց ու եկաւ, բայց ներկայ վիճակին մէջ, ոչ իրեն համար հաճելի է այդ պաշտօնը, ոչ ալ օգտակար՝ Ֆրանսայի դատին համար: Պարզապէս կը փոխուէր, եթէ իր կռնակն ունենար Խորհրդարանին կատարեալ վստահութիւնը:

Ժընեւի ժողովը, թէեւ բացուած, պարզ քաշքշուքի մը երեւոյթն ունի այս միջոցին: Ոչ մէկը կ'ուզէ լրջօրէն մօտենալ բուն կռուախնձորին. իսկ դժուարութեան աղբիւրը, Գերմանիա, կ'օգտուի առիթէն, իր անդամակցութիւնը սակարկելու համար: Մէկ օրէն միւսը, աւելի ուժգնութեամբ կ'ընդդիմանայ Լեհաստանի և Սպանիոյ մասնակցութեան, արժանապատուութեան եւ վստահութեան խնդիր յարուցանելով: Գերմանիոյ տրամաբանութեամբ, արդար չէ, ճիշդ իր ընդունելութեան պահուն, ուրիշ երկու պետութիւններու եւս աթոռ տալ Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդին մէջ, հաւասարակշռութիւնը պահելու համար: Մանաւանդ որ, այդ երկու պետութիւնները Ֆրանսայի պաշտպանեալներն են, եւ յայնապէս չկամ՝ Գերմանիոյ հանդէպ:

Իսկ Փարիզի մէջ, այնքան ամուր կառչած են երկու պետութիւններէն մէկն ու մէկը տեղաւորելու գաղափարին որ, կարճ կապել կ'ուզեն ներքին տագնապը: Անգլիան չվշտացնելու համար, շատեր դիտել կուտան որ՝ եթէ Լեհաստանը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ չմանէ, պիտի հարկադրուի լեզու գտնել Մոսկուայի հետ, և ուժ տալ անոր քաղաքականութեան· ուրիշ խօսքով, պիտի քանդուի Ազգերու Դաշնակցութիւնը, որ միշտ փորձանքի ենթակայ է: Աւելի յոռետեսներ ալ կան, որոնք նոր պատերազմի մը հեռանկարը կը տեսնեն իրերու ներկայ ընթացքին: Այս տեսակէտին փողահարն է քաղքենի «Մաթէն»ը, որուն խմբագրապետը ողբագին աղաղակներ կ'արձակէ Ժընեւէն: «Խաղաղութեան պահպանումը աւելի կարեւոր է քան վճարումներու վրայ հաստատուած տուրքը» (որուն հետեւանքով ինկաւ Պրիանի դահլիճը): Իսկ խաղաղութեան պահպանման պայմանն է— միշտ ֆրանսական տեսակէտով— մէկ-մէկ աթոռ տալ Լեհաստանի և Սպանիոյ, ինչպէս կը տրուի Գերմանիոյ:

Դժուար է նախատեսել թէ ո՛ւր պիտի յանգի այս բախտախաղը: Թերեւս միջին ճամբայ մը գտնեն, Անգլիոյ միջամտութեամբ, ինչպէս կ'ըլլայ գրեթէ ընդհանրապէս ի վեր, բոլոր ծանրակշիռ խնդիրներու համար: Էականը այն է որ, տարուէ տարի, մթնոլորտը փոխանակ նօսրանալու, կը թանձրանայ, կը լեցուի հրավառ նիւթերով: Քէները, մրցակցութիւնները կը տեւեն ու կը սրուին: Երեւութապէս խաղաղ եւ սիրալիր, ներքնապէս հարեւան հարեւանի, խմբակցութիւն խմբակցութեան դէմ ռազմախաղեր կը փորձէ: Կացութիւնը աւելի կը մթագնէ դժբախտ իրողութիւն մը, — Ռուսիոյ և Մ. Նահանգներուն մեկուսացումը: Առաջինը զէնքերը վար չէ դրած, եւ ամէն միջոցի կը դիմէ, Ազգերու Դաշնակցութիւնը քանդելու, կամ անոր դէմ աւելի զօրաւոր խմբակցութիւն մը հանելու համար: Երկրորդը, տակաւին կը պահէ Ճօրճ Ուաշինկթընի աւանդութիւնները, մասը մոխիրը չի թաթխեր, եւ միայն սեղանաւորական հաշիւներու առեն ասպարէզ կ'իջնէ իր ամբողջ կերպարանքով: Գերմանիան ալ այս կարգին վրայ կը գտնուէր, բայց ահաւասիկ ներս մտնելու ճամբուն մէջ է, եթէ անակնկալ մը չպատահի, վերջին պահուն:

Ի հարկէ, միջազգային այս բախտախաղը թոյլ չի տար իսկապէս ժողովուրդներու դաշնակցութեան մը վերածելու «Ազգերու Լիկա»ն, որ աւելի շատ պետութիւններու, վարիչներու ժողով մըն է, միեւնոյն հակամարտ հոսանքներով: Աւելի պայծառ չէ միւսը, այն որ Մոսկուայի երազը կը կազմէ, եւ որ կը ձգտի Արեւելքը ճակատեցնել Արեւմուտքի դէմ:

Բոլոր արտաքին շպարները և նշանախօսքերը մէկդի դնելէ յետոյ, մէջտեղ կը մնայ տարիներու անփառունակ իրականութիւնը.— Աշխարհակալութիւն, ազդեցութեան կռիւ, տնտեսական աւար: Կարմիրները ի զուր կը չքմեղանան այս միջազգային գօտեմարտին մէջ:

Ու այսպէս իրար հրելով-հրմշտկելով, անվրէպ պիտի յանգին այնտեղ ուրկէ կը խուսափին միշտ, թուղթի վրայ...:

Շ.

МАМՈՒԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Բովանդակ Եւրոպայի մամուլը կը զբաղի Պրիանի դահլիճին անկումով, որ շատ ծանր ազդեց թէ հանրային կարծիքին եւ թէ դրամական հրապարակին վրայ: Շաբաթ օր անգլիականը 130էն 136ի բարձրացաւ, իբրեւ հետեւանք դահլիճին հրաժարման: Ֆրանքը միշտ իյնալու հակամէտ է: Շատ յոռետես են անգլիական թերթերը,

«Թայմզ» դիտել կուտայ թէ կացութիւնը այնքան ծանր է որ, յուսահատական միջոցներ մտածողներ ալ պակաս չեն:

— «Այլանդակութիւն պիտի ըլլայ որ Ֆրանսայի պէս հարուստ երկիր մը յուսահատութեան մատնուի: Ֆրանսան չէ որ փորձի կ'ենթարկուի, այլ իր օրէնսդրական հաստատութիւններով իր կենսունակութիւնն ու կամքը արտայայտելու կարողութիւնը:»

Լոնտոնի մեծ թերթին կարծիքով, Ֆրանսայի ելմտական տագնապը հետզհետէ միջազգային կարեւորութիւն կը ստանայ եւ գլխաւոր խոչընդոտն է Եւրոպայի վերակազմութեան:

«Ուէսթմինսթըր Կազէթ» (ազատական) կը դատապարտէ Ֆրանսայի մէջ գիկտատորութիւն հաստատելու ծրագիրը: Ուրիշ ազատական թերթ մը, «Տէյլի Նիւզ», չափազանց խստութեամբ կ'արտայայտուի, «Դէպի սնանկութիւն» խորագրով խմբագրականի մը մէջ.

—«Նոր տուրքերու վախը մղձաւանջ մը եղած է Ֆրանսայի փարթամ ընտրողներուն համար եւ ընտրողներուն վախը՝ ձախատագրական մտալլկում մը՝ Երեսփ. Ժողովին համար: Այս վատութեան յառաջ բերած վնասումը հասկնալու համար՝ կը բաւէ յիշել որ դահլիճին անկումը յառաջ եկաւ հարիւրին կէս տուրքի մը առաջարկին վրայ»:

«Տէյլի Քրօնիքլ», Լոյտ Ճօրճի օրկանը, կը կարծէ թէ Ֆրանսայի քաղաքական եւ ելմտական քաոսը դէպի աջ եւ դէպի պահպանողական կուսակցութիւնը պիտի մղէ երկիրը: «Տէյլի Մէյլ» խորհուրդ կուտայ որ Ֆրանսա ժամ առաջ ամրացնէ իր դրամը:

Տեղական թերթերն ալ նոյնքան մտահոգ են: «Մաթէն» կը պնդէ ժամ առաջ լուծել տագնապը:

— «Եթէ մինչեւ երկու օր տագնապը չլուծուի, չափազանց պիտի դժուարանայ Ժընեւի մեր պատուիրակներուն դիրքը եւ Ֆրանսա դիւանագիտական ջախջախիչ պարտութիւն մը պիտի կրէ:»

«Էքօ տը Փարի», ազգայնական, ամբողջ մեղքը ձախակողմին վրայ նետելով, կ'եզրակացնէ.

— «Այն մարդը որ իր անձին շուրջը պիտի բիւրեղացնէ օրուան բոլոր ազգային բարիկամեցողութիւնները, մեծ անուն մը պիտի ունենայ պատմութեան մէջ»:

ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Լոնտոնէն կը գրեն մեզի.— Նորընտիր Երեսփ. Ժողովին բացումը կատարուեցաւ Շաբաթ օր, նախագահութեամբ կաթող. պատուիրակ Պալաքեան եպիսկոպոսին: Բացի երեսփոխաններէն, ներկայ էին նաեւ փոքր թիւով հայրենակիցներ: Խանդավառ խօսքեր արտասանեցին օրուան նախագահը եւ կարգ մը երեսփոխաններ, կազմակերպական այս կարեւոր ձեռնարկին առթիւ Գաղութը հինգ վեց անհամաձայնէ զատ, ամբողջութեամբ փարած է այս գործին եւ կը յուսանք մօտ ապագային ստանալ շօշափելի արդիւնքներ: Մինչդեռ ընդ միշտ փակուած է սեփական միջոցներով մատակարարուող եկեղեցիին գործերուն միջամտելու հարցը: Երեսփ. Ժողովը աւելի նուիրական պարտք մը կատարելու համար ստեղծուեցաւ: Ինչ կը վերաբերի Միացեալին, անոր անունը շատոնց պատմութեան անցած է, քանի որ ա՛լ ոչ մէկ ասպարէզ կայ: Ժողովի ընթացքին եղած յայտարարութիւններէն զատելով, նորընտիր Վարչութեան առաջին գործը պիտի ըլլայ գտնել շէնք մը, վերածելու համար հայկական ակումբի մը:

*** Հօկի պատուիրակութիւնը որ այսօր կը վերադառնայ Մանչէսթըրէն, Հայաստանի շարժանկարը պիտի ներկայացնէ Չորեքշաբթի իրիկուն: Հօկի մանկանճիւղը որ տարիէ մը ի վեր ոչինչ ըրած է գաղութին մէջ, լուծուած ըլլալով ինքնաբերաբար, հիւրերը ճարահատ նոր յանձնախումբ մը ընտրեցին ներկայացման աշխատանքներուն համար: Բաւական պերճախօս է այս կէտը, որովհետեւ Հօկի մասնաճիւղը ուրիշ բան չէր բայց եթէ մեր համբաւաւոր Միացեալը...: Շատ հաւանական է որ նոր մասնաճիւղին դեկը յանձնուի Երեսփ. Ժողովին:

ԿԻՐԱԿԻԻ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Ծանուցուած երեք մրցումներն ալ տեղի ունեցան Կիրակի օր: Ամէնէն բախտաւորը եղաւ Հ. Մ. Ը. Մ.ի պահեստին որ ոչինչի դէմ երկու նշանակէտ շահելով յաղթական վերադարձաւ մրցումէն:

Հ. Մ. Ը. Մ.ի երկրորդին և C. A. VITRY 2ի միջեւ տեղի ունեցող մրցումը 0—0ով վերջացաւ երկու կողմերու հաւասարութեամբ:

Երրորդ խումբը որ կը խաղար Արժանթէօյլի մէջ, պարտուեցաւ Foutball Club d'Argenteuil (3)էն, 1—3ով: Բոլոր մրցումներն ալ անցան կարելի կանոնաւորութեամբ: Մանաւորաբար պահեստի խաղացողներէն աւելի ներդաշնակ ու կարգապահ ոգի մը կ'ակնկալուի: Պէտք է զգուշանալ նոյնպէս խաղի ընթացքին փոխադարձ դիտողութիւններէ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Շաբաթ օր, դահլիճին անկումէն անմիջապէս յետոյ, Հանրապետութեան Նախագահը մեկնեցաւ Լիոն, ուր տարեկան տօնավաճառին բացումը կատարեց, Պ. Պրիան ալ Ժընեւ մեկնեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան արտակարգ նիստին առթիւ օտար պետական վարիչներու հետ տեսակցելու համար: Նախագահ եւ վարչապետ արդէն երկուշաբթի վերադարձան իրենց ճամբորդութենէն եւ Նախագահը խորհրդակցութեան համար հետզհետէ ընդունեց Ծերակոյտի եւ Երեսփ. Ժողովի Նախագահները, ինչպէս նաեւ Ելմտական յանձնաժողովներու Նախագահները և քաղաքական բոլոր խմբակցութիւններու պետերը: Խորհրդակցութիւնները կը շարունակուին:

Միւս կողմէ, Երեսփ. Ժողովի քաղաքական խմբակցութիւնները տենդագին գործունէութեան մէջ են: Արմատական-Ընկերվարականներու մէջ երկու կարծիք կայ. առաջինը կը ձգտի միացեալ դահլիճ մը կազմել, նախարարները առնելով այն 221 երեսփոխաններու մէջէն, որոնք շաբաթ օր դահլիճին ի նպաստ քուէ տուին: Պ. Ֆրանքլէն Պույեօն ուժգնօրէն պաշտպանեց այս տեսակէտը: Բազմաթիւ Ծերակուտականներ, որոնք այս հաւաքոյթին ներկայ էին, նոյնպէս համաձայն գտնուեցան խնդրին այս կերպ լուծումին: Երկրորդ տեսակէտն է՝ դարձեալ ձախակողմեան դահլիճ մը կազմելու փորձ ընել, ընկերվարականներու օժանդակութեամբ: Ի վերջոյ քուէարկուեցաւ բանաձեւ մը, որով կուսակցութիւնը հաստատապէս կ'որոշէ ուժ տալ միայն այնպիսի կառավարութեան մը, որ արտաքին քաղաքականութեան մէջ պիտի հետեւի Էռիօյի, Փէնլըվէի եւ Պրիանի 11 «Մայիս 1924 էն ի վեր հետապնդած քաղաքականութեան:

Հակառակորդներու շարքին մէջ խմորումներ կան Երեսփ. Ժողովը լուծել տալու համար: Ազգայնական երեսփոխան Թէթէնժէ առաջարկ մը ներկայացուց Երեսփ. Ժողովի Նախագահութեան, որով կը խնդրուի Հանրապետութեան Նախագահէն, որ Ծերակոյտին համաձայնութեամբ լուծէ Երեսփ. Ժողովը:

Այս անգամ Նախարարական տագնապը բաւական երկար պիտի տեւէ. եթէ կարելի չըլլայ կազմել զօրաւոր դահլիճ մը, հաւանաբար այդ միջոցին դիմուի: Կը յուսացուի որ դարձեալ Պ. Պրիան կազմէ նոր դահլիճը:

ՆԱՆՍԷՆԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ

Ազգերու Դաշնակցութեան վերջին ժողովին կողմէ նշանակուած յանձնախումբը, որ հինգ մասնագէտներէ կը բաղկանայ, իր քննութիւնները աւարտած ըլլալով, զեկուցում պիտի տայ Ժընեւի մէջ: Այս առթիւ երէկ Ժընեւ գնաց Գաղթ. կեդր. Յանձնաժողովին ընդհ. քարտուղար Պ. Լեւոն Բաշալեան:

«Լքեալ» գոյքերու խնդիրը հետապնդելու համար, Գաղթ. կեդր. Յանձնաժողովին կողմէ Ժընեւ ղրկուած է յայտնի իրաւագէտ Պ. Մանտէլշթամ:

ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Ժընեւի մէջ բացուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան արտակարգ ընդհ. ժողովը Երկուշաբթի ժամը 3ին: Կը նախագահէր Ճափոնի պատուիրակ դերկոմս Իշի, որ յայտնեց թէ առաջին անգամն է որ ընդհ. ժողովը բացառիկ նիստ կը գումարէ, ընթացք տալու համար Գերմանիոյ դիմումին:

Փոքրիկ դադարէ մը յետոյ, ժողովը Նախագահ ընտրեց Փորթուկալի Ա. պատուիրակ Պ. Ալֆօնսօ Քօսթան: Ընտրուեցան երկու յանձնաժողովներ, մէկը քաղաքական՝ որուն Նախագահն Պ. Չէմպըրլէյն, միւսը՝ ելմտական եւ վարչական Նախագահ՝ Պ. Լուշէօր:

Միաժամանակ նիստ կը գումարէ նաեւ Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդը, որուն օրակարգին վրայ 29 խնդիրներ կան·— Իրաքի, Սուրիոյ, Պաղեստինի հոգատարութեանց հարցերը, ու մանաւանդ Գերմանիոյ Ա. Դ. Խորհուրդին մէջ ընդունուելու խնդիրը:

Գերմանիոյ պատուիրակները Ժընէվի մէջ չեն գտած այն ջերմ ընդունելութիւնը, որուն կը սպասէին: Գերման մամուլին կարեւոր մէկ մասը կը պահանջէ որ Գերմանիա ետ առնէ իր թեկնածութիւնը և պատուիրակներն ալ մեկնին առաջին կառախումբով:

ՆՈՐ ՈՃԻՐ ՄԸ ԹԱՒՐԻԶԻ ՄԷՋ

Թաւրիզի մեր թղթակիցը հրէշային սպանութեան մը պատմութիւնը գրած է, զոր հրատարակած ենք Գ. էջին մէջ: Մեր թղթակիցը միեւնոյն առեն կը հաղորդէ հետեւեալ ցաւալի դէպքը·—

Փետրուար 18ին, ցերեկուայ ժամը 12ին Ալաշկերտցի ուսանող Վահան Խանամիրեանը դաշոյնը ձեռքը կը մտնէ ընկեր

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՎԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՂԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ

Հայկական Տնտեսական Կոնգրեսի որոշումներից մեկն էր հայկական գյուղերի վերակենդանացումը։ Կոնգրեսը հասկանում էր, որ հայ գյուղացին, որ ամենից շատ է տուժել ցեղասպանության ժամանակ, ամենից շատ էլ պետք է օգնության հասնի։ Կոնգրեսը հասկանում էր, որ հայ գյուղացին, որ ամենից շատ է տուժել ցեղասպանության ժամանակ, ամենից շատ էլ պետք է օգնության հասնի։

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, որ ստանձնել էր Կոնգրեսի որոշումների իրագործումը, հայ գյուղացուն հանձնեց հողեր, գյուղատնտեսական գործիքներ, սերմեր, անասուններ, գումարներ։ Հայ գյուղացին, որ ամենից շատ է տուժել ցեղասպանության ժամանակ, ամենից շատ էլ պետք է օգնության հասնի։

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, որ ստանձնել էր Կոնգրեսի որոշումների իրագործումը, հայ գյուղացուն հանձնեց հողեր, գյուղատնտեսական գործիքներ, սերմեր, անասուններ, գումարներ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԱՎՏՈՆՈՄ ՄԱՐԶԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ

Հիմնադրվել է 1921 թվականին

Ամսաթերթ

Հրատարակվում է ռուսերեն և հայերեն

Տարեկան բաժանորդագին՝ 2 ռուբլի 50 կոպեկ

Խմբագրության և տպագրության հասցեն՝ Ստեփանակերտ, Ազատության հրապարակ, 1

Հեռախոս՝ 2-15

Տպագրված է Ստեփանակերտի տպարանում

Պատվեր՝ 1927

Տպաքանակ՝ 1 500

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հայկական Սովետական Հանրապետության Անդրանիկի հարցերի մասին որոշումը ընդունվել է Հայկական Սովետական Հանրապետության Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեի նիստում, որին ներկա էին Անդրանիկի ընտանիքի անդամները՝ կինը՝ Մարիա Անդրանիկյանը, որդիները՝ Ռուբենը և Վազգենը, դուստրերը՝ Ազատուհին և Նվարդը, ինչպես նաև Անդրանիկի մարտական ընկերներ՝ Գարեգին Նժդեհը, Սեպուհ Արամյանը, Ռոստոմը, Դրո Կանայանը, Քեռի Սարգսյանը, Մովսես Սիլիկյանը, Արշակ Ջամալյանը, Հրաչյա Քոչարը, Ալեքսանդր Խատիսյանը, Ռուբեն Տեր-Մինասյանը, Ավետիս Ահարոնյանը, Գևորգ Չավուշը, Մուրադ Սեբաստացին, Հակոբ Զավրիևը, Գևորգ Կոստանդյանը, Ռուբեն Զարդարյանը, Ալեքսանդր Ծատուրյանը, Ստեփան Զորյանը, Ռուբեն Ղորղանյանը, Ալեքսանդր Խնկոյանը, Ռուբեն Ղազարյանը, Ալեքսանդր Ղուկաս

Եղիշէ Իշխանեանի բնակարանը եւ թեթեւ խօսակցութենէ մը յետոյ, դաշոյնի երկու հարուածներ կը հասցնէ եւ կ'երթայ կը յանձնուի ոստիկանութեան։

Բժշկական օգնութեան շնորհիւ Եղիշէն կ'ազատի։ Վտանգը կը միայ բանտը։ Վէրքերը կը բուժուին։

Ոստիկանական առաջին տեղեկագրին համաձայն, վահանը մտային հիւանդ է։ Քննութիւնները կը շարունակուին։

Տիւրզիներու պայմանները մերժուած

Տիւրզիները Սուրիոյ մարզպան Պ. Տը Ժուվընէլի հաղորդեցին իրենց պայմանները, որոնք են՝ 1.— Սուրիոյ կատարեալ անկախութիւնը, 2.— Լիբանանի նախկին նեղ սահմաններու վերահաստատումը. 3.— Ֆրանսական զինուորներու սուրիական հողէն մեկնումը։

Պ. Տը Ժուվընէլ պատասխանեց թէ այսպիսի պայմաններ անընդունելի են, հետեւաբար անկարելի է այսուհետեւ որ և է բանակցութեան մէջ մտնել ապստամբներուն հետ, որոնք պարզապէս հպատակութիւն պէտք է յայտնեն։

⁂ Հոգատարութեանց յանձնաժողովը Հռոմի մէջ վերջացուց իր աշխատանքները և պատրաստեց տեղեկագիր մը, որ Ազգերու Դաշնակցութեան պիտի ղրկուի։

Միւս կողմէ «Թայմզ»ի կը հեռագրեն թէ հաշտութեան բանակցութիւնները վարելու համար պատուիրակութիւն մը ճամբայ ելած է դէպի Ճէպէլ, ընկերակցութեամբ գնդապետ Քաթրուի։ Եթէ Սուլթան Էլ Աթրաշ առանց պայմանի հաշտութիւն յայտնէ, լաւ ռոճիկ պիտի ստանայ։ Իր փափաքն է Իրաքի կամ Տէր Զօրի մէջ հաստատուիլ, բայց Ֆրանսացիները պիտի ուզեն անշուշտ որ Ֆրանսայի կամ Փրանս. հոգատարութեան տակ եղող երկիր մը հաստատուի։ Զէյտ Էլ Աթրաշ և միւս պետերը, որոնք պատերազմական ատեանի առջեւ հանուած են, ընդհ. ներումի պիտի արժանանան։ Ֆրանսացիները հաւանաբար չպիտի պնդեն Պաքրին աքսորելու մասին, սակայն կասկածելի է որ համաձայնութիւն մը կարելի ըլլայ Տոքթ. Շահպէնտէրի հետ։ Հպատակութենէն յետոյ ալ զինուորական գործողութիւններ անհրաժեշտ պիտի ըլլան դեռ, աւազակները վերջնականապէս վտարելու համար։ Վերջապէս Ֆրանսա ձեռք պիտի առնէ վարչութիւնը, մինչեւ որ կատարեալ հանդարտացումը թոյլ տայ ընտրութիւններ կատարել և Սահմանադրութիւն մշակել։

⁂ Շաբաթ օր Դամասկոսի շուրջ տեղի ունեցած կռիւներուն մէջ ապստամբներէն սպաննուած է 156 հոգի և վիրաւորուած՝ 103։ Սուլթան Էլ Աթրաշ վիրաւորուած է օդանաւի ռումբէ մը։

Թուրքեւինկլեան վէճը

Թուրք թերթերը նորէն բորբոքած են Թուրքեւինկլէն վէճին առթիւ և ռազմաշունչ հրատարակութիւններ կ'ընեն։ Վերջին անգամ Ցունաստան Պ. Փափան Պոլիս ղրկած էր, առկախ խնդիրները վերջնականապէս լուծելու լիազօրութեամբ. սակայն կ'երեւի թէ չէ կրցած համաձայնիլ Թէվֆիք Րիւշտի պէյի հետ։ «Ազշամ» կ'ըսէ թէ՝ համբերութիւնը որքան ալ աստուածային ու դիւանագիտական ըլլայ, ամէն բանի պէս սահման մը պէտք է ունենայ։ «Հելլէն կառավարութիւնը մեր առաջարկները չի կրնար եղեր ընդունիլ, որովհետեւ կարգ մը ներքին արգելքներ ունին եղեր։ Մենք քանի Ցունաստանի հանդէպ բարեկամական քաղաքականութեան հետամուտ կ'ըլլանք, անոնք այնքան թոյլ կը կարծեն մեզ։ Պէտք է այլեւս հասկնանք այս պարագան և խոստովանինք։ Հելլէնները միայն մէկ քաղաքականութենէ կը հասկնան, այն ալ գործի քաղաքականութիւնն է։ Եթէ կ'ուզենք որ Պ. Փափա և իր տէրը դիկտատոր Փանկալօս Թուրքիոյ իրաւունքները ճանչնան և Թուրքերուն կալուածները վերադարձնեն, Արեւմտեան Թրակիոյ իսլամները թշուառութենէ և կեղեքումներէ ազատեն, պէտք է իսկոյն գրաւենք հելլէնական կալուածները։ Ո՛չ մէկ բանակցութիւն այնքան ազդու կ'ըլլայ, որքան փոխադարձութիւնը։

Եթէ հելլէնական կալուածները բաւարար չեն, պէտք է Ցոյներու կալուածներուն մասին ալ միեւնոյն միջոցը ի գործ դնել, որովհետեւ Ցունաստան ասոնց աւելի արժէք կու տայ։ Ելքի ուրիշ միջոց չկայ։ Եթէ Թուրքիոյ հանրապետական կառավարութիւնը, որուն վճռական կամքն ու կորովը արար աշխարհ զարմացուցած է, այսքան կենսական խնդրի մը մէջ ալ ներողամտութիւն ցուցնէ, բոլորը մեզի հետ մէկտեղ, նոյնիսկ Ցունաստան և ամբողջ աշխարհ պիտի զարմանան։ »

Մուսուլի խնդիրը

Անգլիոյ դեսպան Սըր Լինտսէյ Էնկիւրի մեկնած է կրկին, Մուսուլի խնդրին մասին Թէվֆիք Րիւշտի պէյի հետ նոր բանակցութիւններ վարելու համար։ Դեսպանը անգլիական նոր առաջարկներ կը տանի եւ յոյս կայ որ այս անգամ համաձայնութեան եզր մը կարելի ըլլայ գտնել։

Թուրքիա չուզեր ժընեւ երթալ

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն թէ գործավարներու Խորհուրդը Մարտ 8ին գումարուելով, որոշեց չընդունիլ Ազգերու Դաշնակցութեան Նոր հրաւէրը՝ մասնակցելու Ժընեւի ժողովին, ուր պիտի քննուի Անգլիոյ Նոր հոգատարութեան խնդիրը։

Թուրք բղբաղրամները

Էնկիւրի որոշած է երկուք ու կէս և 25 ոսկինոցները վերցնել։ Հաւանաբար կէս ոսկինոցներն ալ պիտի վերցուին։

ՊՈԼՍՈՅ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՓԱԿՈՒՄԸ

Պոլսէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Թուրք կառավարութիւնը փակել տուած է Պոլսոյ անգլիական աղջկանց բարձրագոյն վարժարանը (Հայ Սքուլ), անոր համար որ վարժարանին տնօրէնութիւնը չէ ուզած իրրեւ Թուրքերէնի ուսուցիչ ընդունիլ նախկին Թուրք սպայ մը։ Կ'ըսուի թէ դպրոցին տնօրէնը դատի պիտի կանչուի, Թուրք իշխանութեանց հրահանգները գործադրած չըլլալուն համար։ Պոլսոյ անգլիական շրջանակները մեծապէս յուզուած են այս դէպքին առթիւ։

ՊՈԼԻՍ ՄՏՆՈՂ ՀԱՅԸ

Պոլսոյ ոստիկանութիւնը կրկին ձերբակալած է Սրապ անուն յանձնակատար մը, ծովային ոստիկաններէն Տանիշ էֆ.ն, եւ Աւնալը Չէշմէի մալաթար Յակոբը, որոնք դիւրացուցած էին Յակոբ անուն փախստականի մը Պոլիս մտաւքը։ Երեքն ալ Էնկիւրի պիտի ղրկուին, դատուելու համար։

ՄԱՀ Պ. ՄԱԹՈՍԵԱՆԻ

Նիսի մէջ մեռած է ծխախոտի ծանօթ վաճառական Պ. Մաթոսեան։ Մարմինը պիտի փոխադրուի Պրիւքսէլ, հոն թաղուելու համար։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՕՖԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Սթանպուլըքիի դաշինքին անդամներէն 27 հոգի, որոնք այժմ արտասահման կը գտնուին, մահուան դատապարտուած են։

Տիար Աւետիս Եէտիգարտաշեան, Տիար Սերովբէ Եէտիգարտաշեան (Լոնտոն), Տէր եւ Տիկ. Հողոփէթ Եազուպեան եւ զաւակունք (Լոնտոն), Տէր եւ Տիկ. Ստեփան Եազճեան, Այրի Տիկին Էլմոն Պալթխարեան եւ զաւակունք (Փարիզ), Այրի Տիկին Հնազանդ Եազճեան եւ զաւակունք (Ռումանիա), Տէր եւ Տիկին Հայկ Ճամուզեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին կարապետ Թէլլեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկ. Ստեփան Փանոսեան եւ զաւակունք, Տիար Գրիգոր Բամպուքճեան, Այրի Տիկին Նուրիցա կարապետեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Նուրիցա Պօղոսեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Ցուտու Ցամլամեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Աբրահամ Տէմիրճիեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Եղիսաբէթ Նազաշեան եւ զաւակը, ինչպէս նաեւ Պուլտուգեան, Տէմիրճիեան, Ճամուզեան ընտանիքները եւ համայն ազգականները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն մահը իրենց մօր, կնոջ, քրոջ մօրաքրոջ եւ ազգականին՝

ՏԻԿԻՆ ՖԻԼՕՐ ԵԷՏԻԳԱՐՏԱՇԵԱՆԻ

Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցած է 22 փետր. Բշ. առտուան ժամը 10ին Բանկալթիի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, եւ մարմինը ամփոփուած է Շիշլիի Ազգ. գերեզմանատունը։

Մասնաւոր մահազդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. փարիզի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ 12 Մարտ Ուրբաթ իրիկուն ժամը 9ին։ Օրակարգ՝ Զեկուցում Սուրիոյ ընդհանուր կացութեան մասին եւ ընթացիկ հարցեր։ Հասցէ՝

Café Rocher (métro Odéon)

⁂ Նոյն օրը կէս ժամ առաջ տեղի կ'ունենայ Հ. Յ. Դ. Քրիստափոր խումբի ժողովը։

Հ. Յ. Դ. ՌՈՍՏՈՄ Թաղային կոմիտէի ընդհանուր ժողովը՝ 18 Մարտ Հինգշաբթի իրիկուն սովորական հասցէով։

Հ. Յ. Դ. «ԴԷՈՐԴ-ՉԱՎՈՒՇ» խումբի ընդհանուր ժողովը շաբաթ 13 մարտ ժամը 8.30ին, 131 Fbg. du Temple։

Հ. Յ. Դ. «Արմէն Գարօ» խումբի ընկերները ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրուին յառաջիկայ շաբաթ երեկոյ, 13 մարտ ժամը ճիշտ 8,30ին. 5 Rue de Londres 5. Métro Trinité։

Շապին Գարահիսարցիներու «ՌԱԶՄԻԿ» Հայրենակցական միութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր հայրենակիցները կիրակի իրիկուն 14 Մարտ, ժամը 8,30ին 40 Rue de Belleville։

ՉԱՓԱՀԱՍ ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ընդհ. ժողովը 13 Մարտ, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Café du Métroի վերնայարկը, 95 Bld. St. Germain. Métro Odéon. Օրակարգ վարչութեան եռամսեայ զեկուցում, հաշուետուութիւն եւ կարեւոր գիտելիքներ։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Գարեգին Քէօսէեան կը փնտռէ իր եղբայրը, Արամը, որմէ լուր չկայ Ատանայի վերջին գաղթէն ի վեր։ Տեղեկացնել 38 rue Bisson, Paris (20e) կամ Յառաջի։

Կը փնտռուի Հաճի Սարգիս Աբրահամեան, Պրուսացի, կինը՝ Հաճի Արաքսի Աբրահամեան Մարաշցի և երկու զաւակները՝ Փոլինէ և Ասելինէ Աբրահամեանները որոնք մօտաւորապէս տարի մը առաջ Հալէպէն Պէյրութ և անկէ ալ Ֆրանսա փոխադրուած են։ Տեղեկացնել Տիկ. Ովսաննա Գումրուեանի, N. E. R. Կորնթոսի որբանոցը Ցունաստան։

Կը փնտռեմ հօրեղբայրս Սեդրակ Ներգէտեան, Բաբերդի Բանդա գիւղէն. տեղեկութեանս համեմատ Բէօսթէնճէ քաղաքը կը գտնուի։

Առաջին տեղեկատուին 6 ամսուան «Յառաջ» կը նուիրեմ։ Գրել Համբարձում (Մերկերիոս) Ներգէտեանի, 5 Rue Pradier, Paris 13. Կը խնդրուի «Նոր Արշալոյս»էն և «Արաքս»էն արտատպել։

— Կը փնտռուի Շ. Գարահիսարի Անտրէաս գիւղաքաղաքէն քիւփճի Նիկողոսի որդին՝ Նշան Քիւփճեանը։ Տեղեկացնել իր քրոջ՝ Annie Manouguian, Aux Escalerines par Aubin. Aveyron. Կը խնդրուի արտատպել։

— Բնիկ Եօզղատցի Հմայեակ Աչճեան որ ընդհ. պատերազմէն առաջ անցած է Ֆրանսա, այժմ անյայտ կը մնայ։ Կը խնդրուի բոլոր հայրենակիցներէ իրենց տեղեկութիւնները հաղորդել իր քրոջ, Mme. Erchanic Kébabdjian, 20 Rue de Bezons, Courbevoie. (Seine).

— Բնիկ Եօզղատցի Յովհաննէս Վարդվարեան եւ Յարութիւն ու Յովսէփ Մաղաքեան եղբարք, որ 1915ին Սելանիկ կը գտնուէին։ Տեղեկացնել Պ. Զարեհ Քէպապճեանի. 20 rue de Bezons, Courbevoie (Seine) France. Արտասահմանի բոլոր թերթերէ կը խնդրուի արտատպել։

— Սելանիկի Մինասեան որբանոցէն Իզմիրցի Խոսրովուհի եւ Կարապետ Յակոբեան կը փնտռեն իրենց մայրը, Ոսկի Յակոբեան, որ Մարսիլիոյ կողմերը կը գտնուի եղեր։ Գրել՝ Sissak Soulian, St. Loup aux Grands Pins. Marseille.

— Կէյվէի-Էջմէէն Բարունակ Տօնիկեան, կը փնտռէ իր մօրաքրոջ որդին՝ Յարութիւն Յակոբեանը իր ընտանիքով միասին, որ Իզմիրի աղէտէն վերջ Ցունաստան հաստատուած էին։ Կը խնդրուի տեղեկացնել թերթիս դրաշարներէն Հ. Սրապեանի։ Ցունահայ թերթերէն (Նոր Օր եւ Ալիք) արտատպել։

Ճորճին կինը Հռիփսիմ Թումանեան կը փնտռէ իր քրոջ աղջիկը Հաճի Վարժապետի կինը Պէտնի– Ջէյթունցի Հաճի Մարիամ, որ կը բնակէր Գարշը Օվա Մուրատ փաշայը. այժմ կը կարծուի ըլլալ Հալէպի գաղթականներու կայանը. — Գրել Dondikian Abonné Colbert 556, Marseille. Կը խնդրուի Սուրիոյ թերթերէն արտատպել։

Բնիկ Պիթլիսի Ցատկու գաւառի Սասից գիւղացի Խաչիկ Գրիգորեան կը փնտռէ իր հօրեղբօրորդին, Ղազար Բարունակեանը, որ ընդհանուր պատերազմէն առաջ գտնիա ամուսնացած էր եւ երկու զաւակ ունի։ 1917ին Ֆրանսա տեսնուած է։ Հասցէն իմացնողներուն պիտի նուիրուի 50 ֆրանք. գրել Nicolas Koutzoukian (Epicier) Sarkis Sarkissianի Décines (Isère) France.

Կը փնտռուի Պրուսա–Պիլէճիկի Թիւրքմէն գիւղացի Յարութիւն Գարապաճաքեան կը փնտռէ իր քեռորդին՝ Նշան Աբրահամեանը, 17 տարեկան, որ 1923ին Հալէպի որբանոցէն Ֆրանսա փոխադրուած է ագարակներու մէջ աշխատելու համար։ Տեղեկացնել E. Kassian 9 Rue de Peuple, Martigues (B. de Rh.).

Փնտռեցէ՛ք բոլոր գրավաճառներէն եւ լրագրավաճառներէն։

ՖՐԱՆՍԱ ԲՆԱԿՈՂ ԱՄԷՆ ՀԱՅՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

1926ի ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ

ԳԻՆ 10 ՖՐՔ.

(ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 12 ՖՐԱՆՔ)

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ - ՄԱՍԻՍ - ՏՊԱՐԱՆ

Imprimerie MASSIS, 208 bis Rue Lafayette, Paris

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵ[ԱՆՑ]

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est — Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր՝ ...

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսակ[ան] նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) — Թելեֆոն Provence 05-4[...]

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Սօսիէթէ Սավանթի Թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մթերք մը Ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկունները մինչեւ 8.30։ իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30։

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԻ եւ ԳԵՐՄԱՆ[ԵՐԷՆԻ] քաջածանօթ, մեքենագրո[ւթեան] եւ հաշիւ գիտցող օրիոր[դ մը] դիւրամատչելի պայման[ներով] պաշտօն կը փնտռէ գրասե[նեա]կի կամ վաճառատան մը մ[էջ]. Դիմել ՄԱՍԻՍ տպարանի վա[րչու]թեան՝ Ե. Գ. սկզբնատառ[երով]

ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՍՐՈՎԵԱ[Ն]

երբեմն փրոֆէսէօր Կ. Պոլ[սոյ] իրաւաբանական համալսա[րանի]

Վերջնապէս Փարիզ [հաս]տատուած ըլլալով, կը ստ[անձ]նէ փոխանորդութիւնը [...] քային և ծովային ամէն [...] առեւտրական դատերու, [...] անձամբ կը վարէ Փարիզի [...] տրական Դատարանին առ[ջեւ]. Դիմել անձամբ կամ թղ[թակ]ցութեամբ, իր բնակար[անը] ամէն օր ժամը 9—1,

Rue Louis Philippe 1[...]

Neuilly s/Seine (métro-M[...])

Tél. Wagram 96-05

ՏՕՔԹՕՐ

Յ. ՏԷՐ_ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides 31-48

Կ'ընդունի ամէն օր 4—6

երեք., Հինգ. եւ Շաբաթ 12—1

կիրակի օրերը 10—12

իսկ Բշ., Չորեք. եւ Ուրբաթ 6-8

22, rue Nationale Billancourt

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ[Թ]

ՕՐ. ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԲԱԲԱՅԵԱ[Ն]

17 Մարտ Դշ. գիշեր ժամը [...]

Conservatoireի սրահին մ[էջ]

2bis, Rue Conservatoire

կը մասնակցին յայտնի [...] ուեստագէտներ եւ Օր. Բ[աբայ]եանի երգչախումբը։ Ցունա[կան] ռուս եւ եբրայեցերէն երգեր

Մուտք 20, 15 և 5 ֆր.

ԱՐԱՄ ԹԱՀՏԱՃԵԱՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

18, rue Claude Vellefaux, Paris

Կ'ընդունի ամէն օր ժամադրութեամբ

ՃԱՇԱՐԱՆ COSTAS

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Խնամեալ սպասարկութիւն

Ընդարձակ սրահներ

Մասնաւոր սենեակներ

54, Rue du Pont-Neuf,

BRUXELLES,

Tel. 118.44

ՋԵՐ ԵՒ ՁԱԽԱԿՆԵՐՈՒՆ Ճ[...]

ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈ[...]

ՋԱՔԱՐ ՏԱՐԱԳՃԵԱ[Ն]

Գործակալ Le Travail կեան[քի]

Ապահովագրական Ընկ[երութեան]

կը ստանձնէ այդ գործը [...] մատչելի պայմաններ[ով]

Դրել.— 110, Bld. Jean Ja[urès]

Boulogne-Sur-Seine

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր յարգելի յաճախորդները կեղծերէն զգուշացնելու համար կուզանք յայտարարելու որ եթէ կ'ուզեն՝

ՄԱՔՈՒՐ ՄԻՍԷ

եւ լաւ համեմներով պատրաստուած

ԳԱՅՍԷՐԻԻ

ՓԱՍՏՐՄԱՆ եւ ՍՈՒՃՈՒԳԸ

ճաշակել՝ ուղղակի թող դիմեն մեզ՝ Կեսարացի մասնագէտներուս՝

H. Khanzadian & Alagueuzian, Chemin de Cauvell, par Allauch, Marseille.

ՀԱՅ ԿԻՆԵՐՈՒՆ

Հայ Տիկիններու եւ Օրիորդներու համար իրենց տունը մեքենայի վրայ ԿԱՐԻ աշխատանք ունինք, օրական 20 ֆր. ապահով։ ՏԵՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾ Ա-ՄԷՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ։ Դիմել Կարի Աշխատանքի Տուն. 20 Rue de Bezons, Courbevoie.

ՍԱԿԱՐԱՆ

9 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.
Տոլար,	Dollar
Մարք (ոսկի)	Mark
Թրքական Թղթ.	L. Trq.
Թրք. ոսկի	» or
Մէճիտիէ	Médjidié
Լէվա 100 ճատր	Léva
Դրախմի »	Drachme
Լիր »	» Lire
Պելժ. ֆրանք	» Frc. Belge
Զուից. »	Frc. Suisse
Չերվոնեց	(10 Roubles or)

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Քր. Ֆոնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.
»	II »
»	III »
Թուրքի երկթղ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de Cr[édit]
80, Rue Laf[ayette]

Le Gérant : H. TEURN[I...]

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն՝ 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՐԴ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ս.	5 ս.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՈՒՐԲԱԹ 12 ՄԱՐՏ 1926

12 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 96 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

Մի խաբէք, բացէք դուռներն ու բերանները որ ամէն մարդ իմանայ սուտն ու իրաւը

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՓԵՏՐԱՓԱՓ ԱՓԼՈՐՆԵՐ

Միշտ լուռ են խորհրդային թերթերը, վերջին ձերբակալութեանց մասին: Հրաման չունին գրելու, ճիշտ ինչպէս, համիտեան շրջանին, թուրք մամուլը հրաման չուներ խօսելու հալածանքներու, յեղափոխական շարժումներու, չարդերու և նման քաղաքական դէպքերու վրայ:

*Ատոր փոխարէն, անսահման իրաւունք է տրուած նզովելու, հայհոյելու, սպառնալու: Մանաւանդ նշանախօսքեր ալ ունին, այսպիսի պարագաներու մէջ, վերէն տրուած պատգամներ, և

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՆԵՂՈՍԻ ԱՓԵՐԷՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

(ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ)

ԳԱՀԻՐԷ, 1 Մարտ

Նախորդ անգամ (տես Կիրակնի Թիւը, ԽՄԲ.) ըսինք որ Եգիպտոսի ամբողջ գաւառը դէմ արտայայտուեցաւ կառավարութեան հրահանգին։

Ընտրութիւններու այս առաջին փորձին ձախողութենէն ետք, պարզ էր այլ եւս. երկիրը ընդդիմադիրներուն հետ էր. կառավարութիւնը մնացած էր միակ, իր դէմն ունենալով բացի Ժողիհատ կուսակցութեան թերթերէն, եգիպտական բովանդակ մամուլը, կուսակցական կամ չէզոք եւ վերջապէս ժողովուրդը, քաղաքներէն մինչեւ գիւղերը։ Բոլորը ահագնգը կը հնչեցնէին Ազգ. Սահմանադրութեան եւ հետեւաբար անկախութեան կորուստին առջեւ։ Այս մտահոգութիւնը կը ցոլացնէն հետեւեալ քանի մը տողերը, զոր կը գրէ մեծ ազդեցութիւն ունեցող Թերթ մը, «Էլ Ահրամ»։

—«Ազգը, շնորհիւ իր ջանքերուն եւ միութեան, յաջողեցաւ անկախութեան պաշտօնական յայտարարութիւնը եւ սահմանադրութիւնը ձեռք բերել։ Բայց ազգը տեսաւ նմանապէս թէ այս նոյն անկախութիւնը քար առ քար քանդուեցաւ, մինչեւ չքանալու աստիճան, մինչեւ որ Բրիտ. մարզպանը յայտնեցաւ ուղղակի կառավարել երկիրը։ Դիւանագիտական աւանդութեանց դէմ երթալով, Լօրտ Ջորճ Թագաւորին չներկայացուց իր հաւատարմագրերը։ Քննական պատյատ մը կատարեց գաւառները։ Մինչ 1914ին շատ հետ գացինք։ Ազգին գլխաւորներուն պարտականութիւնը չէ՞ մոռնալ իրենց տարակարծութիւնները, քէները եւ մերցակցութիւնները, իրականացնելու համար նորէն այն միութիւնը որ իրենց չհնեցուցած է Անկախութիւն ու Սահմանադրութիւնը։»

Հարուածին ծանրը կառավարութեան գլխուն կ'երթայ, բայց հակառակ այս բոլորին, Զիվէր փաշայի դահլիճը կը մնար անսասան։

Նոր փորձեր ըրաւ ընտրութիւնները կատարել տալու համար արագօրէն, նոր միւտիրներ նշանակուեցան, երկար ու սիրալիր խորհրդակցութիւններ կատարուեցան գաւառական իշխանութիւններու հետ եւ որոշուեցաւ կրկին գործադրութեան դնել ընտրական նոր օրէնքը։

Այդ միջոցին է որ, Միացեալ Կուսակցութիւններու կեդր. կոմիտէն, յայտարարութեամբ մը պօյքօթ հռչակեց ընտրութիւններուն դէմ։ Այս յայտարարութեան հետեւեցաւ մօտ 80 ծերակուտականներու կողմէ ստորագրուած պահանջագիր մը՝ կառավարութեան ուղղուած, որ կը բողոքէր նոր Օրէնքին դէմ, ամբաստանելով կառավարութիւնը Սահմանադրութեան բռնաբարումով։

Եւ վերջապէս, հրապարակ ղրկուեցաւ գերագոյն միջոց մը, Ազգային Համագումարի մը հրաւիրումը, Փետրուար 19ին, Մոհամմէտ Մահմուտ փաշայի ապարանքին մէջ։

Անմիջապէս հրաւիրագրեր ուղղուեցան եւ Համագումարի կանչուեցան հետեւեալ անձերն ու մարմինները.— 1. Ծերակուտականները, 2. Լուծուած երկու խորհրդարաններու անդամները, 3. Երէք կուսակցութիւններու վարչական խորհուրդները, 4. Նախկին նախարարները, 5, Ցեղական գաւառներու եւ մհ.քէմհներու իրաւաբանները, խառն դատարաններու հգիպտացի իրաւաբանները, 6. Գաւառական խորհուրդներու, քաղաքապետութեանց, Գիւղական Խորհուրդներու անդամները, 7. Գահիրէի եւ Ալէքսանդրիոյ Առեւտրական Սենեակներու վարչութեանց եւ Երկրագործ. Ընդհ. Սէնդիքայի խորհուրդին անդամները, եւ 8. Երկրագործ. արքայական ընկերութեան վարչ. խորհուրդին անդամները. այսինքն բովանդակ երկիրը՝ իր կազմակերպութիւններով եւ քաղաքական ու տնտեսական դէմքերով։

Կառավարութիւնը պահ մը փորձեց ընդիմանալ, բայց շուտով «բարւոք» համարեց տեղի տալ, հսկողութեան տակ առնելով միայն Համագումարի վայրը։

Եւ, առաջին անգամն ըլլալով յիշեց այն իմաստուն խօսքը թէ՝ «կառավարել՝ նախատեսել ըսել է», եւ Համագումարի նախորդ օրն իսկ պաշտօնապէս յայտարարեց թէ փութացնելու համար ընտրութիւնները եւ խորհրդարանական կեանքի վերահաստատումը, կախակայած է ընտրական նոր Օրէնքը՝ 1915 Դեկտ. 8ին հրամանագրուած, եւ թէ ընտրութիւնները պիտի կատարուին համաձայն հին օրէնքին։ Կառավարութիւնը կանխեց այսպէս Համագումարին պահանջը։

Հետեւեալ օրը, 19ին, տեղի ունեցաւ Համագումարը, հանդիսաւոր ու անկարագրելի խանդավառութեան մթնոլորտի մը մէջ։ Հրաւիրեալները — 1200 հոգի — բոլորը անձամբ պատասխանած էին, բացի քանի մը Հոգիէ, որոնք հեռագրով հաւանութիւն եւ չքմեղանք յայտնած էին։

Դիւանը կազմուած էր երէք կուսակցութեանց նախագահներէն, Սաատ Զաղլուլ Ալի Եկէն եւ Խալէք Սէրվէթ փաշաներէն։ Երբ բեմ բարձրացան ասոնք, խանդավառ ծափահարութիւններով ողջունուեցան, «կեցցե՜ն կուսակցապետները, կեցցէ՜ ազգը, կեցցէ՜ հայրենիքը, սահմանադրութիւնը» բացագանչութիւններով։

Ոտքի կեցաւ նախագահ Զաղլուլ փաշա։

Ցանկարծ լռութեան ազմուկը, ու լսուեցաւ ժողովրդական պետին ձայնը. «Դուք հոս կը ներկայացնէք ազգը։ Միակ թերութիւնը զոր այս ժողովուրդը ունի յաչս Նախարարութեան, այն է, որ ան կը ներկայացնէ խնկագէս ազգը եւ կը կազմէ ամէնապայծառ արտայայտութիւնը ազգային կամքին, զոր կառավարութիւնը կը ժխտէ եւ կ'արհամարհէ։ Բայց, ճշմարիտ է նաեւ այն որ ան՝ (կառավարութիւնը) իր գոյութիւնը կը պարտի այս արհամարհանքին։» Եւ մեծ ծերուկը նին, իրեն յատուկ ժողովրդական պերճախօսութեամբ ու տաք շունչով, պատմականն ըրաւ տեղծուած կացութեան, մի առ մի թուելով Զիվէր փաշայի կառավարութեան բոլոր բռնաբարումները Օրէնքի եւ Սահմանադրութեան դէմ, եզրակացնելով թէ հիմակ որ նոր Օրէնքը ջնջուած է, պէտք է մտնենք ընտրութեանց, ազգային բազձանքները իրագործելու համար։

Ճառը աւարտելէ ետք, Ալի Եկէն եւ Սէրվէթ փաշա ողջագուրուեցան Զաղլուլ փաշայի հետ, ինչ որ խանդավառութեան եւ յուզումի նոր ալիք մը հետեց սրահին մէջ։

Ու յետոյ, սկսան վիճաբանութիւնները եւ ուրիշ ճառեր։

Աւելորդ է անոնց անդրադառնալ. էականը այն է որ Համագումարը մեծ յաղթանակ մը եղաւ ժողովրդական հոսանքներուն համար։

Ժողովին մէջ խիստ պահանջներ բանաձեւուեցան եւ ականաւոր անձերէ բաղկացած պատուիրակութեամբ մը ներկայացուեցան վարչապետին, Նամակով։

Համագումարը միաձայնութեամբ քուէարկած իր բանաձեւերով 1. Ուժ կուտայ կուսակցութեանց բողոքին՝ դահլիճին դէմ, անոր հակասահմանադրական արարքներուն պատճառով։ 2. Կը հրաւիրէ ժողովուրդը որ մասնակցի ընտրութեանց, ըստ 1924ի Թիւ 4 Օրէնքին (հին օրէնք), վերահաստատելու համար խորհրդարանական կեանքը։ 3. Մինչեւ Խորհրդարանի գումարումը, կը պահանջէ կախակայել 1926—27ի պիւտճէին գործադրութիւնը եւ պատասխանատու ո՛չ մէկ ձեռնարկ ընել։

* *

Ահա կացութիւնը։ Դեռ չգիտենք թէ ինչ պիտի ըլլայ կառավարութեան դիրքը եւ վերջապէս Եգիպտոսի քաղաքական կեանքի վերընական ընթացքը։ Բայց բաւական յստակ է, կարենալ տեսնելու համար որ Համրուած են օրերը ներկայ կառավարութեան, որ առժամեայի մը հանգամանքին իջած է։ Ո՛վ պիտի յաջողի ներկայ դահլիճին. անշուշտ ան որ կը յաղթէ նոր ընտրութիւններուն մէջ։ Արդիւնքը պարզ է, ընդդիմադիրները պիտի գան գործի, վաթսը առանձին թէ ձեռք ձեռքի միւս կուսակցութիւններուն հետ կամ անոնց գլուխը։ Հաւանական են այս վերջին պարագաները։ Ընշուշտ, ասկէ ետք, շահեկան է ապագայ այն քաղաքականութիւնը՝ որ պիտի մշակուի, այս անգամ դէպի դուրս, դէպի Անգլիան, որուն դիտաւորութիւնը մշուշի մէջ փաթթուած է այս պահուս։

Արդարեւ, ի՞նչ կը մտածէ «նեն-գամիան Ալպիանը»,— ոչ ոք գիտէ։ Բրիտանական մարզպան Լօրտ Ջորճ Լօյտ կըզիտէ միայն, աւելի լուռ քան իր նախորդը՝ մարաջախտ Ալէնպին։ Փակ են անոր շրթունքները ինչպէս միշտ Սֆինքսինը, եւ անոր չափ ալ խորհրդաւոր։ Եւ, զարմանալի բան մեզ համար, որ իսկոյն մոռացուած կերպարանքներ կ'առնենք կամ կը փափաքինք տեսնել նման դէպքերու առջեւ։ Մարզպանը նոյնիսկ այսպիսի օրերու... որսի կ'երթայ, Թէյասեղաններ կատայ կամ սեղաններու կը մասնակցի, եւ պատահաբար ալ պաշտօնական այցելութիւն մը Թագաւորին. ահա բոլորը։ Ան կը սպասէ. ուրիշ բան չենք կրնար ընել նաեւ մենք։

Բայց, մինչեւ այդ, կարելի չէ յուզումով չդիտել պայքարի այն գեղեցկութիւնը, որ կը պարզուի փարաւոններու այս հայրենիքին մէջ, յանուն ժողովրդական իրաւունքներու։

Մեր ժողովրդոյն մեր հայրենիքը քիչ դասեր ունին առնելիք եգիպտացի ժողովուրդէն, որ հազիւ քանի մը տարուան սահմանադրական կեանք ունի։

Երջանիկ երկիր, որ երջանկագոյնին կը ձգտի. ապատ ժողովուրդ՝ որ բարձրագոյն ապատութեան կը ձգտի. իսկ մե՞նք, ինչ ընենք մենք որ երջանկութեան ատուերին, անոր հետաւոր շուքին համար իսկ գետերով արիւն ենք թափեր եւ դեռ կը շարունակենք զոհաբերութիւնը։

Բայց ի՞նչ ըսենք, որ այս պայմաններուն մէջ իսկ, «հայ» իմաստուններ կան, Երեւանէն մինչեւ գաղութները ցանուած, որոնք կը խանգավառուին, գովասանքներ կը շռայլեն եգիպտացի «ճնշուած» ժողովուրդին ազատութեան պայքարին համար, բայց դատապարտութեան խօսք ունին եւ թունաւոր լեզու՝ հայ ժողովուրդի շնչելո՛ւ, գոյութեան պայքարին հանդէպ։

Ի՞նչ դժբախտ երկիր է Ուրարտի շուքին տակ ինկած Հողը եւ ի՞նչքան աղճատուեր է ազատութեան դպագումը հայ սրտերէ ներս...,

Գ. ԲՈՐԳԻՆ

«ՌԱՄԿԱՎԱՐ ՈՐՈՎԱՅՆԻ ՄԷՋ ՋԱՐԳԱՑՈՂ ԻԺԸ»

«Պրոլետար», Ամերիկայի պոլշեւիկներուն շաբաթաթերթը, շարունակելով իր յայտնութիւնները ռամկավարներու «Սպիտակ դաւադրութեան» մասին, կը գրէ։ (27 փետր.)։

—«Ի՞նչ են ըլլալ ռամկավարները մինչեւ այժմ Հայաստանի վերաշինութեան համար։ Ի՞նչ արժէք ունեցաւ իրենց ձրի կարգախօսը, որ այնքան գոռաբոմ աղմուկ բարձրացուց գաղութահայ մամուլին մէջ։ Դժբախտաբար, դառն է մեզի վկայել թէ՝ ռամկավարներուն վճռուկը անճոռնի գերօ մը արժեց ու իրենց կարգախօսէն ալ գոյս եկաւ խաղը ոչինչ մը։

Հայաստանն ու գաղութները խաբելու տխուր ծրագիր մըն էր այս, զոր գործադրութեան դրին ռամկավարները հրապարակաւ եւ տարի է ըսել թէ մասամբ յաջողեցան։

Ժամանակ եղաւ որ, գաղութներու մէջ, Հօկերը իրենց սեփական կալուածը դարձնելու ջանքեր թափելէն եւ անոնց մէջ մնալ ուզողը կամ անոնց գործակից ցանկացողը անպայման պէտք էր ռամկավար մկրտուէր։ Սպիտակ խնդկատակութիւն մըն էր ասիկա, որ տակաւին կը շարունակուի նոյն թափով ու նոյն եռանդով գաղութներու մէկ մասին մէջ։ Հասարակ ժողովուրդը իրագէկ չէ գործին ներքին ծալքերուն, ան կը նայի միայն եւ միայն Հայրենիքի անունով կախուած ֆիրմային ու ի՛ընէ իր հայրենասիրական վճարքը։

Որպէսզի մեր մերկացումները ըլլան փաստացի, որոշ եւ անվիճելի, առնենք մեր անմիջական շրջապատը՝ Ջուղայաստանը, ուր Ռամկավարներու շահագործական վաստակը ծաւալ ստացաւ մեր հայացքին առաջ։

Ռամկավարները Ջուղայաստանէն Հայաստանի օգնութեան անունով, մինչեւ այժմ, Հայաստան ղրկած են շուրջ 3300 ռուբլի։ Այս գումարէն միայն 500 ռուբլը Ռամկավարները տուած են, մնացեալը նուիրած են բանուորներն ու արհեստաւորները։

Հ. Օգնութեան կոմիտէներու չափ, նոյնիսկ աւելի, չանհաժէն էնթարկեցին նաեւ նորակազմ կարմիր խաչերն ու ներգաղթը։

Ջուղայաստանի հայ գաղթականներու տեղաւորութեան մասին ուշագիր վարչաստն փրցուցին ու խուճապի մատնեցին այս կամ այն պաշտօնատարը, որպէսզի, Հայաստանի կառավարութիւնը ստիպուի ներս առնել այն տարրերը, որոնք ուղղակի բեռ եղած էին Ռամկավարական բարեգործական մարմիններուն վրայ։

Մենք կրնանք ըսել, թէ Ռամկավարներու ներկայացուցած ցանկը վերջին ներգաղթի սկզբին՝ երբ եւ իսկ չէր համապատասխաներ Հայաստանի կառավարութեան առաջադրած պայմաններուն։ Հայաստանի ուղարկութեան Հարիւրին 45 համեմատութեամբ բացարձակ կարօտներ եւ անընդունակ տարրեր։

Մեր քննադատութեան գաղափարական մասէն պատ՝ չենք ուզեր խրել նշտարկը Ռամկավար շահագործութեան նիւթական մարդին մէջ եւս, քանի որ այդ գծին վրայ Ռամկավար վէրքը շատ խոր է եւ վարակիչ։ «Պրոլետար»ի սուղ էջերը նեղ թողլատրէին այդ ընել՝ անհատական ընթերցող ընկերները ուղղակի պիտի սոսկային ի տես այն բոլոր ձեւի մխիթարներուն, շահագործումներուն, որոնք տեղի կունենան յանուն Հայաստանի վերաշինութեան։

Եթէ կը գտնուին մեր մէջ 25 ամեայ յեղափոխականներ, որոնք կը փորձուին ներողամիտ լինել Ռամկավար որովայնին մէջ զարգացող իժի գոյութեան, կամ կը խորհին թէ Ռամկավարներու բարոյական օժանդակութիւն ընծայելով զանոնք կարելի է հանել անհաշտ ընդդիմադիրներու՝ Դաշնակցութեան դէմ, այսպիսիները կը սխալին դժբախտաբար։

Ռամկավարները կը պարտաւորեցնեն Դաշնակցութիւնը ոչ թէ անոր համար որ, այս վերջինը Հայաստանի մասին քաղաքական Հակոտնեայ վարքագիծ ունի ու անհաշտ կռիւ է յայտարարած հոն հաստատուած նոր իրաւակարգին դէմ, այլ կը վախնան թէ իրաւահաւասարութեան ոգի եւ մերձեցում՝ ուղղակի Դաշնակցութեան մէջ ձուլուելու պատուիրը պիտի արձակէր Ռամկավարութեան համար։ Հետեւաբար, Ռամկավարութիւնը կլանուելով, Ռամկավար պաշտպաններ ստամոքսի ցաւէն պիտի տառապէին ու ըմբռնումին չորս հովերուն բանային»։

ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐՐ ԿՐ ԳՈՐԾԵՆ

Էնկիւրիի անկախութեան դատարանը դեռ չէ վերջացուցած գլուարկի դէմ ցոյց կազմակերպողներու դատավարութիւնը։ Այս առթիւ դատի կանչուած էին ցրապիկնի կուսակալ Համիտ պէյը եւ շարժուձին վարիչներէն քանի մը կարեւոր անձեր։

Առանց բանտարկութեան շրջանը բաւարար նկատուելով, դատարանը անպարտ արձակեց զանոնք։ Դատարանը հիմա կը դատէ Մարաշի երեսփոխան Թահսին պէյը, որ ամբաստանուած է իբրեւ սպանութեան դրդիչ։ Մարտ 2ին խորհրդի մէջ կախազան հանուեցաւ Էկինճի նատրօզլու Նուրի պէյը, որ քրդական ապստամբութիւնէն առաջ բանտարկուած էր, սակայն ապստամբներուն հասնելէն քանի մը օր առաջ բանտին դուռները կոտրելով փախած եւ հարիւր հոգինոց հրոսախումբ մը կազմելով կռուած էր թուրքերուն դէմ։ Նուրի պէյ օձիքը ձեռք տուած ըլլալով, խորհրդի անկախութեան դատարանը մահուան դատապարտած էր զինքը։

Անկախութեան դատարաններու գործունէութեան շրջանը վերամիս եւս երկարաձգուած է, գործերու շատութեան պատճառաւ։

ԹՐՈՑՔԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Մոսկուայի լրագրութեան վարժարանին մէջ՝ փակցուած ազդ մը կը ծանուցանէ թէ Լէոն Թրոցքի մօտ օրէն պիտի դասախօսէ յիշեալ դպրոցին մէջ, իբրեւ ուսուցիչ։ Թրոցքի մեծ հմտութիւն ունի ռուսերէն եւ օտար թերթերու մասին եւ ինք է որ փափաք յայտնած է դասախօսելու։ Թրոցքի պիտի շարունակէ իր միւս պաշտօնները։

ՀԱԼԱԾԱՆՔԸ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆՑ

ՄԵԾԵՐԷՆ ՅԵՏՈՑ ՓՈՔՐ

Պերլին, 8 Մ

Մուսոլինի-Ճերճեզման տորական մենամարտին արձա ները տակաւին կը շարու պղպեղցնել պետական եւ ին մէջ. բէ՝ այս երկու Հագրգռուած երկիներու դերսը, արտասհմանի մէջ մը օր առաջ գերման Սոցիմակրատ կուսակցութեան նական օրկանը, «Ֆորվերց» ձակոդական յօդուած մը բակեց Մուսոլինիի ընքաղաքականութեան դէմ նոյն ատեն կոչ մը ուղղելով բիկայի Հանրային կարծիքը բարոյապէս անձնասպանել այս վերջին երկիրը Մուհանդէպ այնչափ պիծդող պարտքերու կարգադրին մէջ, եւ անմնպատէ ֆաշիսմի աշխուլութեան։ Այս կոչը կենդաձագանգ գտած է արդէն ռներ գիկավար շրջաններու սին կողմէ։ Շարք մը ձերկաններ, որոնց մէջ քինկ րիշներ, արդէն իսկ յայտն են թէ՝ ծերակոյտին մէջ գի տի քուէարկեն Խաչիոյ ք'երու վճարման օրինագծին դէն ջեր չմատակարկելու ֆաշիստ աշխարհակալութեան

Շերէզէմանին յաջորդ ստրիոյ վարչապետը, իսկ Լիհաստանի նախարարներն ուր կ'արտասանեն ի նպաստ սոլինեան քաղաքականութեան ընդդէմ Գերմանիոյ։

Ընշուշտ Թերլէի գերմանութեան Հանդէպ իրգործադրած ճնշումները ման քաղաքականութիւնը մէն էին միայն եղած Հակութիւնները հրահրելու բայց ատով մէկտեղ իր սրտ մէջ կը ճնայ ազգային մասնութիւններու խնդիրը Հանրապէս եւ գերմամասնաւորապէս։

Պատերազմէն առաջ ման փոքրամասնութիւնն գալի Թիւ մը կը կազմէին նական եւ Արեւելեան Եւրինչպէս նաեւ պալքանեան սակայն վերապրյալ դաչեկաւ նորանոր անպաներ ժողովուրդին կենդանի մէն, զանոնք արուեստական կերով դրացի երկիրներուանց Հաշուելու Զուլեցիներմաններըը, ինչպէս եւ գերմանաբնակ Աստրիան, որ ցումը իր մայր երկրին թահարելի արգելքներու դիպի յաղթական պետութրան կողմէն, դրացի Լէհաստանի Չեխոսլովակիան եւ Իտալիան կը հաշուեն քանի մը միլիոն Գերման բնակչութիւն, անմիջապէս սահմանամերձ ներուն մէջ։ Միայն Չեխոսլովակիոյ կը հաշուէ Յուկէս միլիոն Գերման։ Այսպէս ահա ծուսայս մեծ ժողովուրդին մարդյաղթական դրացիները։ Ամանալ որ մեր երկիրն ալ նման ճակի մը մատնուած է, «Վերսէյի» դրէն» եւ զօրաւոր «Հովանաւորներու աջակցութեամբ։

Ահա թէ ինչպէս կը դրուի ազգերու ինքնորոշման սկզբունքը. եւ ինչ որ ուշագրաւ օտար ազգեր կ'անելու խարհակալութեան մէջ Հրատկուան երկուան անապատճնշուած ժողովուրդները։

Գերմանիա, հիմնուելով դաշնագրերու վրայ —կը պահ գերման փոքրամասնութիւնազգային շահերուն

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ծանրատար սիսեռ և սարդոց մի մարդ ունին և ոչ ոք կրնայ ըսել թե ան ծանր է, հետ չէ։ Բայց եթե մարդը ունենայ ուղեղ մը որ ամենևին չկշռուի, ան ալ ծանր կրնայ ըլլալ։ Ուղեղը ծանր է, ինչպես ամեն մարմնական բան։ Ուղեղին ծանրութիւնը կը տարբերի մարդէ մարդ։ Ամենէն ծանր ուղեղը որ գրի առնուած է՝ կշռած է 2 ֆունտ 4 ունցիա։ Ամենէն թեթև ուղեղը որ գրի առնուած է՝ կշռած է 2 ֆունտ։ Ուղեղին միջին ծանրութիւնը 3 ֆունտ է։ Ուղեղին ծանրութիւնը կախում չունի մարդուն հասակէն, ոչ ալ անոր ուղեղին ծաւալէն։ Ուղեղին ծանրութիւնը կախում ունի մարդուն ընդհանուր կազմութենէն։ Ուղեղին ծանրութիւնը կախում ունի նաև մարդուն ընդհանուր ուժ

նակցութեան նկատառման յանձնած էր Մարիցայի տէլթային մասին Թուրքիոյ հետ ունեցած վէճը: Թուրք պատուիրակութիւն մը, Շիւքրի Գայա պէյի նախագահութեամբ, Էնկիւրիէն ճամբայ ելած է դէպի Ժընեւ, թրքական տեսակէտը պաշտպանելու համար:

Թուրքիոյ գործադուլութիւնը վտանգուած

Թուրք մամուլը մտահոգութեան մատնուած է նաեւ գործադուլութեան տագնապին առթիւ: Այս արհեստին շնորհիւ տարեկան վեց միլիոնի հարստութիւն մը կը մտնէր, որ այժմ վտանգուած է շնորհիւ Յունաստանի մրցակցութեան: Պոլսոյ «Վաքըթ»ն է որ կը պատմէ:

Համայնավար եւ արքայական դէմ դէմի

Երեքշաբթի գիշեր ֆրանսացի համայնավարները հրապարակային բանախօսութիւն մը սարքած էին Սօսիէթէ Սավանթի մէջ, խօսելու համար Խորհրդային երկիրներու մտաւորականներու կեանքին մասին: Բանախօսները, որոնց մէջ ժագ Սատուլ, հազիւ թէ բեմին վրայ երեւցած էին, երբ մօտ 200 արքայականներ բիրերով եւ ատրճանակներով յարձակում գործեցին անոնց վրայ «դաւաճա՛ն, դաւաճա՛ն» պոռալով:

Անհնելի իրարանցում մը առաջ եկաւ. համայնավար եւ արքայական իրար փաթթուեցան: Աթոռները ջարդ ու փշուր եղան, աթոռները խորտակուեցան, վերջապէս սրահը ռազմադաշտի երեւոյթ առաւ: Բիչ յետոյ ոստիկաններ համնելով մեծ դժուարութեամբ յաջողեցան դուրս հանել հանդիսականները: Սատուլ նուաղած վիճակի մէջ դուրս հանուեցաւ եւ միթինկը տեղի չունեցաւ: Քանի մը արքայականներ ձերբակալուեցան:

Թրքաբանական համագումարը

Փետր. 26ին Բագուի մէջ բացուեցաւ Թրքաբանական համագումարը, որուն կը մասնակցէին 300 պատուիրակներ:

Ժողովը բացաւ Ատրպէյճանի գործկոմի նախագահ Աղամալի օղլին, որ ըսաւ. «Եթէ Ատրպէյճանցիները, Թիւրքմէնները, Ուզպէկները և նախկին Ռոմանովեան կայսրութեան բոլոր մանր ժողովուրդները սկսան ապրիլ, շնչել ու մտածել,— այդ եղաւ հոկտեմբերեան մեծ յեղափոխութեան կամքով: Ատրպէյճանը երջանիկ է որ աշխարհի առաջին գիտական Թրքաբանական համագումարը կը բացուի իր հայրենի հողին վրայ: Թուրք-թաթարական ազգութիւններու պատմութեան մէջ, երբեք չէ եղած այնպիսի մեծ դէպք, որպիսին է այդ ժողովուրդներու ներկայացուցիչներու համագումարը»:

Դիւանի ընտրութենէն յետոյ, խօսեցաւ Ատրպէյճանի վարչապետը Մուսաբէկով, որ սովորական ողջոյններէն յետոյ, յայտնեց թէ համագումարին առջեւ դրուած են գործնական հարցեր,— 1.- Անմիջական սերտ կապ հաստատել Խորհրդային երկրէն դուրս գտնուած գիտական-մշակոյթի աշխարհի հետ, 2.- Օգնել տեղագրական ընտրութեան, 3.- Ուսումնասիրել Թուրք-թաթարական ժողովուրդներու ընկերային կեանքը:

Խօսք առաւ նաեւ Պ. Պավլովիչ, Մոսկուայի արեւելագիտութեան կաճառին պատուիրակը.— «Թրքաբանական այս համագումարը մեծագոյն դէպքն է Թուրք-թաթար ժողովուրդներու պատմութեան մէջ: Համագումարը ոչ միայն մտաւորականութեան, այլ եւ ժողովրդական լայն զանգուածներու ուշադրութիւնը պիտի հրաւիրէ այն անկատար բառագիտութեան, ուղղագրութեան և այբուբէնի վրայ, որոնք խոչընդոտ են հաղորդակից ըլլալու քաղաքակրթութեան: Համագումարը պիտի դառնայ Թուրք-թաթար ժողովուրդներու յեղափոխական մեծ արշաւանքի, գրոհի սկիզբը 'տգիտութեան Ճիպրալթարներուն եւ Փորթ Արթիւրներուն դէմ»:

Կարելի՞ է նամազ ընել գլխարկով

Րամազանին մօտենալուն առթիւ, կրօնական գործերու նախագահը շրջաբերական մը ուղղած է բոլոր միւֆթիներուն եւ կը յայտնէ թէ՝ գլխարկը ազգային գդակ մը ըլլալով, մզկիթներու մէջ գլխարկով նամազ ընելու մէջ ո եւէ անպատեհութիւն չկայ: Մզկիթներուն մէջ շատեր գլուխնին թաշկինակ կապելով միօրինակութիւնը կը խանգարեն, մինչդեռ գլխարկով կարելի է նամազ ընել եւ ասիկա կը յանձնարարուի ժողովուրդին:

Հարիւրին 64 անկուսակցական

Փետր. 23-24ին վերջացան Վրաստանի խորհուրդներու ընտրութիւնները 9 գաւառի և 11 շրջանակի մէջ: Խորհրդային թերթերը կը գրեն թէ ընտրութիւններուն կը մասնակցէին ընտրողներու 60 առ 100ը: Ընտրուած են 537 հոգի, որոնց 60ը կին: Կուսակցական տեսակէտով, 93ը պոլշեւիկ են, 48ը թեկնածու, 47ը երիտասարդ կոմունիստ, մնացած 339 հոգին (64,3 առ 100) անկուսակցական:

Ատանայի եկեղեցին առասպելը

Ատանայի կուսակալութիւնը իբրեւ «լքեալ» գոյք ութը տարուան համար վարձու տուած է տեղւոյն հայոց եկեղեցին որ սինէմայի և թատրոնի վերածուած է: Յայտնի է թէ հայ եկեղեցիներու մէջ կը թաղուին կրօնականներն ու հարուստ կամ բարեգործ հայրենակիցներ: Թատրոնի վարչութիւնը պեղումներու ատեն կարգ մը գանկեր գտած է եկեղեցիին բակին մէջ: Այս սովորական դէպքը առիթ տուած է Ատանայի և Պոլսոյ Թուրք թերթերուն կարգ մը առասպելներ հիւսել, զինադադարէն վերջ յիշեալ քաղաքին մէջ պատահած «ջարդ»երու մասին:

Այսպէս, Թուրք թերթի թղթակիցը չէ կրցեր համրել եկեղեցիին տակէն ելած գանկերը, որոնք Թուրքի գանկ են եղեր...: Թղթակիցը չըսեր սակայն թէ ի՛նչէն հասկցեր է Թուրքի գանկ ըլլալը, և ուժ տալով երեւակայութեան, հետեւեալ առասպելը կը պատմէ.— Գրաւման միջոցին այդ եկեղեցիին մէջ կը տիրապետէր Շիշմանեան անուն հայ քոմիթէճի մը և հակառակ ֆրանս. վարչութեան, անկախ կառավարութիւն մը հաստատած էր: Եկեղեցիին մէջ ատեան մըն ալ կազմուած էր, ու մեկուսի տեղեր բռնուած Թուրքեր այդ ատեանին առջեւ չարչարանքներով մահուան կ'ենթարկուէին: Դատապարտուած անձին գլուխը ծակէ մը ներս մտցնելով գլուխը տապարով կը կտրուէր:

Այս առթիւ քէմալական «Ճիւմհուրիէթ» կը գրէ.— Եթէ այդպիսի եկեղեցի մը Ամերիկայի մէջ գտնուէր և այդ եկեղեցին 300 Ամերիկացիներու գլուխները ելած ըլլար, Ամերիկայի մէջ մէկ Հայ իսկ ողջ չէր մնար, բոլորն ալ կը բզքտուէին. մինչդեռ Թուրքիոյ Հայերը ազատ համարձակ կ'ապրին, մարդ չդպիր իրենց». եւլն:

Թրքուհիներուն ըմբոստութիւնը

Չօճաներէն և յետաշրջական տարրերէն յետոյ հիմա ալ Պոլսոյ Թրքուհիները սկսած են ըմբոստանալ Էնկիւրիի բարենորոգչական ձեռնարկներուն դէմ: Կարգ մը Թուրք կիներ Պոլսոյ մզկիթներուն և բազմամբոխ վայրերուն մէջ սկսած են քարոզութիւններ ընել եւրոպականացման շարժումին դէմ: Ոստիկանական տեսչութիւնը արդէն քննութիւն կը կատարէ հանրային կարծիքին մէջ գրգռութիւն առաջ բերող այս հերոսուհիներու մասին և բոլոր պահականոցներուն հրամաններ տուած է ձերբակալել այսպիսիները: Երկու օրուան մէջ ոստիկանատուն բերուած են քանի մը կիներ, որոնց մասին դատական հետապնդում տեղի պիտի ունենայ: Անշուշտ Էնկիւրիի անկախութեան դատարանին առջեւ պիտի հանուին:

⁂ Իզմիրի Քէմալ փաշա դաւառին թաղապետութիւնը վճռաբար արգիլած է կիներու «քըվրաք» եւ լայն «շալվար» հագնիլ, իրենց գլխուն «էօրթմէ» առնել եւ «թէփէլիք» դնել: Կիները կրնան «մանթօ» կամ «չարշաֆ» հագնիլ, երեսները բաց ըլլալու պայմանով: Նոյնպէս, արգիլուած է էրիկ մարդոց «ապա», «չէրկէն», կարճ «շալվար» հագնիլ, «սիլաճըք» եւ «քօլան» գործածել: Էրիկ մարդիկ անպայման «ճաքէթ» բանթալոն, քափոթ եւայլն. պիտի հագնին: Արգիլուած է «քիւլհանպէյ»ի տարազը կրել: Հագուստին կերպասը ընտրել՝ հագնողներուն ճաշակին ձգուած է, բայց մինչեւ Րամազանի Պայրամը, ամէն այր եւ կին պէտք է վերը որոշուած ձեւով հագուին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Փարիզի ընկերական ընդհ. ժողովը՝ այսօր Ուրբաթ իրիկուան ժամը 9ին: Օրակարգ՝ Զեկուցում Սուրիոյ ընդհանուր կացութեան մասին եւ ընթացիկ հարցեր: Հասցէ՝

Café Rocher (métro Odéon)

⁂ Կէս ժամ առաջ Քրիստափոր խումբի ժողովը:

Հ. Յ. Դ. ՌՈՍՏՈՄ Թաղային կոմիտէի ընդհանուր ժողովը՝ 18 Մարտ Հինգշաբթի իրիկուն սովորական հաւաքավայրը:

Հ. Յ. Դ. «ԳԷՈՐԳ-ՉԱՎՈՒՇ» խումբի ընդհանուր ժողովը վաղը շաբաթ ժամը 8.30ին, 131 Fbg. du Temple:

Հ. Յ. Դ. «Արմէն Գարօ» խումբի ժողովը վաղը շաբաթ երեկոյ, ժամը 8,30ին. 5 Rue de Londres Métro Trinité:

Շապին Գարահիսարցիներու «ՌԱԶՄԻԿ» Հայրենակցական միութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր հայրենակիցները կիրակի իրիկուն 14 Մարտ, ժամը 8,30ին 40 Rue de Belleville:

ՉԱՓԱՀԱՍ ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ընդհ. ժողովը վաղը շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Café du Métroի վերնայարկը, 95 Bld. St. Germain. Métro Odéon. Օրակարգ վարչութեան նաւամեայ զեկուցում, հաշուետուութիւն եւ կարեւոր գիտելիքներ:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՓԱՐԻԶ, Պ. Զ.— Ստացանք նոր վեցամսեան:

ՄԱՐՍԷՅԼ, Գ. Ա.— Ստացանք 40 ֆրանք:

ԼԱԼՎԱՏ, Շ. Հ. Ստացանք մանդատները:

ԿՈՐՆԹՈՍ, Թ. Ա. Արացանք չէքը:

ՎԱԼԱՆՍ, Ն. Ս.— Ստացանք 48 ֆրանք: Կարգադրեցինք:

ՄԱՐԹԻԿ Գործ.— Ստացանք 150 Փր.: Գիրքերը ղրկուած են:

ՑԻԼԻՊԷ, Գործ. — Կարգադրեցինք: Սոֆիա ղրկեցէք:

ՇԻՐԱԶ, Մ. Մ.— Ստացանք չէքը:

ՍԷՆԹԷ ԹԻԷՆ, Ա. Խ.— Ստացանք եռամսեան:

ՊԷՐ Մ. Տ. Մ,— Ստացանք բաժնեգինը:

ՄՕՆԹԷ-ԼԻՄԱՐ, Ա. Թ.— Նոյնպէս:

ՏԵՍԻՆ, Ա. Ն.— Նոյնպէս: Կը ղրկուի մարտ 3էն:

ՓԱՐԻԶ, Ա. Եղ..— Ստացանք չէքը:

ՎԻԵՆ, Գործ. Ստացանք 125 Ֆրանք:

ՓԱՐԻԶ, Օ. Մ.— Ստացանք բաժնեգինը:

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՕ, Լ. Տ.— Փնտռտուքը ոչ միայն տպուած, այլ եւ գտնուած է: Տես Մարտ 5ի թիւը:

ԼԻՕՆ, Ս. Թ.— Զարմեր գրագիր:

ՎԱՐՁՈՒ ՄԸՏ ՍԵՆԵԱԿ, մէջը ջուր, կազ եւ լոյս: Դիմել 17 Rue Damesme, մէթրօ Place d'Italie.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Գարեգին Քէօսէեան կը փնտռէ իր եղբայրը, Արամը, որմէ լուր չկայ Ատանայի վերջին գաղթէն ի վեր: Տեղեկացնել 38 rue Bisson, Paris (20e) կամ Յառաջի:

— Բնիկ Սամսոնի Թէրմէ քաղաքին Աղասի Քէօսէեան կը փնտռէ իր ծորաքրոջ երկու աղջիկները, Ոսկին եւ Արուսեակ Փափազեան քոյրերը, որոնք 1922ին Սամսոնէն Յունաստան ղրկուած են, Նպաստամատոյցի որբանոցները: Նոյնպէս Սամսոնցի Մատթէոս Մելքոնեան անուն 16 տարեկան պատանին որ նախապէս խալքիս եւ յետոյ Սիրայի որբանոցը կը գտնուէր. 1924ի միջոցները Աթէնքի Ֆիքս թաղէն լուր առնուած է իր մասին: Տեղեկացնել «Յառաջ»ի միջոցով: Կը խնդրուի «Նոր Օր» եւ «Ալիք» թերթերէն արտատպել: 3—1

Կը փնտռուի Հաճի Սարգիս Աբրահամեան, Պրուսացի, կինը՝ Հաճի Արաքսի Աբրահամեան Մարաշցի և երկու զաւակները՝ Փոլինէ և Սանլինէ Աբրահամեանները որոնք մօտաւորապէս տարի մը առաջ Հալէպէն Պէյրութ և անկէց ալ Ֆրանսա փոխադրուած են: Տեղեկացնել Տիկ. Ովսաննա Գումրուեանի, N. E. R. Կորնթոսի որբանոցը Յունաստան:

Կը փնտռեմ հօրեղբայրս Սեդրակ Նէրդէտեան, Բաբերդի Բասնդա գիւղէն. տեղեկութեանս համեմատ Քէօսթէնճէ քաղաքը կը գտնուի:

Առաջին տեղեկատուին 6 ամսուան «Յառաջ» կը նուիրեմ: Գրել Համբարձում (Մերկերիտս) Ներդէտեանի, 5 Rue Pradier, Paris 13. Կը խնդրուի «Նոր Արշալոյս»էն և «Արաքս»էն արտատպել:

— Բնիկ Եօզղատցի Հմայեակ Աշճեան որ ընդհ. պատերազմէն առաջ անցած է Ֆրանսա, այժմ անյայտ կը մնայ: Կը խնդրուի բոլոր հայրենակիցներէ իրենց տեղեկութիւնները հաղորդել իր քրոջ, Mme. Erchanic Kébabdjian, 20 Rue de Bezons, Courbevoie. (Seine).

— Բնիկ Եօզղատցի Յովհաննէս Վարդվարեան եւ Յարութիւն ու Յովսէփ Մաղաքեան եղբարք, որ 1915ին Սելանիկ կը գտնուէին: Տեղեկացնել Պ. Զարեհ Քէպապճեանի. 20 rue de Bezons, Courbevoie (Seine) France. Արտասահմանի բոլոր թերթերէ կը խնդրուի արտատպել:

ԳՈՐԾԻ ՏԷՐԵՐՈՒՆ

Փորձ Համարակալ մը, տարբերու օրէնքին շատ հմուտ, պատրաստ է նպաստաւոր պայմաններով եւ այցելութեամբ կարգադրել գործի մարդոց եւ առեւտրականներու տոմարները: Գրել՝ Դ. Թաշճեան

84 rue Pouchet, Paris.
Tél. Marcadet 0.54.

Փնտռեցէ՛ք բոլոր գրավաճառներէն եւ լրագրավաճառներէն:

ՖՐԱՆՍԱ ԲՆԱԿՈՂ ԱՄԷՆ ՀԱՅՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

1926ի ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ

ԳԻՆ 10 ՖՐՔ.
(ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 12 ՖՐԱՆՔ)
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ - ՄԱՍԻՍ - ՏՊԱՐԱՆ
Imprimerie MASSIS, 208 bis Rue Lafayette, Paris

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
126, Rue du Faubourg St. Denis
Metro : Gare de l'Est — Téléphone : Nord 84-04
Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9...

ԱԴԱՄ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ:
24, Rue Bergère, Paris (9) — Թելեֆոն Provence 05-49

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ
48, rue Montmartre
(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռ)
Ֆրանսացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ
ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՔԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւններ
Téléph. CENTRAL 73-38
Métro : SENTIER կամ HALLES
Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8½—10եւ 1,30—8

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ
ԳԱՐԱԵԱՆ
Tailleur Mignon
5, rue Mignon,
Métro Odéon եւ St. Michel
Սօսիէթէ Սավանթի թատրոնին դէմ: Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մթերք մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու:
Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկունները մինչեւ 8.30: իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30:

ՏՈՔԹՈՐ
Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
120, Boulevard de Grenelle
Métro La-Motte Picquet.
Tél. Invalides 31-48
Կ'ընդունի ամէն օր 4—6
երկ., Հինգ. եւ շաբաթ 12—1
կիրակի օրերը 10—12
իսկ Բշ., Չորեք. եւ Ուրբաթ 6-8
22, rue Nationale Billancourt

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԻ եւ ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆԻ քաջածանօթ, մեքենագրութեան եւ հաշիւ գիտցող օրիորդ ... պաշտօն կը փնտռէ գրասենեակի կամ վաճառատան մը ... Դիմել ՄԱՍԻՍ տպարանի վարչութեան՝ Ե. Գ. սկզբնատառերով

ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՐՈՎԵԱՆ
երբեմն փրոֆէսէօր Կ. Պոլսոյ իրաւաբանական համալսարանի
Վերջնապէս Փարիզ հաստատուած ըլլալով, կը ստանձնէ փոխանորդութիւնը ... քային և ծովային ամէն տեսակ առեւտրական դատերու, ... անձամբ կը վարէ Փարիզի առեւտրական Դատարանին առջեւ:
Դիմել անձամբ կամ թղթակցութեամբ, իր բնակարանը ամէն օր ժամը 9—1,
Rue Louis Philippe 15
Neuilly s/Seine (métro-Maillot)
Tél. Wagram 96-05

ՁԵՐ ԵՒ ՁԱԽԱԿՆԵՐՈՒՆ ՃԱՇ ...
ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՋԱՔԱՐ ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ
Գործակալ Le Travail Ընկ...
Ապահովագրական Ընկ...
կը ստանձնէ այդ գործը. մատչելի պայմաններով
Դրել.— 110, Bld. Jean Jaurès
Boulogne-Sur-Seine

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԶՐՈՅՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ
Ուղեցոյց առօրեայ խօսակցութեան, օրինակներով եւ ...
բառերով
ԳԻՆ 75 ՍԵՆԹ
Կ'արժէ որ Ֆրանսա ... ամէն հայ գրպանը հատ մը ... նայ անկէ:
ԴԻՄԵԼ
H. Mamasian, Massis Book ...
137 1/2 East 27th st.
New-York City U. S.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր յարգելի յաճախորդները կեղծերէն զգուշացնելու համար կուզանք յայտարարելու որ եթէ կ'ուզեն

ՄԱՔՈՒՐ ՄԻՍԷ

եւ լաւ համեմներով պատրաստուած

ԳԱՅՍԷՐԻ
ՓԱՍՏՐՄԱՆ եւ ՍՈՒՃՈՒԳԸ

ճաշակել՝ ուղղակի թող դիմեն մեզ՝ Կեսարացի մասնագէտներուն՝

H. Khanzadian & Alagueuzian, Chemin de Cauvell, par Allauch, Marseille.

ՀԱՅ ԿԻՆԵՐՈՒՆ

Հայ Տիկիններու եւ Օրիորդներու համար իրենց տունը մեքենայի վրայ ԿԱՐԻ աշխատանք ունինք, օրական 20 Փր. ապահով: ՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾ Ա. ՄԷՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ: Դիմել Կարի Աշխատանքի Տուն. 20 Rue de Bezons, Courbevoie.

ՍԱԿԱՐԱՆ
11 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Անգլիոյ,	L. St.
Տոլար,	Dollar
Մարք (ոսկի)	Mark
Թրքական Թղթ.	L. Trq.
Թրք. ոսկի	» or
Մէճիտիէ	Médjidié
Լէվա 100 ի	Léva
Դրախմի »	Drachme
Լիր »	» Lire
Պելժ. ֆրանք	» Frc. Belge
Զուից. »	Frc. Suisse
Չերվոնեց	(10 Roubles or)

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Քր. Ֆոնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.
» II	»
» III	»
Թուրքիոյ Երկթղ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՒՄՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Թրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ս.	5 ս.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ 14 ՄԱՐՏ 1926

14 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 97 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ԻՆՉ ՈՐ ԿԸ ՄՍԽԷՔ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԸ ՊԱՌԱԿՏԵԼՈՒ, ՅԱՏԿԱՑՈՒՑԷՔ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՐԻՒՆԻ ՀՈՏ ԿՈՒԳԱՅ

Ծանր են Սուրիայէն հասած լուրերը, ինչպէս կ'երեւայ քիչ անդին:

Ապստամբները ազդարարագիրներ ղրկած են օրթոտոքս Պատրիարքին եւ իսլամներու կրօնապետին, ու կը սպառնան վրէժ լուծել քրիստոնեաներէն, առանձնապէս Հայերէն, զանազան պատրուակներով: «Հայ կամաւորներու» յաւիտենական պատմութիւնն է որ կը շահագործուի, կրակին վրայ իւղ լեցնելու համար: կը կրկնուի խաղ մը որուն երկարատենէ ի վեր վարժուած ենք Թուրքիոյ մէջ:

Եւ ճիշտ ասոր համար, խորապէս կը ցաւինք: Արաբ ժողովուրդը, ապստամբ թէ չեղոք, պէտք է հասկնայ, վերջապէս, որ ինքն ալ չարաչար տուժեց գաղտնի դաւերու հետեւանքով, երբ դէմ թրքական իշխանութեան տակ էր: Հայ ժողովուրդը երբ դէմ թրքական իշխանութեան գործողութեանց մէջ, կամ ի՞նչ շահ կրնայ ունենալ Սուրիոյ ազատագրական շարժումը խանգարելու: Հայե՞ր կան ոստիկան-զինուորներուն մէջ.— կա՛ն եւ իսլամներ, աւելի շատ և աւելի գործօն: Մխիթարական է որ գոնէ այս կէտը ապստամբներուն ուշադրութեան կը յանձնէ արաբական խոշոր օրկան մը, «էլ Ահրար»:

«Մենք կը դատապարտենք ըմբոստներու սպառնալիքները Դամասկոսի քրիստոնեաներու թաղերուն հանդէպ, քանի մը հայ կամաւորներու իսլամներուն տուները յարձակած ըլլալուն համար: կը դատապարտենք, որովհետեւ խնդիրը կրօնքի հետ ո և է կապ չունի, և ոչ ալ հայ կամաւորները տեղացի քրիստոնեաներուն հետ կապ ունին: Եթէ ենթադրենք թէ տեղացի քրիստոնեաներուն մէջ կը գտնուին ըմբոստներու հակառակորդներ, ինչպէս կ'ըսուի ըմբոստներու նամակներուն մէջ, պէ՞տք է որ բոլոր քրիստոնեաները պատասխանատու նկատուին իրենցմէ քանի մը անհատներու ընթացքին պատճառով: Մի՞թէ իսլամներուն մէջ չկա՞ն ըմբոստներուն հակառակորդներ, և կարելի՞ է այդ պատճառաւ բոլոր իսլամները պատասխանատու նկատել:»

Տարբերան տրամաբանութիւն մըն է այս է, բայց պէտք է կրկնուի միշտ, որպէսզի ընդհանրանայ ու արմատանայ: Արեւելքի մէջ, մարդիկ տակաւին զերի են մոլի նախապաշարումներու, չեն կրնար զանազանել անհատական ձեռնարկն ու ամբողջ ժողովուրդի մը բռնած ղիրքը, եւ վճիռներ կուտան, ոճիրներ կը գործեն վայրկեանի ազդեցութեան տակ: Ոչ միայն Սուրիոյ, այլ եւ ամբողջ արտասահմանի մէջ հայկական մամուլը և ազգային կազմակերպութիւնները բացարձակապէս դէմ են կամաւորական շարժումի, կամ ո՛ր եւ է հակարար արտայայտութեան: Անոնք յայտնապէս, շեշտակի կը պաշտպանեն մէկ տեսակէտ,— չխառնուիլ հիւրընկալ երկրի ներքին գործերուն. ոչ ապստամբներուն հետ՝ հոգատար իշխանութեան դէմ, ոչ ալ այս վերջինին հետ՝ առաջիններուն դէմ: Ամէն ժողովուրդ բացարձակ տէրն է իր ճակատագրին:

Կարելի՞ էր սպասել աւելի բնական ղիրք:

Այս տեսակէտէն մեկնելով, Սուրիոյ մէջ յատկապէս պայքար մղուած է, որպէս զի Հայերը կամաւոր կամ զինուոր չգրուին, թէեւ այդպիսի հրաւէրներ կ'ուղղուին ամէն ազդի: Բայց, ի՞նչպէս կարելի է կեցնել ամէն մէկ անհատ, որ այդ քայլին կը դիմէ ստիպման տակ, իր խառնուածքին հետեւանքով, կամ ապրուստի համար:

Անհաւասիկ մեր ղիրքը, չիտակ եւ բացորոշ: Բայց նոյնքան չիտակ եղա՞ծ են սուրիական շարժման կարգ մը վարիչները, Տոքթ. Շահպէնտէրներն ու ընկերները, որոնք այլանդակ, արիւնածարաւ պատմութիւններ տարածեցին մինչեւ Ամերիկա: Այդ նոյն մարդն չէ՞ր որ, իբրեւ նախագահ Դամասկոսի ժողովրդական կուսակցութեան, յայտարարեց թէ Հայերը 10,000 հոգինոց բանակ մը կազմած են, Տիւրզիներուն դէմ կռուելու համար: Տակաւին քանի մը շաբաթ առաջ, քաղաքական ծանուցագիր մը կը հեռագրուէր Հռոմ, Ազգերու Դաշնակցութեան Հոգատարութենց Յանձնախումբին, իմացնելու համար թէ Հայերը 5—600 հոգի Ջարդած են Սուրիոյ մէջ...:

Պայքարի այս ձեւերը պատուաբեր չեն ազատասէր ժողովուրդի մը համար:

Արիւնի հոտ կուգայ այս խաղերէն, որոնք թրքական թակարդները կը յիշեցնեն, դժբախտաբար:

Յեղափոխական վարիչ մը, ամէն բանէ առաջ, արդար պիտի ըլլայ, լուրջ և պատասխանատու: Գրգռիչ սուտերը ուրիշ հետեւանք չեն ունենար, եթէ ոչ արատաւորել Սուրիոյ ազատագրական շարժումը, և դարձնել զայն կրօնական մոլեռանդութեան ասպարէզ մը, տեսակ մը «ճիհատ»: «Եթէ ըմբոստները գործադրեն իրենց սպառնալիքը, պիտի ապացուցանեն թէ կը շարժին միայն կրօնական մոլեռանդութեամբ» («էլ Ահրար»):

Այդ պարագային, մե՛ղք թափուած արիւնին:

Բայց մենք շատ լաւ գիտենք որ այդ չէ Սուրիոյ յեղափոխականներուն նպատակը:

Ուրեմն, իրենց պարտքն է թօթափել ասիական ունակութիւնները և թեթեւցնել մթնոլորտը:

Շ.

ՔՐԻՍ ՓԷՆԷՐՃԵԱՆ

Յունաստանի վարչապետ Քրիս Փենէրճեան

Յունաստանի վարչապետ Քրիս Փենէրճեան ծնած է 1864 թուականին Քրէտէ կղզին, ուր իր հայրը զինուորական պաշտօնեայ էր: Ան ուսանած է Աթէնքի համալսարանը, ուր ստացած է իրաւաբանի վկայական: Ապա մեկնած է Փարիզ, ուր ուսանած է քաղաքական գիտութիւններ: Վերադարձին Աթէնք, ան մտած է քաղաքական կեանքի մէջ, եւ 1910 թուականին ընտրուած է Վենիզելոսի կառավարութեան մէջ արտաքին գործոց նախարար: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը Պուքրէշի դաշնագրին, որ վերջ դրաւ Պալքանեան առաջին պատերազմին: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Պարիսի խաղաղութեան ժողովին, ուր ստորագրուեցաւ Սեւրի դաշնագիրը: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Լոզանի խաղաղութեան ժողովին, ուր ստորագրուեցաւ Լոզանի դաշնագիրը: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Ժընեւի Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին, ուր ընտրուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի անդամ: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին, ուր ընտրուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի անդամ: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին, ուր ընտրուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի անդամ:

Յունաստանի վարչապետ Քրիս Փենէրճեան ծնած է 1864 թուականին Քրէտէ կղզին, ուր իր հայրը զինուորական պաշտօնեայ էր: Ան ուսանած է Աթէնքի համալսարանը, ուր ստացած է իրաւաբանի վկայական: Ապա մեկնած է Փարիզ, ուր ուսանած է քաղաքական գիտութիւններ: Վերադարձին Աթէնք, ան մտած է քաղաքական կեանքի մէջ, եւ 1910 թուականին ընտրուած է Վենիզելոսի կառավարութեան մէջ արտաքին գործոց նախարար: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը Պուքրէշի դաշնագրին, որ վերջ դրաւ Պալքանեան առաջին պատերազմին: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Պարիսի խաղաղութեան ժողովին, ուր ստորագրուեցաւ Սեւրի դաշնագիրը: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Լոզանի խաղաղութեան ժողովին, ուր ստորագրուեցաւ Լոզանի դաշնագիրը: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Ժընեւի Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին, ուր ընտրուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի անդամ: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին, ուր ընտրուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի անդամ:

Յունաստանի վարչապետ Քրիս Փենէրճեան ծնած է 1864 թուականին Քրէտէ կղզին, ուր իր հայրը զինուորական պաշտօնեայ էր: Ան ուսանած է Աթէնքի համալսարանը, ուր ստացած է իրաւաբանի վկայական: Ապա մեկնած է Փարիզ, ուր ուսանած է քաղաքական գիտութիւններ: Վերադարձին Աթէնք, ան մտած է քաղաքական կեանքի մէջ, եւ 1910 թուականին ընտրուած է Վենիզելոսի կառավարութեան մէջ արտաքին գործոց նախարար: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը Պուքրէշի դաշնագրին, որ վերջ դրաւ Պալքանեան առաջին պատերազմին: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Պարիսի խաղաղութեան ժողովին, ուր ստորագրուեցաւ Սեւրի դաշնագիրը: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Լոզանի խաղաղութեան ժողովին, ուր ստորագրուեցաւ Լոզանի դաշնագիրը: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Ժընեւի Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին, ուր ընտրուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի անդամ: Ան ներկայացուցած է Յունաստանը նաեւ Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին, ուր ընտրուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի անդամ:

ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

Գ. էջին մէջ հրատարակած ենք Սուրիոյ Թերթերուն տեղեկութիւնները՝ Դամասկոսի վերջին անցուդարձերու մասին: Վերջին Թղթաբերէն կ'իմանանք թէ՝ ապստամբները երկու սպառնալից նամակներ ղրկած են՝ մէկը՝ Ցոյներու Պատրիարքին, միւսը՝ Սուրիոյ իսլամ կրօնապետին, ծանր ազդարարութիւններ ընելով: Առաջին նամակին մէջ ապստամբները կ'ըսեն.—

«Մենք պիտի ուզէինք բաւականանալ միայն պատերազմելով մեր վրայ յարձակող զինուորներուն դէմ, բայց անոնք քրիստոնեաներուն (Հայերուն) արտօնեցին որ կողոպտեն ըմբոստներու հետ ո և է առնչութիւն չունեցող խաղաղ իսլամուհիները, և արգելք հանդիսանան Մէյտանի թաղին մէջ անոնց երթեւեկին:

Աատուած վկայ, եթէ Ֆրանսացիները չփոխեն իրենց այս գործելակերպը, այս նամակը ձեզ հասնելով անոր բովանդակութիւնը տեղեկացուցէն յետոյ, պիտի ստիպուինք նոյնութեամբ փոխադրինել և յարձակիլ (հայաբնակ քրիստոնեայ թաղերու) և նոյն իսկ ուրիշ քրիստոնեայ թաղերու վրայ, որոնք կը հակառակին ըմբոստութեան շարժումին»:

Երկրորդ նամակն ալ գրեթէ նոյն բովանդակութիւնն ունի, եւ կ'աւելցնէ.

«Կը փափաքինք որ ձեր մեծութիւնը համոզէ Ֆրանսական կառավարութիւնը որ չշեղի օրինական միջոցներէ և չպղծուին իսլամ տուները: Թող անոնք պատերազմին միայն մեզի, ըմբոստներուս դէմ: Թող որոշեն անոնք վայրը և մենք պատրաստ ենք պատերազմելու հոն անոնց հետ միասին»:

Այս առթիւ արաբական «էլ Ահրար» Թերթը խմբագրական մը գրելով, կը մեղադրէ ապստամբները, եղած սպառնալիքներուն համար: կը քաղենք էական մասերը.

«Հայերը կամաւոր արձանագրուած են, ինչպէս արձանագրուած են Չերքէզները: Եթէ նկատի առնուէր ըմբոստներու նամակներուն մէջ յայտնուած սկզբունքը, պէտք պիտի ըլլար յարձակիլ նաև իսլամ Թաղերու վրայ միեւնոյն ժամանակ, իսլամ Չերքէզներէն վրէժ լուծելու նպատակով, ինչպէս որ կը սպառնան յարձակիլ քրիստոնեաներու Թաղերը, քրիստոնեայ հայ կամաւորներէն վրէժ առնելու համար: Բայց քանի որ Հայերը, ինչպէս Չերքէզները կը դործակցին կառավարութեան, առանց կրօնական հանդամանքի, սխալ պիտի ըլլար ուրիշները անոնց գործողութիւններուն պատասխանատու նկատել»:

Վերջին լուրերու համաձայն, Դամասկոսի Հայերը նորէն սկսած են պէյրութ գաղթել կարաւաններով: Իսլամ Արաբներ ալ կը հեռանան: Անցեալ օր անգլիական Թերթերը կը ծանուցանէին թէ օտարականները իրաման ստացած են հեռանալ. բայց պէյրութէն պաշտօնապէս հերքուեցաւ այս լուրը:

Սէրէզլի իշխանութեանց կողմէ զինուոր առնուած հայ որբերը ազատ արձակուեցան, Թրակիոյ առաջնորդին դիմումներուն վրայ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԺԸՆԵՒԻ ԱԹՈՌԱՄԱՐՏԸ

Երկար վիճաբանութիւններէ, ոպառնալիքներէ եւ դիւանադիտական այլազան խաղերէ յետոյ, կարելի եղած էր լուծումի եղանակ մը գտնել: Լոքառնոյի դաշինքները ստորագրող պետութիւնները համաձայնած էին որ Գերմանիան անմիջապէս մտնէ Ազգերու դաշնակցութեան եւ անոր Խորհուրդին մէջ, նոր մնայուն աթոռներ ստեղծելու առաջարկը յանձնուի մասնախումբի մը, որ մինչեւ սեպտեմբեր ամիսը պիտի քննէ խնդիրը, իսկ Լեհաստանի տրուի անմիջապէս ոչ մնայուն աթոռ մը Խորհուրդին մէջ: Այս վերջին կէտին դէմ չբողոքեցին գերման պատուիրակները, բայց ժամանակ խնդրեցին մտածելու համար: Գերման վարչապետ Տօքթ. Լութէր ժամը 5ին Պ. Զէմպրլէյնի մօտ գալով յայտնեց թէ Գերմանիա չընդունիր առաջարկուած պայմանները: Այս պատասխանէն վերջ համաձայնութեան ամէն յոյս կորսուած է գրեթէ: Այս ձեւով Ժընեւը պիտի իյնան նաեւ Լոքառնոյի դաշինքները, քանի որ անոնց վերջնական ըլլալուն համար պայման դրուած էր Գերմանիոյ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ ընդունուիլը: Պ. Զէմպրլէյն երկար խօսակցութիւն մը ունեցաւ օտար թղթակիցներու հետ, եւ վախ յայտնեց որ եթէ Գերմանիա չփոխէ իր որոշումը, ո՛չ մէկ լուծում կարելի է յուսալ:

Պ. Պռիան եւս ընդունեց թղթակիցները, որոնց յայտնեց թէ կացութիւնը շատ ծանր է եւ չգիտեր թէ ինչ պիտի պատահի վաղը: Լոքառնոյի դաշինքը կնքող բոլոր պետութենց պատուիրակները գաղտնի նիստ գումարեցին Պ. Պռիանի սենեակը: Գերմանիոյ մերժումը դիւանագիտական շրջանակներու մէջ մեծ ապշութիւն առաջ բերաւ:

Սպանիական կառավարութիւնը դիտել տուած ըլլալով որ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ Շուէյտի բռնած դիրքը բարեկամական չէ հանդիսպ Սպանիոյ, Շուէյտ խստիւ բողոքեց այս դիտողութեան համար եւ յայտնեց թէ սկզբունք մըն է որ կը պաշտպանէ եւ նկատի չունի այս կամ այն պետութիւնը:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ԿԱՍԿԱԾԻ ԻՏԱԼԻԱՑԷՆ

«Թան»ի պոլսոյ թղթակիցը կը գրէ.—

Թէեւ Զէմպրլէյնի եւ Մուսօլինիի Ռափալլոյի տեսակցութեան իսկական բնոյթը ճշդիւ չգիտցուիր, սակայն ատիկա կրկին Թուրքիոյ մէջ արթնցուց իտալական սպառնալիքի մը գաղափարը, պատրաստ՝ զինուոր ցամաք հանելու Անատոլուի եզերքները: Անգլիերէն եւ իտալերէն Թերթերու կարգ մը մեկնութիւններն ալ կ'արդարացնեն Թուրք քաղաքական շրջանակներու մէջ անմիջական, ինքնաբուխ եւ խորունկ կերպով առաջ եկած այս վախը: Արդարեւ տեսակցութենէն օր մը վերջ, «Ուէսթմինսթըր Կազէթ» առանց քաշուելու կը գրէր բաց կերպով թէ ֆաշիստներու աչքը դէպի Անատոլու ուղղուած է: Թերթը կ'աւելցնէր թէ քանի որ Թուրք նաւատորմ գոյութիւն չունի, քանի որ եուկոսլավ նաւատորմը դեռ նորածին է և հեղլէն նաւատորմը մեծ ղեր մը չի կրնար կատարել, Իտալիա ներկայիս արեւելեան Միջերկրականի մէջ մեծագոյն նաւային պետութիւնն է, «մանաւանդ որ երկոտասան կղզիները ռազմագիտական իտէալ խարիսխ մը կը ներկայացնեն Անատոլուի վրայ արշաւելու համար»: Այս յօդուածին առթիւ «Բօրիէռ տելլա Սէռա» կը գանգատէր թէ մեծ պատերազմէն յետոյ Իտալիոյ ո և է գաղութ կամ հոգատարութիւն չտրուեցաւ, «մինչ մեր երկիրը մեզի նեղ կուգայ»:

Նկատելի է որ պատերազմէն ի վեր նոր Իտալիա արմատապէս փոխեց իր տնտեսական առանցքը եւ իր պատմութեան հին մէկ էջը կրկնելով, աչքերը ուղղած է դէպի Միջերկրականեան Մերձաւոր Արեւելքի ցամաքային եւ ծովային ճամբաները, հոն՝ ուր առեւօք ծաղկած էին Ճենովայի, Ֆիօրէնցայի եւ Վենետիկի հանրապետութիւնները: Քանի մը տարիէ ի վեր Իտալական նաւարկութիւնը զարմանալիօրէն աճած է արեւելեան ջուրերուն մէջ: Այս պահուս արդէն Սեւ Ծովուն մէջ տիրապետողը Իտալական դրօշն է: Էնկիւրիի մէջ պատրաստուած վիճակագրութիւն մը կը հաստատէ թէ Իտալական շոգենաւերը գրեթէ անգլիականին հաւասար եւ ֆրանսականին կրկինն են Թուրքիոյ մէջ: Նոյնպէս Պաղեստինի և Սուրիոյ նաւահանգիստները օտար դրօշակներով այցելող շոգենաւերը առաւելապէս կը պատկանին «Լոյտ Թրիէսթինո»ին և «Սէրվիցի Մարիթիմի»ին: Մէկ խօսքով, ուրիշ ո եւ է ազգ աւելի Իտալիան Արեւելքի մէջ տեւական չանք կը թափէ իր տնտեսական ծաւալումն ու ազդեցութիւնը տարածելու համար: Օրինակ, Հռոդոսի մէջ, անցած տարի մեր այցելութեան առեն տեսանք հսկայական նոր շինութիւններ: Թուրքիա չէ մոռցած նաեւ որ Լոզանի մէջ Իտալական պատուիրակութիւնը պնդեց անպայման պահել

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

ՀԵՂԻՆԱԿԻ ՄԱՏԵՆԱԳՐԻ — ԹՈՒՐՔԱՀԱՅ ՀԱ ՂՈՒԼԱԶ,,

Ընդհանուր տեսակետից մի քանի նշումներ են ձեռագրի մասին։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։

Ես ինչ-որ բան եմ գրել, բայց չգիտեմ, թե ինչ։ Ես ինչ-որ բան եմ գրել, բայց չգիտեմ, թե ինչ։ Ես ինչ-որ բան եմ գրել, բայց չգիտեմ, թե ինչ։

Ընդհանուր առմամբ, ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

Ընդհանուր առմամբ, ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

Ընդհանուր առմամբ, ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

Ընդհանուր առմամբ, ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

Ընդհանուր առմամբ, ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցերի ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։ Հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը ներկայումս ամենից առաջ պետք է ուղղվի դեպի հայ ժողովրդի հոգեբանության ուսումնասիրությունը։

Ընդհանուր առմամբ, ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։ Ձեռագրի մեջ կան մի քանի հատվածներ, որոնք մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊՈՐՏԻ ՀԱՂԹԱՆԱԿԸ

Ֆուտբոլ

ՄՕՍԿՎԱ — 0

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը ընտրեց նոր վարչություն, որի նախագահ դարձավ Ալեքսանդր Ժելեզնովը, իսկ փոխնախագահներ՝ Ալեքսանդր Ագեյկինը և Ալեքսանդր Ռոմանովը։ Ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10 ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթի խմբագրությունը հայտնում է, որ ինքնաշեն ֆուտբոլային գնդակների ներկայացրած նմուշներից ոչ մեկը չի համապատասխանում պահանջներին։ Գնդակները կամ ծանր են, կամ ոչ կլոր։ Խմբագրությունը առաջարկում է ֆուտբոլի ընկերություններին ուշադրություն դարձնել այդ հանգամանքին։

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10-15 լավագույն ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթը գրում է.—

Ցավալի է, որ մեր ակումբները չեն հետևում ֆուտբոլային խաղերի կանոնների պահպանմանը։ Ֆուտբոլիստները հաճախ են կոպտություններ թույլ տալիս, ինչպես նաև ձեռքով են խաղում գնդակը։ Ակումբների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն այդ հանգամանքին։

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10-15 լավագույն ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթը գրում է.—

Ցավալի է, որ մեր ակումբները չեն հետևում ֆուտբոլային խաղերի կանոնների պահպանմանը։ Ֆուտբոլիստները հաճախ են կոպտություններ թույլ տալիս, ինչպես նաև ձեռքով են խաղում գնդակը։ Ակումբների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն այդ հանգամանքին։

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10-15 լավագույն ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթը գրում է.—

Ցավալի է, որ մեր ակումբները չեն հետևում ֆուտբոլային խաղերի կանոնների պահպանմանը։ Ֆուտբոլիստները հաճախ են կոպտություններ թույլ տալիս, ինչպես նաև ձեռքով են խաղում գնդակը։ Ակումբների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն այդ հանգամանքին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊՈՐՏԻ ՀԱՂԹԱՆԱԿԸ

Ֆուտբոլ

ՄՕՍԿՎԱ — 0

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը ընտրեց նոր վարչություն, որի նախագահ դարձավ Ալեքսանդր Ժելեզնովը, իսկ փոխնախագահներ՝ Ալեքսանդր Ագեյկինը և Ալեքսանդր Ռոմանովը։ Ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10 ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթը գրում է.—

Ցավալի է, որ մեր ակումբները չեն հետևում ֆուտբոլային խաղերի կանոնների պահպանմանը։ Ֆուտբոլիստները հաճախ են կոպտություններ թույլ տալիս, ինչպես նաև ձեռքով են խաղում գնդակը։ Ակումբների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն այդ հանգամանքին։

ՄԵՏՐՈ ՏՆՏԱՂԱ

ՄԵՆՈ

Մեծ փոսի մեջ ընկած մարդկանց ինչպես դուրս բերել։ Ընտրվում է երեք հոգուց հանձնաժողով, որը պետք է ուսումնասիրի հարցը և առաջարկություններ անի։ Ժողովը որոշում է ընդունել հանձնաժողովի առաջարկությունները։

Ժողովը որոշում է նաև ընդունել ուշադրության առնել այն հանգամանքը, որ ամեն անգամ, երբ մարդիկ ընկնում են փոսի մեջ, ոչ ոք չի մտածում նրանց դուրս հանելու մասին։ Ժողովը որոշում է ընդունել ուշադրության առնել այն հանգամանքը, որ ամեն անգամ, երբ մարդիկ ընկնում են փոսի մեջ, ոչ ոք չի մտածում նրանց դուրս հանելու մասին։

ՄԵՏՐՈ ՏՆՏԱՂԱ

ՄԵՆՈ

Մեծ փոսի մեջ ընկած մարդկանց ինչպես դուրս բերել։ Ընտրվում է երեք հոգուց հանձնաժողով, որը պետք է ուսումնասիրի հարցը և առաջարկություններ անի։ Ժողովը որոշում է ընդունել հանձնաժողովի առաջարկությունները։

Ժողովը որոշում է նաև ընդունել ուշադրության առնել այն հանգամանքը, որ ամեն անգամ, երբ մարդիկ ընկնում են փոսի մեջ, ոչ ոք չի մտածում նրանց դուրս հանելու մասին։ Ժողովը որոշում է ընդունել ուշադրության առնել այն հանգամանքը, որ ամեն անգամ, երբ մարդիկ ընկնում են փոսի մեջ, ոչ ոք չի մտածում նրանց դուրս հանելու մասին։ Ժողովը որոշում է ընդունել ուշադրության առնել այն հանգամանքը, որ ամեն անգամ, երբ մարդիկ ընկնում են փոսի մեջ, ոչ ոք չի մտածում նրանց դուրս հանելու մասին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊՈՐՏԻ ՀԱՂԹԱՆԱԿԸ

Ֆուտբոլ

ՄՕՍԿՎԱ — 0

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը ընտրեց նոր վարչություն, որի նախագահ դարձավ Ալեքսանդր Ժելեզնովը, իսկ փոխնախագահներ՝ Ալեքսանդր Ագեյկինը և Ալեքսանդր Ռոմանովը։ Ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10 ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթը գրում է.—

Ցավալի է, որ մեր ակումբները չեն հետևում ֆուտբոլային խաղերի կանոնների պահպանմանը։ Ֆուտբոլիստները հաճախ են կոպտություններ թույլ տալիս, ինչպես նաև ձեռքով են խաղում գնդակը։ Ակումբների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն այդ հանգամանքին։

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10-15 լավագույն ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթը գրում է.—

Ցավալի է, որ մեր ակումբները չեն հետևում ֆուտբոլային խաղերի կանոնների պահպանմանը։ Ֆուտբոլիստները հաճախ են կոպտություններ թույլ տալիս, ինչպես նաև ձեռքով են խաղում գնդակը։ Ակումբների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն այդ հանգամանքին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊՈՐՏԻ ՀԱՂԹԱՆԱԿԸ

Ֆուտբոլ

ՄՕՍԿՎԱ — 0

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը ընտրեց նոր վարչություն, որի նախագահ դարձավ Ալեքսանդր Ժելեզնովը, իսկ փոխնախագահներ՝ Ալեքսանդր Ագեյկինը և Ալեքսանդր Ռոմանովը։ Ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10 ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթը գրում է.—

Ցավալի է, որ մեր ակումբները չեն հետևում ֆուտբոլային խաղերի կանոնների պահպանմանը։ Ֆուտբոլիստները հաճախ են կոպտություններ թույլ տալիս, ինչպես նաև ձեռքով են խաղում գնդակը։ Ակումբների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն այդ հանգամանքին։

Ֆուտբոլի միության ընդհանուր ժողովը որոշեց ստեղծել ֆուտբոլի նոր մրցաշարային խումբ, որի մեջ մտնեն 10-15 լավագույն ակումբներ։ Ընտրվեց նաև գործադիր կոմիտե։

«Ֆուտբոլ» թերթը գրում է.—

Ցավալի է, որ մեր ակումբները չեն հետևում ֆուտբոլային խաղերի կանոնների պահպանմանը։ Ֆուտբոլիստները հաճախ են կոպտություններ թույլ տալիս, ինչպես նաև ձեռքով են խաղում գնդակը։ Ակումբների ղեկավարները պետք է ուշադրություն դարձնեն այդ հանգամանքին։

Գասմէլ - Օրիծծօ կղզեակը, որ Անատոլուի ափէն քանի մը զրկաչափ միայն հեռու է։ Գիտէ նաեւ թէ Լերօս կղզին օդային եւ նաւային զօրաւոր խարիսխի մը վերածուած է, ինչ որ բնաւ համեմատական չէ Երկոտասան կղզիներու պաշտպանութեան հետ։ Ահա՛ թէ ինչու Թուրք Հանրապետութիւնը բնականօրէն կը տարուի ինքզինքին հարցնելու թէ ի՞նչ կը նշանակեն իր եզերքներուն դիմաց կատարուած այս ռազմական պատրաստութիւնները։

Թղթակիցը յետոյ կը յիշէ թէ երբ 1914ին Մուսոլինի յայտարարեց որ Իտալիա այսուհետեւ աչքերը Արեւելք դարձուցած է, Մուսթաֆա Քէմալ պատասխանեց թէ Թուրքիա գիտէ իր իրաւունքներն ու անկախութիւնը յարգել տալ։ Իսկ այսօր Թուրք թերթերը դիտել կուտան ֆաշիստներուն թէ անցած են այն օրերը, ուր Թուրքիա, Պարսկաստան եւ ուրիշ երկիրներ կրնային գաղթավայրեր դառնալ։ Իտալացիները փոխանակ գաղթավայր փնտռելու, թող փնտռեն այնպիսի պետական մարդեր, որոնք կարենան հասկնալ թէ Արեւելքի ժողովուրդներուն հետ պարկեշտօրէն առեւտուր պէտք է ընել, եթէ այդ երկիրներու նախանձերուն պէտք ունին։

25 Թուրք մահուան դատապարտուած

Պոլիսէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ 25 Թուրքեր մահուան դատապարտուած են անկախութեան դատարանին կողմէ՝ իբրեւ մեղսակից Թիրանի (?) դէպքերուն։

ԱՆԳԼԻԱ ՏԷՐ ԿԸ ՄՆԱՅ ՄՈՒՍՈՒԼԻ

Շուէտի պատուիրակ Պ. Ունտէնի տեղեկագրին վրայ Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդը հաստատեց որ Թուրքիոյ և Իրաքի սահմաններուն մասին 1925 Դեկտ. 16ին իր տուած որոշումը վերջնական հանգամանք ստացած է, քանի որ Անգլիա Իրաքի հետ կնքած նոր համաձայնագրով յանձն կ'առնէ 25 տարի մնալ Միջագետքի մէջ։

Անգլիական կառավարութիւնը նոյնպէս Խորհուրդին ներկայացուցած է յիշատակագիր մը Իրաքի քրտական գաւառներուն մասին։ Որոշուեցաւ այս յիշատակագիրը ղրկել Հոգատարութեանց Յանձնախումբին, խնդրելով որ յարմար դատած դիտողութիւնները հաղորդէ իրեն։

Վրացիին դատապարտութիւնը

Գրած էինք թէ Փետր. 1ին Մէլիցէ անուն Վրացի մը Փարիզի ռուսական հիւպատոսարանին մէջ ծեծած էր ընդհ. քարտուղար Պ. Եաքուպովսքին։ Այս դէպքին դատավարութիւնը տեղի ունեցաւ հինգշաբթի օր։ Վրացի Նախկին սպան յայտնեց թէ ինք յարձակեցաւ անոր համար որ քարտուղարը յայտնած էր թէ Վրաստան մտնելու իրաւունք ձեռք բերելու համար պէտք էր խորհրդային իշխանութեան հանդէպ իր համակրութեան ապացոյցը տալ եւ յայտնել ցանկը իր այն հայրենակիցներուն, որոնք Ֆրանսա եւ Լեհաստան ապաստանած են։ Պ. Եաքուպովսքի պատասխանեց թէ ինք միայն ազդարարած էր Մէլիցէին որ Վրաստան դարձողները քանի մը ամիս հսկողութեան կ'ենթարկուէին։ Մէլիցէ չզղջաց իր ըրածին համար, միայն ցաւ յայտնեց որ այդ միջադէպը տեղի ունեցաւ, Ֆրանսայի մէջ, որ իր երկրորդ հայրենիքն է։

Դատարանը մէկ ամիս բանտարկութեան եւ մէկ ֆրանք տուգանքի դատապարտեց Վրացին։

ՄԵՐՁԱՒՈՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Փարիզի մէջ շաբթուս տեղի ունեցաւ Մերձաւոր Արեւելքի Միջազգային ընկերութեան վեցամսեայ ժողովը։ Կը մասնակցէին 15 ընկերութեանց պատուիրակներ։ Որոշուեցաւ այս տարի Դեկտ. 5ին տօնել «Ոսկեղէն կանոնի Կիրակին», ի նպաստ Մերձաւոր Արեւելքի որբերուն և գաղթականներուն։ Ընդհանուր քարտուղար Պ. Կօրտըն Պէրրի տեղեկագիր մը կարդաց և յայտնեց որ անցած տարի «Ոսկեղէն կանոնի Կիրակի» օրը 1,250,000 տոլար հանգանակուած է յիսուն երկիրներու մէջ։

Հինգշաբթի իրիկուն հացկերոյթ մը տրուեցաւ Հաճեան ճաշարանին մէջ, որուն ներկայ էին Պ. Պ. Պէրրի, Քէրթըն Կրէյս, Քրաֆթ Պօնար, Խատիսեան, Նորատունկեան եւն։ Քէրթըն Կրէյս, որ Սուրիայէն կը դառնայ, շատ աննպաստ տեղեկութիւններ տուաւ այնտեղի Հայերուն կացութեան մասին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՔԱՅՔԱՅՈՒՄԸ

Էնկիւրիի «Թուրք Սէտասը» թերթը, շատ մխուր գոյներով կը պատկերացնէ Թուրքիոյ կարգ մը շրջաններու տնտեսական քայքայումը։ Թերթը կ'ըսէ թէ Ֆուլլաքի, Պոտուրումի, Ֆէնէքէի, Ատալիայի և Սէլէֆքէի նաւահանգիստները քայքայուած և աւերակ եղած են։ Այս շրջանի գլխաւոր բերքն է ձիթապտուղն ու ձիթաիւղը, բայց ձիթահան մեքենաները հին են եւ իւղը մաքրելու համար պէտք է որ Իտալիա երթայ։

Այդ շրջանին միակ դրամատունը Երկրագործական Դրամատունն է, որուն արգիլուած է վաճառականներուն վարկ տալ, ուստի առեւտրականները պարտաւոր են Հրեաներուն դիմել եւ 100ին 40—50 տոկոսով վարկ ստանալ։ Իսկ Հրեաները իրենց վարկը կը ստանան իտալական պանքաներէն։ Ջաղացք ալ չկայ։

Պոտուրումի շրջանի ծառերը հիւանդ են եւ շատ մը լեմոնի եւ նարինջի ծառեր փճացած են։ Հոս ալ ձկնարանները աշխատող չկայ եւ սպունգի ճարտարարուեստը լքուած է։

Ֆէնէքէի շրջանը կեդրոնն է բամպակի. բայց այս շրջանի բնակիչները ամբողջ ջերմ ունին։ Բոլոր տուները քայքայուած եւ աւերակ են ու շրջանը ամայի է։ Հոս ստիպումով գաղթականներ պիտի բերուին եւ բնակութիւն պիտի հաստատուի։

Նաւահանգիստն ալ աւերակ է եւ ո եւ է նաւ առանց վտանգի ոչ ապրանք կրնայ պարպել եւ ոչ ալ բեռ առնել։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

«ԼԲԵԱԼ» գոյքերու վարծքերէն 4-500,000 ոսկի անգանձելի մնացած ըլլալով, պարտք ունեցողներուն ազդարարագիր ղրկուած է, մինչեւ տասը օր վճարելու համար. հակառակ պարագային դուրս հանուելով իրենց գոյքերը «հաճզ»ի տակ պիտի առնուին։

*** Զանազգալէի Տէֆթէրտարութիւնն ալ ի վաճառ հանած է Գրիգոր Տիւլկէրեանի, ժամագործ Մանուկի և կնոջը Տիւրիկի, Ալիքսանի որդի Սահակի, Կարապետի որդի Յովհաննէսի կնոջ Եղիսաբէթի, Պաղտասարի որդի Խաչիկի կնոջ Հայկուհի, Սարգիսի դուստր Կիւլինեայի և ժառանգորդներուն և բեռնակրապետ Սերովբէի կնոջ Մաննիկի սեփական լքեալ տուները։

Այրի Տիկին Աղաւնի Ֆէնէրճեան, Այրի Տիկին Մատլէն Ֆէնէրճեան, Այրի Տիկին Արաքսի Ֆէնէրճեան (Ֆիլիպէ), Այրի Տիկ. Արուսեակ Խազխազեան, Պարոյր և Աստղինէ Խազխազեան, Այրի Տիկ. Լիա Աղաճանեան, Սուրէն Աղաճանեան, Եդուարդ և Բիւզանդ Կարապետեան իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց որ հաճեցան ներկայ ըլլալ ողբացեալ

ՔՐԻՍ ՖԷՆԷՐՃԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան և իրենց վշտակցութիւնն յայտնել այս առթիւ։

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՄՐՑՈՒՄԸ

Այս օր զանազան վայրերու մէջ Հ. Մ. Ը. Մ.ը չորս խումբ կը հանէ որոնք կը մրցին իրենց համարժէք խումբերու հետ։

Գլխաւոր մրցումը տեղի պիտի ունենայ Հ. Մ. Ը. Մ.ի Ա.ի և Olympique de Paris Ա.ի միջև, ժամը 2ին Stade Bergèyreի մէջ, փոխանակ Stade de Parisի, ինչպէս ծանուցուած էր նախընթաց օր։

Stade Bergeyre կը գտնուի Փարիզի ծոցին մէջ, Butte Chaumontի կից և հաղորդակցութեան շատ մը միջոցներ ունի։

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. ՌՈՍՏՈՄ Թաղային կոմիտէի ընդհանուր ժողովը՝ 18 Մարտ հինգշաբթի իրիկուն սովորական հաւաքավայրը։

Հ. Յ. Դ. ԽԱԺԱԿ խումբի ժողովը՝ շաբաթ, 20 Մարտ՝ ժամը 8,30ին, թիւ 5 սրճարանը։

ՓԱՐԻԶԻ Հայ Երիտ. Միութեան երկրորդ ընդհ. ժողովը՝ յառաջիկայ 20 Մարտ շաբաթ գիշեր ժամը ճշդապահ 8.30ին Café Rocherի սրահը 128 Bd. St. Germain métro Odéon. Օրակարգ՝ Կանոնագրին վաւերացումը։

Շապին Գարահիսարցիներու «ՌԱԶՄԻԿ» Հայրենակցական միութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր հայրենակիցները այսօր կիրակի իրիկուն ժամը 8,30ին 40 Rue de Belleville։

ՍԷՆ ՇԱՄՕՆԻ ՄԷՋ «Յառաջ» կը ծախուի Պիւնիչօնի քէօշկին մէջ, ճիշդ մեծ պազարին դիմացը։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Գարեգին Քէօսէեան կը փնտռէ իր եղբայրը, Արամը, որմէ լուր չկայ Ատանայի վերջին գաղթէն ի վեր։ Տեղեկացնել 38 rue Bisson, Paris (20e) կամ Յառաջի։

— Պրուսայի Մեծ-Նոր Գիւղացի Ֆիլօր Պէյնիցի Սարգիսեան կը փնտռէ իր երկու աղջիկները, Թագուհի եւ Մարգրիտ, նաեւ իր քրոջ աղջիկը Համեստիկ Քալայճի Կարապետեան՝ Պրուսայի Միջագիւղէն, կորսուած ընդհանուր աքսորին Մուսուլի ճամբաները։ Գրել՝ Hagop Sarkissianի 7 rue de Tournon Paris (6e).

«Յուսաբեր»էն կը խնդրուի արտատպել։

— Կէյվէի-Էյմէյէն Բարունակ Տօնիկեան, կը փնտռէ իր մօրաքրոջ որդին՝ Յարութիւն Յակոբեանը իր ընտանիքով միասին, որ Իզմիրի աղէտէն վերջ Յունաստան հաստատուած էին։ Կը խնդրուի տեղեկացնել թերթիս գրաշարներէն Հ. Սրապեանի։ Յունահայ թերթերէն (Նոր Օր եւ Ալիք) արտատպել։

— Բնիկ Սամսոնի Թէրմէ քաղաքին Աղասի Քէօսէեան կը փնտռէ իր հօրաքրոջ երկու աղջիկները, Ոսկին եւ Արուսեակ փափազեան քոյրերը, որոնք 1922ին Սամսոնէն Յունաստան ղրկուած են, նպաստամատոյցի որբանոցները։ Նոյնպէս Սամսոնցի Մատթէոս Մելքոնեան անուն 16 տարեկան պատանին որ նախապէս Խալքիս եւ յետոյ Սիրայի որբանոցը կը գտնուէր. 1924ի միջոցները Աթէնքի Ֆիքս Թաղէն լուր առնուած է իր մասին։ Տեղեկացնել «Յառաջ»ի միջոցով։ Կը խնդրուի «Նոր Օր» եւ «Ալիք» թերթերէն արտատպել։ 3—1

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Վալանսի Շրջ. Կոմիտէի նախաձեռնութեամբ, տեղւոյն Տրամաթիքը մեծ պատրաստութեամբ և պատմական շքեղ հագուստներով, յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, 20 Մարտ, ժամը 8ին, սինէմա Սէն Լուիի մէջ, կը ներկայացնէ ՔԱՋՆ ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ, Աւարայրի Արծիւը, ազգ. մեծ ողբերգութիւնը։

ՓՕԼ ՍՔԱՅԼԻԱ

(PAUL SCAGLIA)

փորձագէտ-Հաշուակալ, կազմակերպութեանց-խորհրդատու, Տոմարակալութեան Ուսուցիչ

60 Rue de Turbigo, Paris, (3e)

Ամէն տեսակ տոմարներ օրը օրին կարգի կը դրուին։ Տարեկան հաշիւներ կը հանուին։

Առեւտրական Տուրքեր կը կարգադրուին։ Օրէնքներու մասին բացատրութիւն կը տրուի։

ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

3 լաւ կահաւորուած սենեակներ եւ խոհանոց մը վարձու կը տրուի փոքր ընտանիքի մը Ապրիլ մէկէն սկսեալ։ Դիմել խմբագրատուն։ 3—1

ՀԱՅ ԿԻՆԵՐՈՒՆ

Հայ Տիկիններու եւ Օրիորդներու համար իրենց տունը մեքենայի վրայ ԿԱՐԻ աշխատանք ունինք, օրական 20 ֆր. ապահով։ ՏԵՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾ ԱՄԷՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ։ Դիմել Կարի Աշխատանքի Տուն. 20 Rue de Bezons, Courbevoie.

ԱԹԸԼԻԷ ՓՆՏՌՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԴԵՐՁԱԿԻ, ԿՕՇԿԱԿԱՐԻ

ՈՐ ԵՒ Է ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Փողոցէն ուղղակի պզտիկ մուտք մը եւ սենեակ մը, կազ, ջուր եւ ելեկտրականութիւն։ Ի հարկին բնակարանի համար երրորդյարկի վրայ սենեակ մը եւս պիտի կրնայ տրուիլ։ Դիմել անմիջապէս Նշանեանի՝ 2 avenue Docteur Seray Paris (13e) մէթրօ Իթալի։

ՍՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐ

Նոր վարչութեանս բացառիկ կարգադրութեամբ, իր տրամադրութեան տակ ունեցած մեծ պարտէզի մը վրայ օդասուն խոշոր շէնքի մէջ ունինք ամուրիներու համար առանձին մահճակալներով պառկելու տեղեր։ Խիստ մաքուր սպասարկութիւն։ Միայն օրական 2 ֆրանք 30 սանթիմ շնչին վճարումով։ Թրամուէյով եւ շոգեկառքով հաղորդակցութիւն բոլոր վայրերու համար։ Համոզուելու համար մէկ այցելութիւն բաւ է։

Դիմել Նոր վարչութեանս 20 Rue de Bezons, Courbevoie. Tél. 39։

ԳՐԱՏՈՒՆ Ա Ճ Ե Ա Ն

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1868ին

հին եւ նոր հրատարակութիւններ

Ամէնուն Տարեցոյցը թէոդիկ 1926, 35 ֆրանք, Եղերաբախտ Ցարուհին 1924 18, Դէմքեր Ա. Զօպանեան 1924, 20, Հայկական երգարան 10, Հայորդիներ Սիամանթօ, Գերեզմանք երիտասարդաց 5, Հայկական նամականի 12, Մանֆրէդ Լորդ Բայրն 5, Թագաւոր Ս. Իւշկեւիչ 5, Հաճի Մուրատ Տօլստոյ 6, Համլէթ Շէյքսփիր 8, Օթէլլօ Շէյքսփիր 15, Վէրթէր Կէօթէ 10, Այլերախտ Դրագիրը 4, Ե. Տէմիրճիպաշեանի կեանքն ու գործը 15, Ժէնըվիէվ Քրիսթոֆ Շմիտ 5, Լուռ Ցաւեր Գրիգոր Զօհրապ 8, Օմար Խայեամի քառատեղծութիւնները 3, Բարեկենդանի անկումները 1, Ֆրանսական խօսակցութիւն 5, Բառարան. ֆր. հայ. Մ. Նուպարեան 50,։ Եւ ուրիշ հազար ու մէկ տեսակ հատորներ զանազան գիրքեր գեղչեալ գիներով։ Հաւաքածոյի համար ամէն տեսակ գործածուած նամականիշներու գնում և վաճառում։ Հասցէ՝

H. O. Achdjian 35 rue Saint Georges 35 Paris (9). 10-4

Փնտռեցէ՛ք բոլոր գրավաճառներէն եւ լրագրավաճառներէն։

ՖՐԱՆՍԱ ԲՆԱԿՈՂ ԱՄԷՆ ՀԱՅՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

1926ի ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ

ԳԻՆ 10 ՖՐՔ.

(ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ 12 ՖՐԱՆՔ)

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ - ՄԱՍԻՍ - ՏՊԱՐԱՆ

Imprimerie MASSIS, 208 bis Rue Lafayette, Paris

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est — Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր՝ [illegible]

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) — Թելեֆօն Provence 05-49

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ ՄԱՎՐՕՍ

92, Rue Rébeval. Métro: Belleville

Հեռաձայն՝ Combat 0-5

Համեղ Արեւելեան կերակուրներ՝ խոհարարապետ ՀԱՃԻ ԳՐԻԳ[...]

Շաբաթ և Կիրակի գիշերներ Արեւելեան նուագ

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռ)

Ֆրանսացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւններ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8.30-10եւ 1,30 — 8

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԻ եւ ԳԵՐՄԱՆ[...] քաջածանօթ, մեքենագրու[...] եւ հաշիւ գիտցող օրիորդ դիւրամատչելի պայման[...] պաշտօն կը փնտռէ գրասե[...] կի կամ վաճառատան մը մ[...] դիմել ՄԱՍԻՍ տպարանի վար[...] թեան՝ Ե. Գ. սկզբնատառ[...]

ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ

երբեմն փրօֆէսէօր կ. Պոլ[...] իրաւաբանական համալսար[...]

Վերջնապէս Փարիզ [...] հաստատուած ըլլալով, կը ստա[...] նէ փոխանորդութիւնը [...] քային և ծովային ամէն տես[...] առեւտրական դատերու, [...] անձամբ կը վարէ Փարիզի Ա[...] տրական Դատարանին առ[...]

Դիմել անձամբ կամ թղթ[...] ցութեամբ, իր բնակարա[...] ամէն օր ժամը 9—1,

Rue Louis Philippe 15

Neuilly s/Seine (métro-Mai[...])

Tél. Wagram 96-05

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Սօսիէթէ Սավանթի թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է նոր մթերք մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկունները մինչեւ 8.30։ Իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30։

ՋԵՐ ԵՒ ՁԱԽԱԿՆԵՐՈՒՆ Շ[...]

ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ[...]

ՋԱՔԱՐ ՏԱՐԱԳՃԵ[...]

Գործակալ Le Travail կեան[...]

Ապահովագրական Ընկ.

կը ստանձնէ այդ գործը մատչելի պայմաններ[...]

Գրել.— 110, Bld. Jean Jau[...]

Boulogne-Sur-Seine

ԱՌԱՋ ՆՄՈՅՇԸ ԵՏՔԷՆ ԱՊՐԱՆՔԸ

Մաքուր եւ համեղ պուլղուրնիս բերած ենք եւ պիտի ունենանք միշտ։ Ունինք նաեւ Ձիթապտուղ, Ծեծած (քէշկէք), Պոլսոյ Լոգում, Թահին Հէլվա, Ամասիայի Պամիա։ Կ'ուղարկուի՝ մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Ֆրանսայի ամէն կողմ, ցանձնելի յաճախորդներուն խանութները կամ տուները։

Հասցէ՝ H. ISBIRIAN

2A rue de la Pyramide Marseille

ՍԱԿԱՐԱՆ

13 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.
Տոլար,	Dollar
Մարք (ոսկի)	Mark
Թրքական Թղթ.	L. Trq.
Թրք. ոսկի	» or
Մէճիտիէ	Médjidié
Լէվա 100 հատը	Léva
Տրախմի »	Drachme
Լիր »	» Lire
Պելժ. ֆրանք	» Frc. Belge
Զուից. »	Frc. Suisse
Չերվոնեց	(10 Roubles or)

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Քր. Ֆօնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.
» II	»
» III	»
Ռումելյի երկթղ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de Cr[...]

80, Rue Lafay[...]

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Լ. Շանթի ճամբուս վրայ 5 ֆրանք, կինը 5, Դերասանուհին 9 եւ Դարձը 9, Զօպանեանի Թուղթի փառքը 5, Տղու հոգիները 6 եւ Հայրենի քնարը 10, Մաքսիմ Կորքիի Ֆոմա Կորտիէֆը 10, Զ. Եսայեանի վերջին բաժակը 6,30 եւ Ընձկութեան ժամերը 1, Հայորդիներ 8, Ափրոդիտէ10, Հայկական երգարան 8, Երազահան 5, Փարիզէթ 6, Աշըգ Ղարիպ (հայերէն 6,30 Թրք. 5), Ալըոր եղբայր 6, Թէոդիկի 1926ի տարեցոյցը 35, Ֆրանս. բառարան 50, Ֆրանսերէն խօսակցութիւն 5, ինչպէս նաեւ ուրիշ ամէն տեսակ վէպեր, թատերգութիւններ եւ գաւեշտներ։ Փափաքողներուն գրացուցակ կը ղրկուի։ Կանխիկ վճարում կամ Contre Remboursement. Հասցէ

L. Mozian, 5, Ave. Quihou St. Mandé (Seine)։ 10-1

ՎԱՐՁՈՒ ՄԵԾ ՍԵՆԵԱԿ, մէջը ջուր, կազ եւ լոյս։ Դիմել 17 Rue Damesme, մէթրօ Place d'Italie.

Le Gérant : H. TEURN[...]

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,
JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE
Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82
Մեթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆՈՐԴԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրաք	10 շ.		20 շ.
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
17
ՄԱՐՏ
1926
17 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 82 98 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՑ ԱՄԻՍԷ Ի ՎԵՐ ՍՈՒՐԻԱՆ ԿԸ ՀԵԽԱՅ ՄՏԱՀՈԳ ԵՒ ԹՇՈՒԱՌ Ի՞ՆՉ ԸՐԱՒ ԲԱԽՏԱՒՈՐ ՓԱՐԻԶԸ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿԻՐՔԵՐ ԵՒ ԿԱՐԿՏԱՆՆԵՐ

Ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ միջին ճամբայ մը գտնուեցաւ. Ժընեւի մէջ, ծանօթ աթոռամարտը լուծելու համար: Մէկ շաբթուան տագնապը, որ կը սպառնար վտանգել ոչ միայն Գերմանիոյ մասնակցութիւնը, այլ և Լօքառնոյի դաշինքը, սահմանափակուած է առ այժմ. թէեւ Պրազիլիա կը պնդէ իր տեսակէտին վրայ:

Ինչպէս բացատրած ենք առենին, ամբողջ վէճը Գերմանիոյ շուրջը կը դառնայ, ուրիշ խօսքով, յաղթականի եւ պարտեալի հոգեբանութիւնն է որ կը պղտորէ մթնոլորտը: Գերմանիա Լօքառնոյի դաշնագիրները ստորագրած առեն, այն համոզումն ունէր թէ պիտի կրնայ Ազգերու Դաշնակցութեան անդամագրուիլ և միայնուն աթոռ ունենալ անոր խորհուրդին մէջ, առանց ո եւ է կաշկանդումի: Անգամ մը ներս մտնելէ յետոյ, կը յուսար հետզհետէ արժեցնել իր տրտունջները, գոնէ արեւելեան սահմաններու մասին, որոնց երբեք չէ համակերպած: Պերլինի մէջ միշտ նկատի ունին այս հեռանկարը,— Ալզաս-Լօռէնի կորուստը փոխարինել հարաւ-արեւելքէն, մաս մը հող ետ առնելով Լեհաստանէն և Չեխօ-Սլովաքիայէն: Լօքարնոյի դաշինքէն առաջ, յատկապէս կը շեշտուէր այս պարագան, պաշտօնապէս եւ հրապարակաւ: Ետ առնելու ձեւն ալ՝ խրատարարութիւնն էր: Երկար բանակցութիւններէ յետոյ, Լօքարնօն եկաւ անուշի կապել այս խնդիրն ալ: Անկէ ի վեր, բոլորը անհամբեր կը սպասէին Գերմանիոյ մուտքին: Դիմումը եղաւ, բայց ահա նոր անակնկալ,— ուրիշ թեկնածուներ ալ, Սպանիա և Պրազիլիա, դիմեցին Գերմանիոյ հետ միաժամանակ, գայն հակակշռելու առաջադրութեամբ: Ֆրանսա ուժ կուտար այս պահանջին: Անգլիա, միշտ վերապահ, խորհրդաւոր ժպիտներ կ'արձակէր թէ մէկուն եւ թէ միւսին: Պերլինի պատուիրակները կը սպառնային քաշուիլ: Երէկուան պարտեալը ինքն իր մէջ ուժ կը զգար այս քայլը առնելու, յիշեցնելով Լօքարնօն, բայց մանաւանդ հանրային կարծիքը, որ ակամայ հաւանած է դաշնագրին ստորագրութեան: Այս թեկնածուներն ալ նոյնքան անհաշտ էին: Ուրեմն, մեղանը հագիւ չորցած, պիտի չքանար մագաղաթներու նոր դէզ մը, որ խաղաղութեան ամէնէն մեծ գործը հռչակուեցաւ ամէնուն կողմէ...

Վերջին պահուն կարկտան մը գտնուեր է, որուն մանրամասնութիւնները կուտան օրուան հեռագիրները, առանց սակայն, փարատելու յոռետեսութիւնը: Նորէն բորբոքած են կիրքերը, մանաւորապէս Գերմանիոյ մէջ, ուր ոչ միայն Լութեր-Շթրէզման դահլիճին, այլեւ Նախագահ Հինտէնպուրկի հրաժարման խօսքերը կը պտտին: Կարգադրութեան նոր ձեւը յաջողի թէ ոչ,— խնդիրը այն է որ կանխակալ կարծիքները, փոխադարձ ատելութիւնները լայն ասպարէզ գտած են նորէն:

Եւ հասկնալի է: Հին մրցակցութիւնը, տնտեսեան եւ լատինական աշխարհակալութեան կռիւն է որ գլուխ կը ցցէ: Վերջին երկու տարուան ընթացքին, Գերմանիա զգալապէս շտկեց իր դիրքը, եթէ ոչ պատիւը: Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնելով, նոր հեռանկարներ կ'ունենայ, որուն իրականացումը երբեք հաճելի չէ երէկուան յաղթականներուն: Այս վերջինները բաւական շոյեցին զայն, պատերազմի վտանգ մը պակսեցնելու դիտումով: Բայց Պերլին միայն ձեւի համար չէ որ Ժընեւ կ'երթայ. ան ալ ակնկալութիւններ ունի, և, ուրիշ գոհացումներու կարգին, գոնէ կը սպասէ որ գաղթավայր կը յատկացնեն իրեն, հոգատարութեան ձեւով, ինչպէս ունին Ֆրանսան (Սուրիա), և Անգլիան (Պաղեստին, Միջագետք): Այս մասին տրամադրութիւններ յայտնուած են Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ, թէեւ Ժընեւի աթոռամարտը կը ձգտի փակել այդ դուռը: Մնաց որ, կողմնակի ձեւերու ալ պէտք չկայ: Ահաւասիկ Իտալիան, որ հրապարակաւ կ'ընդդիմանայ այդ պահանջին, պնդելով որ առաջ իրեն գոհացում տրուի, գաղութ մը սահմանուի...: Ուրիշ խօսքով, յաղթականները ոչ միայն համաձայն չեն իրենք իրենց մէջ, այլ և գոհ չեն իրենց վաստակէն:

Այս պայմաններուն մէջ, անշուշտ միամտութիւն է խաղաղութիւն սպասել Թուղթի դէզերէ: Այդ պարագան իրենք ստորագրողներն ալ գիտեն. բայց գոնէ կը սպասուէր որ քիչ մը երկար տեւէր մեղրալուսինը: Մինչդեռ, գնդասեղի հարուած մը, թեթեւ քայլ մը արիւն կը պղտորէ:

Կը հետեւի թէ, կիրքերը աւելի զօրաւոր են քան մագաղաթները և ո՛ր և է կարկտան չի կրնար փարատել ահաւոր մղձաւանջը, նոր պատերազմի մը պայթումը:

Կարկտաններով վտանգը հեռացնելու փորձն իսկ, վտանգին ծանրութիւնը կ'ապացուցանէ:

Ի՞նչ խօսք որ, անստուգութիւնն է խաղաղութեան մեծագոյն խոչընդոտը: Արդ, մինչեւ հիմա կատարուած փորձերը չկրցան քիչ մը պայծառացնել քաղաքական հորիզոնը, եւ իւրաքանչիւր ժողով փոխանակ մօտեցնելու կը հեռացնէ մրցակիցները:

Որքա՞ն պիտի տեւէ այս վիճակը...: Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՇՏ ՊՂՏՈՐ

Մասնաւոր նամակէ (Մարտ 3) մը կը տեղեկանանք, թէ Արաբները պօյքօթ հռչակած են Հայերուն դէմ, Դամասկոսի դէպքերուն առթիւ: Դրգռութեան գլխաւոր պատրուակն է, միշտ, կամաւորներու խնդիրը: Սուտ լուրերն ալ իւղ կը լեցնեն կրակին վրայ: Այսպէս, զրոյցի մը համաձայն, մօտ ութ հազար քիւրտեր եւ նոյնքան (.".) Հայեր զինուորագրուած են, 7—10 սուրիական ոսկի վճարումով...:

Այս առթիւ Աթէնքի «Նոր Օր»ը կը գրէ.

«Ինչպէս ամէն գաղութ, սուրիահայութիւնն ալ անգործներու բազմութիւն մը ունի: Ահա այդ անգործներն են որ կ'երթան խըտացնել ֆրանսական բանակին շարքերը: Աւելի ճիշտ պիտի ըլլար ըսել,— այդ անգործներուն տգիտութիւնն է որ կը շահագործեն Եւրոպացիները, որոնք դրամով մարդ դնելու առեւտուրը ընդհանրացուցին համաշխարհային պատերազմէն ասդին»:

Թերթը պարզելով այս կացութեան վտանգները, կ'առաջարկէ որ Հ. Յ. Դաշնակցութեան գերագոյն Մարմինը դիմէ Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութեան, վերջ տալու համար անճար ժողովուրդներու շահագործման (զինուորագրութիւն եւլն.):

ԲԺԻՇԿ, ԲԺՇԿԵԱ ԶԱՆՁՆ ՔՈ...

կը թափին մէկ-մէկ, աշնան տերեւներու պէս:

Ահա մէկն ալ, — Տոքդ. Պօղոս Քօլօլեան, —երեսուն տարիէ ի վեր փարիզ կը բնակի. բայց տակաւին գաղափար չունի ոչ հրապարակագրութեան, ոչ ալ տարրական բարեկրթութեան վրայ:

Նախ պատմենք մեր «մեղք»ը, որպէս զի բռի-բսաւի տեղի չմնայ: Յառաջի հրատարակութենէն երկու ամիս յետոյ, բարեկամ մը, որ միեւնոյն ատեն մտերիմն է Տոքդ. Քօլօլեանի, կը յանձնարարէր թերթ ղրկել անոր հասցէին: Սկսանք ղրկել Հոկտեմբեր 8էն: Փետր.ի առաջին շաբթուն, հայրենակից մը նամակ մը կ'ուղղէր մեզի, պատմելով թէ դժբախտ երիտասարդ մը, որ Ֆրանսական հիւանդանոցէն դուրս հանուած էր, բժիշկի մը քննութեամբ եւ կարմիր խաչի քարտուղարին յանձնարարականով ղրկուած է Տոքթ. Քօլօլեանի, որպէս զի կարգադրութիւն մը ընէ դեղերուն համար, իբրեւ բժշկապետ, բայց բժիշկը ճամբած է հիւանդը:

Զնայելով որ նամակագիրը շատ վստահելի էր, հրատարակութիւնը յետաձգեցինք մէկ շաբաթ, մինչեւ որ Բարձր Հայքի Հայրենակցական Միութիւնն ալ նոյն պատմութիւնը հաղորդեց պաշտօնապէս: Ու տեղ տուինք տրտունջին, իբրեւ «Նամակ Խմբագրութեան»: (*Յառաջ* 10 փետր.): Ամբողջ գրուածքին մէջ, ուր Քօլօլեանի անունն ալ ջնջուած է, ահա անոր վերաբերեալ մասը: (Իր պատասխանը հիւանդին).— «Մենք չենք կրնար խնամել այս տեսակ հիւանդները. մասնաւոր հիւանդանոցներ կան»: Քանի մը օր վերջը *Յառաջ*ը ետ կուգար իբրեւ réfusé: Արգահատեցանք: Ըսել ի՞ք ունէր — կրնար երկտող մը գրել եւ պարտաւոր էինք հրատարակելու: Թերթը դադրեցնելով, նամակով մը ներկայացուցինք չորս ամսուան հաշիւը (Հոկտ. 8— փետր. 12): Ուրբաթ կէսօրին (12 Մարտ), կը ստանայինք նամակ մը, ուր Տոքդ-որը իր գանգատները կը յայտնէր: Նամակը հրատարակութեան սահմանուած չէր (կը հրատարակէինք եթէ ուզէր), եւ այնքան խեղճուկրակ դիտողութիւններ կ'ընէր, որ մեր խմբագիրը ուզեց անձնապէս պատասխանել եւ Լրջօրէն լուսաբանել: Եթէ հրատարակութեան սահմանուած ըլլար իսկ, պէտք էր սպասել մինչեւ կիրակի, երբ լոյս կը տեսնէ *Յառաջ*ի յաջորդ համարը: Եւ ահա, Թերթուկի մը մէջ որ Ուրբաթ իրիկուն կամ Շաբաթ առտու լոյս կը տեսնէ, կը կարդանք գարշելի նամակ մը: Կը հասկնանք անշուշտ խարդախութիւնը, — առանց գիտնալու թէ *Յառաջ*ը տեղ պիտի տա՞յ իր գանգատին թէ ոչ, առանց սպասելու արդիւնքին, — օր առաջ, եթէ ոչ միեւնոյն ատեն, միեւնոյն ժամուն ափ կ'առնէ ուրիշ դուռ մը:

Ի՞նչ կ'ըսէ այդ նամակին մէջ,— քսութիւններ որոնց պատասխանը կրնայ առնել ո՛ր եւ է ատեն, եւ հրապարակաւ (մենք ի զուր խնայեցինք իրեն, քիչ մը յարգանք մնացած ըլլալով հեռուէն հեռու): Այս թեթեւսօլիկ պարոնը զոր անձամբ չենք ճանչնար եւ որ, հակառակ իր հիմքերուն, պարզ արարողապետի պաշտօն մը վարէ փարիզի սալոններուն մէջ, այս ջղագարը, որուն կոպտութեան եւ բժշկական շահախնդրութեան պատմութիւնները ամէնուն բերանն են, ուզեր է դաս մը տալ «Յառաջ»ին...

Մեղաւորը մենք չենք, եթէ այդ անճարակ փորձը կը պայթի իր գլխուն, հասարակ Աօխացիի մը աստիճանին իջեցնելով զինքը: Մենք նորէն խորհուրդ կուտանք որ, բանգէտի հովեր առնելէ առաջ, սորվի Թշուառներու, անճար հիւանդներու հետ վարուելու եղանակը, որ գիտութեան մարդու մը եւ բարեկիրթ քաղաքացիի մը առաջին «գիտելիք պարտիք»ն է:

Շարունակեցէք սստոսել պարահանդէսի սալոններուն մէջ, պզտիկ, փոքրոգի՜ մարդիկ, որ ձե՛ր իսկ սերունդը կ'արատաւորէք, յիմարաբար:

ԵՐԿՈՒ ՀԱՅ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐ ԶՈՀ ԱՐԿԱԾԻ

Մարսիլիայէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ երկուշաբթի առտու Մարսիլիոյ արուարձան Պառասի ելեկտրօ-քիմիական գործարանին մէջ աշխատող երկու հայ բանուորներ՝ Կուջաեան՝ (Կճայեան ?)45 տարեկան և Ջամպազճեան (?)՝ 27 տարեկան, հալոց մը լեցնելու զբաղած էին, երբ հալոցի մը կափարիչը պայթեցաւ և մէջի «սիանիւր տը սօտիում»ը թափեցաւ երկու բանուորներուն վրայ: Կուջաեան քանի մը վայրկեանէն մեռաւ սոսկալի տանջանքներով, իսկ Ջամպազճեան անմիջապէս դարմանատուն փոխադրուեցաւ, յուսահատական վիճակի մէջ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱԹՈՌԱՄԱՐՏԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Երեք օր երեք գիշեր խորհրդակցութիւններէ եւ վիճաբանութիւններէ յետոյ կարելի չեղաւ ճամբայ մը գտնել բացուած անելէն: Սըր Օ. Չէմպըլէյն, Պրիան եւ Վանտերվէլտ իրենց բոլոր դիւանագիտական տաղանդը գործածեցին՝ համոզելու համար գերման պատուիրակները, որոնք վերջին օրը փոքրիկ զիջումներու հաւանեցան: Տենդագին գործունէութեան մէջ էր նաև Տասներու ժողովը: Գերման պատուիրակները կարգ մը հարցումներ ուղղած են Նախագահ Հինտէնպուրկի, որուն պատասխանը վճռական դեր պիտի կատարէ:

Ազգերու Դաշնակցութեան Ընդհ. ժողովը երէկ առաւօտ լիակատար նիստ գումարեց զբաղելու համար այս խնդրով:

Շուէտի պատուիրակը Ունտէն, որ մինչեւ վերջը դէմ էր Լեհաստանի թեկնածութեան, վերջապէս հաւանեցաւ չհակառակիլ, պայմանաւ որ Գերմանիա ալ հաւանի ոչ-մնայուն աթոռ մը տալու Լեհաստանի:

Վերջին պահուն Շուէտ և Չեխօսլովաքիա տրամադրութիւն յայտնեցին հրաժարիլ Խորհուրդին մէջ իրենց ունեցած աթոռներէն, թոյլ տալու համար որ Լեհաստան գրաւէ իրենց տեղը: Կը կարծուի թէ այս ձեւով Գերմանիա իրաւունք չպիտի ունենայ ո և է բողոք ընելու: Կը մնայ միայն համոզել Պրազիլիան, որ դեռ կը յամառի իր վէթօն դնել Գերմանիոյ ընդունուելուն դէմ, եթէ միաժամանակ իրեն ալ աթոռ մը չտրուի Խորհուրդին մէջ:

Հայ գաղթականներու խնդիրը Ժընեւի մէջ

Ժընեւէն կը գրեն թէ շաբաթ կէս օրէ յետոյ Ֆրանսացի պատուիրակ Պ. Փամսի նախագահութեամբ նիստ գումարած է այն յանձնաժողովը, որ Ազգերու Դաշնակցութեան 6րդ ընդհ. ժողովին փափաքին համաձայն՝ Խորհուրդին կողմէ նշանակուած էր, ուսումնասիրելու համար հայ գաղթականներուն Հայաստան հաստատուելու արհեստագիտական եւ ելմտական կարելիութիւնները: Յանձնաժողովը պիտի պատրաստէ ամբողջական տեղեկագիր մը, որ Խորհուրդին պիտի ներկայացուի ներկայ նստաշրջանի ընթացքին:

«Առաջ մենք, յետոյ Գերմանիան»

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ՝ պաշտօնական թէ անպաշտօն շրջանակները եւ մամուլը բացարձակապէս հակառակ են որ գաղութի մը հոգատարութիւնը յանձնուի Գերմանիոյ, առանց նախապէս գոհացնելու Իտալիոյ հողային պահանջները: Պրիան այդպիսի խոստում մը ըրած է Գերմանիոյ, բայց կը հաւաստեն թէ Իտալիա թոյլ չպիտի տայ որ գործադրուի այդ խոստումը: Կիսապաշտօնական «Թրիպունա» կ'ըսէ թէ Իտալիան պէտք է ամէնէն առաջ նկատի առնուի, հոգատարութեան բաժնուած ատեն: «Թոյլ տալ որ Գերմանիա իբրեւ հատուցում ստանայ այն ինչ որ Իտալիոյ կը պատկանի ամէնէն առաջ, պիտի նշանակէ Իտալիոյ վճարել տալ այդ գործողութեան ծախքը: Ճիշտ է որ այդպիսի բաներ կ'ըլլային Վէրսայլի մէջ եւ այլուր, 1919—1923, բայց այսօր՝ ոչ:»

Յունաստան կը սպառազինուի

Պոլսոյ թերթերը կը գրեն թէ Մուսոլինիի հաւանութեամբ Իտալիա 10 միլիոն տոլարի վարկ մը բացած է Յունաստանի, պատերազմական ռազմանիւթ ապսպրելու համար:

Ճիհան եւ Սիհան գետերը միացած

Կիլիկիայէն առնուած տեղեկութիւններու համաձայն Սիհան գետը Ատանայի շրջանին մէջ 4ուկէս մեդր բարձրանալով յորդած և միացած է Ճիհան գետին: Երկու գետերուն միջեւ գտնուող բոլոր գիւղերը ողողուած են, փճացած են 120,000 արտավար տարածութեամբ մշակուած հողեր:

Փճացած է 50,000 արտավար-ցորենի բերք: Ողողուած հողերէն 50,000 արտավար բամպակի մշակութեան համար պատրաստուած էր: 12 գիւղեր ջուրերու տակ մնացած են: Ատանա քաղաքին շատ մը թաղերը, կառավարական շէնքը, բարձրագոյն վարժարանը, թանգարանը եւն. ողողուած են: Քաղաքին դիմացի կողմն ալ ջուրերու մէջ մնացած է: Երկու տուն փլած է: Վնասները շատ կարեւոր են:

Առաջին անգամը չէ որ Կիլիկիոյ պատմական երկու գետերը կը միանան:

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ՄԻՇՏ ԿՌՈՒԱԽՆՁՈՐ

Երկու ճարոնական թորփիլահալածներ ուրբաթ կէս օրէ վերջ Փէյ-Հօ գետն ի վեր կը նաւարկէին, երբ Թաքուի նաւահանգիստին առջեւ քանի մը չինացի զինուորներ յանկարծակի կրակ բացին ճարոնական մարտանաւերուն վրայ, վիրաւորելով երեք ճարոնցի, որոնց մէկը սպայ: Նաւերը ինքնապաշտպանու-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Գ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ԵՎ ՄԵՐ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայկական հարցը ներկայանում է ոչ միայն որպես ազգային, այլև որպես միջազգային հարց։ Ինչպես ամեն մի ազգային հարց, այնպես էլ հայկական հարցը ունի իր պատմությունը։ Հայկական հարցի պատմությունը սկսվում է 1878 թվականից, Սան-Ստեֆանոյի դաշնագրից։ Այդ դաշնագրի 16-րդ հոդվածով Ռուսաստանը պարտավորվում էր պահանջել Թուրքիայից, որ վերջինս իրականացնի հայկական նահանգներում բարենորոգումներ։ Այդ հոդվածը հետագայում դարձավ հայկական հարցի հիմքը։ Հայկական հարցը ունի իր պատմությունը, որը բաժանվում է մի քանի շրջանների։ Առաջին շրջանը ընդգրկում է 1878-1894 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես եվրոպական դիվանագիտության հարց։ Հայկական հարցի երկրորդ շրջանը ընդգրկում է 1894-1896 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի երրորդ շրջանը ընդգրկում է 1896-1908 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի չորրորդ շրջանը ընդգրկում է 1908-1914 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի հինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1914-1918 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի վեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1918-1920 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի յոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1920-1921 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի ութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1921-1922 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի իններորդ շրջանը ընդգրկում է 1922-1923 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասներորդ շրջանը ընդգրկում է 1923-1924 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասնմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1924-1925 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1925-1926 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասներեքերորդ շրջանը ընդգրկում է 1926-1927 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասնչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1927-1928 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասնհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1928-1929 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասնվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1929-1930 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասնյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1930-1931 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասնութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1931-1932 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի տասնիններորդ շրջանը ընդգրկում է 1932-1933 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1933-1934 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1934-1935 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1935-1936 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1936-1937 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1937-1938 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1938-1939 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1939-1940 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1940-1941 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1941-1942 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1942-1943 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1943-1944 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1944-1945 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1945-1946 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1946-1947 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1947-1948 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1948-1949 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1949-1950 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1950-1951 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1951-1952 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1952-1953 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1953-1954 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1954-1955 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1955-1956 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1956-1957 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1957-1958 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1958-1959 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1959-1960 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1960-1961 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1961-1962 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1962-1963 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1963-1964 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1964-1965 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1965-1966 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1966-1967 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1967-1968 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1968-1969 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1969-1970 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1970-1971 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1971-1972 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1972-1973 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1973-1974 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1974-1975 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1975-1976 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1976-1977 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1977-1978 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1978-1979 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1979-1980 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1980-1981 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1981-1982 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1982-1983 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1983-1984 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1984-1985 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1985-1986 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1986-1987 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1987-1988 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1988-1989 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1989-1990 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1990-1991 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1991-1992 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 1992-1993 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 1993-1994 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 1994-1995 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 1995-1996 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 1996-1997 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 1997-1998 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 1998-1999 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 1999-2000 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2000-2001 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2001-2002 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2002-2003 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2003-2004 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2004-2005 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2005-2006 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2006-2007 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2007-2008 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2008-2009 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2009-2010 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2010-2011 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2011-2012 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2012-2013 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2013-2014 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2014-2015 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2015-2016 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2016-2017 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2017-2018 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2018-2019 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2019-2020 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2020-2021 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2021-2022 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2022-2023 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2023-2024 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2024-2025 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2025-2026 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2026-2027 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2027-2028 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2028-2029 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2029-2030 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2030-2031 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2031-2032 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2032-2033 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2033-2034 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2034-2035 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2035-2036 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2036-2037 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2037-2038 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2038-2039 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2039-2040 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2040-2041 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2041-2042 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2042-2043 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2043-2044 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2044-2045 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2045-2046 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2046-2047 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2047-2048 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2048-2049 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2049-2050 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2050-2051 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2051-2052 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2052-2053 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2053-2054 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2054-2055 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2055-2056 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2056-2057 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2057-2058 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2058-2059 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2059-2060 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2060-2061 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2061-2062 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2062-2063 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2063-2064 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2064-2065 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2065-2066 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ շրջանը ընդգրկում է 2066-2067 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանյոթերորդ շրջանը ընդգրկում է 2067-2068 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանութերորդ շրջանը ընդգրկում է 2068-2069 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներորդ շրջանը ընդգրկում է 2069-2070 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանմեկերորդ շրջանը ընդգրկում է 2070-2071 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսաներկուերորդ շրջանը ընդգրկում է 2071-2072 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանչորսերորդ շրջանը ընդգրկում է 2072-2073 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանհինգերորդ շրջանը ընդգրկում է 2073-2074 թվականները։ Այդ շրջանում հայկական հարցը ներկայանում է որպես հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի հարց։ Հայկական հարցի քսանվեցերորդ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՄԸ ԵՎ ՆՐԱ ՀԱՄԱՐ ՊԱՅՔԱՐԸ

Հոկտեմբերյան մեծ հեղափոխության հաղթանակից հետո Ռուսաստանի ժողովուրդները, ազատվելով ցարական բռնակալության լուծից, ստեղծեցին իրենց ազատ պետությունը՝ Ռուսական Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ Սովետական Հանրապետությունը։ Ռուսական Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ Սովետական Հանրապետությունը ստեղծվեց որպես ազատ ազգերի կամավոր միություն։ Ռուսական Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ Սովետական Հանրապետության ստեղծումը մեծ ազդեցություն ունեցավ աշխարհի բոլոր ժողովուրդների վրա։ Ռուսական Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ Սովետական Հանրապետության ստեղծումը ցույց տվեց աշխարհի ժողովուրդներին, որ ազատ ազգերի կամավոր միությունը հնարավոր է

Թեան համար քանի մը ռումբ արձակեցին և քաշուեցան։ Փեքինի ճաբոնական դեսպանը այս յարձակումին դէմ բողոքեց չինական կառավարութեան մօտ և պահանջեց որ խիստ միջոցներ ձեռք առնուին նմանօրինակ դէպքերու կրկնութիւնը արգիլելու համար։ Չինական կառավարութիւնը պատասխանեց թէ միջադէպը թիւրիմացութեան մը հետեւանքով առաջ եկած է։ Փեքինի բոլոր օտար դեսպաններն ալ հրահանգ տուին իրենց նաւատորմերու հրամանատարներուն, որ Փէյ-Էօի եզերքի իրենց հպատակները պաշտպանեն։ Նոյնպէս դիմեցին չինական կառավարութեան, յիշեցնելով 1901ի դաշնագրին պայմանները։

Կը կարծուէր թէ միջադէպը այս ձեւով պիտի փակուի երբ յանկարծ դէպքերը աւելի ծանրակշիռ հանգամանք մը ստացան և շաբաթ օր ֆրանս., անգլ., իտալական և ամերիկեան նաւային ուժերու հրամանատարները որոշեցին վէջնագիր ղրկել Մուքտէնի նաւատորմին և Թաքուլ ամրոցին հրամանատարներուն, պահանջելով որ երեքշաբթի օրուընէ սկսեալ դէպի Թիէն-Ցին ազատ երթեւեկի արգելք չըլլան։ Այս վերջնագրին յանձնումը յետաձգուեցաւ։

Ամերիկեան, անգլիական և իտալական թնդանօթակիրներ Թիէն-Ցին գացին. ֆրանսական թնդանօթակիր մը և ճաբոնական Թորփիլահալած մը Թաքու մեկնեցան արգիլելու համար որ Փուօ-Մին-Զունի բանակը փակէ գետին մուտքը օտար նաւերու առջեւ։ Ամերիկեան և ճաբոնական Թորփիլանաւեր և անգլիական «Քարլայլ» տրէտնօթը Թաքուի բացերը դիրք բռնած են՝ Թնդանօթները ուղղած յիշեալ նաւահանգիստին վրայ։ կացութիւնը անստոյգ է։

Թախիներու սակագինը

Գրած էինք թէ քաղաքապետական ժողովի որոշումով դիշերը ժամը 11էն յետոյ Թաքսիներու գիները կրկնապատկուած են։ Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ նկատի առաւ խորհրդական Պ. Էմիլ Մասսոի մէկ տեղեկագիրը, որ կ'ըսէ թէ այս յաւելումը լաւ արդիւնք չէ տուած, որովհետեւ ժողովուրդը տեսնելով գինին սղութիւնը, չուզեր Թաքսի նստիլ։ Պ. Մասսո կ'առաջարկէ 100ին 50 յաւելում միայն ընել և ասկէ զատ Թրքամուէյներն ու օթօպուսները ուշ ատեն բանեցնել։ Վիճաբանութիւնը չէ վերջացած տակաւին։

Հայ բժիշկը ազատ թողուած

Գրած էինք թէ Տիւրգինները Դամասկոսի մէջ կողոպտած և առեւանգած էին հայ բժիշկ Արմենակ Մելիքեանը։ Սուրիոյ Թերթերը կը գրեն թէ Տօքթորը ազատ ձգուած է, վճարած ըլլալով պահանջուած փրկագինը։

Երկաթուղիի աւուեղի արկած

Նիւ Եօրքէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Քօսթա-Ռիքայի մէջ Սան Ժոզէի մօտ զբօսական կառախումբ մը գիծէն դուրս ելլելով երեք վակօններ 50 ոտք բարձրութենէ մը վիտիլլօ գետին մէջ ինկած են։ 248 հոգի մեռած և 93 հոգի վիրաւորուած են։ Մասնաւոր կառախումբեր ղրկուած են դէպքին վայրը օգնութեան համար։ Այս աղէտը մեծ յուզում յառաջ բերած է Ամերիկայի մէջ, ուր հանգանակութիւններ կը կատարուին ազէտեալներու ընտանիքներուն օգնելու համար։

Մաքւօրթիի դատավարութիւնը

Երէկ Իտալիոյ Բիէթի քաղաքին մէջ սկսաւ Մաթէօթթիի սպանութեան դատավարութիւնը։ Մաթէօթթի ընկերվարական երեսփոխանը բուռն պայքարող մըն էր ֆաշիստ իշխանութեան դէմ և երեսփոխանական ժողովի բեմէն քանիցս քննադատած էր Մուսօլինին և ֆաշիստական մեթոտները։ Իր ընդդիմախօսութիւնը աւելի բուռն հանգամանք առաւ, երբ երիտասարդ գործիչը պահանջեց որ չեղեալ նկատուին 1924ի երեսփոխանական ընտրութիւնները։ Այս ճառէն քանի մը օր վերջ ֆաշիստները 1924 Յունիս 14ին առեւանգեցին Մաթէօթթին և Թոպահար սպաննեցին զայն։ Այս սպանութիւնը մեծ յուզում յառաջ բերաւ ոչ միայն Իտալիոյ, այլ Եւրոպայի բոլոր երկիրներուն մէջ, ուր ընկերվարական և ազատական տարրեր բողոքի միթինկներ սարքեցին այս առթիւ։ Ֆաշիստ կառավարութիւնը ոճիրը ծածկելու համար երկար փորձեր ընելէ յետոյ, ի վերջոյ ստիպուեցաւ ձերբակալել ոճրագործները, որոնց խոստովանութիւնները յայտնուեցաւ որ սպանութիւնը կազմակերպուած էր շատ վերէն, մինչեւ իսկ Մուսոլինին պատասխանատու կը նկատուէր։ Ամբաստանեալներն են Տումինի, Վօլփի և Փուլթաքօ։

Այս յայտնութիւնները ատեն մը սպառնացին քաղաքական տագնապ յառաջ բերել Իտալիոյ մէջ։ Հիմա ֆաշիստները զգուշական միջոցներ ձեռք առած են, Բիէթթա ոստիկանական սեծ ուժերով պաշտպանուած է։ Ոճրագործներուն պաշտպանութիւնը ստանձնած է նոյն ինքն Ֆարինաչչի, ֆաշիստ կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը։ Մաթէօթթիի ընտանիքը հրաժարած է դատախազ ըլլալէ և միայն ընդհ. դատախազն է որ կը ներկայանայ իբրև ամբաստանող կողմ։ Տարակոյս չկայ որ այս դատավարութիւնը պարզ ձեւակերպութիւն է և ոճրագործները աժան պիտի պրծին։

ԱՄԷՆ ԲԱՆԷ ԱՆՏԵՂԵԱԿ...

Թուրք Թերթերը կը շարունակեն ողբալ երկրին անտեսական խեղճութեան վրայ։ «Իգտամ» կը տրտնջայ որ Պոլսոյ մէջ հողերու եւ կալուածներու արժէքը հետզհետէ կ'իյնայ.

«Մանաւանդ բուն Պոլսոյ կողմը բոլորովին անարժէք կը դառնայ։ Շուտով Ղալաթիոյ շատ մը կալուածներն ալ իրենց արժէքը պիտի կորսնցնեն։

Միւս կողմէ, տեղական արտադրութիւններու մէջ շատ եա մնացած վիճակ մը կը պարզենք։ Այն ազգը, որ ամէն բան Եւրոպայէն բերել տալու սոխպուած է, իր ապագայի մասին կը մտածէ՞։ Աւելի այնպիսի վիճակ մըն է, որ կրնայ մեզ մնանկութեան տանիլ։ Մեր ներածումները անբաղդատելիօրէն շատ ըլլալով, հետզհետէ մեր թղթադրամին արժէքն ալ կ'իյնայ։ Այնպիսի նախնական բաներու դրամ կուտանք որ, կարծես թէ քաղաքակիրթ ազգ չենք։ Դժբախտաբար մենք նորածին եւ ամէն բանի անտեղեակ ցեղի մը կը նմանինք։ Արհեստներու պատմութիւնով զբաղած չունինք։ Վերջերս ռուս պոլշեւիկներէն փախչելով մեր երկրին մէջ ապաստան փնտռող բաւական թիւով արհեստագէտ ճերմակ Ռուսեր կային։ Սակայն մենք չկրցանք զանոնք մեր մէջ պահել եւ անոնցմէ օգտուիլ։ Այս առթիւ մեր ցոյց տուած տխմարութեան ի՞նչ ըսելու է»։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. ՌՈՍՏՈՄ թաղային կոմիտէի ընդհանուր ժողովը՝ վաղը Հինգշաբթի իրիկուն սովորական հաւաքավայրը։

Հ. Յ. Դ. ԽԱԺԱԿ խումբի ժողովը՝ շաբաթ, 20 Մարտ ժամը 8,30ին, թիւ 5 սրճարանը։

Հ. Յ. Դ. Վիէնի ենթակոմիտէին համակրական ժողովը՝ 21 Մարտ Կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 2ին։ Պիտի դասախօսէ ընկ. Հ. Ուզունեան։

ՓԱՐԻԶԻ Հայ երիտ. Միութեան երկրորդ ընդհ. ժողովը՝ յառաջիկայ 20 Մարտ շաբաթ գիշեր ժամը ճշդադրոյն 8.30ին Café Rocher *սրահը 128 Bd. St. Germain métro Odéon. Օրակարգ՝ կանոնագրին վաւերացումը։*

ՌՈՍՏՈՄ ԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ մութեան վիճարանական ժողովը շաբաթ 20 Մարտ ժամը 9ին 131 Fbg. du Temple. *Նիւթ՝ Հօկը։*

ՓԱՐԻԶ և արուարձանները բնակող Քղեցիներէն կը խնդրուի իրենց անունն ու հասցէն ղրկել Haroutyun Papazian*ի* 4 Place Jean Jaurès, Montreuil (Seine)

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹ

ՓԱՐԻԶ, Հ. Գ.— «Կը փնտռուի»ն հրատարակուած է Փետր. 10ին։

ԼԻՈՆ, Յ. Փ.— Ստացանք եռամսեան։

ՊԱՂՒՄՕՆ, Բ. Գ.— Ստացանք նոր եռամսեան։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Յ. Դ.— Ստացանք եռամսեան։ Կը ղրկուի։

ՓԱՐԻԶ, Ս. Խուպէսէրեան,— կը պարտիք 52 ֆր. մինչեւ Մայիս 1։

ՎԱԼԱՆՍ, Ա. Ա.— Ոչ թէ 3-400, այլ 3-4000 ֆր.։ Բրուսլ սկսանք ղրկել։ Ոսմանէն պէրք է գրէն։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏՐԱՄԱԹԻՔԸ

Ի պատիւ Պ. ՏՐԴԱՏ ՆՇԱՆԵԱՆի
27 Մարտ Շբ. գիշեր ժամը 8.30ին
Théâtre Renée Maubel*ի մէջ*
8-10 Rue de l'Orient
կը ներկայացնէ Շէյքսփիրի

ՕԹԷԼԼՕ *Ողբերգութիւն 5 արար*

ՕԹԷԼԼՕյի դերը պիտի կատարէ Պ. ՏՐԴԱՏ ՆՇԱՆԵԱՆ։ Մանրամասնութիւնք մասնաւոր յայտագրով։

ՇԱՆՕԹ.— Կարգապահութիւնը շատ խիստ պիտի ըլլայ եւ մասնաւոր պաշտօնեաներ պիտի հսկեն թիւերու տեղաւորման։

Գիները՝ 100 (օթեակ, 20, 15 12, 7.30 բոլորն ալ թուազրուած։ Տոմսերու համար դիմել դեկավարութեան 63 Rue Mr. le Prince *բոլոր հայ ճաշարանները իսկ ներկայացման գիշերը կիշէն։*

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. վալանսի Շրջ. Կոմիտէի նախաձեռնութեամբ, տեղւոյն Տրամաթիքը մեծ պատրաստութեամբ և պատմական շքեղ հագուստներով, յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, 20 Մարտ, ժամը 8ին, սինէմա Սէն Լուիի մէջ, կը ներկայացնէ ԲԱՆՁ ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ, Աւարայրի Ալբոմը, ապդ. մեծ ողբերգութիւնը։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

ՕՐ. ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ
17 Մարտ Դշ. գիշեր ժամը 9ին
Conservatoire*ի սրահին մէջ*
2bis, Rue Conservatoire

կը մասնակցին յայտնի արուեստագէտներ եւ Օր. Բաբայեանի երգչախումբը։ Յունական, ռուս եւ եբրայեցերէն երգեր։
Մուտք 20, 15 և 5 ֆր.

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Պրուսայի Մեծ-Նոր Գիւղացի Ֆիլօր Պէչիկցի Սարգիսեան կը փնտռէ իր երկու աղջիկները, Թագուհի եւ Մարգրիտ, նաեւ իր քրոջ աղջիկը Համեստիկ Բալայեի Կարապետեան՝ Պրուսայի Միջափուղին, կորսուած ընդհանուր աքսորին Մուսուլի ճամբաները։ Դրել՝ Hagop Sarkissian*ի* 7 rue de Tournon Paris (6e).

«Յուսաբեր»էն կը խնդրուի արտատպել։

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՊԻՏԻ ԹԱՀԻՔ

30 ՄԱՐՏ 1926ին
Ուշադ արձանագրուեցէք

ՔԱՆԻ ՄԸ ՇԱՀՈՂՆԵՐ ՊԱՐՏԱԳՈՒՂԵՑԵՐՈՒ ԵՒ ՊԱՐԳԵՒԱԿԻՐ ԳՈՒՂԵՑԵՐՈՒ

ԲԱՑԻՔ ՁԵՐ ԴՈՒՐՆԵՐԸ ԲԱԽՏԻՆ ԱՌՋԵւ, գնելով պարգեւատուր արժեթուղթերուն ամէնէն գրաւիչը, **Le Crédit National, 1919**ի, ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ ՊԵՏՈՒԹԵՆԷՆ, ճշմարիտ դրամատոմս որ միշտ կ'անցնի հրապարակին վրայ, տարին 25 ֆր. զուտ շահ կը բերէ եւ ՈՒՆԻ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ։

276 ԲԱԽՏ	1 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ. ՇԱՀԵԼՈՒ	276 ԲԱԽՏ	500,000 ՖՐ. ՇԱՀԵԼՈՒ
1378 ,,	100,000 ,,	2746 ,,	50,000 ,,

ՉՇԱՀՈՂ ԱՄԷՆ ԱՐԺԵԹՈՒԼՔ 600 ՖՐ. Կ'ԱՐԺԷ, ՎՃԱՐՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 10 ֆր. արձանագրուած ատեն, մնացորդը 20 ամիսէն, ամիսը 25 ֆր. Կրնաք 10 ֆր. ի առաջին վճարումէն շահիլ պարգեւ մը որ ամրողջովին կը վճարուի

ՋՐԻ ՑՈՒՑԱԿ՝ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ՅԵՏՈՅ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1887ԻՆ

10 ֆր. ղրկել, մանտաթօսթով կամ դրամատոմով։
BANQUE FRANÇAISE DE CRÉDIT, Service Arménien
31, rue Saint-Georges, PARIS (9e)

— Բնիկ Սամսունի Թէրմէ քաղաքին Ադասի Քէօսէեան կը վնտռէ իր հօրաքրոջ երկու աղջիկները, Ոսկիկ եւ Արուսեակ Փափազեան քոյրերը, որոնք 1922ին Սամսունէն Ցունաստան ղրկուած են, Նպաստամատոյցի որբանոցները։ Նոյնպէս Սամսունցի Մատթէոս Մելքոնեան անուն 16 տարեկան պատանին որ նախապէս Խալքիս եւ յետոյ Սիրայի որբանոցը կը գտնուէր. 1924ի միջոցները Աթէնքի ֆիքս Թաղէն լուր առնուած է իր մասին։ ցեղեկացնել «Յառաջ»ի միջոցով։ կը խնդրուի «Նոր օր» եւ «Ալիք» Թերթերէն արտատպել։ 3—1

— *Մաղաքեան անուն որբը որ Ֆրանսա եկած է 1923ին եւ կ'աշխատէր հողագործ Տէպարէյի քով, ի Շանթըմէրլը* (Chantemerle) Haute Loire, *Թողած է իր բաթրոնը 9 Յուլիս 1924ին տանելով իր հետ խնայած դրամը։ Այդ Թուականէն ի վեր ոչ ոք իր մասին տեղեկութիւն ունի։* Դրել 15 Boul. des Italiens Near East Relief.

Շապին Գարահիսարի Ազդային դիւղէն Կարապետ Պէքմիմիրեան որ Նոյ. 23ին Ցունաստանէն եկած էր Մարսիլիա, մինչեւ հիմա անոյայ ըլլալով, կը փնտռուի իր հօրաքրոջը տղաքներուն Տօնիկ եւ Աւագ Ճանճեաններու կողմէ։ Տեղեկացնել «Յառաջ»ի կամ 11, Rue Joseph Preppa, St. Etienne.

Զաքուէի Մաճալեան կը փնտռէ իր որդին Պետրոս Մաճալեան Բաբերդցի, կորսուած տեղահանութեան ժամանակ։ Գրել Պ. Թէւանեանին, 2 Cour de Commerce St. André des Arts, Hotel Rouen Paris (6)

— *Կէյվէի-Էվմէկէն Բաբունակ Տօնիկեան, կը փնտռէ իր մօրաքրոջ որդին՝ Յարութիւն Յակոբեանը իր ընտանիքով միասին, որ Իզմիրի աղէտէն վերջ Ցունաստան հաստատուած էին։ կը խնդրուի տեղեկացնել Թերթիս ղրաշարներէն Հ. Սրապեանի։ Ցունահայ Թերթերէն (նոր օր եւ Ալիք) արտատպել։*

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

Մօտակայքն վկայուած օրիորդ մը ֆրանսերէնի եւ հայերէնի մասնաւոր դասեր կը ստանձնէ։ Դիմել խմբագրատուն։

ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

3 լաւ կահաւորուած անկեակներ եւ խոհանոց մը վարձու կը տրուի փոքր ընտանիքի մը Ապրիլ մէկէն սկսեալ։ Դիմել խմբագրատուն։ 3—2

ՀԱՅ ԿԻՆԵՐՈՒՆ

Հայ Տիկիններու եւ Օրիորդներու համար իրենց տունը մեքենայի վրայ կարի աշխատանք ունինք, օրական 20 ֆր. ապահով։ ՏԵՒԱԿԱՆ ԴՈՐԾ Ա-ՄԷՆ ԵՂԱՆԱԿի ՀԱՄԱՐ։ Դիմել Կարի Աշխատանքի Տան. 20 Rue de Bezons, Courbevoie.

ԱՆԴԼԻԵՐԷՆի եւ ԴԵՐՄԱՆԵՐԷՆի քաջածանօթ, մեքենագրութիւն եւ հաշիւ գիտցող օրիորդ մը դիւրամատչելի պայմաններով պաշտօն կը փնտռէ գրասենեակի կամ վաճառատան մը մէջ.— Դիմել ՄԱՍԻՍ տպարանի վարչութեան՝ ե. գ. սկզբնատառերով։

ՎԱՐԶՈՒ ՄԵԾ ՍԵՆԵԱԿ, մէջը ջուր, կազ եւ լոյս։ Դիմել 17 Rue Damesme, *մէթրօ* Place d'Italie.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՇՔԵՂ ՊԱՐԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՀԱԶԱ ԼՍԱՐԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

20 ՄԱՐՏ 1926 ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 8.45ին

18 Avenue de la Gare (Villiers-le-Bel) ՍԻՆԷՄԱՅի սրահին մէջ

Բանախօսութիւններ, արտասանութիւններ, նուագ, ռուսական եւ հայկական պարեր և անակնկալներ։ Հունդարական ԺԱԶ-ՊԱՆԴ

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՒՆՔԻ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est — Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30— կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ցուցած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) — Թելեֆօն Provence 05-49

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ աժան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները լմնցէ.սաղ։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès *կամ* Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Ղ. ՉԱՓԱՐԵԱՆ

ՁԵՐ ԵԻ ՁԱԻԱԿՆԵՐՈՒՆ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՇԱՆՋԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՁԱՔԱՐ ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ

Գործակալ Le Travail *կեանքի Ապահովագրական Ընկ.*

կը ստանձնէ այդ գործը, մատչելի պայմաններով

Դրել.— 110, Bld. Jean Jaurès
Boulogne-Sur-Seine

ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ

երբեմն փրոֆէսէօր կ. Պոլսոյ իրաւաբանական Համալսարանի

Վերջնապէս փարիզ հաստատուած ըլլալով, կը ստանձնէ փոխանորդութիւնը ցամաքային և ծովային ամէն տեսակ առեւտրական դատերու, զորս անձամբ կը վարէ Փարիզի Առեւտրական Դատարանին առջեւ։

Դիմել անձամբ կամ թղթակցութեամբ, իր բնակարանը, ամէն օր ժամը 9—1.

Rue Louis Philippe 15
Neuilly s/Seine (métro-Maillot
Tél. Wagram 96-05

ԱՐԱՄ ԹԱՀՏԱՁԵԱՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

18, rue Claude Vellefaux, Paris

Կ'ընդունի ամէն օր ժամադրութեամբ

ՁԱՇԱՐԱՆ COSTAS

ԱՐԵՒԵԼՔԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

Խնամեալ սպասարկութիւն
Ընդարձակ սրահներ
Մասնաւոր սենեակներ

54, Rue du Pont-Neuf,
BRUXELLES,
Tel. 118.44

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԳԵՐԶԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon
5, rue Mignon,
Métro Odéon և St. Michel

Ցօսիէմէ Ցաւանեի թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մոդելներ Ֆրանսական եւ անգլ. սիրոյ կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն իրիկուններ մինչեւ 8.30։ Իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30։

ԱՌԱՋ ՆՄՈՅՇԸ ԵՏՖԷՆ ԱՊՐԱՆՔԸ

Մաքուր եւ հմտեղ պատրաստուրիւնս բերած ենք եւ պիտի ունենանք միշտ։ Ընտիր նիւթեր *Ջիթթապտուղ, Շեռնած* (քէշկէշ) *Պոլսոյ Լոգում, Թահին Հէլվա Ամասիայի Պամիա*։ Կ'ուղարկուի՝ մեծաքանակ եւ փոքր քանակ Ֆրանսայի ամէն կողմ։ Ցանձնելի յաճախորդներուն խանութները կամ տուները։

Հասցէ՝ H. ISBIRIAN
2A rue de la Pyramide Marseille

ՍԱԿԱՐԱՆ

13 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ		Ֆր.
Ոսկեդին,	L. St.	133
Տոլար,	Dollar	27
Մարք (ոսկի)	Mark	6
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	14
Թրք. ոսկի	» or	122
Մէճիտիէ	Médjidié	19
Լէվա 100 հատ	Léva	20
Տրախմի	» Drachme	41
Լիր	» Lire	110
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	124
Ցուից.	» Frc. Suisse	530
Ցերմնեց	(10 Roubles or)	135

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ		
Եգ. Քր. Ֆոնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.	2600
»	II »	1890
»	III »	1750
Թուրքի երկաթղ.	Lots turcs	131

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն) 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մեթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	—	10 շ.	20 շ.
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՈՒՐԲԱԹ 19 ՄԱՐՏ 1926

19 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 99 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՍՈՒՐԻԱՆ ԴԵՌ ԿԸ ՀԵՒԱՅ ՄՏԱՀՈԳ. ԽՈՒՃԱՊ, ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ. ՊԱՐՏՔ ՄԸ ՉՈՒՆԻ՞ ՓԱՐԻԶԸ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ԵԼՔԸ

Մարտ 2 թուակիր անհատական նամակ մը, Հայաստանէն, կը յայտնէ թէ շատ ծանր վիճակի մէջ են կալանաւորները: Աքսորէն զատ, գնդակահարման ակնարկներ ալ կան, բայց մանրամասնութիւններուն ծանօթ չենք:

Հաւատարիմ իրենց կոչումին, միշտ լուռ են խորհրդային թերթերը: Մեծ բան է որ, իրենց արտասահմանի թուղթակիցներուն պէս, հերքումներ ալ չեն տեղացներ: Անշուշտ մենէ առաջ խնդացին այդ խեղճերուն վրայ, տեսնելով անոնց աճապարանքը, լուրը անպատճառ սուտ հանելու ճիգը:

Մնաց որ, այստեղ ալ կարճ կապած են արդէն: Ձերբակալութիւնները բացարձակապէս ճիշդ են, ինչպէս կը պնդենք առաջին օրէն ի վեր: Երեւանի վայրերան բարեկամներուն հովանաւորներն ալ չեն ուրանար իրողութիւնը, անշուշտ խոստովանաբար: Ինչպէս մենք, անոնք ալ գիտեն շատ մը անուններ: Պատճառները — պէտք է միշտ հարցնել իրենց, և հ ր ա պ ա ր ա կ ա ւ: Քանի որ այդքան առաջ գացեր են, մէկ ազգանշանի վրայ հարիւրաւոր մարդիկ իրենց ազատութենէն, թերեւս շատեր ալ կեանքէն զրկելու համար, պէտք է քաջութիւնն ունենան պարզելու պատճառները: Այս խնդիրը չի կրնար լուծուիլ լրագրական լարախաղացութիւններով: Պէտք է պատմուի ամբողջ «Գործը», որպէս զի երեւան ելլէ արդարն ու մեղաւորը: Հայրենիքը նորէն քաւարան է դարձեր իր զաւակներուն համար, — ինչո՞ւ: Քոմիթէի ողբերգութիւն մը տեղի կ'ունենայ, բայց լուռ են պատասխանատուներն ու իրաւասու բերանները, — ինչո՞ւ:

Փախստական մը կը պատմէ թէ ճիշդ Փետր. 18ի նահընթաց սարսափները կը յիշեցնէ այս նոր քաջագործութիւնը Ընդունինք թէ վայրկեանի տպաւորութիւնը մեծ տեղ ունի այս արտայայտութեան մէջ, և թէ կացութիւնը այնքան ալ սեւ չէ: Բայց ի՞նչ կը հետեւի այս վերապահումէն: Փետր. 18էն առաջ, նորեկ մըն էր Հայաստանի պոլշեւիկեան իշխանութիւնը, առաջին զինուորութեան, խելագարութեան թափին մէջ, և գործեց բարբարոսական մոլեգնութեամբ, կոտրել-թափելով: Ան տակաւին չէր ճանչնար ոչ երկիրը, ոչ ալ ժողովուրդը, և գիտակից գործիք մըն էր Բագուի ռուս-թուրք-թաթար յեղկոմին ձեռքը, որ իր կարգին թեւ կ'առնէր ռուսական 11րդ զօրաբանակէն: Իսկ հիմա՞: Չէ՞ որ բնականոն վիճակ հաստատած են հինգ տարիէ ի վեր. չէ՞ որ այժմ չկան այլասերած, ճիւաղային Աւիսներն ու Աթարբէգովները և տիրաբար կ'իշխեն խելօք մարդիկ, Լուկաշիններն ու Համբարձումեանները: Չէ՞ որ խաղաղութիւն է ամէն կողմ, ինչպէս կը հոլովեն անդադար: (Արդարեւ, այն ատեններ խաղաղութիւն և բարի դրացնութիւն կը տիրէ, որ Մոսկուա և Երեւան նո՛ր իմացեր են թէ Մուսթաֆա Քէմալի գործակալները կը շարունակեն «եղբայրաբար» դաւադրել Հայաստանի կողէն, մանաւանդ Նախիջեւանի մէջ, գործակալներ և զէնքեր տեղաւորելով, ճիշդ ինչպէս հանրապետութեան օրերուն):

Կը հարցնենք, — այս կացութեան մէջ, որ այնքան նպաստաւոր է օրուան իշխանութեան համար, ի՞նչ կը նշանակէ նոր իրարանցումը, յամառ, յարաճուն հալածանքը ամբողջ բազմութիւններու դէմ: Յաճախ սրտառուչ նամակներ կը կարդանք հաւատարիմ թերթերու մէջ, Երեւանէն, իբրեւ «ականատեսի վկայութիւն», նամակներ որոնք իրականութեան մասին վարդագոյն լուրեր կուտան... Մասիսն ու Արագածը, գաւառներու օրերէն մնացած շէնքերն ու պողոտաները նկարագրելով: Արդ, այսքան, մը յոգնութի՞ւն ալ չեն արժեր հարիւրաւոր ձերբակալութիւնները, որոնց մասին ոչ իսկ երկտող լուր մը կ'երեւայ նոյն այդ մամուլին մէջ:

Ի՛նչ միամիտ ենք. հարցումներ կ'ուղղենք որոնց պատասխանելու համար, պէտք է իր դիրքը կամ գլուխը վտանգէ առաջին քաջորդին:

Բայց մենք մեր պարտքը կը կատարենք: Կ'արձանագրենք ինչ որ կրցած ենք ստուգել, եւ կը յանձնենք հանրային դատաստանին: Երեւանի վարիչներն ու գրիչները թող շարունակեն լռել կամ ուրանալ, այդ՝ իրենց դատապարտութիւնն է: Ու միանգամայն իրենց խաբէութիւնը և ստրկամտութիւնը կ'ապացուցանէ: Եթէ անոնք ինքնիշխան վարիչներն են «ազատ և անկախ» Հայաստանի, ինչպէս կը պնդեն ու կը հոչակեն, ուրեմն թող արիաբար հրապարակ իջնեն և յայտարարեն ամէնուն, թէ հինգ հարիւր դաւաճաններ ձերբակալուած են յանուն հայրենիքի գերագոյն շահերուն: Իսկ եթէ բարբարոսութիւնը կը կատարուի հակառակ իրենց կամքին, — գոնէ թող ազնուութիւնն ունենան խոստովանելու թէ իրենց ձեռքէն բան չի գար, և իրենք ալ զոհերն են հրէշային խաղի մը: Այն ատեն, պատմութեան առջեւ իրաւունք պիտի ունենան արժեցնելու «մեղմացուցիչ դէպք յանցանաց» մը:

Ուրի՞ն աւելի պատուաւոր ելք:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԱՅՍ ԱԼ ՈՒՐԻՇ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Երկու երկար յօդուածներով ռամկավարներու «Սպիտակ դաւադրութիւնը» և անոնց «որովայնի մէջ զարգացող իժը» նկարագրելէ յետոյ, «Պրոլետար», Ամերիկայի հայ պոլշեւիկներուն շաբաթաթերթը, այս անգամ ալ Ս. Դ. Հնչակեաններուն օձիքէն կը բռնէ (Մարտ 6): Յարձակումը շատ բուռն, բայց լեզուն այնքան ճապաղ է —վսե՛մ ոճ— որ հարկադրուած ենք քիչ-շատ մատչելի հատուածները քաղել. (ստորագծումները բնագրէն են).—

«Առանց վերապահութեան՝ դիւային կեղծիքը ոչ մէկ առիթով, պատեհութեամբ չէ փորձած իր տիրական ներկայութիւնը ցուցարկել այնքան ԱՆՓՈՅԹ մերկութեամբ՝ որքան «Հնչակեան Մարքսիզմ»ի դիրքը Խորհրդային Հայրենիքի եւ միջազգային բանուորական շարժման հանդէպ մամուլով, բեմով, ուղղակի կամ անուղղակի արտայայտութեամբ եւ առաւելապէս գործունէութեամբ:

...Յանուն պատեհապաշտութեան՝ Հնչակեան ՊԻՂԾ շրթունքներու վրայ ՆՈՒԻՐԱԿԱՆ խոստովանութիւն մը շրջան կ'ընէ, Սապահի ՓՇՐՈՒԱԾ նաւէն Պալքաններ, Եգիպտոս, Աթէնք կամ Պոստոն նետուած խլեակներու տխեղծ հոգեբանութեան յայտարար:

...Հնչակեան անպէտք քանակութեան թափծու բեկորները այդ խոստովանութեամբ կուսակցական աղտոտութեան բրաբիոններ կրնան ապահովել եւ շատ, թէեւ 35-37 տարիներու չէթէական շահատակութիւններով կազմուած դրամագլուխը աւանդապաշտ արբանեակներու մօտ նուազ սէր եւ փայփայանք չվայելեր:

Քանի՛ անգամներ, լինի ազնուօրէն կամ խարանիչ ուժգնութեամբ, դիտել տրուած է այս «Պապը Ալի»ական «Մարքսիստ»ներուն թէ՝ տրամագծօրէն հակառակ թեզեր շոյելու քաղաքականութեան որ եւ է կերպ արդիական ըմբռնումով առ նուազն համարժէք պիտի ճանչնալ ախտաւոր մտայնութեան, սողունային նկարագրի, սկզբունքային սնանկացումի եւ բարոյական անկման»:

Ամիսներ առաջ, «Պրոլետար» կը պատմէր թէ Հնչակեանները մասնութիւն բրած են ոստիկանութեան, պոլշեւիկեան ժողով մը խանգարելու համար: Այս պարագան նորէն շեշտելէ յետոյ, թերթը կը շարունակէ.

«Ամերիկահայ Հնչակեան ԱՌՈՂՋ տարրերը ԼՔԵՑԻՆ պառաւի աղտոտ դիրքը եւ դէպի Ամերիկայի Կոմունիստ կուսակցութեան դիմեցին: Փարիզի Հնչակեան մասնաճիւղը կարմիր դրօշ պարզեց եւ Ֆրանսայի Կոմունիստ կուսակցութեան յարեցաւ: Պալքաններու մէջ Հնչակեան ԿԱՐԵՒՈՐ ուժերը կարմիր ճակատ քալեցին: Սուրիոյ մէջ այսօր Հնչակեան ԳԻՏԱԿԻՑ ընկերներ վճռականօրէն կոմունիստական հատուած կը խուժեն, սեւ խաչ մը քաշելով անցեալի արկածախնդրութեանց եւ ներկայ կեղծարարութիւններու վրայ, նոյնը Արժէնտինայի մէջ: Յամառողները դատապարտուած են մահուան»:

ՀԱՅԵՐԸ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԵՒ ՀՈՄՍԻ ՄԷՋ

Սուրիոյ թերթերը կը գրեն թէ անցած օր Դամասկոսի մզկիթներուն մէջ իմամներ խալամ հաւատացեալները հրաւիրած են ամէն յարաբերութիւններ խզել Հայերուն հետ: Նոյնիմաստ յայտարարութիւններ փակցուած են նաեւ մզկիթներուն պատերուն եւ դրան վրայ, սակայն զաղանի ոստիկանները անմիջապէս պատռած են այդ գրգռիչ յայտարարութիւնները: Պօյքօթը շատ զգալի է. ուտելիք եւլն. շատ սուղ գիներով կը ծախուին Հայերուն:

Երկաթուղին ամէն օր հայ փախստականներու կարաւաններ կը տանի դէպի Լիբանան: Ընդհանուր մտահոգութիւն կը տիրէ. ամէն մարդ գործերը կարգի դնելով քաղաքէն մեկնելու պատրաստութիւններ կը տեսնէ:

Դամասկոսի երեք յարանուանութեանց հոգեւոր պետերը հայազգի Յովհաննէս Մահիտի առաջնորդութեամբ դիմած են Դամասկոսի զինուորական կառավարիչ Անտրէայի, որ պատասխանած է թէ ամենախիստ հրամաններ տուած է Հայերը անհանգիստ չընելու համար:

Սուրիական Տրիպոլիսի մէջ եւս Հայերու դէմ պօյքօթի նշաններ տեսնուիլ սկսած են: Այդ քաղաքի մզկիթին մէջ ալ գրգռիչ քարոզներ խօսուած են Հայերուն դէմ:

Նոյնպէս Հոմսի մէջ խալամ ազգաբնակութիւնը թշնամական տրամադրութիւններով լեցուած է Հայերուն դէմ: Կը հաստատուի որ Դամասկոսէն այդ նպատակով գրգռիչ հրահանգներ ստացուած են ապստամբներու կողմէ: Անցեալ Ուրբաթ օր յատկապէս չարգի լուրեր շրջած են քաղաքին մէջ: Այս առթիւ հայ քահանան դիմում կատարելով ֆրանսացի կառավարիչ գնդապետ Պ. Մէթրօյին, հարկ եղած ապահովութիւնը ստացած է: Հոմսի Հայերուն թիւը քանի մը հարիւրի կը հասնի, մեծ մասով գործաւորներ:

ՍՈՒՐԻՈՅ ԿՌԻՒՆԵՐԸ

Զօրավար Մարթիի զօրասիւնը հրոսապետ Սաուզիի հրոսախումբերուն հետ արիւնալի ընդհարումէ մը յետոյ, յաջողեցաւ մտնել Նէպէք, Դամասկոսի հիւսիսակողմը: Ապստամբները մեծ կորուստներով դէպի Ճէրուտ քաշուեցան: Ֆրանսացիներու կորուստը աննշան է: Ասկէ զատ նոր կռիւներ տեղի ունեցած են Դամասկոսի եւ Հոմսի միջեւ. Տիւրզիները 18 մեռեալ թողած են ռազմադաշտին վրայ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԺԸՆԵՒԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ

Աշխարհի 47 ազգերը Ժընեւի մէջ զոր տեղ ժողով գումարեցին ամբողջ մէկ շաբաթ եւ դիւանագիտական մարզանքներ փորձեցին: Միայն մէկ ազգի ներկայացուցչին ընդդիմութիւնը բաւական եղաւ քայքայելու համար այն բոլոր դիւանագիտական դարձուածքները, որոնց շնորհիւ կը յուսային Լօքառնօն փրկել: Հակառակ գլխաւոր պետութեանց դիջումներուն, Պրազիլիոյ պատուիրակը մինչեւ վերջին վայրկեանը յամառեցաւ իր տեսակէտին վրայ եւ մնայուն աթոռ մը պահանջեց Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին մէջ, եթէ Գերմանիա ընդունուի այդ արիսպագոսին մէջ:

Ազգերու Դաշնակցութեան ընդհանուր ժողովը, որ առաջին անգամ ըլլալով արտակարգ ժողովի հրաւիրուած էր Գերմանիոյ դիմումը քննելու համար, փակուեցաւ առջի օր, առանց լուծելու այդ խնդիրը: Բացման ժողովին մէջ ընտրուած քաղաքական յանձնաժողովը, որ այս հարցը ուսումնասիրելու պաշտօն ունէր, իր տեղեկագիրը բերաւ ընդհ. ժողովին: Տեղեկաբերն էր Պ. Չէմպրլէյն, որ յայտնեց թէ Պրազիլիոյ ներկայացուցչին հակառակութեան պատճառաւ կարելի չէ եղած միաձայնութիւն գոյացնել՝ Գերմանիան ընդունելու համար Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդին մէջ: Լօքառնոյի դաշինքը ստորագրող եօթը պետութեանց միջեւ ծագած բոլոր վէճերը հարթուած են, հետեւաբար այդ դաշինքը վաւերական կը մնայ եւ իր ամբողջ ուժը կը պահէ: Սակայն որպէսզի կարելի ըլլայ միաձայնութիւն առաջ բերել Գերմանիոյ ընդունուելուն համար, յանձնաժողովը անհրաժեշտ կը գտնէ խնդիրը յետաձգել Ընդհ. ժողովի յաջորդ նիստին, որ տեղի կ'ունենայ առաջիկայ Սեպտեմբերին:

Խօսեցան նաեւ Պ. Պ. Պրիան, դերկոմս Իշի, Ունտէն, Գապալլէրօ, Մօթթա, Լուտօն, Տօքթ. Նանսէն եւ ժողովի նախագահ Տա Քօսթա: Ժողովը ընդունեց Պ. Պրիանի բանաձեւը, որ ցաւ կը յայտնէ թէ կարգ մը դժուարութիւններ անկարելի դարձուցած են իրագործել ժողովին գումարման նպատակը եւ կը մաղթէ որ այդ դժուարութիւնները հարթուին մինչեւ առաջիկայ Սեպտեմբեր: Պ. Պ. Պրիան եւ Չէմպրլէյն համակրանքով խօսեցան Գերմանիոյ մասին:

Բոլոր պատուիրակները մեկնեցան Ժընեւէն:

ՔՐՏԱԿԱՆ ԽԼՐՏՈՒՄՆԵՐԸ

Մասնաւոր նամակի մը համաձայն, վերջերս Պաթմանի ձորին և Պիթլիսի մօտ Թրքական քանի մը գունդեր պաշարուելով բնաջինջ եղած են: Վերջին մահավճիռներն ալ կը հաստատեն այս պարագան (տես Բ. էջ): Քիւրտիստանի լեռներուն վրայ կը շարունակուին արշաւանքները. դաշտային մասերը չարաչար կը տուժեն: Շատ մը վայրերու մէջ կը բնաջնջուին Քիւրտերը, իսկ ուրիշ տեղեր ճարահատ կը դիմեն պարսիկ խաներուն, պարսկական հողը անցնելու համար: Յայտնի ցեղապետ մը Խոյ ապաստանած է արդէն: Քէօր Հիւսէին փաշան, որ չէր մասնակցած անցեալ տարուան ապստամբութեան, այժմ կասկածի տակ է և կը հետապնդուի:

Նոր դահլիճը խորհրդարանին առջեւ

Նոր դահլիճը երէկ ներկայացաւ խորհրդարանին առջեւ: Նախարարական յայտարարութիւնը երեսփ. ժողովին մէջ կարդաց վարչապետ Պ. Պրիան, իսկ ծերակոյտին մէջ՝ դատական նախարար Փիէռ Լավալ: Յայտարարութիւնը կը խնդրէ շուտով քուէարկել ելմտացոյցը և ընտրական օրէնքի բարեփոխումը և կը հաւաստէ թէ կառավարութեան քաղաքականութիւնը պիտի ձգտի խաղաղութեան: Ընթերցումէն վերջ երեսփոխան Պ. Էմիլ Պօրէլ հարցապնդում ուղղեց կառավարութեան՝ ֆրանքի անկումին մասին: Իր ներկայ վիճակին մէջ ելմտացոյցը երեք միլիառի բաց մը ունի: Նախարար Պ. Ռաուլ Փէրէ ծրագրած է նոր տուրք մը առաջարկել: Այդ տուրքին անունը պիտի ըլլայ քաղաքացիական տուրք (taxe civique) որմէ մէկ ուկէս միլիառ պիտի գոյանայ: Կը կարծուի թէ ութը միլիոն հոգի ենթակայ պիտի ըլլան այս տուրքին, որուն նուազագոյն սակն է 25, առաւելագոյնը 1000 ֆրանք: Ասկէ զատ Դեկտ. 4ին քուէարկուած յաւելուածական տուրքէն մէկ ու կէս միլիառ պիտի անցնի ելմտացոյցին մէջ, և այս կերպով պիտի փակուի բացը:

Պելժիական ֆրանքին տագնապը

Պելժ կառավարութիւնը վերջերս ֆրանքին կայուն վիճակ մը տուած և պաշտօնապէս յայտարարած էր որ անգլիական ոսկիին համար գին նշանակուած է 105 ֆր. և տոլարին համար 21,25 ֆրանք: Պելժ ազգ. դրամատունը այս գինով ստերլին և տոլար հայթայթել յանձն կ'առնէր բոլոր անոնց, որոնք պիտի դիմէին իրեն: Այս յանձնառութիւնը իրագործելու համար Պելժիա յոյսը դրած էր 150 միլիոն տոլարի փոխառութեան մը վրայ, զոր պիտի հայթայթէր Ամերիկայի Մօրկան դրամատունը: Վերջերս յիշեալ դրամատունը յայտնած է որ ոչ թէ

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԿՐԿՆՈՒԻ

«Խորհրդային Հայաստան»ի մէջ (Թիւ 40) ուշագրաւ հատուած մը կայ «Ընթիւային պատառիկներ» վերնագրով. կ'արտատպենք ամբողջութեամբ, իբրեւ պատմական փաստաթուղթ մը.—

«Գահիրէի մէջ 1906ին պօղոս Նուպար փաշայի ջանքերով հիմնուած «Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան» լաւագոյն բժիշկ Նազարէթ Տաղաւարեանը եւ Թիֆլիզի «Մշակ» լրագրի խմբագիր Հ. Ոսկանեանը 1914 Յունիսին խնդրագիր կը ներկայացնեն Կովկասի փոխարքայ Վարանցով-Դաշկովին, որ Թոյլատրուի Կովկասի սահմաններուն մէջ հիմնել այդ ընկերութեան ճիւղերը:

Ընոնք մատուցանելով Վարանցով-Դաշկովին պօղոս Նուպար փաշայի նամակը ու ընկերութեան կանոնադրութիւնը, իրենց խնդրագրին մէջ կը պատճառաբանեն թէ այդ ընկերութիւնը բոլորովին հեռու է քաղաքական նպատակներէ եւ ներկայիս, «երբ շնորհիւ ցարական կառավարութեան մեծահոգի ձեռներէցութեան, Թուրքիոյ հայկական վիլայէթներուն մէջ սկսած են մտցուիլ բարենորոգումներ, ցանկալի է այդ վիլայէթներու մեր հաւատակիցներուն լայն օգնութիւն հայթայթելու նպատակով բանալ Կովկասի հայաբնակ կեդրոններուն մէջ ընկերութեան ճիւղերը»:

Կովկասի փոխարքան, հաւաքելով անհրաժեշտ տեղեկութիւնները վերոյիշեալ ընկերութեան մասին Կ. Պոլսի դեսպան Պրոսէն, մանրամասն գրութեամբ կը դիմէ նախարարական խորհուրդին, խնդրելով Թոյլ տալ որ «Հայկ. Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան» ճիւղեր ունենայ ոչ միայն Կովկասի մէջ, ինչպէս խնդրեր էին լիազօրները, այլ եւ ամբողջ Ռուսաստանի սահմաններուն մէջ:

Խիստ բնորոշ են այս ամբողջ պատմութեան մէջ Վարանցով-Դաշկովի պատճառաբանութիւնները, որոնք աւելորդ անգամ մըն ալ երեւան կը հանեն Թէ ի՛նչ քաղաքական միտումներով կը մօտենան Հայերուն այսպիսի դէպքերու մէջ ցարական կառավարութիւնը եւ յանձինս անոր՝ Կովկասի փոխարքան: Քաղուածօրէն առաջ կը բերենք Վարանցով-Դաշկովի այն դրութեան էական կէտերը.—

«... Դառնալով խնդրագրի քննութեանը, նախ եւ առաջ անհրաժեշտ կը նկատեմ կանգ առնել խնդրատուներու այն յայտարարութեան վրայ, Թէ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան նպատակը բացառապէս մարդասիրական է եւ ոչ քաղաքական: Այդ տեսակ յայտարարութեան հետ դժուար կը բերի է հաշտձայնիլ, քանի որ նպաստելով բոլոր հայ ժողովրդական հաստուածներու հաշտձայնութեան, այդ բարեգործական Միութիւնը չի կրնար չհետապնդել քաղաքական նպատակներ, Թէեւ կանոնադրութեամբ արգիլուած են ընդհանրապէս քաղաքական նպատակները: Գալով կառավարական իշխանութեան վերաբերմունքին դէպի այդ ընկերութեան գործունէութիւնը, անհրաժեշտ է ուշադրութիւն դարձնել հետեւեալ կէտերուն վրայ.— Այդ Միութիւնն, ինչպէս կը հաւաստէ Կ. Պոլսոյ ռուսական կայսերական դեսպանը, հիմնուած է իբրեւ հակակշիռ ընդդէմ դաշնակցական կոմիտէներու գործունէութեան. եթէ այդ ազդակը է այն ժամանակ ինչպէս Միութեան գործունէութիւնը ցանկալի է կայսրութեան տեսիմաններուն մէջ, որով հետեւ բնական է որ ամբողջ միջոցաւ հնարաւորութիւն կը ստացուի կասեցնելու այդ յեղափոխական կուսակցութեան գործունէութիւնը...

Բացի այդ ամէնէն, բարեգործական միութեան գործունէութիւնը չի կրնար չշահագրգռել նաեւ մեր արտաքին նախարարութիւնը այն տեսակէտով, որ վերջինս հնարաւորութիւններ կը ստանայ այդ հայկական բարեգործական միութեան ղեկասատանի ձիւղերու միջոցաւ իր ցանկալի ազդեցութիւնն ունենալ Թուրքիայի հայերու եւ ընդհանրապէս այդ միութեան արտասահմանեան ճիւղերու վրայ...»:

Նշենք այստեղ, որ նախարարներու խորհուրդը նոյն Թուականին երկու անգամ քննութեան առնելով այդ հարցը, որոշեր էր անոր լուծումը յետաձգել մինչեւ պատերազմի վերջը: 1917 Թուականին, երբ Վ. Ոսկանեանը Տաշկովին հետ Թուրքերուն կը յայտարարէր որ աւարտած է Սորպոնի իրաւաբանական մասը, հետեւած Պերլինի համալսարանի աստուածաբանական ճիւղին, սակայն իր կեցուածքէն, իր արտայայտութեան ձեւէն յայտնի կ'երեւար որ նորընծայ վարդապետը ոչ միայն Համալսարանական չէ, այլ եւ, միջնակարգի վարժարանի երես ալ չէ տեսած: Ընծանօթ էր ոչ միայն իր կոչման ձեւականութիւններուն, այլ եւ տարրական կենցաղագիտութեան: Կարգին հայերէն չէր գիտեր. «քարոզներ» կուտար, որոնց վրայ պիտի ծիծաղէին տարրական դասարանի աշակերտները:

Գաղութին անդամներէն մէկուն կնոջ նամակ մը ուղղած էր որ Թուրքերէն էր (տեսած ու կարդացած եմ): Շատերուն հետ Թուրքերէն կը խօսէր, յաճախ եւրոպական բառեր գործածելով: Մէկ խօսքով, կատարեալ բոպիկ մը:

Վառնայէն գաղթականներ անցան ասկէ պելժիա: Ինչ տարիի ընթացք բռնեց վարդապետը: Երբ գաղութը կ'ուզէր աջակցիլ, խնամք տանիլ, այս բարիճաղիկ «վարդապետը» Համարձակած է գոռալ-պօռալ յղի կնոջ մը վրայ, եւ մինչեւ անգամ սպառնացեր է բոլորն ալ ետ ղրկել որովհետեւ խեղճերը նախապէս չէին ուղած ըսել Թէ որքան դրամ ունին: Ընշուշտ, գաղութը ականջ չկախեց անոր խօսքերուն, եւ իր պարտքը կատարեց:

Այդ խնդրին առթիւ խօսակցութիւն մը ունեցայ իրեն հետ: «Ինչ տեսորալ ժողովուրդ ենք» կ'ըսէր:

Պատմենք Թէ ո՛վ է որ կ'արտասանէ այդ խօսքերը. անցնինք փաստերուն եւ իր «մորալ»ին:

«Հոգեւոր Հովիւը» չկրցաւ Համակրութիւն շահիլ. գաղութը Համբերեց, միշտ մոռնալով, որ նոր է հոգեւորական դարձած եւ դեռ ճամբան չիգիտեր: դարձեմ, կաթող. պատուիրակն ալ հրահանգ տուած էր որ աչք գոցենք իր սխալներուն: Հայրենակից մը ընտանեկան վէճ ունէր: Իրրեւ հոգեւոր Հովիւ, իրեն յանձնուեցաւ խնդրին կարգադրութիւնը: Փոխանակ իր կոչման բարձրութեան վրայ կանգնելու, վարդապետը կը փճացնէ գործը եւ կինը ամուսնին դէմ կը լարէ: Ամուսինը չկրնալով Համբերել այս եւ այլ պատճառներու, կ'ուզէ իր պատիւը պաշտպանել, եւ ահա ծեծկըռուք մը: 15 վայրկեան իրար կը ծեծեն վարդապետն ու խեղճ մարդը, մատուռին մէջ: Հպարտութեամբ կը պատմէր ինծի, Թէ ինչպէս ին ք յաղթանակ տարած է: Գործը կը Համնի ոստիկանութեան, եւ մեր «հոգեւորական»ը սկսալ վկայութիւններ կուտայ, իբր Թէ այդ հայրենակիցը ուզած է ատրճանակով սպանել զինքը: Ցետոյ պարզուեցաւ, որ ատրճանակով սպառնալու խնդիր չէ եղած: Գաղութը ասոր ալ Համբերեց, բայց իր պատիւը արդէն խաղի էր դրուած: Եւ ահա, կծիկը ինքն իրեն քակուեցաւ:

Ցայտնի դարձաւ, որ այս նորընծայ վարդապետը — որ, ինչպէս ինքը միշտ կը շեշտէր, Դուբլեան արքեպսկի. յանձնարարականով է վարդապետացած, — դեռ կարօտը կը քաշէ աշխարհիկ կեանքին: Ամէն օր սրճարաններն էր. այդ ոչինչ. գիշերները իր ժամանակը կ'անցընէր Հանրակիներու Հետ, նոյն իսկ իր սենեակին մէջ (մատուռին կից) կիներ բերած է: Այդ տան եւ փողոցի կիները բոլորը կը խուսափէին վարդապետէն, որովհետեւ շատ անգամ առաջարկութիւններ ըրած է միասին պզօսանքի երթալու...

Գաղութը երբ տեղեկացաւ այս բոլորին — մեծ քաղաք է, ուշ կ'իմացուին նման այլանդակութիւններ — անմիջապէս ճամբու դրաւ Հովիւը: Բայց տեսնք իր անպատկառութիւնը. չէր ուզեր երթալ եւ կը պահանջէր 45 անգլիական ոսկի (ամսական կը ստանար 45 տոլար, ձրի բնակարան, լոյս եւ վառելիք): Այն իսկ առաջարկած է, որ Հանրագրութիւն մը կազմուի, եւ ղրկուի Պալաքեան եպսկ.ի, ըսելով Թէ «մենք մեր Հոգեւոր Հովիւէն շատ գոհ ենք»: Պալաքեան եպսկ. Հեռագրեց որ պաշտօնը ձգէ եւ փարիզ գայ: Ու ճամբեցին, վճարելով 21 անգլիական ոսկի: Մինչեւ Հիմա ի զուր ստացած է, երեք ամսուայ ընթացքին, (ոռճիկ, կնունքներէ, Հարսնիքէ, տնօրհնէքներէ) 72 անգլիական ոսկի, գումար մը որ պարպեց գաղութիս գանձը: Փորձեր է սպառնալ Համայնքի նախագահին. բայց շուտով զղջացած է եւ այժմ շունչը Սթրազպուրկ առած է:

Պառագայ մըն ալ.— Վիէննայի մէջ շատ մը ընտանիքներ, ըստ քրիստոնէական հին սովորութեան, անկեղծօրէն վարդապետին եկած եւ իրենց «մեղքերը» խոստովանած են: Վարդապետը, այս խոստովանութիւնները յաջորդ օրն իսկ տարածած է գաղութին մէջ, վարկաբեկելով շատ պատուաւոր ընտանիքներու ներքին կեանքը:

Ի՞նչ պիտի պատասխանէ այս բոլորին Համար Պալաքեան եպսկ.:

Գաղութը կը շարունակէ իր գործը: Դժուար է այլ եւս մշտական վարդապետ պահել:

Լսեցի որ պերլինէն Ընտէն վրդ. Գլտճեանը զատկի տօներուն առթիւ հոս եկած է, եւ երէկ իր առաջին պատարագը մատուցած:

Վ. ԱՍՏՂՈՒՆԻ

ՈՐՈ՞ՆՔ ԷԻՆ ԿԱԽՈՒԱԾՆԵՐԸ

Հեռագիրը հաղորդած էր Թէ 18 Թուրքեր մահուան դատապարտուած են: Պոլսոյ Թերթերը կը գրեն Թէ կախուածներն էին քրտական ապստամբութեան մասնակցողներէն Խալիլ, Մուստ, Սլէյ, Ասմէտ, Եաշար, Էօմէր, Տաւուտ, Էսէլ, Ապտուլլահ եւ Թիրանի աշխրհէն եւ անոնց ընկերներէն տասը Հոգի, ընդամէնը 18 Հոգի: Ասոնք պաթմանի կամուրջին վրայ 44րդ զօրաբաժնի 12րդ վաշտը յանկարծ պաշարելով, մեծ կորուստի ենթարկած էին զայն, վաշտին զէնքերը գրաւած եւ աւելի քան Հարիւր Թուրք զինուոր խեղդած էին ջուրին մէջ:

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ՁԵՌՆԱՍՈՒՆԸ

(Իր մասնաւոր Թղթակցէն)

Վիէննա, 15 Մարտ

Վիէննայի հայ գաղութը հաւիւ ձեռք զարկած էր Համայնքի կազմակերպման գործին, որ իրականացաւ եւ շատ խաղաղ ընթացք ունէր, եւ ահա խնդիր մը, շնորհիւ տիպար հոգեւորականի մը:

Երբ Համայնքը կազմակերպուեցաւ, դիմումի եղաւ կաթող. պատուիրակին, որպէս զի հոգեւոր հովիւ մը ղրկէ:

Ինչպէս կ'երեւայ, պալաքեան եպսկ., առանց անհատներու անցեալը ուսումնասիրելու, աճապարեց շարժման մէջ դնել օծման մէքենան, եւ հատընտիր ձեռնասուն մը նշանակել վիէննայի Համար:

Դեկտեմբերի սկիզբները վիէննա եկաւ 40ը անց, վանեցի սահակ վրդ. Գէորգեանը: Ոչ միայն իմ, այլ եւ գաղութի շատ անդամներու տպաւորութիւնը լաւ չէր: Թէեւ ինքը կը յայտարարէր որ աւարտած է Սորպոնի իրաւաբանական մասը, հետեւած Պերլինի Համալսարանի աստուածաբանական ճիւղին, սակայն իր կեցուածքէն, իր արտայայտութեան ձեւէն յայտնի կ'երեւար որ նորընծայ վարդապետը ոչ միայն Համալսարանական չէ, այլ եւ, միջնակարգի վարժարանի երես ալ չէ տեսած: Ընծանօթ էր ոչ միայն իր կոչման ձեւականութիւններուն, այլ եւ տարրական կենցաղագիտութեան: Կարգին հայերէն չէր գիտեր. «քարոզներ» կուտար, որոնց վրայ պիտի ծիծաղէին տարրական դասարանի աշակերտները:

Գաղութիս անդամներէն մէկուն կնոջ նամակ մը ուղղած էր որ Թուրքերէն էր (տեսած ու կարդացած եմ): Շատերուն հետ Թուրքերէն կը խօսէր, յաճախ եւրոպական բառեր գործածելով: Մէկ խօսքով, կատարեալ բոպիկ մը:

Վառնայէն գաղթականներ անցան ասկէ պելժիա: Ինչ տարիի ընթացք բռնեց վարդապետը: Երբ գաղութը կ'ուզէր աջակցիլ, խնամք տանիլ, այս բարիճաղիկ «վարդապետը» Համարձակած է գոռալ-պօռալ յղի կնոջ մը վրայ, եւ մինչեւ անգամ սպառնացեր է բոլորն ալ ետ ղրկել որովհետեւ խեղճերը նախապէս չէին ուղած ըսել Թէ որքան դրամ ունին: Ընշուշտ, գաղութը ականջ չկախեց անոր խօսքերուն, եւ իր պարտքը կատարեց:

Այդ խնդրին առթիւ խօսակցութիւն մը ունեցայ իրեն հետ: «Ինչ տեսորալ ժողովուրդ ենք» կ'ըսէր:

Պատմենք Թէ ո՛վ է որ կ'արտասանէ այդ խօսքերը. անցնինք փաստերուն եւ իր «մորալ»ին:

«Հոգեւոր Հովիւը» չկրցաւ Համակրութիւն շահիլ. գաղութը Համբերեց, միշտ մոռնալով, որ նոր է հոգեւորական դարձած եւ դեռ ճամբան չիգիտեր: դարձեմ, կաթող. պատուիրակն ալ հրահանգ տուած էր որ աչք գոցենք իր սխալներուն: Հայրենակից մը ընտանեկան վէճ ունէր: Իրրեւ հոգեւոր հովիւ, իրեն յանձնուեցաւ խնդրին կարգադրութիւնը: Փոխանակ իր կոչման բարձրութեան վրայ կանգնելու, վարդապետը կը փճացնէ գործը եւ կինը ամուսնին դէմ կը լարէ: Ամուսինը չկրնալով Համբերել այս եւ այլ պատճառներու, կ'ուզէ իր պատիւը պաշտպանել, եւ ահա ծեծկըռուք մը: 15 վայրկեան իրար կը ծեծեն վարդապետն ու խեղճ մարդը, մատուռին մէջ: Հպարտութեամբ կը պատմէր ինծի, Թէ ինչպէս ին ք յաղթանակ տարած է: Գործը կը Համնի ոստիկանութեան, եւ մեր «հոգեւորական»ը սկսալ վկայութիւններ կուտայ, իբր Թէ այդ հայրենակիցը ուզած է ատրճանակով սպանել զինքը: Ցետոյ պարզուեցաւ, որ ատրճանակով սպառնալու խնդիր չէ եղած: Գաղութը ասոր ալ Համբերեց, բայց իր պատիւը արդէն խաղի էր դրուած: Եւ ահա, կծիկը ինքն իրեն քակուեցաւ:

Ցայտնի դարձաւ, որ այս նորընծայ վարդապետը — որ, ինչպէս ինքը միշտ կը շեշտէր, Դուբլեան արքեպսկի. յանձնարարականով է վարդապետացած, — դեռ կարօտը կը քաշէ աշխարհիկ կեանքին: Ամէն օր սրճարաններն էր. այդ ոչինչ. գիշերները իր ժամանակը կ'անցընէր Հանրակիներու Հետ, նոյն իսկ իր սենեակին մէջ (մատուռին կից) կիներ բերած է: Այդ տան եւ փողոցի կիները բոլորը կը խուսափէին վարդապետէն, որովհետեւ շատ անգամ առաջարկութիւններ ըրած է միասին պզօսանքի երթալու...

Գաղութը երբ տեղեկացաւ այս բոլորին — մեծ քաղաք է, ուշ կ'իմացուին նման այլանդակութիւններ — անմիջապէս ճամբու դրաւ Հովիւը: Բայց տեսնք իր անպատկառութիւնը. չէր ուզեր երթալ եւ կը պահանջէր 45 անգլիական ոսկի (ամսական կը ստանար 45 տոլար, ձրի բնակարան, լոյս եւ վառելիք): Այն իսկ առաջարկած է, որ Հանրագրութիւն մը կազմուի, եւ ղրկուի Պալաքեան եպսկ.ի, ըսելով Թէ «մենք մեր Հոգեւոր Հովիւէն շատ գոհ ենք»: Պալաքեան եպսկ. Հեռագրեց որ պաշտօնը ձգէ եւ փարիզ գայ: Ու ճամբեցին, վճարելով 21 անգլիական ոսկի: Մինչեւ Հիմա ի զուր ստացած է, երեք ամսուայ ընթացքին, (ոռճիկ, կնունքներէ, Հարսնիքէ, տնօրհնէքներէ) 72 անգլիական ոսկի, գումար մը որ պարպեց գաղութիս գանձը: Փորձեր է սպառնալ Համայնքի նախագահին. բայց շուտով զղջացած է եւ այժմ շունչը Սթրազպուրկ առած է:

Պառագայ մըն ալ.— Վիէննայի մէջ շատ մը ընտանիքներ, ըստ քրիստոնէական հին սովորութեան, անկեղծօրէն վարդապետին եկած եւ իրենց «մեղքերը» խոստովանած են: Վարդապետը, այս խոստովանութիւնները յաջորդ օրն իսկ տարածած է գաղութին մէջ, վարկաբեկելով շատ պատուաւոր ընտանիքներու ներքին կեանքը:

Ի՞նչ պիտի պատասխանէ այս բոլորին Համար Պալաքեան եպսկ.:

Գաղութը կը շարունակէ իր գործը: Դժուար է այլ եւս մշտական վարդապետ պահել:

Լսեցի որ պերլինէն Ընտէն վրդ. Գլտճեանը զատկի տօներուն առթիւ հոս եկած է, եւ երէկ իր առաջին պատարագը մատուցած:

Վ. ԱՍՏՂՈՒՆԻ

ՍԿՈՎՏԱՑԻ ՄԸ ԿԱՌՔԻՆ ՄԷՋ ԿԸ ՍՊԱՆՆԷ ԻՐ ՀԱՅ ԿԻՆԸ ԵԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ Կ'ԸԼԼԱՅ

(Մասնաւոր Թղթակցութիւն)

Լոնտոն, 16 Մարտ

Սարսափելի ոճիրի մը զոհ գնաց Հայուհի մը, կովկասահայ Զաքարիա Մամուլեանի աղջիկը, որ ամուսնացած էր Սկովտացիի մը Հետ, վեց տարի առաջ:

Աղջիկը վեց տարի շարունակ դժոխային կեանք անցուցած է յիմարութեան Համող նախանձի մը Հետեւանքով: Ճարահատ քայլ մը ամիս առաջ կ'իմացնէ իր Հօրը (Երեւան) Թէ անտանելի է իր կեանքը եւ Թէ անպայման պէտք է ազատին զինքը: Հայրը վազելով կուգայ վեց ամիս առաջ եւ Խոհնպուրկ կը վազէ, որպէսզի Համաձայնութեան մը գան իր խնամիներուն Հետ: Ընհաւատարմութիւն կամ կոխ գոյութիւն չունենալով, փաստաբաններու միջոցաւ կը Համաձայնին որ «բնաւորութեանց անյարմարութիւն» (incompatibilité d'humeur) Հետեւանքով պէտք է առանձին ապրին եւ երեք տարեկան երեխան պէտք է վեց ամիս մէկուն, վեց ամիս միւսին քով մնայ, Համաձայն անգլ. օրէնքի: Հայրը կ'առնէ աղջիկը եւ կուգայ Լոնտոն, կարծելով որ ազատած է աղջիկը եւ կը սպասեն որ մայրը բերել տան Թիֆլիզէն: Ամուսինը պարբերաբար կը Հանդիպի իր կնոջը եւ շատ սիրալիր կը վարուի:

Ընցեալ Հինգշաբթի կը պատահի անխուսափելին: Հօկի պատուիրակները եւ զոհին Հայրը ճաշի կը Հրաւիրուին Ծաատուօֆիներու մօտ, որ իրենց դրացի են:

Ժամը 2ին ամուսինը Հեռաձայնով կը կանչէ կինը, խնդրելով որ իրեն Հանդիպի այսինչ տեղը —«որովհետեւ Էտինպուրկէն բերած է երեխան եւ մօրը պիտի յանձնէ»: Կինը կը խնդրէ որ ինք Հոն գայ եւ միասին ճաշեն հիւրերուն Հետ: Ամուսինը կը մերժէ եւ աղջիկը, Հակառակ սեղանակիցներուն կամքին, կը ձգէ սեղանը եւ կ'երթայ տեսնել նախանձոտ ամուսինը: Ժամը 3.30ին իրար կը գտնեն, Թաքսի մը կը վարձեն, պանդոկի մը Հասցէն կուտան: Հազիւ Հինգ րոպէ անցած —պալատին մօտերը— Թաքսիի մարդը կը լսէ երկու պայթիւն, դուռը կը բանայ եւ կը տեսնէ երկու դիակ, մէկը՝ դժբախտ Հայուհին, գանկէն ջախջախուած, իսկ միւսը՝ ամուսինը սրտէն, եւ գանկէն:

Ժամը 7ն էր երբ լուր առինք: Հայրը նոյն իրիկունը Հօկի շարժանկարին գացած էր (գիտէք որ բացի Զորեքշաբթիէ, յաջորդ օրն ալ ներկայացուեցաւ Lord Mayor's fundին կողմ): Վերադարձին գոյժը կը լսէ —ժամը գիշերուան 1ին— Ծաատուօֆիներու կողմէ:

Թերթերը լեցուն են այս դէպքին մանրամասնութիւններով, իսկ գաղութը շատ ազդուած է. Զոհին Հայրը, որ Թիֆլիզի մէջ դրամատան տնօրէն եղած եւ շատ լաւ մարդ է, 65 տարեկան է, եւ երեսփոխանական ժողովին նախագահ ընտրուեցաւ տակաւին անցեալ օր: Որդին Թատրոնի տնօրէն է Քանատայի մէջ:

Ինչպէս ըսի, տեղական Թերթերը լեցուն են մանրամասնութիւններով: Ճիգ մը կայ զոհին վրայ ձգելու յանցանքը:

Դատական քննութիւնը մտային տկարութեան կը վերագրէ ամբողջ դէպքը: Այս առթիւ քննիչ մը Հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ.

— «Այս երկու զոհերը տարբեր ազգերու կը պատկանին, մէկը արեւելքցի, միւսը արեւմուտքցի: բացայայտ էր որ երկիրով ուով եւ խառնուած քով բոլորը տարբեր երկու անհատներ: Մէ տացիի մը եւ Հայուհիի մը միամանութիւն մը շատ Հաղուագիւտ պարագաներու մէջ կրնար երջանիկ կենակից ըլլալ: կինը շատ աւելի երիտասարդ էր քան ամուսինը, որ րուն օտարուհի մը տարած ըլլով իր երկիրը, կը նախանձէր կէ: Բայց եթէ կինը իրմէ այլ տարբեր խառնուած ք ունէր, մանալի չէ որ ամուսինը նախձոտ, խժռուռ եւ կրքոտ ըլլայ: Բայց ատիկա պատճառ մը չէ կին մը ձգէ իր ամուսինը»

ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԵՐ

Առաջին խօսքերէն ու առքայլը առնուած է արդէն Ֆրանսահայ որբերու գիշերանոցին Հ. Ո. Ընկերակցութեան մը փրկարար գաղափարը, ըլլալով որ ան ամէնէ ազգակից պիտի ըլլայ մեզի սպառնացող տարացման վտանգին դէմ:

Այսօր իսկ խումբերու գլխաւորութեամբ կանգնած մեր առաջնորդները կը Հաստատեն Թէ գործը չպիտի ըլլայ մեր ցանկութեան իրականացումը, քանի մեզի հետ միշտ Հայրենասէր մտաւորականութեան եւ մամուլի Թանկագին աջակցութիւնը կը բերէ միայն որ Ֆրանսահայ որբերու Հաւաքականութիւնը ինքն իր Համերաշխ, վերջնապէս կենդանի եւ կեդրոնական քաղաքներու չափահաս ընկերները անպայման կ'աշխատին, ապագայ այդ շէնքի կառուցմանը Համար, ուշ չէ այն օրը երբ ցնծութեան պիտի յայտարարուի անոր նուիրումը:

Նախկին որբերու Հոծ բազմութիւն մը որ կ'ապրի այս կողմերը, դարձ կուգայ իրրեւ Հայ մակերեսուած երիտասարդուժ, սատարելու Համար բարի կիցներու մտաւոր, բարոյական վերելքին, կառուցելու քաղաքակրթական դժբաղդութեանց դէմ:

* * *

Մենք դեռ մանուկ էինք գիտակ աշխարհի չարին ու բրին, երբ յանկարծ մեր մայրաքաղաքի, դառնութեան կո տեղումին մեզի, անծանօթ լսրու վրայ: Կեանքի փոթորիկ բաժնեց մեզի իրարմէ, եւ եղանտիրական Հալածականները խարհին: Լսեցէ՛ք մեզ. մենք ձորերուն մէջ, անապատներու անտուն ու անպաշտպան, երբ կայ գազանաբարոյ տէրերու մեծօրեայ սարսափին:

Ազգի՛ մեր ժողովուրդը որ խռով օրերուն մեր մայրը կը Մենք իր գրկին մէջ մեծցիր իբրեւ Հարազատ զաւակներ:

Ահա այդ Հալածական, սուրնակ սերունդի ներկայացիչներն են որ կուգան Հաւաքականացնել իրենց բազմահազար բեկորները, պատրաստուիլ նոր գոյն ժողովութիւններու դէմ: Ա Հայ ժողովուրդը, Հակառակ բուն փափաքին, չկրցաւ պէտք ղածը տալ մեր մտաւոր կեանքի զարգացման Համար, բայց չնչեց մեզ սրբազան խռովք:

Թող մեր «մեծատուն» Թերահաւատ չըլլան: Հ. Ո. Ընկերակցութիւնը ամուր կազմակերպութիւն մը պիտի ըլլայ արեւելքցի, միւսը արեւմուտքցի, բացայայտ էր որ երկիրով ուով եւ խառնուած քով բոլորը տարբեր երկու անհատներ: Մէ տացիի մը եւ Հայուհիի մը միամանութիւն մը շատ Հաղուագիւտ պարագաներու մէջ կրնար երջանիկ կենակից ըլլալ: կինը շատ աւելի երիտասարդ էր քան ամուսինը, որ րուն օտարուհի մը տարած ըլլով իր երկիրը, կը նախանձէր կէ: Բայց եթէ կինը իրմէ այլ տարբեր խառնուած ք ունէր, մանալի չէ որ ամուսինը նախձոտ, խժռուռ եւ կրքոտ ըլլայ: Բայց ատիկա պատճառ մը չէ կին մը ձգէ իր ամուսինը»

ղութահայ կեանքին մէջ։ Հեռու կուսակցական ազդեցութիւններէ, պիտի աշխատի իրեն հետեւող երիտասարդները առաջնորդել ինքնազարգացման, բարոյական կատարելութեան։

Այս համոզման մեր առաջին քայլը։ Այն բազմաթիւ երիտասարդները որ դեռ երէկ խմոր[illegible]ք կարօտ էին, մեր պատմութեան այս չարաղէտ օրերուն պիտի գան խոշոր բաժին մը վերցնել մեր ժողովուրդի ցաւերէն։ Մենք փափաք ենք, որ հեռաւոր գաղութներէն մինչեւ հայրենիք, մեր երիտասարդները արձագանգ պիտի տան մեր կանչին։ Ամէն տեղ ուր հոծ բազմութիւններ կ'ապրին, պիտի հետեւին Ֆրանսայի իրենց ընկերներու օրինակին, ու կազմակերպեն, զօրացնեն տեղական ընկերներու հաւաքական գիտակցութիւնը եւ գործունէութեան ծաւալը։ Եւ յետոյ, անոնց բոլորին մասնակցութեամբ կարելի պիտի ըլլայ հիմնել կեդրոնական մարմինը։

Այս բոլորին համար մենք յուսաւէտ ենք առ այժմ, եւ մեր գործող ընկերներուն կը մաղթենք յարատեւ կամք եւ յաջողութիւն։

ՏԱՃԱՏ ԳՆԴՈՒՆԻ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԸ ԼԱՏԻՆԵՐԷՆ ՏԱՌԵՐՈՎ

Բագուի Թրքաբանական համագումարը, որ վերջացաւ Մարտ 10ին, որոշեց լատինական տառերով գրել Թուրքերէնը։

Այս առթիւ երկար յօդուածներ կը հրատարակեն Պոլսոյ Թուրք Թերթերը։ Կ'ամփոփենք ամէնէն կարեւորները,—

Միլլիյէթ (Յակոբ Ռըֆըը).— Երբ այս որոշումը գործադրուի, մեր արեւելեան սահմաններէն մինչեւ Ասիոյ ծայրերը միլիոնաւոր Թուրքեր պիտի սկսին իրենց դպրոցներուն նոր գիրերով կարդալ սորվեցնել։ Տարակոյս չկայ թէ, այս որոշումը Թուրք լեզուին համար շատ կարեւոր դէպք մըն է։

Լատինական գիրերու կուսակիցները զօրաւոր փաստեր մէջտեղ դնելով չեն կրցած համոզել իրաւասու շրջանակները։ Ընդհակառակը կորսնցուցած են քանի մը անձեր, որ մէկ երկու տարի առաջ իրենց շարքերուն մէջ կը գտնուէին։ Վիճաբանութիւններուն մէկ հետեւանքն ալ ան եղած է որ երեսի վրայ ձգուած է ներկայ գիրերը բարեփոխելու ձեռնարկը, որ երբեմն շատ մը անձեր զբաղեցուցած է։

Մենք առանց թեր կամ դէմ խօսած ըլլալու, առաջարկ մը կ'ուզենք ընել։ Կրթական գործավարութիւնը ձեռնհաս անձերէ մարմին մը կազմելով, գրի խնդիրը պէտք է անոնց քննութեան ենթարկէ։ Եթէ քննութիւնները մեր գիրերը փոխելու պէտքը ցոյց տան, այս մարմինը կը խորհի եւ կը վճռաբանի թէ նոր գիրերը ինչ ձեւ պէտք է ունենան եւ ո՛ր այբուբենէն առնուին. եւ առանց տագնապ մը ստեղծելու, աստիճանաբար կ'ընդհանրացնէ նոր այբուբենին ուսուցումը։

Իգտամ, (Ահմէտ Ճէվտէթ).— Լատիներէն գիրերը գոնէ վեց դարէ կը գործածուին, մինչդեռ մերինները՝ ամէնէն շատ երկու տարի։ Թուրքերէնի մէջ շատ հաստ գիր չկայ։ Եթէ ուզենք պատի ծանուցումներ տպել, նախ պէտք է ձեռքով գրել։ Դարձեալ, արաբերէն գիրերու համար կարելի չեղաւ մեքենայ գործածել։ Ամէն փորձ անյաջող դուրս եկաւ։

[illegible] Սակայն ասոնք, [illegible] դժուար չէ։

Վերջապէս լատինական գրերու հարցը մեզի համար Եւրոպայի եւ Ասիոյ խնդիր է։ Դիւրին չէ անմիջապէս գործադրութեան դնել, որովհետեւ պէտք պիտի ըլլայ բոլոր գիրքերը այդ գրերով տպագրել։ Ասկէ զատ, կատարելապէս բառարանի մը պատրաստութիւնն ալ անհրաժեշտութիւն պիտի դառնայ։

Ճիւմհուրիյէթ, (Եոնուս Նատի).— Մենք անձնապէս լատինական տառերը ընդունելու կուսակից ենք։ Հազար այսչափ տարի յետոյ, ահա կը սթափինք եւ մեր աչքերը զարմանքով կը տեսնեն թէ սեմական այբուբէնը Թուրք լեզուն արտայայտելու անընդունակ գործիք մըն է։

Միայն թէ Թուրքերէնի մէջ եթէ լատինական տառերու գործածութիւնը պիտի սկսի, ամէն բանէ առաջ սա գիտնանք թէ, ֆըրանսական այբուբէնը չէ որ պիտի ընդունուի։ Ֆրանսական այբուբէնը գործածութեան մէջ ամէնէն դժուարիններէն մէկն է։ Թուրանական ցեղէն Հունգարներուն գործածած լատինական տառերը շատ պարզ են եւ մեր լեզուն կրնան ճիշդ կերպով արտայայտել։

ՄԵԾԱԳՈՒՄԱՐ ԿՏԱԿՆԵՐ ՎՏԱՆԳԻ ՏԱԿ

Հարաւային Պարսկաստանի եւ Հնդկաստանի հեռաւոր գաղութներու մէջ ապրող Հայերը, միշտ ալ կրօնական եւ ազգային կապերով յարաբերութեան մէջ եղած են Էջմիածնի հետ։ Իբրեւ յարաբերութեան օղակ, Էջմիածնի եւ հեռաւոր այդ գաղութներու միջեւ, եղած է Առաջնորդ մը, որ սակայն այս վերջին 7-8 տարիներու ընթացքին այլ եւս չկայ Հարաւային Պարսկաստանի եւ ոչ ալ Հնդկաստանի հայ գաղթավայրերու մէջ, որով եւ այդ երկու գաղութներուն մէջ այժմ կը տիրէ անստոյգ վիճակ մը։

Էջմիածինը, երրորդ տարին է, որ նշանակեր է առաջնորդ Մեսրոպ արքեպիսկոպոսը, որ սակայն, ցարդ կը մնայ Էջմիածին, որովհետեւ խորհրդային իշխանութիւնը չի թոյլատրեր որ մեկնի։ Խուլ պայքար մը կը մղէ խորհրդային իշխանութիւնը Էջմիածնի դէմ։ Այս պայքարին ուղղակի զոհ կ'երթան արտասահմանի մանաւանդ հեռաւոր եւ սակաւահայ գաղթավայրերը, որոնց մէջ կարեւոր տեղ մը կը գրաւէ Պարսկա-Հնդկաստանի թեմը։

Եթէ ոչ Հարաւային Պարսկաստանի, բայց Հնդկաստանի գաղթավայրերուն համար շատ կարեւոր է Առաջնորդի մը ներկայութիւնը, բազմատեսակ նկատառումներով։

Յիշենք ամէնէն կարեւորը,— ՀՆԴԿԱՀԱՅ ԿՏԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԸ, որ հարիւր տարուայ պատմութիւն ունի եւ կը շարունակուի ցարդ։

Պաթավիայի եւ Սուրաբայայի մէջ, կը պատմեն, որ անգլիական դրամատուններու մէջ կան միլիոնոց հայկական կտակներ, որոնք այժմ կորուստի մատնուած են, եթէ Էջմիածինը չհետապնդէ զանոնք։ Կտակարարը մեռնելէ յետոյ, երբ Էջմիածինն ալ անփոյթ է գտնուեր, աւելի քան քառասուն միլիոն անգլիական ոսկիի կտակներ կորսուած են ընդ միշտ։ Ներկայիս դեռ դրամատուններու մէջ կ[illegible] [illegible] որոնց ժամանակին [illegible] եւ կարելի է [illegible] գործել։

Մադրասի եկեղեցին [illegible] կանոն 100,000 [illegible] կտակ մը, այժմ նորէն վտանգի տակ է։

Այսպիսի կտակներ ժամանակին Էջմիածնի հսկողութեան տակ եղած են Առաջնորդներու միջոցով։

Էջմիածնի, Պատրիարքարանի եւ բոլոր ազգային մարմիններու պարտականութիւնն է ուշադրութեան առնել այդ հարցը, կտակներու օգտագործումը։

Էջմիածնի պարտականութիւնն է առաջին առթիւ անգլիագէտ կարող եւ փորձառու առաջնորդ մը ղրկել Հնդկաստան։ Եթէ Էջմիածինը չի կրնար, զանազան տեղի եւ անտեղի պատճառներով, ինչո՞ւ Կ. Պոլսէն եւ կամ Երուսաղէմէն առաջնորդ մը չպիտի ղրկուի Հնդկաստան։

Անհրաժեշտ է, որ Եւրոպայի Հայոց կաթողիկոսական պատուիրակութիւնն ալ հետապնդէ այս հարցը, յարաբերութիւններ ստեղծէ Էջմիածնի հետ, որպէսզի Կ. Պոլսէն կամ Երուսաղէմէն կարող եկեղեցական մը (եպիսկոպոս կամ վարդապետ) ղրկուի Հնդկաստան, կեդրոն ունենալով Կալկաթան։

Գալով Հարաւային Պարսկաստանի հայ գաղութներու առաջնորդութեան, հարկ է որ անտեղ ալ Էջմիածին առանձին Առաջնորդ մը նշանակէ, եթէ ոչ Էջմիածնի, գոնէ Երուսաղէմի կամ Կ. Պոլսոյ եկեղեցականներէն մէկն ու մէկը։

Մ.

ՏՈՔԴ. Ե. ԼԷՓՍԻՈՒՍԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

(Մեր մասնաւոր Թղթակցէն)

ԹԱՒՐԻԶ, 4 Մարտ

Առաջնորդարանի յատուկ մահազդով, փետրուարի 28ին մայր եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ հոգեհանգիստ մեծանուն գերմանիացի հայասէր Տօքթ. Յ. Լէփսիուսի յիշատակին։

Աւուր պատշաճի քարոզէն յետոյ, Առաջնորդ Ներսէս արքեպ.ը խօսք մը մասնաւորեց Տօքթ. Լէփսիուսի վրայ, յիշելով որ այս փաստակաւոր մարդը անհուն ծառայութիւններ մատուցած է հայ ժողովուրդին իր հայասիրական, որբախնամ եւ գրական ու քաղաքական եռանդուն գործունէութեամբ։

Ապա խօսեցաւ գերմանացի Պ. Եոնէսս Քրիստոֆիլը, հայերէն, ծանրանալով Տօքթ. Լէփսիուսի կեանքի եւ աստուածաբանական, հայասիրական եւ գրական բազմատեսակ գործերու վրայ։ Քրիստոֆիլը շեշտեց, որ յանձին Տօքթ. Լէփսիուսի, հայ ժողովուրդը կորսնցուց իր ամէնէն անձնուէր եւ անկեղծ բարեկամներէն մէկը։

Քանի մը խօսք ալ Պ. Արսէն Խաչիկեանն ըրաւ, յիշեցնելով թէ Տօքթ. Լէփսիուս 1915-16ի տարագրութեան եւ տեղահանութեանց դէմ ուժգին բողոք բարձրացուց եւ գլխաւոր պաշտպանն եղաւ Սողոմոն Թէհլիրեանի, Թալէաթի սպանութեան դատին առթիւ։

Եկեղեցին լեցուած էր խուռն բազմութեամբ։ Պատրաստուած էր յատուկ մահճաքամ, որուն վրայ դրուած էր պսակ մը, հետեւեալ մակագրութեամբ.—

«Հայասէր եւ որբախնամ Տօքթ. Յ. Լէփսիուսի յիշատակին՝ երախտագէտ Հայերէն»։

Ցանուն Ատրպատականի հայութեան՝ Առաջնորդը, իր ցաւակցութիւնը յայտնեց ներկայ Գերմանացիներուն։

ՄԱՍԻՍ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

[illegible] առնէ մը ի[illegible] պայքար կը [illegible] երեսփոխաններու [illegible] ընտրելու համար։ Գա[illegible] ընտրութիւնները [illegible] փետրուարի վերջը։ Ընտրութեանց մասնակցեցան միայն [illegible]։ Դաշնակցութիւնը պօյքօթ հռչակեց, բողոքելով ժողովին հակասահմանադրական կազմին եւ ուրիշ ապօրինութիւններու դէմ։ Մարտ 7 կիրակի օր ալ Աղեքսանդրիոյ ընտրութիւնները պիտի կատարուէին։ Ռամկավարները զգալով որ պիտի պարտուին, զանազան մեքենայութեանց դիմած են, ընտրութիւնները յետաձգելու համար։ Իրենց հետ է նաեւ Եգիպտոսի առաջնորդ Գուշական եպիսկոպոսը, որ չկարենալով ուրիշ միջոց գտնել, դիմած է եգիպտական կառավարութեան, խնդրելով որ մէկ շաբաթ յետաձգուին ընտրութիւնները։ Տեղական կառավարութեան եւ Աղեքսանդրիոյ ազգային իշխանութեանց միջեւ այս առթիւ տեղի ունեցած բանակցութեանց իբրեւ արդիւնք, Քաղաքական Ժողովը որոշած է Աղեքսանդրիոյ թեմին յարաբերութիւնները խզել Թորգոմ եպիսկոպոսի հետ եւ խնդրին քննութիւնը յանձնել Եգիպտ. կառավարութեան։

Քաղաքական Ժողովը այս իմաստով յայտարարութիւն մը հրատարակած է արդէն, ուղղուած Աղեքսանդրիոյ Հայ հասարակութեան։

ԵՐԶԱՆԻԿ ԳԻՒՂ

«Մարտակոչ»ի մէջ կը կարդանք, (23 փետր.).—

Լոռի-փամբակ գաւառի Թըրքական գիւղերէն մէկն է Լամբալու։ Ունի 139 տուն, 900 հոգիէ աւելի։ Կայ դպրոց, երկու ուսուցչով եւ 61 աշակերտով, որոնց 47ը մանչ, եւ 14ը աղջիկ։ Բայց դըպրոցը այնքան ալ լաւ պայմաններու մէջ չի գտնուիր։ Գիւղխորհուրդը դպրոցը մատնած է անուշադրութեան։ Խորհուրդը 1925 դեկտեմբեր ամսէն մինչեւ այսօր ոչ մէկ նիստ չէ ունեցած։ Համայնական ժողով ընդամէնը եղած է երկու անգամ։

Ընասունները չեն ապահովագրուած շնորհիւ գիւղխորհրդի թուլութեան։

Շինարար աշխատանքի մասին ոչ մէկ խօսք կարելի չէ ընել։ Այդ մասին մտածող անգամ չկայ։

Գիւղխորհրդի գրասենեակը կղպուած է ամբողջ օրը։ Գրասենեակին մէջ է եւ խրճիթ ընթերցարանը։ Խրճիթվարը կը վարէ ուսուցչի, պետական լիազօրի, գիւղխորհրդի քարտուղարի, եւ ուրիշ շարք մը պաշտօններ,—թէ՛ ինչպէս կը թողում ընթերցողին գնահատութեան։

Գիւղին մէջ յաճախ կը պատահին գողութեան դէպքեր, բայց իրենք իրենց մէջ «մի կերպ եոլա» են տանում»․ այդ բանին տեղեակ է եւ գիւղխորհուրդը։

Նախագահ Բաքիր Աբդուլման օղլին հասակաւոր անուս մարդ մըն է։

Գաւառի կամ շրջանի պատասխանատու աշխատակիցներէն շատ քիչ կուգան գիւղը։ Փոխօգկոմ չկայ։ Չկայ եւ ոչ մէկ հանրային կազմակերպութիւն։

Կոմբջիջ նոյնպէս չկայ։ Երիտասարդական բջիջը գոյութիւն ունի միայն թուղթի վրայ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Սուրիայէն հասած նոր տեղեկութիւններ շատ դէշ կը նկարագրեն կացութիւնը։ [illegible] մնացած է փոխել իր ընթացքը հայերու հանդէպ։ Ամէն տեղ հայերուն վրայ կը նայեն կասկա[illegible] գործ ըրած են հակահայ քարոզութիւնը։ Պէյրութի, Հալէպի եւ միւս կարեւոր քաղաքներուն մէջ հրապարակաւ կը յանձնարարեն պօյքօթի ենթարկել Հայերը։ Սաարայի մէջ արդէն զգալի է այս պօյքօթին արդիւնքը։ Հրոսապետ Ապտիւլ Գատիր աղա սպառնացած է յարձակիլ հայ թաղերուն վրայ եւ սուրէ անցընել բոլոր Հայերը։

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌՆԵՐԷՆ

ՀԱՅԵՐԸ ՔՐՈՒԱԶԻ ՄԷՋ

Քրուազ Վալանսէն մէկ ու կէս ժամ հեռու հնամեայ եւ քարաշէն գիւղ մըն է։ Կը գտնուի Ռօն գետին աջ ափը եւ ունի շատ սիրուն տեսարաններ։ Կան երկու գործարաններ, կիրի եւ շաղախի։ Գործաւորներուն մեծ մասը խալացիներ են. կան նաեւ բաւական թիւով Հայեր, մեծամասնաբար Մշեցի, Սեբաստացի, Պոլսեցի եւ Խարբերդցի։ Աշխատանքը շատ ծանր է. կը ստանան օրական 20-22 Ֆր։ Քանի մը հայ փոքրիկներ Ֆրանսական դպրոց կ'երթան։ Ազգային կազմակերպութիւն չկայ, բացի Հ. Յ. Դաշնակցութենէն։ Հայերու ընդհանուր թիւն է 50։ Ցեղակիները կը պատմեն թէ շատ տարիներ առաջ ալ այստեղ Հայեր ապրած են։ Գիւղը ունի պատմական բերդեր եւ աւերակ դղեակներ։

Ա.

Կ. ԽԱՉԸ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Մարտ 7ին տեղի ունեցաւ Կ. Խաչի հանդէսը։ Սրահին ճակատը կը ծածանէին ֆրանսական եւ հայկական եռագոյնները։ Իսկ բեմին վրայ շարուած էին Կ. Խաչի դըպրոցին երկսեռ աշակերտները, որ շատ գեղեցիկ կերպով երգեցին «Մեր Հայրենիք»ը եւ մանկավարժական երգ մը, որմէ վերջ Ատենապետուհի Տիկին Քնար Թէրգեան պարզելով իրենց նպատակը, կոչ ըրաւ ժողովուրդին որ օժանդակեն, որպէսզի իրագործուին Կ. Խաչի նպատակները։ Օր. Վ. Ալիվա[illegible] Գաւիթեան կարդաց Կ. Խաչի ծրագիր. կանոնագիրը յօդուած առ յօդուած։ Խօսեցաւ Պ. Կ. Փաշ[illegible]եան, շեշտելով կարմիր խաչերու օգտակարութիւնը եւ հրաւիրեց ներկաները բոլորուիլ անոր շուրջը։ Հայերէն եւ Ֆրանսերէն արտասանութիւններ ըրին դպրոցի փոքրերը։ Խօսեցաւ Օր. Հ. Նաճարեան պարզելով հայ իգական սեռի պարտականութիւնները հանդէպ [illegible] ժողովուրդին [illegible] հաւատքը դէպի անկախ Հա[illegible]։ Օրուան ատենապետ ընկ. Հ. [illegible]եան ներկայացուց [illegible] գործունէութիւնը մինչեւ [illegible] [illegible] ունեցած [illegible] այդ գործին մէջ [illegible] մեր [illegible] գործերու եւ [illegible] մէջ եւ [illegible] կատարեն քանոնք լոկ խոհանոցի ծառաներ։ [illegible] «Արփիկ» [illegible] Կ. Փ[illegible] ընտիր կտորներ երգեց, [illegible] փեր [illegible] Հանդէսին երկրորդ մասը կը ներկայացնէր որը. (Օր. Զապէլ Հալթաչեան), գնչուհիներու մէջ, շատ [illegible] [illegible] րուն, (Տիկին Մարի Թօփալեան եւ Օր. Ի. Փափազեան)։ Տիկին Հ. Փայլունեան սեւեր հագած երգեց իմ «սիրելի դաւակունքս», իսկ Օր. Ս. Թերզեան արտասանեց «Մայր Հայաստան»ը։ [illegible] գոյացած է մօտաւորապէս 600 Ֆրանք, որ պիտի ղրկուի Հայաստան եւ Սուրիա, որբերուն եւ հիւանդներուն։ Այս առթիւ կ'ուզենք քիչ մը լրջութեան հրաւիրել կարգ մը երիտասարդներ, որոնք իրենք զիրենք լաւ չեն պահեր այսպիսի հանդէսներու մէջ։

Վ.Իշապ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՋԱՏԿԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Հ. Մ. Ը. Մ.ը հրաւիրուած է Associaton Sportive de Montmorencyի կողմէ մասնակցելու արծաթ բաժակի մրցման, որ տեղի կ'ունենայ Ապրիլի 4ին եւ 5ին Մօնմօրանսիի դաշտին մէջ։ Այս մրցումին կը մասնակցին ֆութբոլի չորս խումբեր։ Ամէնէն հանդիսացողը պիտի [illegible] վերոյիշեալ արծաթ բաժակը և շահող մարզիկները պիտի ստանան մէկ մէկ արծաթ [illegible]։ Նոյն այս մրցումը [illegible] շահած էր Հ. Մ. Ը. Մ. [illegible]

** Հ. Մ. Ը. Մ.ի [illegible] Վարչութիւնը կը [illegible] կերպարանքով ամսաթերթ մը հրատարակել, յառաջիկայ Մայիս 16էն սկսեալ։

** Վերջին մրցումներուն մէջ Հ. Մ. Ը. Մ.ի խումբերը [illegible] անցեալ կիրակի [illegible] St. Maur [illegible] U. G. A. St. Maur (1B) [illegible] ԲՕՐԲՕԸ Bezons [illegible] Bezons A. C. (2) [illegible] 1ի դէմ 3 [illegible] Միայն ԲՕՐԲՕԸ [illegible]

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի (1B)ն E. S. Villejuif [illegible] ժամը 15ին, Villejuif Stade մէջ։

Հ. Մ. Ը. Մ.ի (2)ն E. S. Villejuif (2)ին դէմ, ժամը 13,30ին, Villejuif Stade մէջ։

R. V. ժամը 12,30ին [illegible] Chatelet [illegible]

Հ. Մ. Ը. Մ. (3) A. S. Sazier (1), Pont du Canal. R. V. Porte de la Chapelle ժամը 12,30, մրցումը պիտի սկսի ճիշդ 13,30ին։

[illegible]

150 այլ 100 հազար տոլար միայն կրնայ տրամադրել, այն ալ երեք տարի պայմանաժամով. իսկ փոխարէն իրեն երաշխաւորութիւն կը պահանջէր պելժիական երկաթուղիները, և ուրիշ կարգ մը ծանր պայմաններ կը դնէր։ Այս պարագան քանի մը օր առաջ մեծ տագնապ յառաջ բերաւ Պելժիոյ մէջ և սդերլինը Պրիւքսէլի հրապարակին վրայ 105էն մինչև 121,50 ֆրանքի բարձրացաւ։ Ելմտական տագնապը քաղաքական տագնապ ծնաւ և դահլիճը կը տատանի հիմա։ Մասնաւորապէս խախտած է ելմտական նախարարին դիրքը։

Ցիտարացած հայու մը ոճիրը

Պէյրութի ամերիկեան Ատամնաբուժական վարժարանի տնօրէն Տօքթ. Տրէյ սպաննուած է իր քովը ծառայող Հրանտ անուն հայ պատանիի մը կողմէ։ Ոճիրը կը վերագրուի խելագարութեան։ Արդէն ժամանակ մը Հրանտ մտային խանգարումի նշաններ ցոյց տուած ըլլալով, արգելափակուած էր Աֆուրիէ-էի յիմարանոցին մէջ, որուն կառավարիչը յայտներ է ժամանակին Տօքթ. Տրէյին, որ կարեւորութիւն չէ ընծայեր։ Ոճրագործը դէպքէն անմիջապէս յետոյ, արիւնլուայ ձեռքերով ներկայացեր է համալսարանի տնօրէն Պ. Տաճին, պատմելով իրողութիւնը։

Թուրհոյ հաւիւերը

Էնկիւրիի ազգ. մեծ ժողովը 18 միլիոն ոսկիի վարկ մը քուէարկած է՝ չորս տարուան ընթացքին շահագործելու համար Սև ծովու երկաթի եւ ածուխի հանքերը։ Այդ շրջանին մէջ մետաղագործական կեդրոն մը պիտի հաստատուի։ Ակնկ զատ 14 միլիոն քուէարկուած է կեսարիոյ և Ուլու Գըշլայի միջև երկաթուղագիծի մը շինութեան համար։

Երկրաշարժ Տէնիզլիի մէջ

Պոլիսէն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Տէնիզլիի մէջ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը տեղի ունեցած է. 190 տուներ փլած են. 7 հոգի մեռած և շատեր վիրաւորուած են։

27 մահապարտներ

Պուլկար հողագործականներու դէմ բացուած դատը վերջացաւ. ամբաստանեալներէն 27 հոգի մահուան դատապարտուեցան և հրապարակաւ պիտի կախուին։ Ֆրանսացի մտաւորականներ և համակիրներ ու ընկերվարական երեսփոխաններ բաց նամակ մը ուղղեցին Պօրիս թագաւորին և վարչապետ Լիափչէֆի, մահապարտներու պատիժը թեթեւցնելու համար։ Պ. Լիափչէֆի վարչապետութենէն ի վեր Պուլկարիոյ մէջ մահուան դատապարտուած են 60 հոգի։

Գերման մասնագէտներ Ռուսիոյ համար

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ աշխատանքի գործավարութիւնը որոշեց երկու հարիւր ճարտարագէտներ եւ քիմիագէտներ հրաւիրել Գերմանիայէն եւ Աւստրիայէն, երկրին վերաշինութեան օգնելու համար։ Շուտով Մոսկուա կը սպասուին այս մասնագէտները եւ անմիջապէս գործի պիտի սկսին։

Չինական կռուախնձորը

Օտար պետութեանց կողմէ գրի առնուած վերջնագիրը յանձնուեցաւ Փէքինի կառավարութեան։ Վերջնագիրը շատ խիստ է եւ կը պահանջէ որ մինչեւ հինգշաբթի (երէկ) Թշնամութիւնները դադրեցուին Թաքուի եւ Թիէնցինի միջեւ, զետին մէջ զետեղուած ականները վերցուին, օտար նաւերու նաւարկութեան դէմ արգելքներ չըլլան, Թաքուի մօտ մարտանաւեր չպահուին եւն.։ Եթէ այս պահանջներուն գոհացում չտրուի, պետութիւնները անհրաժեշտ միջոցները ձեռք պիտի առնեն։ Բազմաթիւ օտար մարտանաւեր համախմբուած են Փէյ Հօի զետաբերանը։ Ճափոնական նաւատորմին կարեւոր մէկ մասը ճամբայ ելած է դէպի չինական ջուրերը եւ իր հետ կը բերէ 2,000 հրացանակիրներ։ Ճաբոն սեծ մտահոգութեան մէջ է եւ կը վախնայ որ Չինաստան չընդունի պետութեանց վերջնագիրը։ Այդ պարագային Ռուսիա պիտի աջակցի Չինաստանի եւ Ճափոն զէնքի պիտի դիմէ, ինչ որ շատ փափաքելի չէ իրեն համար այս պահուս։

Թաքուի մանչուրիական մարտանաւերը գրաւեցին սովետական «Օլէկ» շոգենաւը, որ նոր Թաքու հասած էր։ Այս նաւուն վրայէն գտնուեցաւ 2ուկէս միլիոն տոլար արժէքով մեծաքանակ հրացան եւ ռազմամթերք։ Թիէնցինի սովետական փոխ-հիւպատոսին ջանքերը՝ նաւը ազատ ձգելու համար, ապարդիւն ձնացին։

Չոր. Պրուսիլոֆ մեռած

Մարտ 17 ին Մոսկուայի մէջ մեռաւ Չոր. Պրուսիլոֆ, թոքատապի հետեւանքով։ 73 տարեկան էր։ Ծնունդով ազնուական, մեծ դեր կատարած է գինուորական ասպարէզին մէջ։ Մեծ պատերազմին նախ զօրաբանակի մը, յետոյ քանի մը բանակներու գլուխն անցաւ և նշանաւոր հանդիսացաւ մանաւանդ 1916ին, երբ ճեղքեց աւստրիական ճակատը։ Զարութեան անկումէն յետոյ, Հանրապետութեան ծառայեց Քէրէնսքիի օրով, իսկ երբ պոլշեւիկները եկան, անոնց հրամանին տակ ծառայեց։ 1920ին հրամանատարն էր Լեհաստանի դէմ գործող բանակին, բայց կարմիր բանակը յաղթութեան վարշաւայի դուռներուն առջև (որուն հետեւանքով պոլշեւիկները դէպի Կովկաս եկան)։ Անկէց ի վեր շատ գործօն դեր չունէր։

Շաբաթը 48 ժամ

Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ, Գերմանիոյ և Պելժիոյ Աշխատանքի նախարարներուն ժողովը, որ երեքշաբթի բացուեցաւ Լոնտոնի մէջ, Մարտ 17ին սկզբունքով համաձայնեցաւ աշխատաժամի մասին։ Ան երկիրներուն մէջ ուր յատուկ օրէնք կայ շաբաթական հանգիստի համար, բանուորները պիտի աշխատին 48 ժամ վեց օրուան մէջ, եօթերորդ օրը յատկապէս սահմանուած ըլլալով հանգիստի։ Իսկ այն երկիրներուն մէջ ուր այդպիսի օրէնք չկայ, նորէն շաբաթը 48 ժամ պիտի աշխատին, որ կրնայ բաժնուիլ եօթը օրուան վրայ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Փաստաբան Պ. Վահէ Պէօրէքճեան դատ բացած է Ցաքիր Թահրա պէյի դէմ եւ 31 ֆրանքի հատուցում կը պահանջէ (30 ֆր. տոմսակի, երթեւեկի եւն. ծախք, 1 ֆր. ալ հատուցման գումար)։ Պ. Վահէ կ'ըսէ թէ Թրոքատէրոյի ներկայացման պահուն Ցաքիրը չէ ուղած ընդունիլ գինքը՝ միտքը կարդալու համար։ Դատավարութիւնը տեղի կ'ունենայ երեքշաբթի օր 6րդ թաղամասի հաշտարար ատեանին առջեւ։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. փարիզի Շրջ. Կոմիտէին կողմէ

կիրակի, 28 մարտ իրիկուան ժամը 8,30 ին

Salle de Géographie ի մէջ, 184 Boulevard St. Germain.

(Métro : St. Germain-des-Prés)

կը խօսի՝ **Ա. Լ. ԽԱՏԻՍԵԱՆ**

ՀԱՑԱՍՏԱՆ ԵՒ ՀԱՐԵՒԱՆՆԵՐԸ Նիւթի մասին.

ՄՈՒՏՔ Ի ՓՐԱՆՔ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ ԵՒ ՊԱՐԱՒԱՆԴԷՍ

27 Մարտ Շաբաթ գիշեր ժամը 8,30 ին

120, Boulevard de Belleville, 120 (Métro Belleville)

Կազմակերպուած ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայր. Միութեան կողմէ և մասնակցութեամբ Պ. ՍԱՓՕի երգչախումբին

ՆՈՒԱԴ, ՄԵՆԵՐԳ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԸ ԲԱՆԱԽՕՍԻ Պ. Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ ՄԻՆՉԵՒ ԱՒԱՒՕՏ

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով

Տոմսերը կը ծախուին Billancourt, 28 Rue Nationale հայկական Ճաշարանին մէջ, Bd. St. Michel, Café de la Source.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՇՔԵՂ ՊԱՐԱՒԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ ԱՒՏՈՒՎԻԼԻ ՀԱՑ ԼՄԱՐԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ՎԱՂՐ ԳԻՇԵՐ 20 ՄԱՐՏ 1926 ԺԱՄՐ 8.45ին

18 Avenue de la Gare (Villiers-le-Bel) Սինեմայի սրահին մէջ

Բանախօսութիւններ, արտասանութիւններ, նուագ, ռուսական, հայկական պարեր և անակնկալներ։ Հունգարական ԺԱԶ-ՊԱՆԴ։

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒՆ

Դաշնակցական այն բոլոր ընկերները, որոնք դեռ չեն արձանագրուած Փարիզի ո եւ է խումբի մէջ, պէտք է յայտնեն իրենց անունը եւ հասցէն ընկ. ՎԱՀԷ-ՊԵՐՃԷՆ, «ՅԱՌԱՋ»ի հասցէով։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. «Քրիստափոր» խումբի ժողովը՝ վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ուկէսին 2, Rue du Vieux Colombier.

Հ. Յ. Դ. «Դոյտմարտ» խումբի ժողովը՝ կիրակի 21 Մարտ ժամը 3ին սովորական հաւաքա վայրը։

Հ. Յ. Դ. ԽԱԺԱԿ խումբի ժողովը՝ վաղը շաբաթ, ժամը 8,30ին, Թիւ 5 սրճարանը։

Հ. Յ. Դ. ՓՕՆ-ՏԸ- ՇԻՒՒԻ խումբին ընկերական ընդհ. ժողովը՝ յառաջիկայ կիրակի 21 Մարտ առտուան ժամը 10ին. Մանօթ հաւաքատեղին։

Հ. Յ. Դ. Վիէնի ենթակոմիտէին համակրական ժողովը՝ 21 Մարտ կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 2ին։ Պիտի դասախօսէ ընկ. Հ. Ուզունեան։

ՓԱՐԻԶԻ Հայ Երիտ. Միութեան երկրորդ ընդհ. ժողովը՝ վաղը 20 Մարտ շաբաթ գիշեր ժամը ճշդազոյն 8.30ին Café Rocher ի սրահը 128 Bd. St. Germain métro Odéon. Օրակարգ՝ կանոնագրին վաւերացումը։

ՌՈՍՏՈՄ ԼՄԱՐԱՆԱԿԱՆ Միութեան վիճաբանական ժողովը վաղը շաբաթ ժամը 9ին 131 Fbg. du Temple. Նիւթ՝ Հոկը։

ԿԻՅՎԻի հայրենակիցներու ժողովը՝ 21 Մարտ կիրակի ժամը 4ին 36 Rue Polonceau, Metro Barbes. Օրակարգ վարչութեան ընտրութիւն։

ՎՐԻՊԱԿ.— «Յառաջ»ի նախորդ համարը պիտի ըլլայ 98, փոխանակ 89ի։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՕՊՐԱՆԱՍ, (ԱՐՏԻՇ) Յ. Յ.— Իւրաքանչիւրը հինգ ֆրանք է, մէկ անդամի համար։ Երեքը մէկ՝ 25 ֆրանք, երկու անդամ։

ՎԻԼՆ, Թղթակից.— Կը խնդրուի գրել օրը օրին եւ ընթեռնելի։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա.— Նոյնպէս։

ԼՈՆՏՈՆ, Ժ. Մ.— Ստացանք երեք տոմսերլինը։ Կարելի չէ պահել։

ԱՐԼ, Պ. Տ.— Ստացանք եռամսեան։

ԿՐԱՍ, Ա. Տ. Վ.— Ստացանք երկու եռամսեանները։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ, Ն. Ե.— Ուրիշ թերթի պէտք չունինք։

ԼԻՈՆ, Գ. Պ.— Ստացանք եռամսեան։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Ց. Թ.— Ստացանք 48 ֆր.։

ՓԱՐԻԶ, Ա. Եղբ.— Ստացանք մնացորդը։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՒ Ամասիացի՝ Մարգոս Էլմասեան, կինը Արմաւենի, ազգիկը՝ Երջանիկ։ Կը կարծուի թէ 3-4 տարի առաջ Մարսէյլ եկած են։ Թուրքիա Ֆրանս. հիւպատոսարանին խնդրած էր։ Գրել Բիւզանդ Ժամկոչեանի, chez. M. Gascon, Electr. Grande Rue, Aubenas, Ardèche.

— Տիկին Սէվլի Թոմպալեան, Էնկիւրիէցի։ Տարի մը առաջ կը բնակէր Փիրէա։ Տասը ամիս առաջ հիւանդանոց գացած է Փիրէա, անկէ վերջ լուր չկայ։ Գրել Երանուհի Թոմպալեանի chez Mr. Bancillion, Pont d'Aubenas, Ardèche.

— Պրուսացի Մանուկ Տ. Սինանեան, որ 1915ին իր հօր Արսէնի հետ Ռազդա աքսորուած էր։ Հայրը մեռած է Մուսուլի ճամբան։ Գրել մօրը՝ Mme Sinanian, chez Mr. Gaston Geraud, Vals-les Bains, Ardèche.

Իզմիրի Գասապալէն Սիլուանոյ Էկինեան կը փնտռէ եղբայրը Ռաֆֆի Էկինեան որ Իզմիրի աղէտէն փախած Ֆրանսա ապաստանած կը կարծուի։ Nichan Bodourian Verreries de Vals, Labégude, Ardeche.

Շապկին Գարահիսարի Արղաւին գիւղէն Կարապետ Պէքտիմիրեան որ Նոյ. 23ին Յունաստանէն եկած էր Մարսիլիա, մինչեւ հիմա անյայտ ըլլալով, կը փնտռուի իր հօրաքրոջը տղաքներուն Տօնիկ եւ Ասադ Ճահճեաններու կողմէ։ Տեղեկացնել «Յառաջ»ի կամ 11, Rue Joseph Preppa, St. Etienne.

Զարուհի Մաճալեան կը փնտռէ իր որդին Պետրոս Մաճալեան Բաբերդի Բալախոր գիւղէն։ Կորսուած տեղահանութեան տարին։ Գրել Պ. Թեւանեանին, 2 Cour de Commerce St. André des Arts, Hotel Rouen Paris (6)

Տիկնայք եւ օրիորդներ

Ձեր տունը մեքենայի վրայ աշխատելու կարի գործ կուտանք պարզ, դիւրին և խիստ շահաւէտ։ Ժէտի ոսկերու համար ամէնեւարժէք աշխատութեան վճարք։ Ամբողջ տարուան համար կամ երաշխաւորուած։ ՕՐԱԿԱՆ 20 ՖՐՈՆՔ ՇԱՒ Ա. ՓԱՆՈՒՄՈՒՆ։

Դիմեցէք անմիջապէս 14 թիւ սենեակը, առաւօտեան 8էն 10, կէս օրէ վերջ 1.30էն 5։

ՀԱՍՑԷ։— Hotel indépendance, 19, Rue Pierre-Nys, Belleville.

Մետրոյին խիստ մօտ։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏՐԱՄԱԹԻՔԸ

Ի պատիւ Պ. ՏՐԴԱՏ ՆՇԱՆԵԱՆի

27 Մարտ Շբ. գիշեր ժամը 8.30ին

Théatre Renée Maubel ին մէջ

8-10 Rue de l'Orient

կը ներկայացնէ Շէյքսփիրի

ՕԹԷԼԼՕ *Ողբերգութիւն 5 արար*

Օթէլլօյի դերը պիտի կատարէ Պ. ՏՐԴԱՏ ՆՇԱՆԵԱՆ։ Մանրամասնութիւնք մասնաւոր յայտագրով։

ՇԱՆՕԹ.— Կարգապահութիւնը շատ խիստ պիտի ըլլայ եւ մասնաւոր պաշտօնեաներ պիտի հսկեն թիւերու տեղաւորման։

Դիները՝ 100 (օթեակ, 20, 15 12, 7.30 բոլորն ալ թուագրուած։ Տոմսերու համար դիմել դեկավարութեան 63 Rue Mr. le Prince բոլոր հայ ճաշարանները իսկ ներկայացման դիշերը կիշէն։

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Վալանսի Շրջ. Կոմիտէի նախաձեռնութեամբ, տեղւոյն Տրամաթիքը մեծ պատրաստութեամբ և պատմական շքեղ հագուստներով, վաղը շաբաթ դիշեր, 20 Մարտ, ժամը 8ին, սինէմա Սէն Լուիի մէջ, կը ներկայացնէ ՀԱՆՉ ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ, Ալարայրի Ազգիւը, ազգ. մեծ ողբերգութիւնը։

ՊԷՆՎԻԼԻ

ՄԱՆՕԹ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ

ԱՐԹԻՆԵԱՆ

(ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ)

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28, rue Louis Blanc մէթրօ՝ Belleville.

Աջքի եւ նոր խանութին պատրաստ են մեր յարգելի ճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Այս առթիւ մասնաւոր զբաղած ենք մեր գիներուն վրայ։

ՎԱՐՊԵՏ ԽՈՉԱՐԱՐ

Կ'ուզուի արեւելեան մեծ շարանի մը համար, փորձառու կերդրոր։

Դիմել Թերթիս վարչութիւն։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

Մօսպոնէն վկայուած օրիորդ մը ֆրանսերէնի եւ հաշիւի մասնաւոր դասեր կը տայ։ Դիմել խմբագրատուն։

ՇԱՒԻԼԻ ՄԷՋ

3 լաւ կահաւորուած սենեակներ եւ խոհանոց մը վարձու տրուի փոքր ընտանիքի մը։ Իրիկուն մէկէն սկսեալ։ Դիմել բազրատուն։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹՈՒԱԾԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : **Gare de l'Est** Téléphone : **Nord 84-04**

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9.

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐԶԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵՆԱՆ

Ստացած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-4

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անսպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ աժան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինձէ-սազ։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès կամ Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Ղ. ՉԱՓԱՐԵԱՆ

ԱՌԱՋ ՆՄՈՇԸ ԵՏՔԷՆ ԱՊՐԱՆՔԸ՝

Թաքուր եւ համեղ պուլղուրնիս բերած ենք եւ պիտի ունենանք միշտ։ Ունինք նաեւ *Ձիթապտուղ, Ծեծած* (քէշկէք), *Պոլսոյ Լոգում, Թահին Հէլվա, Ամասիայի Պաստիս*։ Կ'ուղարկուի՝ մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Ֆրանսայի ամէն կողմ, ցանծնելի յաճախորդներուն խանութները կամ տուները։

Հասցէ՝ H. ISBIRIAN

2A rue de la Pyramide Marseille

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐԶԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Յօսիէֆէ Յավանեի թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ծոխ մոդերք մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկուններ մինչեւ 8.30։ իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30։

ՏՈՔՔՈՐ

Յ. ՏԷՐ-ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՁՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides 31-48

կ'ընդունի ամէն օր 4—6

երեք., Չինգ. եւ շաբաթ 12—1

կիրակի օրերը 10—12

իսկ Բ., Չորեք. եւ Ուրբաթ 6.8

22, rue Nationale Billancourt

ՀՄԱՅԵԱԿ ԽՈՍՐՈՎԸ

երբեմն փոթէլէյէօր կ. Պ. իրաւաբանական Համալսարան

Վերջնապէս Փարիզ տատուած ըլլալով, կը հանձնէ փոխանորդութիւնը ջարին և ծովային ամէն տեսակ առեւտրական դատերու, անձամբ կը վարէ Փարիզի Առեւտրական Դատարանին առջեւ։

Դիմել անձամբ կամ թղթակցութեամբ, իր բնակարանը ամէն օր ժամը 9—1,

Rue Louis Philippe 1 Neuilly s/Seine (métro-M

Tél. Wagram 96-05

ՁԵՐ ԵՒ ՁԱՒԱԿՆԵՐՈՒՆ ՇՈ

ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐ

ԶԱՔԱՐ ՏԱՐԱԳԾԵ

Գործակալ Le Travail կա

Ապահովագրական Ընկ

կը ստանձնէ այդ գործը մասուելի պայմաններ

Գրել.— 110, Bld. Jean J

Boulogne-Sur-Seine

ԱՐԺԵՓՈՒՂԹ

18 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Ֆրանկին,	L. St.
Տոլար,	Dollar
Մարք (ոսկի)	Mark
Թրքական Ցղթ.	L. Trq.
Թրք. ոսկի	» or
Մէճիտիէ	Médjidié
Լէվա 100 հատը	Léva
Տրախմի »	Drachme
Լիր »	» Lire
Պելժ. Ֆրանք	» Frc. Belge
Ցուից. »	Frc. Suisse
Ցերվոնեց	(10 Roubles or)

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ	1 Cr. Fonc. Eg.
»	II »
»	III »
Ռումելի երկաթղ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de C
80, Rue Lafay

Le Gérant : H. TEURN

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris

ՀԱՐԱՉ

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՐԴՈՒՆ	եռամսեայ	վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ 21 ՄԱՐՏ 1926

21 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 100 — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՀԱՅԵՐԷՆԷ «ԱԶԱՏ ԵՒ ԱՆԿԱԽ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Բանբեւաշիւիկոսք, փոխօգնականգաւնձարկղ, Գաւփիզկուլտխտոռն, Լենինախոռն, Գիւքառքառկում. Ուզպրոփառժ, Հայտոցապ, Քաղգաւգործկում, Հայգյուղկոսք, Պարժողկոմատ, Աշխժողկոմատ, Ներքգործժողկոմատ...

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐ ՅԵՂԱՇԵՐՋՈՒՄ

Բաղուի Թրքաբանական համագումարը Մարտ 4ին, 71 դէմ 101 ձայնով որոշեց ընդունիլ լատինական տառերը, Թուրքերէնի համար, Ադրբէյճանի և ուրիշ խորհրդային շրջաններու մէջ: վեց հոգի ձեռնպահ մնացին:

Շատոնց պատրաստ էր այս ծրագիրը և կը գործադրուէր տեղ տեղ, Երեւանի և Բագուի մէջ: Այդ ծրագրէն ազդուելով, Թուրքիոյ մէջ ալ ջերմ պաշտպաններ գտան լատինական տառերը: Արդէն Պոլսոյ մէջ, հոսանք մը կար մէկդի դնելու արաբական տառերը, իբրև խրթին և անբաւական: Քանի մը տարի առաջ, Հիւսէյին Ճահիտ, տխրահռչակ «Թանին»ի աքսորական խմբագիրը, հրապարակաւ պաշտպանեց Թուրքերէնը լատիներէնով գրելու տեսակէտը: Հարցը արծարծուելով, շատեր համամտութիւն յայտնեցին, բայց վէճ ծագեցաւ տառերու տեսակի մասին: Մինչև անգամ շեշտուեցաւ հայերէն տառերու յարմարութիւնը:

Խնդիրը այդպէս ալ մնաց, որովհետև էնկիւրի այդ օրերուն աւելի կենսական հոգերով զբաղած էր: Վարչական-քաղաքական յեղաշրջումներու երկունքը, ներքին խլրտումները երկրորդ գծի վրայ նետեցին այբուբենի վէճը: Հիմա որ Ադրբէյճան ազդանշանը տուած է, նորէն օրակարգի վրայ է հարցը՝ Թուրքիոյ մէջ: Արդէն իսկ յանձնաժողով մը կազմուած է, ուսումնասիրութեան համար, թէև ձեւական է այդ ձեռնարկը. և եթէ միայն Մուսթաֆա Քէմալ և Ըսմէթ փաշաները ուզեն, հրամանագիրը չուշանար, ինչպէս եղաւ Հայաստանի մէջ, հայկական ուղղագրութիւնը «բարեփոխելու» համար: Այդ է պատճառը որ, Պոլսոյ Թուրք մամուլն ալ վախկոտ կարծիքներ կը յայտնէ, և՛ համակրելով և՛ ընդդիմանալով: «Լատինական տառերու հարցը Եւրոպայի և Ասիոյ խնդիր է մեզի համար», կը գրէր Ահմէտ Շէվոտէթ պէյ, որ առաջ իրիկուն կ'ողբայ երկրին տնտեսական քայքայումը և իր հայրենակիցներուն «տխմարութիւնը»: Միայն քէմալական «ձիւմհուրիյէթ»ն է որ կը ճշդէ իր դիրքը և կը յանձնարարէ ընդունիլ լատինական տառերը, բայց ոչ ֆրանսականը, այլ ցեղակից հունգարականը: Ուշադրաւ է նաև «Վագըթ»ի կարծիքը: Իթթիհատական ոգիով խմորուած այս թերթը, յիշելով Բագուի մէջ տրուած որոշումը, հարցին կը մօտենայ նաև քաղաքական տեսակէտէն. «Ուրեմն, Ռուսիոյ Թուրքերուն կարեւոր մասը այլ եւս լատինական տառերով պիտի կարդայ ու գրէ: Անատոլուի Թուրքերը, որ Թրքական աշխարհի և Եւրոպայի մէջտեղը կը գտնուին, եթէ կարելի է պէտք է ընդունին լատինական տառերը և այս ձեւով բարոյական կապ պահպանեն Ադրբէյճանի և Կովկ. Ասիոյ Թուրքերուն միջեւ»:

Թերթին կարծիքով, տառերը փոխելու ամէնէն յարմար ատիթը հիմա է, քանի որ կարդալ-գրել գիտցողներուն թիւը հազիւ երկուքէն երկուքուկէս է:

Բաղուի մէջ ընդունուած բանաձեւը առանձին-առանձին կը յիշէ համամիտ երկիրներու անունները,— Ադրբէյճան, Ուզբեկիստան, Կիրգիզիստան, Դաղստան, Բաշկիրիստան, Թուրքմենիստան, Եակուտիա և հարաւային Կովկասի ինքնօրէն շրջանները: Այս այն երկրամասերն են որոնց վրայ միշտ աչք ունեցեր է Թուրքիան,— համիւռական, իթթիհատական թէ քէմալական,— առ նուազն կրօնի և մշակոյթի տեսակէտով: Ճիշտ է որ Թուրքիան աշխարհականացաւ, գոնէ Թուրքի վրայ, բայց սաւառնաթեռ կ'իյնէ հին ոգին,— ձգտումը՝ դէպի Բագու, եթէ ոչ մինչև ցնորական Թուրանը: Արդ, հոգեկան թէ ազգագրական կապի գլխաւոր ազդակը լեզուն է, նոյնիսկ անոր տառերն են: Հիմա որ լայն անջրպետ մը կը բացուի Թուրքիոյ և Ադրբկովկասի Թրքութեան միջև, էնկիւրի չի կրնար աւելի երկար տեղ յետաձգել տառերու փոփոխութեան խնդիրը: Երկու ճամբայ ունի ան,— կա՛մ պահել արաբական տառերը, որոշ բարեփոխութիւններով, կամ ընդունիլ եւրոպական տառերէն մէկն ու մէկը: Այլապէս, շատ պիտի տկարանայ իր քաղաքական ազդեցութիւնը՝ սահմանէն անդին:

Ի՞նչ խօսք որ այս նոր յեղաշրջման դրդիչը՝ Մոսկուան է: Լաւ կամ զէշ, կեդրոնին ներշնչումը վճռական դեր կը կատարէ այս տեսակ ձեռնարկներու մէջ: Եթէ երեւան ալ 1921ին տպիտական «գեկրէտ» մը արձակեց հայերէնի ուղղագրութեան համար, գլխաւոր պատճառը այն էր որ, պոլշեւիկները երկու-երեք տարի ջնջեր էին ռուս լեզուէն, համաձայն ակադեմական-գիտական տեղեկագրի մը: «Վարդապետեան ասաց»: Քանի որ նշանը տրուած էր, ալ ի՞նչո՞ւ կանգ առնէին, հոգ չէ թէ մինչեւ ժ.ր. դար ետ երթալով: Եւ պարտադրեցին նո՛ր ուղղագրութիւնը, որուն իրենք ալ չեն վարժուած մինչեւ այսօր:

Եւ տառը համար ալ, խրած են անելի մը մէջ, որուն մէկ եզերքը՝ հին ուղղագրութեան վերահաստատման մէջ կը տեսնեն, իսկ միւսը՝ լատինական տառերու ընդունելութեան մէջ:

Մինչ այս մինչ այն, բռնօրէն կը գործադրեն հրամանագիրը, խորացնելով անջրպետը երէկուան և այսօրուան, երկրի և արտասահմանի միջև: Դեռ չենք խօսիր բուն լեզուի մասին, որ խառնիճաղանճ Բաբելոնի մը վերածուեր է:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

Խե՞ղճ «թշուառագոյն ծերուկ»

Ինչպէս յայտնի է, ազգ. գործիչ Մինաս Չերազի 60ամեայ գործունէութեան յոբելեանը պիտի տօնուի յառաջիկայ Մայիսին: Այս առթիւ յանձնաժողով մըն ալ կազմուած է: «Խորհրդային Հայաստան», երեք երկար յօդուածներու մէջ պարզելով, աւելի ճիշտ՝ ծաղրելով, ոչնչացնելով յոբելեարին գրական, ընկերային և դիւանագիտական արժէքը, կը յանգի շատ կծու եզրակացութեան մը (7 Մարտ).—

«Եւ մի անգամ, մի վայրկեան իսկ Թշուառագոյն այդ ծերուկը չի խորհում իր ավանտուրիստական դիւանագիտութեան հետեւանքների մասին:

Եւրոպական պետութիւնները շարունակում են քալել իրենց ուղիով: Թուրքիան շարունակում է իր կոտորածները — իսկ Մինաս Չերազն անդադար քարշ է գալիս իմպերիալիստական դիւանագէտների նախասենեակներում, եւ իր աչքերի՝ գաղութահայ վաճառականների հրահանգով «պաշտպանում հայկական դատը»:

...Սակայն անհանդուրժելի է այն, երբ նորնիսկ այսօր, նորնիսկ այնքան սոսկալի դէպքերից յետոյ, Թիւրքահայ ժողովրդի կոտորածների հեղինակներից մէկը փոխանակ աննկատելի կերպով մի հեռաւոր անկիւն քաշուելու, — չնայած իր զառամեալ հասակին, անփոփոխ ինքնագոհ ժպիտով բարձրանում է միլիոնաւոր աշխատաւորների, գաղթականների եւ որբերի գանգերից կազմուած մռայլ բուրգի վրայ եւ այդտեղից երգում քրքջալից երգը «քաղաքակիրթ Եւրոպայի» մասին...:»

Դժբախտաբար Պ. Մինաս Չերազ ալ, «փոխանակ աննկատելի կերպով մի հեռաւոր անկիւն քաշուելու», աճապարած էր ձայնակցիլ իր 14 եղբայրակիցներուն, առանձին ստորագրելու համար տխրահռչակ բողոքը:

Ահա՛ պատասխանը, ուղղակի Երեւանէն...

Միջդաշնակցային պարտքերը

Անգլիոյ Գանձարէն նախարարութեան պաշտօնական տեղեկագրին համաձայն, ԱՆԳԼԻԱ Ամերիկայի կը պարտի 960 միլիոն ոսկերլին, որուն 120,700,000ը վճարած է մինչև հիմա, 14,400,000 բուն պարտքի եւ 106,300,000 տոկոսի փոխարէն:

ՖՐԱՆՍԱՆ Անգլիոյ կը պարտի 647,105,700 ոսկերլին եւ Ամերիկայի՝ 800,700,000 ոսկերլին: Մինչեւ հիմա ո՛չ մէկ վճարում ըրած է: Այս հաշիւէն դուրս է պատերազմական մթերքներու գնման գինը:

ԻՏԱԼԻԱ Անգլիոյ կը պարտի 610,840,000 ոսկերլին, որուն 2 միլիոնը վճարած է: Ամերիկայի կը պարտի 419 միլիոն ոսկերլին, որուն 1,066,000ը վճարած է: Իտալիա վերջերս համաձայնագիր մը կնքած է Ամերիկայի հետ, որ դեռ չէ վաւերացուած: Ուաշինկթընի մէջ պահ դրած է 1,030,000 ոսկերլին, որ պիտի գանձուի համաձայնագիրը վաւերացուած օրը:

ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ Անգլիոյ ունեցած պարտքը ջնջուած է Վերսայլի դաշնագրին համաձայն: Պատերազմէն վերջ Անգլիան փոխ առած դոլարները վերադարձուած և կարգադրուած են: Ամերիկայի կը պարտի 35,345,000 ոսկերլին: Այս պարտքին, ինչպէս նաեւ պատերազմէն վերջ ըրած փոխառութեանց մասին կարգադրութիւն եղած է, բայց դեռ չէ վաւերացուած Ամերիկայի կողմէ: Պելճիքա մինչեւ հիմա ո եւ է դոլար չէ վճարած Ամերիկայի իբրեւ պատերազմական պարտք:

ԹՐՔՈՒԻԻ՝ ՄԸ ԴԱՏԱՒՈՐ

Պոլսէն կը հեռագրեն թէ՝ գործադրելով այբերու և կիներու հաւասարութեան սկզբունքը, որ ընդունուեցաւ քաղաքային նոր օրէնքին մէջ, կառավարութիւնը դատաւոր նշանակեց Թրքուհի մը, Նիկեար հանըմ:

Դատաւորուհին յայտարարած է թէ անխնայ պիտի պատժէ բազմակին ալրերը:

"ԱՆԲԱՐՈՅԱԿԱՆ,, ԽԱՂ ՄԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ

Վայրկեանի պահանջին վրայ, իտալական կառավարութիւնը խոստացաւ Թոյլ չտալ որ Հռոմի մէջ ներկայացուի կապրիէլ տ'Անունցիօի մէկ թատերախաղը. «Ս. Սեբաստիանոսի մարտիրոսութիւնը»: Վատիկան կ'առարկէ Թէ այս խաղը անբարոյական է, իսկ գլխաւոր դերին կնոջ մը կողմէ կատարուիլը՝ սրբապղծութիւն:

"ԱՆԿԱԽ,,ՆԵՐՈՒ ՆԿԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ուրբաթ օր բացուեցաւ Անկախ Արուեստաղէտներու 37րդ նկարահանդէսը, Փալէ տը Պուաի մէջ: Ցուցադրուած են 4000 նկարներ, որոնք կը ներկայացնեն ցեղի և խառնուածքի ամէն տեսակ արտայայտութիւններ: Երբ դուռները բացուեցան, խուռն բազմութիւն մը լեցուեցաւ սրահները: Նկարահանդէսը պիտի շարունակուի քանի մը շաբաթ: Նկարներ ցուցադրած են նաև քանի մը ծանօթ հայ նկարիչներ: Պ. Ռ. Շիշմանեան ունի երկու նկար:

ՆԿԱՐԻՉ Մարտիրոս Սարեան հանրապետութեան ժողովրդական նկարիչ տիտղոսը ստացաւ Փետր. 27ին. Հայաստանի գործադարներու խորհրդին որոշումով: Պ. Սարեան ծնած է 1880ին, Նոր Նախիջեւանի մէջ: 1904-1910 երկար պատրաստ է Անգլիոյ, Թուրքիա, Պարսկաստան և Եգիպտոս, ուսումնասիրելու Արեւելքի բազմադարեան կենցաղը:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԲՐՏԱԿԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆ

Թուրքիոյ հարաւային սահմաններուն վրայ տեղի ունեցած միջադէպի մը առթիւ, ներքին նախարար Ճէմիլ պէյ հետեւեալը յայտարարած է Անատոլուի գործակալութեան.

— Քանի մը օրէ իվեր Նիսիպինի (Մծբին) մեր պահականոցներուն վրայ կարգ մը յարձակումներ կը կատարուին: Յարձակողները իրենց գործունէութիւնը ծաւալեցին մինչեւ Միտիաթի շրջանը: Միջոցներ ձեռք առած ենք ազդու կերպով զսպելու համար չարժումը:

Նոր տուրքեր պիտի հաստատուին

Ելմտական նախարարը առջի օր տեղեկութիւններ տուաւ յատուկ յանձնաժողովին, իր ծրագիրներու մասին: Յայտնեց թէ կառավարութեան գլխաւոր մտահոգութիւնն է վերջապէս կարգադրել ելմտացոյցի խնդիրը: Ցառաջիկայ Մարտ 20ին կը լրանայ 3 միլիառ 160 միլիոն պարտամուրհակներու պայմանաժամը: Նախարարը հակառակ է նոր թղթադրամներ տպելուս: Բայց աւելցուց թէ տակաւին 750 միլիոն ֆրանքի տուրք չէ գանձուած և թէ յատկացուածական տուրքերը դժուար կը գանձուին: Նախատեսուած 2800 միլիոնէն միայն 300 միլիոն գանձուած է մինչեւ հիմա: Հարկատուները կը կարծեն թէ մինչեւ Մայիս 1 ժամանակ ունին, մինչդեռ այդ տուրքերը անմիջապէս վճարելի են:

Նախարարը 4 միլիառ 905 միլիոն կը հաշուէ ելմտացոյցին ամբողջ բացը: Երեսփ. ժողովին հաստատած եկամուտներէն պիտի գոյանայ 1,196,500,000 ֆրանք, հաշուելով ինը ամսուան վրայ: Այս բացը գոցելու համար, Պ. Փէռէ նոր միջոցներ պիտի առաջարկէ որպէսզի կարենայ երեք միլիառ ֆրանք եւս ճարել: Երկուշաբթի նախարարութիւնը խորհրդարան պիտի ներկայացնէ իր ծրագիրը, որ ի մէջ այլոց կ'առաջարկէ «քաղաքացիական տուրք» մը, ինչպէս գրեցինք: Եթէ ընդունուի այս տուրքը, տակաւին 2 միլիառ 500 միլիոն բաց կը մնայ, որուն համար պիտի առաջարկուին անուղղակի հարկեր:

Յունաստանի նախագահը հրաժարած

Յունաստանի հանրապետութեան նախագահ ծովակալ Քօնտուրիոթիս իր հրաժարականը ղրկեց վարչապետ Փանկալոսի: Հրաժարման պատճառները գաղտնի կը պահուին: Պաշտօնաթերթը հրատարակեց հրովարտակ մը, որով նոր նախագահի ընտրութեան օր կը նշանակուի Ապրիլ 4ը: Քանի որ ներկայիս ոչ երեսփոխանական ժողով ոչ ալ ծերակոյտ գոյութիւն ունի, ընտրութիւնը պիտի կատարուի ժողովրդական քուէարկութեամբ: Թեկնածու են 45էն 65 տարեկանները: Արքայական ընտանիքի անդամներուն և վէնիզէլոսի թեկնածութիւնը ընդունելի չէ:

Սլովակիա եւ Պաղեստին

Անգլիական կառավարութիւնը յայտնեց Պաղեստինի մարզպանին թէ վաւերացուցած է բարի դրացնութեան համաձայնագիրը, Անգլիոյ և Պաղեստինի միջև:

Ցրաւնս. զինուորներ թակարդի մէջ ինկած

Պէյրութէն կը հեռագրեն թէ չիսուն ֆրանսացի և սենեկալցի զինուորներէ բաղկացած ջոկատ մը մը Ռաշայա պիտի երթար: Անոնց պիտի ընկերանար նաև նոր հասած սպայ մը, որ Շիօբա գտնուող զինուորներու հրամանատարութիւնը պիտի ստանձնէր: Սխալ հրահանգի մը հետեւանքով, ջոկատը 15 Մարտին Խարապգալէնէն դէպի Ռաշայա ճամբայ ելաւ, առանց սպասելու օգնական ուժերու, և Նէտօհայի մօտ թակարդի մէջ ինկաւ: Տիւրզիները իմանալով տկար ջոկատի մը գալուստը, դարանակալ կը սպասէին ճամբան: Թիւով գերակշիռ Թշնամիներու յարձակման ենթարկուած փոքրիկ զօրախումբը դիմադրեց յուսահատօրէն: Օգնական ուժերը շատ ուշ հասան: Սպանուեցան 45 հոգի, որուն մօտաւորապէս կէսը ֆրանսացի: Սպաննուածներուն մէջ են ջոկատին հրամանատար հազարապետ Ռուսել, ուրիշ երկու սպաներ և 5 յիմնապետներ: Ջարդէն ազատուած են 8 հոգի միայն, 4 ֆրանսացի և 4 սենեկալցի: Տիւրզիները եռաքին մեռցուցած են նաև վիրաւորները: Այս դէպքէն քանի մը ժամ վերջ Ռաշայայէն և Խարապգալէնէն օգնական ուժեր հասնելով Թշնամին փախուստի մատնած են:

Գերմանիա իր դիմումը ևս չառնիր

Գերմանիոյ նախարարական խորհուրդը, վարչապետին և արտաքին նախարարին դեկուցումները լսելէ յետոյ, հաստատեց Թէ Լօքառնոյի դաշնագիրը ստորագրող պետութիւնները և մանաւանդ Ֆրանսան գործնապէս կ'ընդունին դաշինքը: Այս պատճառով, և նկատելով որ Լօքառնոյի մէջ բացուած ուղղակի համաձայնութեան քաղաքականութիւնը կենսական խնդիր մըն է Գերմանիոյ համար, Ազգերու Դաշնակցութեան թեկնածութենէն քաշուելու խնդիր չի ծագիր:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԱՂՎԱԹԱԿՈՒՄ

Ընդունում է ամեն տեսակ գործեր՝ ամենաարագ ժամկետներում և ամենամատչելի գներով։

Հասցե՝ Երևան, Աբովյան 19, բակ, 1-ին հարկ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ «ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ» ԲԱԺՆԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ «ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ» ԲԱԺՆԻ ՎԱՐԻՉ

Ա. ՄԵՀՐԱԲՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ «ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ» ԲԱԺՆԻ ՎԱՐԻՉ Ա. ՄԵՀՐԱԲՅԱՆԻ 50 ԱՄՍԱԿԱՆ ՀՈԲԵԼԱՆԱԿԱՆ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԹԻՎ ԼՈՒՅՍ ԸՆԴԵՂԱՎ ՀԱՐԱԶԱՏ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԵԾ ՀԱՐԳԱՆՔ Է ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՎԵԼ ՀԱՅ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՀԱՄԱՐ։

* * *

ՄԵՐ ՀԱՐԳԱՆՔԸ ՀԱՅ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՀԱՄԱՐ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ
ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ
ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԹԵՐԹ

ՈՒՐԲԱԹ, 18 ՄԱՅԻՍԻ 1940 Թ.

ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ — ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻՆ

Հայրենասիրական ոգևորությամբ տոգորված ուսանողությունը ամենուր ցուցաբերում է ստեղծագործական նախաձեռնություն, կազմակերպվածություն և կարգապահություն։ Ուսանողության մեջ ծավալվում է սոցիալիստական մրցում՝ ուսումնական և գիտական աշխատանքներում հաջողությունների հասնելու համար։ Ուսանողությունը ակտիվ մասնակցություն է ցուցաբերում հասարակական կյանքին։ Ուսանողական կազմակերպությունները ամրապնդվում են, ընդլայնվում է նրանց ազդեցությունը ուսանողության լայն զանգվածների վրա։

Հանրապետության կառավարությունը, Կենտրոնական կոմիտեն և Երևանի քաղկոմը հպարտությամբ են նշում այդ հաջողությունները։ Միևնույն ժամանակ պետք է ասել, որ ուսանողության մեջ դեռևս կան թերություններ, որոնք խանգարում են նրան ավելի լավ սովորելու, ավելի լավ ապրելու։ Ուսանողության մեջ դեռևս կան մարդիկ, որոնք ուսումնական տարվա ընթացքում ոչ մի անգամ չեն մտնում գրադարան, ոչ մի անգամ չեն կարդում գրքեր, ոչ մի անգամ չեն հետաքրքրվում գրականությամբ, արվեստով, ոչ մի անգամ չեն գնում թատրոն, կինո, համերգասրահ։ Ուսանողության մեջ դեռևս կան մարդիկ, որոնք ուսումնական տարվա ընթացքում ոչ մի անգամ չեն մասնակցում հասարակական կյանքին, ոչ մի անգամ չեն հանդես գալիս ժողովներում, ոչ մի անգամ չեն ելույթ ունենում, ոչ մի անգամ չեն հանդես գալիս պատի թերթերում։ Ուսանողության մեջ դեռևս կան մարդիկ, որոնք ուսումնական տարվա ընթացքում ոչ մի անգամ չեն մասնակցում մարզական խաղերին, ոչ մի անգամ չեն մասնակցում զբոսանքների, էքսկուրսիաների։ Ուսանողության մեջ դեռևս կան մարդիկ, որոնք ուսումնական տարվա ընթացքում ոչ մի անգամ չեն մասնակցում ուսանողական ինքնօգնության կազմակերպությունների աշխատանքներին։ Ուսանողության մեջ դեռևս կան մարդիկ, որոնք ուսումնական տարվա ընթացքում ոչ մի անգամ չեն մասնակցում ուսանողական կազմակերպությունների ժողովներին։ Ուսանողության մեջ դեռևս կան մարդիկ, որոնք ուսումնական տարվա ընթացքում ոչ մի անգամ չեն մասնակցում ուսանողական կազմակերպությունների ժողովներին։ Ուսանողության մեջ դեռևս կան մարդիկ, որոնք ուսումնական տարվա ընթացքում ոչ մի անգամ չեն մասնակցում ուսանողական կազմակերպությունների ժողովներին։

Անատօլուի երկրաշարժը

Գրած էինք թէ Տէնիզլիի մէջ սաստիկ երկրաշարժ տեղի ունեցած է։ Իտալիայէն կը հեռագրեն թէ Մարտ 18ի իրիկունը Ֆայէնտայէն 1500 քիլօմէթր հեռու, հաւանաբար Անատօլուի մէջ երկու ժամ տեւող երկրաշարժի ցնցումներ զգացուած են, այնքան սաստիկ, որ երկրաշարժը արձանագրող գործիքը կոտրած է։ Անատօլուի մօտ Գասթէլլօրիզօ կղզիին մէջ ևս ցնցումը սաստիկ եղած է. 70 տուներ փլած են, մէկ հոգի մեռած է և երեք՝ վիրաւորուած են։

Իրլանտացի ազգայնականները կը գործեն

Առջի օր Անգլիոյ վարչապետ Պ. Պօլտուին Լոնտոնի մէջ իրլանտական Ս. Փաթրիքի տօնին առթիւ տրուած հացկերոյթի մը մէջ ճառ մը պիտի խօսէր, երբ վերէն ռումբ մը նետուեցաւ սրահին մէջ, այրելով գորգը և ուրիշ առարկաներ։ Հրաւիրեալներն ու սպասաւորները շուտով մարեցին կրակը։ Նոյն իրիկունը Անգլիոյ գահաժառանգ իշխանը ճաշի հրաւիրուած էր իրլանտական ակումբի մը կողմէ, Լոնտոնի մեծ ճաշարաններէն մէկուն մէջ։ Ինքնաշարժ նստած անծանօթներ դէպի ճաշարանին պատուհանը բնածուխի ծրար մը նետեցին, առանց հասնելու իրենց նպատակին։

Չինական կնճիռը

Չինաստանի «ազգային» բանակի հրամանատարը առանց պայմանի ընդունեց մեծ պետութեանց ներկայացուցիչներուն վերջնագիրը։ Թաքուի իշխանութեանց և օտար նաւատորմերու հրամանատարներուն տեղեկութիւն տրուեցաւ այս մասին։

Ասոր վրայ հազարաւոր չինացի ուսանողներ ցոյց կատարեցին արտաքին նախարարութեան շէնքին առջեւ, բողոքելու համար վերջնագրին ընդունուելուն դէմ։ Ուսանողները փորձած ըլլալով բռնի կերպով շէնքէն ներս մտնել, քաղաքապահ զինուորները նախ սուինով յարձակեցան և ի վերջոյ կրակ բացին ցուցարարներուն վրայ, որոնցմէ 31 հոգի սպաննուեցաւ և 80 հոգի վիրաւորուեցաւ։

Ռուսիոյ տնտեսական խախտումը

Ռեվալէն կը հեռագրեն թէ խորհրդային միութեան բոլոր երկիրներու ելմտական գործավարները հապճեպով արտակարգ ժողովի հրաւիրուած են, զբաղելու համար Ռուսիոյ տնտեսական եւ ելմտական կեանքով, որ կ՚ըսուի թէ յուսահատական վիճակի մէջ է։ Օտար երկիրներէ վարկ կամ փոխառութիւն ստանալու ոեւէ յոյս չէ մնացած այլեւս։ Ժողովի նախագահ Պրիւշանէֆ յատարարած է որ եթէ կ՚ուզուի աղէտին առաջքն առնել, ճարտարարուեստներուն նիւթական աջակցութիւն պէտք է ըլլայ կառավարութեան կողմէ։

Հրեայ գոհարավաճառի մը չարաշահութիւնը

Օազիս Կօլտէնպէրկ անուն հրեայ վաճառական մը որ Փարիզի մէջ երկար ատենէ ի վեր ապառիկ գնած գոհարեղէններու փոխարժէքը չէր վճարած, այս շաբթու յանկարծ անհետացաւ հրապարակէն եւ Պելժիա անցաւ։ Իր հետ տարած է 1,200,000 ֆրանքի մարգարիտ, ադամանդ եւ զմրուխտ, որ իրեն քով աւանդ ձգուած էր զանազան առեւտրականներու կողմէ։ Այս առթիւ հայ գոհարավաճառներ Մաթէօ խան Ներսէսեանէն խլուած է 300,000, Կ. Արթինեանէն 100,000 եւ Քէրէսթէճեանէն 60,000 ֆրանքի գոհարեղէն։

«Լքեալ» գոյքերու աւարը

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ լքեալ կալուածներու թիւը հազարները կ՚անցնի։ Գրեթէ ամէն օր փախստականներու վերաբերեալ «լքեալ» գոյքեր երեւան կ՚ելլեն։ Վերջին երկու օրուան մէջ նորէն 2-300 հազար ոսկի արժէքով «լքեալ» գոյքեր գտնուած են։ Ասոնց մէջ կան նաև հետեւեալները, կը գրէ «Ագշամ».— Բերայի շիտակը և Տէրվիշ փողոցին մէջ փախստական Գարակէօզեանի ժառանգորդներուն վերաբերեալ 12 կտոր «լքեալ» գոյք երեւան հանուած է և գրաւուելու վրայ է։ Փախստականներէն Երուանդ Ազարեանի պատկանող երեք տուներ երեւան ելած են։ Որոշուած է գրաւել զանոնք։ Ասկէ զատ գտնուած է նաև Պետրոս Յովսէփ Ազարեանի պատկանող Թիմօնի փողոցին մէջ տպարան մը և Թէրճիման Զրգմազի կողմը 3 տուն։

«Լքեալ» գոյքերու վարչութիւնը իմացած ըլլալով որ Քէօփրիւլի խանը փախստական հայու մը կը պատկանի և փոխանորդի մը միջոցաւ կը կառավարուի, յետ քննութեան որոշած է գրաւել զայն,

Օտար աշակերտները

Պաշտօնական վիճակագրութեան մը համաձայն Ֆրանսայի պետական նախակրթարաններուն մէջ 26,891, իսկ մասնաւոր վարժարաններու մէջ 3,580 օտար աշակերտներ կան։ Առաջիններ ընդհանուր աշակերտներու 9,54 առ 100ը, իսկ վերջինները 5,46 առ 100ը կը կազմեն։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Փարիզի Շրջ. կոմիտէին կողմէ

կիրակի, 28 Մարտ իրիկուան ժամը 8,30ին

Salle de Géographie ի մէջ, 184 Boulevard St. Germain.

(Métro : St. Germain-des-Prés)

կը խօսի Ա. Լ. ԽԱՏԻՍԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՀԱՐԵՒԱՆՆԵՐԸ նիւթի մասին.

ՄՈՒՏՔ 1 ՖՐԱՆՔ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

27 Մարտ Շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին

120, Boulevard de Belleville, 120 (Métro Belleville)

Կազմակերպուած ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայր. Միութեան կողմէ

Կը մասնակցի «ՍԻՓԱՆ» երգեր երգչախումբը

ՍԱՔՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆի ղեկավարութեամբ

ՆՈՒԱԳ, ՄԵՆԵՐԳ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԸ ԲԱՆԱԽՕՍԷ Պ. Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով

Տոմսերը կը ծախուին Billancourt, 28 Rue Nationale հայկական ճաշարանին մէջ, Bd. St. Michel, Café de la Source.

ՕՐ. ՍԻՐԱՆՈՒՇ ՃԻՆՃԻՒԱԳԵԱՆ

ԵՒ

Պ. ՍԱՐԳԻՍ ՃԱՆԻԿԵԱՆ

ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՆ

21—3—926 Սէն Շամօն

Տէր եւ Տիկին Գ. Պագալեան (Փարիզ), Տէր եւ Տիկին Ս. Գըլը-ճեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Մ. Պագալեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Պ. Կ. Գըլըճեան, Այրի Տիկին Կ. Մանուկեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Մ. Գըլըճեան եւ զաւակունք (Սելանիկ), Տէր եւ Տիկին Ե. Բամպուքճեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Այրի Տիկ. Տօքթ. Զ. Փափազեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Այրի Տիկ. Փափազեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Այրի Տիկին Թուրշուճեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Այրի Տիկին Չիլինկիրեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Աճէմեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Տէր եւ Տիկ. Սագաեան, Տէր եւ Տիկին Արծրունի, Տէր եւ Տիկ. Պէքեարեան (Պոլիս), Պ. Վ. Մանուկեան (Աթէնք), Պ. Ն. Եղիաեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Տօքթ. Յակոբ Եղիաեան (Գահիրէ), Պ. Տ. Փափազեան (Երեւան), Տէր եւ Տիկին Չիլինկիրեան, Տէր եւ Տիկին Թուրշուճեան, Պ. Յ. Նազարեան, Պ. Հ. Նազարեան, Պ. Ա. Զարիֆեան, Պ. Թուրշուճեան (Սեվաստափոլ), Տէր եւ Տիկ. Մուզայեան եւ զաւակունք (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Պետրոսեան եւ զաւակունք, Պ. Յ. Պաղճեան եւ զաւակունք՝ ցաւով կը ծանուցանեն մահը իրենց զաւկին եւ ազգականին՝

ՓՈՔՐԻԿՆ ՌՕԶ ՊԱԳԱԼԵԱՆԻ

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի վաղը երկուշաբթի, առաւօտեան ժամը 9ին Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, ուր փոխադրուած է մարմինը։

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. «Դոյամարտ» խումբի ժողովը՝ այսօր Կիրակի ժամը 3ին սովորական հաւաքատեղին։

ԿԵՅՎԷՀԻ հայրենակիցներու ժողովը՝ այսօր Կիրակի ժամը 4ին 36 Rue Polonceau, Metro Barbes. Օրակարգ վարչութեան ընտրութիւն։

ՇԱՊԻՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

Փարիզի մէջ վերջերս կազմուած ըլլալով Շապին Գարահիսարցիներու «Ռազմիկ» Հայրենակցական միութիւն մը, կը խնդրուի Փարիզի եւ գաւառներու բոլոր հայրենակիցներէն, որ իրենց անունը եւ հասցէն ուղարկեն հետեւեալ հասցէին.—

H. Bournazian 208bis Rue Lafayette, Paris (10e).

ՆՈՒԷՐԱՏՈՒՓ

ՓԱՐԻԶ, Զ. Մ.— Ստացանք։

ՄՈՆԹԱՐԺԻ, Մ. Գ.— Ստացանք բաժնեգինը։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա. Աղ.—Նոյնպէս։

ԼԱԼՕՆՏ, Տ. Դ.— Ստացանք 10 ֆրանք։

ՏԷՍԻՆ, Ս. Ս. — Նոյնպէս։

ՄԵՐ ՔՈՎ նամակ ունի Ազատի Քէօսէեան, Թերմէջի։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏՐԱՄԱԹԻՔԸ

Ի պատիւ Պ. ՏՐԴԱՏ ՆՇԱՆԵԱՆի

27 Մարտ Շբ. գիշեր ժամը 8.30ին

Théâtre Renée Maubelի մէջ 8-10 Rue de l'Orient

կը ներկայացնէ Շէյքսփիրի

ՕԹԵԼԼՕ Ողբերգութիւն 5 արար

Գիները՝ 100 (օթեակ, 20, 15 12, 7.30 բոլորն ալ թուագրուած։

ԺԱՄԱԳՈՐԾԻ ԱՇԿԵՐՏ ՄԸ ԿՈՒԶՈՒԻ

Կ՚ուզուի 18-20 տարեկան պատանի մը, որ կը փափաքի ժամագործութիւն սորվիլ։

Դիմել Պ. Թաղէոս Պէճէնեանի, 49 Rue Fondary. Metro Commerce.

ՎԱՐՁՈՒ ՄԵԾ ՍԵՆԵԱԿ, մէջը ջուր, կազ եւ լոյս։ Դիմել 17 Rue Damesme, մէթրօ Place d'Italie.

Ալլօ.... Ալլօ....

ԲԱՐԻ ԱՒԵՏԻՍ ՄԸ...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Մ[...]

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՄԱՐՏ 6ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԳԷՈՐԳ ՄԱՐԹԱՅԵԱՆ – ՅՈՎՍԷՓ ԱԶԻԶԵԱՆ

52-54, RUE PIAT, PARIS (20).

Métro: BELLEVILLE Téléph. ROQUETTE 92-5[...]

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՍՆՆԴԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆԸ

Ապուխտ, սուճուխ, քաշար պանիր, Էտիրնէի սպիտակ անարատ պանիր, Այվալ[...] առաջնակարգ ձէթ, ձիթապտուղ, ամէն տեսակ աղած ձուկեր, ամէն տեսակ համեմներ, [...] նաեւ արեւելեան, ֆրանսական եւ իտալական ամէն տեսակ նպարեղէններ ու պահածոյներ։

Թահին հէլվա, ռահաթ լօգում եւ պոլսական ամէն կարգի շաքարեղէններ կը պատրաստ[...] ուղղակի մեր աշխատանոցներուն մէջ, չափազանց համեղ եւ արտակարգ մաքրութեամբ։

Յանձնարարութեան վրայ կը պատրաստուին նաեւ պաքլավա, քատայիֆ, քէթէն հէլվա [...]

Փարիզի համար ապսպրանքներ կ՚ընդունուին հեռաձայնով եւ նամակով եւ նոյն օրն [...] կը յանձնուին ուղղակի հասցէին։

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ եւ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ աժան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները խնճոյք։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès կամ Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Ղ. ԶԱՓԱՐԵԱՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ[Ց]

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9.[...]

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ ՄԱՎՐՕՍ

92, Rue Rébeval. Métro: Belleville

Հեռաձայն՝ Combat 0-5

Համեղ Արեւելեան կերակուրներ՝ խոհարարապետ ՀԱՃԻ ԳՐԻԳ[...]

Շաբաթ և Կիրակի գիշերներ Արեւելեան նուագ

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ Պ. ՊԱԼԵՆՑ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան թէ իր գրատունը հաստատած է Փարիզ։

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ՀԱՅԵՐԷՆ եւ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել. իւրաքանչիւր ամիս վաճառուածներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ։

Գրատանս լիակատար գրացուցակը մամլոյ տակ է։

Հասցէ B. BALENTZ.

208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-3[...]

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

Փարիզի ամէնահին դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ [...] հայ դրամագլուխով։ Կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանակ[ան] գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթեր[ու] գնում եւ վաճառում։ Տարեկան 100ին 6 տոկոս ԱՄԷՆ ԿԱՐ[...] օտար դրամներու վրայ։

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊԷՐ եւ Եր. ՃԷԶԻՐԵԱՆ

ՊԷԼՎԻԼԻ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

(ՑԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ)

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28, rue Lesage, մէթրօ՝ Belleville.

Առջի եւ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

20—1

ՏՈՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռ)

Ֆրանսայի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւններ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8ԷՕ'—10եւ 1,30 — 8

ՄՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐ

Նոր վարչութեանս բաց[...] կարգադրութեամբ, իր տր[...] դրութեան տակ ունեցած մեծ [...] ղատայի մը վրայ օդասուն [...] շէնքի մէջ ունինք ամուր[...] համար առանձին մահճակալ[...] պառկելու տեղեր։ Խիստ մա[...] սպասարկութիւն։ Միայն օր[...] 2 ֆրանք 30 սանթիմ չնչին [...] րուսով։ Թրամուէյով եւ շոգեկ[...] քով հաղորդակցութիւն բոլոր [...] րերու համար։ Համողուելու [...] մար մէկ այցելութիւն բաւ է[...]

Դիմել նոր վարչութեան

Rue de Bezons, Courbe[voie]

Tél. 39։

ՏԻԿՆԱՅՔ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

Ձեր տունը մեքենայի վրայ աշխատելու կար գործ կունենաք պարզ, դիւրին և խիստ շահաւոր։ Փորձառութեան չունեցողներ ամիսներ ... ՓԱՀԱՆՋՈՒԱԾ։ ՕՐԱԿԱՆ 20 ՖՐԱՆՔ ՇԱՀ Ա.

Դիմեցէ՛ք անմիջապէս 14 Թիւ անձամբ, առաւօտները 8էն 10, կէս օրէ վերջ 1.30էն 5։

ՀԱՍՑԷ.— Hotel indépendance, 19, Rue Pierre-Nys, Belleville.

Մեկնողին խիստ մօտ։

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Լ. Շանթի Ճամբու վրայ 5 ֆրանք, Կինը 5, Դերասանուհին 9 եւ Գարձը 9, Զօպանեանի Թուղթի փառքը 5, Տղու հոգիները 6 եւ Հայրենի քնարը 10, Մաքսիմ Կորքիի Ֆօմա կորտէէֆը 10, Զ. Եսայեանի վերջին բաժակը 6,30 եւ Անձկութեան ժամերը 1, Հայորդիներ 8, Աֆրոդիտէ10, Հայկական երգարան 8, Երազահան 5, Փարիզէթ 6, Աշըգ Ղարիպ (հայերէն 6,30 թրք. 5), Ակոր եղբայր 6, Թէոդիկի 1926ի տարեցոյցը 35, Ֆրանս. բառարան 50, Ֆրանսերէն խօսակցութիւն 5, ինչպէս նաեւ ուրիշ ամէն տեսակ վէպեր, թատերգութիւններ եւ զաւեշտներ։ Փափաքողներուն գրացուցակ կը ղրկուի։ Կանխիկ վճարում կամ Contre Remboursement Հասցէ L. Mozian, 5, Ave. Quihou St. Mandé (Seine)։ 10-1

ՍԱԿԱՐԱՆ

20 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.
Տոլար,	Dollar
Մարք (ոսկի)	Mark
Թրքական Թղթ.	L. Trq.
Թրք. ոսկի	» or
Մէճիտիէ	Médjidié
Լէվա 100 հատը	Léva
Տրախմի »	Drachme
Լիր »	Lire
Պելժ. ֆրանք »	Frc. Belge
Զուից. »	Frc. Suisse
Չերվոնեց	(10 Roubles or)

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Քր. Ֆոնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.
» II	»
» III	»
Թուրքիո երկթղ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de Cré[dit] 80, Rue Lafay[ette]

ՎԱՐՊԵՏ ԽՈՀԱՐԱՐ ՄԸ

Կ՚ուզուի արեւելեան մեծ ճաշարանի մը համար, Փարիզի կեդրոնը։

Դիմել Թերթիս վարչութեան։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

Սորպոնէն վկայուած օրիորդ մը ֆրանսերէնի եւ հայերէնի մասնաւոր դասեր կը ստանձնէ։

Դիմել խմբագրատուն։

ԱՌԱՋ ՆՄՈՅՇԸ ԵՏՔԷՆ ԱՊՐԱՆՔԸ

Մաքուր եւ համեղ պուլղուրնիս բերած ենք եւ պիտի ունենանք միշտ։ Ունինք նաեւ Զիթապտուղ, Մեծած (քէշկէք), Պոլսոյ Լոքում, Թահին Հէլվա, Ամասիայի Պամիա։ Կ՚ուղարկուի՝ մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Ֆրանսայի ամէն կողմ, յանձնելի յաճախորդներուն խանութները կամ տուները։

Հասցէ՝ H. ISBIRIAN

2A rue de la Pyramide Marseille

Le Gérant : H. TEURNI[...]

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris (1[0e])

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն՝ 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՈՒԹԻՒՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՄԱՐՏ 1926

24 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 101 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՀԱՅԵՐԷՆԸ՝ «ԱԶԱՏ» ԵՒ «ԱՆԿԱԽ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Կումիտետերի գործկոմի պլենումը.— Ռուսկոմկուսի վորոշումները ցեխոջիջների մասին.— Բանվոդյուղտեպրոբյան արտապրանային ինսպեկցիան.— Ցերկոմի պլենումի արդյունքները.— Պրոլետգրողների ասոսիացիա.—

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԴԵՂՆԱԾ ՏԵՐԵՒՆԵՐ

Շաբաթ չանցնիր առանց երիտասարդ մեռելի մը:

Ինչ որ կ'իմանանք պատահաբար, դեռ մէկ մասն է իրականութեան: Հիւանդանոցներու մէջ կան երիտասարդներ, որոնց օրերը համրուած են — ինչպէս կը պատմուի բերնէ բերան: Տեղերն ու անունները ալ կը յիշուին: Բայց այդ ալ մէկ մասնիկն է ամբողջ ողբերգութեան: Ո՛վ գիտէ պատմութիւնը այն միւսներուն, անծանօթներուն կամ անճարներուն, որոնց կուրծքերը կը քակուին ոտքի վրայ, գործարաններու ծուխին ու ժխորին մէջ, կամ պանդոկներու անկիւնը: Մէկով - երկուքով չեն համրուիր անոնք, ոչ ալ երկու բառով կը նկարագրուի անոնց քաղքշուքը:

«Վեց ամիս առաջ կայտառ երիտասարդ մըն էր». «մէկ տարուան մէջ հալեցաւ». «պարահանդէսի մը դարձին պաղ առած էր, անկողին ինկաւ ու գնաց»: — Ամէն օր կ'իմանաս այս կարգի խօսքեր, պատահական հանդիպումներու առեն, կամ ընտանիքներու մէջ: Կը պատմեն ու կ'անցնին. այնքան սրընթաց է կեանքը այս երկնքին տակ, հև ի հև արշաւ մը որ շատ կը նմանի մարզական մրցումի: Աւտր հետեւանքով ալ, մարդիկ հետզհետէ աւելի կը կծկուին իրենց պատեանին մէջ, կը ցամքին ու կարծրանան, իւրաքանչիւրը իր գլխուն ճարը նայելու համար:

Կա՞ն միջոցներ չարիքը սահմանափակելու:

Անշո՛ւշտ: Եւ ամէնէն առաջ, իրենց, երիտասարդներուն ձեռքն է գաղտնիքը: Մեր աշխարհին մէջ օրհնութիւն էլին օդն ու ջուրը, բայց քթէ - բերնէ կը բերէին ջարդն ու թալանը, և գիշեր - ցորեկ ինքնապահպանութեան մասին կը մտածէինք: Այստեղ, գնէ փարիզի մէջ, թոյն կը կաթէ երկինքէն, պատերէն ու փողոցներէն: Տեղացիները իրենք շատ լաւ կը ճանչնան միջավայրը, և զգուշական միջոցներ կը խորհին: Տակաւին առջի օր, նոր հրահանգներ կը հաղորդուէին, ատորերկրեայ երկաթուղիներու (Մեթրօ) առողջապահական պայմանները լրացնելու համար: Մէկ խօսքով, այստեղ ալ ինքնապաշտպանութեան կոչ մղելու հարկադրուած ենք ո՛չ միայն հոգեկան, այլ և ֆիզիքական տեսակէտով:

Մեր երիտասարդները ո՛ր և է առեն խորհո՞ւրդ են այս կենսական կէտին վրայ: Մեր գործը չէ խոհեմութեան խրատներ տալ: Կեանքը ինք ամէնէն ազդու թելադրիչն է, կը բաւէ որ ամէն մարդ աչքերը բաց տեսնէ տնոր չարն ու բարին: Մենք բաւական հետաքրքրուեցանք մանաւորապէս հիւծախտի ծաւալման պատճառներով, և լսեցինք բացատրութիւններ որոնք խելքի մօտ են: Ի հարկէ գլխաւոր պատճառը այն է որ այդ մահացու ախտը խոր և ծաւալուն արմատներ ձգած է այս քաղաքին, ինչպէս նման խոշոր միջավայրերու մէջ, իր աշխատանքի, բնականութեան, օդի և ապրուստի պայմաններով: Բայց փոքր չարիք չեն գործեր նաև առօրեայ մոլութիւնները:

Այդպէս է պարը, և, աստիճան մըն ալ՝ մարզանքը, ծայրայեղութեան պարագային: Մինչև լոյս պարելէ, տաքնալէ, քրտնելէ յետոյ՝ անկողին ինկածներու շարք մը ունինք այսօր, իբրեւ ժամանակի նշան: Ո՛չ միայն շատ կը յոգնի, այլ և դէշ կը մնանի գաղթական երիտասարդութիւնը: Ո՛րքան կրնան տոկալ այդ ուժաթափ հասկերը, երբ վարակուին այսպէս կամ այնպէս: Աւէնէն թեթեւ տկարութիւնը, որ ոտքի վրայ պիտի անցնէր ուրիշ տեղ, յաճախ կը բարդանայ փարիզի մէջ, ճակատագրական ելքի մը յանգելով:

Բայց բաւական չեն այս տարրական զգուշութիւնները: կարելի չէ մինչեւ վերջը պայքարիլ վտանգին դէմ՝ անհատական ուժերով: Աւելի կը ծանրանայ մտահոգութիւնը, տեսնելը դեղնելէ յետոյ: Այդ պարագային է որ պիտի հաստատուի իրական արժէքը փարիզի զանազան մարմիններուն, որոնք օրը օրին գործեր կը տեսնեն, բայց չունին առաջադրութիւն մը որ համապատասխանէ ներկայ պահանջներուն:

Այդ մասին կը խօսինք ուրիշ առիթով մը:

Բայց ըսենք այժմէն, որ Փարիզը շատ անճարակ է այս ճամբուն վրայ: Ռուսերն ալ գաղթական են մեզի պէս, և սակայն ունին արդիական կազմակերպութիւններ, համաձայն իրենց կարողութեան: Մեր Աղքատախնամը, կարմիր Խաչը և Բժշկական Միութիւնը կը շարունակեն գործել աւանդաբար: Սերտ կապ չկայ անոնց և սա թափառական երիտասարդութեան, անոնց և այս տարագիր բազմութիւններուն միջև:

Չի բաւեր փսփսալ թէ դրամ չկայ: Այս ժողովուրդը միշտ վճարած է, երբ արդիւնք տեսած է: Վկայ՝ Պոլսոյ բազմագան հաստատութիւնները, Ազգ. Չիւանդանոցէն մինչեւ ամէնէն խոնարհ թաղին աղքատախնամը, որոնց գործունէութիւնը շատ հրահանգիչ կէտեր կը պարունակէ փարիզի մարմիններուն համար, եթէ միայն ուզեն հետաքրքրուիլ: Մենք հրաշքներ չենք սպասեր, բայց չենք ալ կրնար հանդուրժել որ աշխարհը իրենց աղմուկով լեցնեն, երկու ողորմութիւն բաշխած առեն:

Ուրիշ բան կը սպասուի այս քաղաքին մէջ, մանաւանդ սա վաղահաս կորուստներուն առթիւ: Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԵՆ ԵՐԹԱՐ

Ամերիկայի «Հայրենիք»ը արտատպելով Հայաստանի թերթերուն տեղեկութիւնները բժիշկի պակասութեան մասին, դիտել կուտայ.

—«Մէկ կողմ դնենք խորհրդային երկիրներու կարեւոր քաղաքներուն մէջ կնդրուռացած եւ չափազանց մեծ թիւ կազմող հայ բժիշկները, որոն այնքան դատապարտելի կերպով կը խուսափին Հայաստանի գաւառները երթալէ. վերցնենք թէկուզ միայն արտասահմանի մեր գաղութները, ուր բազմաթիւ հայ բժիշկներ, ցրուած հոս ու հոն, յաճախ հազիւ քարշ կուտան իրենց գոյութիւնը, բանակնաչափ գործ չկարենալով գտնել իրենց համար: Առտնցմէ շատեր հայրենասիրութենէ ալ կը ճառեն:

Արդ՝ կը հարցնենք, ինչո՞ւ այդ բժիշկներու գէթ մէկ մասը չպիտի փութար երթալ Հայաստանի գաւառները, ուր իրենց ապրուստը դիւրութեամբ պիտի ապահովուէր եւ ուր իրենք այնքա՛ն մեծ ու ամփոխարինելի գործ ունին կատարելու—գործ, որ թէ՛ բժշկական է եւ թէ՛ հայրենասիրական միաժամանակ:

Դաշնակցական կամ Դաշնակցութեան համակիր բժիշկներու Հայաստան երթալու դէմ դեռ կարող են ըլլալ դժուարութիւններ եւ ոտնձգութիւններ խորհրդային իշխանութեան կողմէ: Սակայն, ինչ արդարացում կրնան ունենալ այն հայ բժիշկները, որոնք ոամկավար են, բոլշեվիկ եւ կամ չէզոք:»

ԱԻԱՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Ինչպէս կ'երեւայ Գ. էջը հրատարակուած լուրերէն, թրքական կառավարութիւնը ասստկացուցած է իր հետապնդումները, «լքեալ» գոյքեր երեւան հանելու համար:

Պոլսոյ թերթերը կը գրեն թէ՝ ներքին փոխադրութեան թուղթերու ամբողջովին ընդունելութեան հետեւանքով, «լքեալ» գոյքերու վաճառումը աւելցած է: Արժեթուղթով վաճառման եւ վարձքի փոխարժէքներու վճարումը՝ գնողներու 100ին 25—30 շահ ապահոված է: Մէկ տարուան մէջ 1,500,000 ոսկիէ աւելի կալուած ծախու հանուած եւ 600,000 ոսկիէ շատ աւելի վաճառում եղած է:

Լքեալ գոյքերու տնօրէնութիւնը, երեւան հանելու կ'աշխատի այն բոլոր կալուածները որոնց տէրերը փախած են: Վերջին շաբթուան մէջ զաղտնի ինացած լքեալ գոյքերէն 2.300,000 ոսկիի գանազան կալուածներ երեւան հանուած է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ Կ'ԸՆԴԴԻՄԱՆԱՅ

Գ. էջին մէջ գրուած է Պոլսոյ Թուրքեւհայ Միութեան սարքած դատաղրութիւնը՝ Տօքթ. Եաղուպեանի ձեռքով:

Վերջին Թղթաբերով առնուած թերթերէն կը տեղեկանանք թէ Քաղաքական ժողովը բացառիկ նիստ գումարած է Տեղապահին նախագահութեամբ և դիտել տուած է Տօքթ. Եաղուպեանին և Հրանտ Ազդէասեանի թէ իրենք իրաւունք չունին Պատրիարքարանի անունով հանրագրութիւն տանելու Էնկիւրի: Ակէ առաջ պատրիարքարանի կողմէ հանրագրութիւն մը ղրկուած է արդէն, հիմա աւելորդ է «նոյնիսկ յստակ խնդրանքներով և երախտագիտական զգացումներով տպաւորուկ պատճառել կառավարութեան»:

Տօքթ. Եաղուպեանի տարած հանրագրութեան մէջ առաջարկ կայ եղեր ազգ. կազմակերպութեան ձեւը փոխելու: վարչութիւնը յայտնած է թէ իր կողմէ չի կրնար այդպիսի առաջարկ ներկայացնելու յանդգնութիւնը դործել: Եւ յետոյ Թուրքեւհայ Բարձրացման միութեան նպատակն է միայն մերձեցում առաջ բերել «Թուրքիսլամ և Թուրք-հայ» տարրերու միջև, ուստի և իրաւասութիւն չունի Հայերու ներքին կազմակերպութեան ձեւը փոխելու:

ՔՐՏԱԿԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻ

Վերջին թիւով գրած էինք թէ քրտական նոր ապստամբութիւն մը ծագած է: «Թաւիզ»ի Պոլսոյ Թղթակիցը կը հաստատէ այս լուրը եւ կ'ըսէ թէ շարժումը կը ծաւալի Նիսիպինի եւ Մարտինի կողմերը: Թուրք մամուլը այս ապստամբութիւնը կը վերագրէ ազդեցութիւնը Անգլիոյ, որ Ֆրանքեւթուրք վերջին համաձայնագրէն դժգոհ մնացած ըլլալով, Քիւրտերը դրդած է ապստամբելու:

Մարտինի եւ Ձէզիրէ Ամէտի կողմերը նոր քրտական շարժումներ տարածուած են: «Ճումհուրիյէթ» կը գրէ թէ կառավարութիւնը ժամանակին լուր առած է արտաքին պրոպաուիներով կատարուած այս դէպքերէն եւ աչալուրջ կը հսկէ: «Յեղափոխները չեն կրցած նշանակելի յաջողութիւն ձեռք բերել: Կառավարութիւնը ամէն առեն աւելի տիրապետող է այդ շրջաններուն մէջ:»

ՀԱԿԱՀԱՅ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Սուրիական թերթերը կը գրեն թէ Տրիպոլիսի իսլամ բռնակչութիւնը զերագրգռուած է: Անցեալ շաբաթ իսլամները սկսան կարգ մը հայ խանութպաններուն հրապարակաւ հայհոյել, անարգել և նոյնիսկ քանիներ ծեծել: Կէս օրուան մօտ գրեթէ բոլոր հայ խանութպանները գոցելով իրենց տուները քաղաքացիները դիմեցին: Կէսօրուայ աղօթքին մզկիթներու մէջ ծայրայեղ գրգռիչ ճառեր խօսուեր են: Նոյնիսկ հոճային մէկը աւելի առաջ երթալով յայտնութիւն մը ըրեր է. «Ի՞նչ կը կենանք, Հայերը մեր մզկիթը օդը հանելու համար գետնափոր ուղիներ պատրաստած են, արդէն քանիներ բռնուեցան»:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆՈՐ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ?

Պոլիսէն առնուած անթել հեռագիր մը կ'ըսէ թէ դիւանագիտական շրջանակներու մէջ մեծ մտահոգութեան առարկայ դարձած են վերջերս Ցունաստանի, Իտալիոյ և Եուկօ Սլավիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւնները: Կը կարծուի թէ այս երեք պետութիւնները համաձայնութիւն մը կնքած են Թուրքիոյ դէմ և թէ Իտալիա առաջին առթիւ պիտի գրաւէ Իզմիրը, իսկ Ցունաստան ալ գործելու ազատութիւն պիտի ունենայ Թուրքիոյ մէջ: Այս պատճառով Թուրքիա կը մօտենայ Պուլկարիոյ, որուն հետ զինակցութիւն կնքելու մտադիր է:

Սերպիոյ և Ցունաստանի արտաքին նախարարներուն Հռոմ այցելութիւնը Պալքաններու մէջ կը նկատուի խիստ ուշագրաւ պարագայ մը: Գերմանիոյ և Աւստրիոյ հաւանական մերձեցումին մէջ հասարակաց վտանգներ տեսնելով, Իտալիա և Սերպիա բարեկամաբար հարթած են կարգ մը առկախ երկրորդական խնդիրներ և իրենց արտաքին քաղաքականութեան մէջ համաձայնութիւն առաջ բերած են: Կ'ըսուի թէ հելլէն արտաքին նախարարը Մուսօլինիի առաջարկած է իրաւարարի դեր կատարել հելլէնական Մակեդոնիոյ սլաւ փոքրամասնութիւններու և Սելանիկի Նաւահանգիստին մասին Սերպիոյ պահանջները զոհացնելու համար: Մուսօլինի ընդունած է իրաւարարի պաշտօնը:

«Տեյլի Էքսփրէս» կը գրէ թէ գաղտնի դաշնագիր մը կնքուած է Իտալիոյ և Սերպիոյ միջեւ: Իտալիոյ զինուորական պատրաստութիւնները մտահոգութիւն կը պատճառեն կարգ մը շրջանակներու: Մուսօլինի յայտարարած է թէ իր նպատակն է «պահպանել Մերձաւոր Արեւելքի գոյավիճակը, որ ապահովուած չէ Լօքառնոյի դաշնագրով: Բանակին բարեկարգութիւնը յարձակողական նպատակ չունի, ատիկա պարզապէս ընդհ. պատերազմի փորձառութեանց բնական մէկ հետեւանքն է:»

Միւս կողմէ Ցունաստան և Պուլկարիա եւս բարեկամական յարաբերութիւններ կը մշակեն հիմա: Ժընեւի մէջ հելլէն արտաքին նախարար Պ. Ռուֆոս երկարօրէն տեսնուած է պուլկար արտաքին նախարար Պ. Պուրօֆի հետ: Ցունաստան Պուլկարիոյ առաջարկած է Սելանիկէն մինչեւ Տէտէ Աղաճ ծովու վրայ յարմար ճամբայ մը ընտրել: Պուլկարիա նկատի առած է այս առաջարկը և ընտրութիւն մը պիտի ընէ: Նոյն օրը Պէռնէն ժընեւ հասած է նաև իտալական դեսպան Պ. Լօնքառէ, որ Մուսօլինիի կողմէ շնորհաւորած է Ցունաստանը՝ Պուլկարիոյ և Սերպիոյ հետ համաձայնութիւն գոյացուցած ըլլալուն համար:

ՊՈԼՍՈՅ ՅՈՅՆԵՐՈՒՆ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ

«Իտատիօ» գործակալութիւնը հետեւեալը կը հաղորդէ.— Էնկիւրիի կառավարութիւնը Պոլսոյ Թուրք իշխանութիւններուն հրահանգած է գրաւել Պոլսոյ մէջ Յոյներու պատկանող բոլոր կալուածները: Այս որոշումը տրուած է անոր համար որ կարելի չէ եղած համաձայնութեան եզր մը գտնել հելլէն պատուիրակ Պ. Փափայի հետ, որ այս առթիւ բանակցելու համար Էնկիւրի գացած էր: Պ. Փափա Պոլիսէն Աթէնք մեկնած է, իր կառավարութեան յայտնելու համար թէ բանակցութիւնները շատ դանդաղ կ'ընթանան և դժուար է լուծման մը յանգիլ: Թուրքերը հրաւիրուած են պատուիրակ մը ղրկել Աթէնք՝ հոն շարունակելու համար բանակցութիւնները: Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ նշանակուած խառն յանձնաժողովը, որ երկու երկիրներու միջև ժողովուրդներու փոխանակութեան խնդրով կը զբաղի, իր կողմէ ամէն ջանք թափած է որպէսզի թուրքհելլէն յարաբերութիւնները աւելի ծանր հանգամանք չստանան: Եթէ այս սպառնալիքը գործադրուի, Պոլսոյ մէջ մօտաւորապէս 50,000 Յոյներ կան, որոնց գոյքերը պիտի կրնան գրաւուիլ:

Այս 50,000 Յոյները հելլէնահպատակներ են, որոնք ոչ-Թուրք կը համարուին, քանի որ Լօզանի դաշնագիրը ստորագրուած ատեն, չորս տարի չէր եղած իրենց Թուրքիոյ մէջ ապրելուն: Պոլսոյ մէջ կան նաև 150,000 Յոյներ, որոնք Թրքահպատակ կը նկատուին, և որոնց կալուածները գրաւումէ ազատ են:

«Իսմանիթէ» վախ կը յայտնէ որ այս առթիւ Թուրքհելլէն պատերազմ մը ծագի Նորէն:

Իշխանութեան «լքեալ» գոյքերը

Գերմանիոյ մէջ ժողովրդական քուէարկութիւն պիտի կատարուի ,որոշելու համար թէ պէ՞տք է գրաւել նախկին արքայական ընտանիքին և իշխաններուն պատկանող կալուածներն ու գոյքերը: Ընդհանուր քուէի դիմելու խնդիրը լուծելու համար նախապատրաստական քուէարկութիւն մը տեղի կ'ունենայ

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Պ. Արշակ Չօպանեանին

Բարկամիներէս մէկը հետեւեալ պատմութիւնը կ'ընէր.

— «Հրէշային մարդ մը, իր ազգականներէն մէկը իր կնոջը հետ միասին միջնեղէն կը վերցնէ զանազան դաւադրական միջոցներով, կը տիրանայ անոնց հարստութեան եւ օրինաւորապէս կը դառնայ խնամակալ անոնց անչափահաս զաւկին: Դժբախտ փոքրիկը կը դրուի ծառայի վիճակին մէջ: Ժամանակի ընթացքին, երբ դժգոհութիւն կը յայտնուի խնամակալին կամ բարերարին դաժան ընթացքին դէմ, բարերարը իր երեսին կը պոռայ. «Եթէ դժգոհ ես ինձմէ, հեռացիր իմ տունէս»: Նոյնը կը յայտարարէ հասարակութեան մէջ: Ի հարկէ փոքրիկ դժգոհը չի կրնար հեռանալ տունէն, որովհետեւ փողոցը մնալու դատապարտուած պիտի ըլլար»:

Այս փոքրիկ պատմութիւնը յիշեցի, իբրեւ պատասխան, ձեր այն յայտարարութեան թէ «առանց ռուսական բանակի պաշտպանութեան Հայաստանի ժողովուրդը ֆիզիքապէս ոչնչացման պիտի դատապարտուէր»:

Մեր պատմութեան հերոսը իր զաւերը կազմակերպած էր մութին մէջ եւ շատ քիչերը ծանօթ էին իրողութեան, մինչ պոլշեւիկ իշխանութիւնը եւ անոր հայազգի ծառաները բացայայտ կատարեցին իրենց զաւերը Հայաստանի դէմ. այնպէս որ, գոնէ ձեզի համար գաղտնիք մը չպիտի ըլլար այս պարագան:

Անշուշտ, եթէ մարդուկին պատմութիւնը ծանօթ չըլլար, անոր ըրածը պիտի ընդունէինք իբրեւ բարերարութիւն. ինչքան ալ բիրտ ըլլար իր արտայայտութեան մէջ, բայց քանի որ պատմութիւնը գիտենք, մէկ որակում ունինք — հրէշային:

Չէ՞ք ընդունիր որ նոյն դերը կատարեցին Հայաստանի հանդէպ խորհրդային վարիչները եւ անոր հայանուն գործակալները:

Եթէ Հայաստանի ինքնապաշտպանութեան միջոցները քայքայելու համար ստոր զաւեր չլարէին եւ զայն անպաշտպան չդարձնէին, Հայաստան եւ դուք, ու ձեզի հետ մենք, պէտք չպիտի ունենայինք, յեղյեղելու միշտ թէ «կարմիր զօրքի ներկայութիւնը միակ գրաւականն է անոր ֆիզիքական ապահովութեան», ու օտար սուինները, կամ նոյն իսկ մեր ապահովութիւնը քանդող ուժերու ներկայութիւնը երկնառաք բարիք մը չպիտի նկատէինք:

Ինչ, ուրեմն ծանօթ չէ՞ ձեզի, որ, երբ Հայաստանի բանակը 1920 Յուլիս ամսուն կը յառաջանար դէպի Հին Նախիջեւան, եւ թաթար ապստամբները կը պատրաստուէին անձնատուր ըլլալու, կարմիր զօրամաս մը անոնց օգնութեան կը հասնէր եւ կը կասեցնէր բանակին արշաւանքը: Ծանօթ չէ՞ ձեզի որ նոյն թուականին Օգոստոս ամսուն Խալիլ փաշայի հրամանին տակ զօրագունդ մը Բագուէն ճամբայ կը հանուէր Զանգեզուրի լրայէն Հայաստանի դէմ կռուելու համար: Ծանօթ չէ՞ ձեզի որ 1920 Սեպտեմբերի վերջերը երբ թուրքերը կը յարձակէին Հայաստանի վրայ, կարմիր բանակը իր գործողութիւնները կը խտացնէր Հայաստանի հիւսիսային սահմաններուն վրայ: Ծանօթ չէ՞ ձեզի որ պոլշեւիկները բազմաթիւ գործակալներ զրկեցին Թրքական բանակը, առաջնորդելու զայն Հայաստանի վրայ եւ միաժամանակ խաբելու հայ միամիտ զինուորները թէ եկողը ոչ թէ թուրք, այլ ռուս կարմիր բանակն է:

Ծանօթ չէ՞ ձեզի, ինչպէս նաեւ ձեր համրածանօթ խմբատուններուն, թէ Ալեքսանդրապոլի բանակցութիւններու ընթացքին Մտիվանին զրկուած էր ոչ թէ միջնորդելու, այլ թրքական զօրքերու ներկայութիւնը օգտագործելով, զաւեր լարելու եւ Հայաստանի խորհրդայնացումը փութացնելու համար:

Ծանօթ չէ՞ ձեզի որ այս բոլոր զաւերու բանալին Բագուի մէջ կազմուած "յեղկոմ"ն էր, որուն անդամներէն շատեր Հայաստանի վարիչները եղան յետոյ:

Այս բոլորին հանդէպ կ'ենթադրեմ թէ մէկ հատիկ առարկութիւն ունիք, — «Այո՛, ճշմարիտ են, բայց փաստն այն է որ այսօր Ռուսաստանը կատարուած իրողութեան մը առջեւ դրած է մեզ, հետեւաբար իբրեւ անխուսափելի անհրաժեշտութիւն մը պարտաւոր ենք գլուխ ծռել:»

Դուք ձեզի համար թերեւս իրաւունք ունիք, բայց հոդ արդէն մեր ճանապարհները կը բաժնուին. մենք կրնանք կատարուած իրողութեան առջեւ ակամայ վար դնել զէնքերը, խուսափելու համար աւելի խոշոր չարիքէ մը, բայց չենք կրնար հաւնիլ թէ ինչո՞ւ այդ չարիքները յանկարծ պիտի նկատենք մեծ բարիք մը եւ անոր առջեւ ծնրադիր խնկարկութիւն կատարէինք: Ընդհակառակն մեր ժողովուրդի քաղաքական շահը կը պահանջէ որ ամէն օր կրկնուին այս ճշմարտութիւնները:

Դուք ուրիշ անճարակ «կաֆ» մըն ալ կ'ընէք, ըսելով թէ «Մենք միշտ հոգատար պետութիւն մը կը փնտռէինք եւ չէինք կրնար գտնել, մինչեւ այսօր յանձին խորհրդային Ռուսաստանի, մենք այդ պետութիւնը ունինք:»

Չեմ ուզեր այս մանուածապատ խնդրին խորքը մտնել. միայն երկու հարցումներ պիտի ուղղեմ ձեզի:

1.— Եթէ Սեվրի դաշնագրին ստորագրութենէն առաջ Հայաստանի կառավարութիւնը փորձէր նման քայլ մը առնել, դուք եւ ձեր բոլոր բարեկամները ի՞նչ պիտի ըսէիք:

2.— Արդեօք մենք կը փնտռէի՞նք այնպիսի պետութիւն մը, որ մեր հոգատարութիւնը ստանձնէր, այն պայմանով որ իր առաջին գործը ըլլար քայքայել մեր պաշտպանութեան բոլոր միջոցները եւ երկրորդ, մեր հայրենի հողերու մեծագոյն մասը նուիրէր մեր թշնամիներուն իբրեւ վարձատրութիւն իր սեփական քաղաքական շահերուն:

Այդպիսի հոգատարի մը պէտք չունէր Հայաստանը:

Այն իշխանութիւնը որ իբր թէ խաղաղութիւնը պաշտպանելու համար, կը բաժնէ մեր հողերը բարեկամներուն ու թշնամիներուն միջեւ եւ մեր ժողովուրդը կը թողու թափառական հարիւր հազարաւորներով, զանազան երկիրներու մէջ, — շատ աւելի վտանգաւոր կառավարութիւն մըն է, որովհետեւ այդ խաղաղութիւնը կը պահուի մեր ժողովուրդին ոչնչացման գնով, սպիտակ ջարդով:

Բացէք ձեր աչքերը եւ տեսէք թէ օրական քանինե՛ր իրենց ծաղիկ հասակին մէջ գերեզման կը մտնեն: Ընդհին, Սուրիա կամ այլուր հարիւր հազարաւոր ժողովուրդ ամէն օր վտանգի տակ է:

Ո՛ր եւ է կառավարութիւն, որ կը կազմուէր Հայաստանի մէջ, առաջին եւ միակ պարտականութիւն պիտի նկատէ ամբողջացնել մեր ցիրուցան ժողովուրդը, որմէ կախուած է պետութեան ապագան եւ ապահովութիւնը:

Իսկ այս գործը լոկ բաղձանքով գլուխ չելլեր: Եւ դուք ու ձեր նմանները ի զուր կը զրպարտէք երեկուան իշխանութիւնը եւ անոր աջակից կուսակցութիւնը, իբրեւ կուսակարներ կամ խաղաղութեան խանգարողներ:

Յ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

ՈՂԲԱԼԻ ԽԱՂԵՐ
ՅՈՒՆԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻՆ ՄԷՋ

ԱԹԷՆՔ, 18 Մարտ

Միշտ ալեկոծ է Յունաստանի հայ գաղթականութեան կեանքը: «Խորհրդային Հայաստանի հաւակիրներ» պիտակին ապաւինած գունաւոր խմբակը կը շարունակէ սրել կուսակցական կիրքերը:

Պատգամաւորական ժողովի տխուր խաղերէն յետոյ, ժողովրդական տարրերը պահ մը հանդիսատեսի դերին մէջ պահեցին իրենք զիրենք: Պիւրօն առանց հրաւէր ուղղելու 18 ընդդիմադիր պատգամաւորներուն, գաղտնաբար վարչութիւն մը ընտրեց, նախագահութեամբ Մաղլճեան եպիսկոպոսին: Հելլէն կառավարութիւնը մինչեւ այժմ ալ պաշտօնական ո եւ է ազգային մարմին չի ճանչնար: Իրեն դիմողները ամէնքն ալ մերժ կ'ընէ առանց իրաւական ո եւ է հանգամանք տալու: Ժողովրդական տարրերը հնարաւորութիւն ունէին կառավարութեան մօտ բողոքելու բացարձակապէս ապօրէն մարմինին դէմ:

Այս քայլը չառնուեցաւ, որովհետեւ յիշեալ «Վարչութիւն»ը ոեւէ թաղական խորհուրդի կողմ. չպիտի ճանչցուէր ու սխալուած ժամանակի ընթացքին տեղի պիտի տար: Պիւրօի վարչութեան 9 անդամներէն երեք չէզոքներ, Պ. Պ. Ն. Բաղդամեան, Ա. Պետրոսեան եւ Էմիրեան իրենց մասնակցութեան համար պայման դրած էին ընդհանուր համերաշխութեան մը ստեղծումը, այս կէտը մերժուած ըլլալով, երեքն ալ հրաժարեցան: Չորրորդ անդամը, Պ. Յ. Սուքիասեան, իբրեւ համայնավար ձեռբակալուելով կղզի մը աքսորուեցաւ: Վարչութիւնը թէեւ կազմալուծուած, բայց նախագահ Մաղլճեան եպիսկոպոս եւ ատենադպիր Աղասեան իրենց գիտցած ձեւով կը շարունակին պաշտօնի վրայ մնալ: (Վերջինը ընդհ. պատերազմի ատեն Խզմիրի «Քըրմըզը տխտըխ»ի անդամ եւ աւելի հինէն Պոլսոյ մէջ «օտապաշի» եղած է):

Պիւրօն պայքարի ամէնէն աղտոտ ձեւերը ընտրած է, խուսափելու համար ամօթալի պարտութենէն: Ցերահռչակ Թորգոմի նման ստորին արկածախնդրի մը, կառավարութեան հետ յարաբերելու պաշտօն տալէ յետոյ, այս անգամ ալ նիւթական վարձատրութիւն մը ըրած է առաւփախաւ «զօրավար»ին, "Նոր Օր"ի դէմ անուանարկութեան դատ բանալու համար: Վերջինս շարունակեց նոր մերկացումներ ընել, կատարեալ բախտախնդիր Թորգոմի գողութիւններուն մասին, իբրեւ պատասխան դատարանի դիմելու սպառնալիքին:

Վերջերս Ամերիկեան Նպաստամատոյցը կրթական նոր ծրագիր մը հրապարակ նետեց, որով 8-10 տարեկան մանուկներուն գիտութիւնները յունարէն լեցուելով պիտի աւանդուի եւ հայերէնը իբրեւ օտար լեզու պիտի ուսուցուի: «Նոր Օր» քննադատութիւններ հրատարակեց այդ մասին: Եւ աջահ խորհրդակցաբար Պիւրօի վարչութեան հետ, հելլէն կառավարութեան «ժուռնալ» մը կը տրուի Մաղլճեան եպիսկոպոսի եւ Ճէքուիթի ստորագրութեամբ, ամբաստանելով «Նոր Օր»ը իբրեւ հակահելլէն արտայայտութիւններ ընող, եւ պահանջելով անոր դադարեցումը: Հաւաստի աղբիւրէ կը տեղեկանանք թէ կառավարութիւնը շատ գէշ ազդուած է այդ գրութենէն, թէեւ թերթին խմբագրութիւնը կրցաւ փարատել թիւրիմացութիւնը, բայց ճարահատ յայտարարեց թէ իր կամքէն անկախ պատճառներով այլեւս տող մը չպիտի գրէ Նպաստամատոյցի հայ որբերուն շուրջ: Նպաստամատոյցը այլեւս անկաշկանդ պիտի կրնայ շարունակել իր նոր կրթական ծրագրին գործադրութիւնը:

Վեց ամիսէ ի վեր չկայ ո եւ է մարմին որ կապ պահէ կառավարական շրջանակներու հետ, գաղթականութեան իրաւունքները պաշտպանելու համար: Ամիս մը առաջ շշուկ կար թէ Ջեսեղման Յանձնախումբի շէնքերուն մէջ բնակող հայ գաղթականները տեղահան պիտի ըլլան: Ո եւ է դիմում եւ աշխատանք կատարուած ըլլալով, քանի մը օր առաջ Խնամատարական Նախարարութիւնը պաշտօնապէս յայտարարեց իր կարգադրութիւնը: Այսպէսով չորս-հինգ հազար հայ գաղթականներ պիտի հեռացուին մայրաքաղաքէն, ուր հազիւ ապրուստի միջոցներ ստեղծած էին եւ պիտի զետեղուին քաղաքէն հեռու տաղաւարներու մէջ:

Գ. ՀԱՐԵՆՑ

ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋԸ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ

Ինչպէս յայտնի է, շաքարը, քարիւղը եւ պէնզինը մենաշնորհի վերածուեցան Թուրքիոյ մէջ: Այս նպատակով կազմուեցաւ մենաշնորհներու վարչութիւն մը, որ շատ լայն կազմակերպութիւն պիտի ունենայ: Միայն Պոլսոյ մէջ հազար նոր պաշտօնեայ պիտի առնուի: Այս առթիւ Թուրքերէն թերթ մը կ'ըսէ.

— «Ասոր համար է որ մենք կ'ըսէինք թէ, նոր մենաշնորհները պաշտօնեայ պիտի դարձնեն մեր ազգը: Այս ձեւով ամսականաւոր պաշտօնեայ պիտի դառնան մաս մը Թուրքեր, որոնք ապրուստի հարկադրանքին տակ առաղձագործ, հիւսն, ճարտարապետ, հողագործ եւլն. պիտի ըլլային այլապէս: Երկրին արտադրող տարրը ստուարն մըն ալ պիտի պակսի, իսկ սպառողներուն թիւը պիտի աւելնայ:

«Ցաւօրինակը այն է որ, կարգ մը մակերեսային անձեր կարծես ուրախութիւն զգացին, երբ իմացան թէ հազար նոր պաշտօնեայ պիտի առնուի: Ճիշդ է թէ այս ձեւով հազար հոգի գործ կը գտնեն, բայց անգամ մը հարցնելու է թէ ի՞նչ գնով: Այդ անձերուն ամսական տալու համար, տարեկան առ նուազն մէկ միլիոն ոսկի պէտք է:

«Հոս չի վերջանար սակայն գործը: Այս հազարէն զատ, դեռ շատ մը ուրիշներ պաշտօնի պիտի կոչուին: Ասկէ զատ, մենաշնորհները պատճառ պիտի դառնան որ աւելի պակսի նախաձեռնութեան ոգին:»

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՀԱՐՑԵՐ

ՔԱՐԻՒՂԻՆ ԾԱԳՈՒՄԸ

Միշտ օրուան խնդիր է քարիւղը, իբրեւ մղիչ ուժ մը համաշխարհային քաղաքականութեան: Մուսուլի խնդիրն իսկ իր խորքին մէջ քարիւղի հարց է:

Քարիւղին կարեւորութիւնը օր աւուր աւելի կը շեշտուի, ոչ միայն իբրեւ պարզ լուսաւորութեան միջոց, այլ եւ իբրեւ վառելանիւթ մը, որ լիովին կրնայ փոխարինել քարածուխը ամէն տեսակ շոգեշարժ մեքենաներու հնոցին մէջ. նոյնիսկ պատերազմէն ի վեր քարիւղով շարժող «մօթէօռ»ներու մասնաւոր տիպարներ հնարուած եւ ընթացիկ գործածութեան մէջ են արդէն:

Քարիւղը աշխարհի ամէնաառատ հանքերէն մէկը կարելի է նկատել. չկայ երկիր մը որ զուրկ ըլլայ անկէ աւելի կամ քիչ չափով. եւ չնայելով որ հում քարիւղի տարեկան արտադրութիւնը միշտ ինքնիքը կը գերազանցէ, չէ կարելի ըսել թէ իր վերջին, առաւելագոյն սահին հասած է, վասնզի ամէն տարի երեւան հանուած քարիւղի նոր աղբիւրներ կուգան աւելի քան փոխարինել ցամքելու հակամէտ հորերը:

Քարիւղի արտադրութեան մէջ Միացեալ-Նահանգները կը գրաւեն առաջին տեղը. 1914ին անոնք հայթայթեցին համաշխարհային արտադրութեան չորս հինգերորդ մասը. (650 միլիոն թոն, կամ մօտ 5 միլիառ թիթեղ-տակառ):

Ռուսիան կուգայ անկէ վերջ. Բագուի նաւթահորերը հնդրածանօթ են. վիմագիր արձանագրութիւն մը կը ցուցնէ որ հոն քարիւղի շահագործումը սա կերպով մինչեւ 1600 թուականը, թէեւ 1832էն ի վեր է որ կը սկսի աւելի մեթոտիկ օգտագործում մը: Ներկայիս հորեր կան այդ սեւ քաղաքի շրջանակին, մէջ որ 140 մեթր բարձրութեամբ հեղուկ կը ժայթքեն եւ օրական 8000 տակառ լեցնելու չափ արտադրութիւն մը ունին:

Ոչ նուազ կարեւոր կեդրոն մըն է կարպաթեան գօտին, ուրկէ կը քաղեն Ռումանիան եւ Կալիցիան իրենց քարիւղը. այնուհետեւ կարելի է յիշել Մեքսիքան, Միջագետքը, Պարսկաստանը, Սոլոմեան կղզին, Ալժերիան եւ նոյն իսկ Ֆրանսան: Քարիւղի ծագման մասին կարծիքները բաժնուած են, թէեւ բայց երկու տեսութիւն ամէնէն աւելի հաւանական կը նկատուին:

Առաջին տեսութեան համաձայն, քարիւղը օրկանական ծագում ունի. կ'ենթադրուի թէ երկրաբանական հին շրջաններուն, զանազան փլուզումներու հետեւանքով, բազմաթիւ կենդանիներ մնացած են հողի թանձր խաւերու տակ եւ հոն ճնշումի եւ ջերմութեան ազդեցութեամբ, անոնց ճարպային մասը թորուելով եւ վերածուելով են քարիւղի. կամ, ինչ որ նոյնն է, ծովային միջավայրի մը յանկարծական փոփոխութիւնը պատճառ եղած է որ զանգուածօրէն բնաջնջուին հոն ապրող միլիոնաւոր ձուկեր եւ մնան հողի շերտերուն մէջ վերածուելու համար քարիւղի:

Երկրորդ տեսութիւնը աւելի բնագիտական-քիմիական պատճառներու կը վերագրէ քարիւղի ծագումը: Այդպէս, քարիւղը իբրեւ տարր, ածուխի եւ ջրածինի բաղադրութիւն մըն է, զանազան համեմատութիւններով, (գիտական լեզուով carbure d'hydrogène ներու խառնուրդ մըն է): Բայց թէ ինչպէ՞ս ջրածին եւ ածուխ կը միանան իրարու, ատիկա ըստ Պերթըլօ Մուասանի, կարելի կ'ըլլա ջուրը հողի խաւերու մէջէն փանցած ատեն հանդիպի մետ յին քաղաքներուն, (մետաղ ածուխի բաղադրութեան). Երկու տեսութիւններու կո նակիցներն ալ յաջողած են ուսումնական միջոցներով ք պատրաստել. օրինակ, առաջի րեն Էնկլեր, ձկան իւղը փակ մանի մէջ տաքցնելով քարիւ նման հեղուկ մը ստացած է. երկրորդներէն Սապաթիէ եւ դիւրին հասած է ջրածի ասէթիլէնը երկաթի նիկե ինամբ 200 աստիճան տաքցն

Փ. Սմ

ԹՈՒՐՔ ԼԵԶՈՒՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹԸ ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷՋ

Բագուի Թրքաբանական մագումարը, որ ընդունեց քերնը լատիներէն տառ գրելու առաջարկը, քունարկե նաեւ հետեւեալ բանաձեւը

«Լսելով զեկոյց մը կենդ եւ գրական թրքական բարբառ ներն ու լեզուներն ուսումնասիր լու մասին, համագումարը մեծ լոր ապագայի հերթական գիրներն կը համարէ. նախ ուանձին լեզուներու, բարբառներ եւ ենթաբարբառներու խոր մանրազննին ուսումնասիրութի ու հրատարակութիւնը, ինչպէս առանձին գիտական քերական թիւններու եւ բառարանն կազմութիւնը. երկրորդ, նախ պատրաստական աշխատան պատմական համեմատական բականութեան, համեմատական ստուգաբանական բառարանի թրքական լեզուներու եւ բա բառներու ուսումնասիրութեան երրորդ, Թրքաբանութեան բարբերեալ մատենախօսութեան կազմումը. չորրորդ, Թրքական զուներու եւ այլ ժողովուրդներու միջեւ եղած կապի ուսումնասիր թեան շարունակութիւնը»:

Մայրենի լեզուի դասա ւութեան մեթոտի մասին հանգ բանաձեւին մէջ կը շեշտուի մայրենի լեզուի յաջող դասա ւութիւնը թուրք ժողովուրդին մէջ չի կրնար գրուիլ առանց նաւոր լեզուներու եւ բարբառներ րու լուրջ ուսումնասիրութեան ուսուցիչներու լուրջ լեզուաբա կան պատրաստութեան: զարգացման տարրերը միջին, նոյնպէս եւ բարձրագ մանկավարժական դպրոց հաստատութիւններու մէջ պէ գիրակէզիլ նշանակութիւն

Կազմակերպչական հար մասին ընդունուած է հետ բանաձեւը.— կազմակերպել քաղաքական կոմիտէներ, գործերը պիտի ըլլան. ա) քել Թրքաբանութեան փ նալ նիւթեր եւ հաշուառ թարկել արդէն հրատարակ ները. բ) հաւաքել եւ հա ենթարկել տեղական թրք բոլոր ձեռագիրները եւ գ) նասիրել տեղական բարբառ ու ենթաբարբառները:

Թրքաբանութեան փոխ սպասաւորութեան եւ զարգ համար անհրաժեշտ է հր կել եռամսեայ ժողովածո որու մէջ պիտի տպագրուին թերը թրքական բոլոր լեզու

Երկրորդ Թրքաբանական մագումարը տեղի պիտի ու երկու տարի յետոյ, Սամա մէջ:

Թրքական լեզուներու գի կան բառագիտութեան հարցե սին ընդունուեցաւ հետեւեալ նաձեւը.

«Թրքական խօսքերէն գի

կան ասոսիացիաներ սահմանելու ժամանակ հաշուի առնել տուեալ խոսակցութեան համահամբակցակից անձնական յատկութիւնները։

Տուեալ խմբակի մէջ յարմար թոյլ տալու բացակայութեան պատճառին, առնել բառեր միւս թրքական խմբակներէն եւ այդպիսի խօսքերուն առաւելութիւն տալ ոչ-թրքական բառերու հանդէպ։

Թրքական լեզուներու համար անհնարին համարել՝ շարունակել փոխ առնել արաբա-պարսկական խօսքեր եւայլ պատճառով վերջնականապէս հրաժարիլ արաբական եւ պարսկական բառերէ։ Նոր բառեր ընտրելու ժամանակ՝ բոլոր թրքական ժողովուրդները պէտք է հետեւին համեւրոպական ուղղութեան։

Համեւրոպական խօսքերն ընդունիլ միայն արմատով, համապատասխան թրքական բնական արտասանութեան։ Բոլոր հետագայ բառաստեղծութիւնը, որ կապուած է այդ արմատներու հետ, ենթարկել թրքական բարբառներու բնոյթին։

Խօսքեր կազմելու ժամանակ անհրաժեշտ է արհեստականապէս կրճատել այն բառերը, որոնք կը դժուարացնեն այդ խօսքերուն հասկացողութիւնը ու գործածութիւնը։

ԿԵԱՆՔԸ ՓԱՋԱՐՃԸԳԻ ՄԷՋ

ՓԱՋԱՐՃԸԳԻ, 19 Մարտ

Վերջերս տեղի ունեցաւ գրական երաժշտական երեկոյթ մը, որուն գլխաւոր նպատակն էր Հայ մտաւորական կեանքն ու գեղարուեստը ներկայացնել օտարներուն։

Երեկոյթը կազմակերպուած էր ինպաստ վարժարանին։ Ջուտ հասոյթ կ'ենթադրուի 17-18000 լէյ։ Սրահը գրեթէ ամբողջութեամբ լեցուն էր հանդիսականներով, որոնց մէջ աչքի կը զարնէին օտարները։ Գծուած էին գեղարուեստական գունագեղ յայտագրեր, որոնց վրայ փակցուած էին նաեւ հայ գրողներու նկարները։

Հանդէսը բացուեցաւ ռումանական քայլերգով որ խառն խումբին կողմէ քառաձայն երգուեցաւ։

Պ. Ա. Փափազեսու Փաշարճըգի հայ վարժուհիի ռումաներէնի ուսուցիչը, ռումաներէն լեզուով դասախօսութիւն մը տուաւ հայոց ծագումին, լեզուին, բանաւոր բանահիւսութեան, գրերու գիւտին եւ անոր յաջորդող ոսկեդարի, միջնադարեան աշուղներու եւ մեր նոր գրականութեան, ինչպէս նաեւ հայ գեղարուեստի, ճարտարապետութեան ու երաժշտութեան մասին։ Այս գասախօսութիւնը մեծ գնահատանք արժանացաւ օտար մտաւորականներու կողմանէ որոնք անոր միջոցաւ կրցան տեղեկանալ մեր անցեալ եւ արդի արժէքներուն։ Պիտի հրատարակուի ռումանուսուցչական Միութեան օրկանին յատուկ հայ թիւին մէջ։

Ցետոյ տեղի ունեցաւ գեղեցիկ «պալէթ» մը աշակերտներուն կողմէ, ռումանական եւ հայ դրօշներուն գոյները ներկայացնող թղթէ ծաղուտներով։

Յայտագրի բ. մասին մէջ կային կոմիտաս վարդապետի ձայնագրած երգերը, ինչպէս եւ հայերէն եւ ռումաներէն երեք արտասանութիւններ։ Յայտագրին գ. մասը կարելի է ըսել թէ երեկոյթի աղն ու պղպեղն էր։ Ներկայացուեցաւ «Ընուշ»ի «Ջան գիւղ, լիմ» մասը, որ յաջող անցաւ սկիզբէն մինչեւ վերջ։

Ալաք

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ բոլոր աշխատակիցներէն գրել Թուղթին Մէկ եւ բեմը Մնացն։

ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ

Կարմիր բանակի հաստատութեան տարեդարձին առթիւ, պատերազմական գործավար վարշիլոֆ վերջերս ուշագրաւ տեղեկութիւններ տուաւ խորհրդային ուժերու մասին։

Իր յայտարարութեան համաձայն, կարմիր բանակը կը բաղկանայ 562,000 զինուորէ։ Ցարին մէկ միլիոն զինուոր կ'արձանագրուի, բայց փոքր մէկ մասը միայն գործօն ծառայութեան կը կոչուի։ 400,000 նորագիրներ կը մնան առանց ո'ր եւ է պատրաստութեան։ Մնացածը զինուորական կրթութիւն կը ստանայ երկրապահ բանակին մէջ։ Գործաւարը ուժգնօրէն բողոքեց «Ցնի»ի զինուորական քննադատին այն յայտարարութեան դէմ թէ կարմիր բանակը 1,500,000 հոգիէ կը բաղկանայ։ «Ցնի»ի աշխատակիցը կը պնդէ իր ըսածին վրայ, զինուորութեան շրջանի հաշիւներն ալ ներկայացնելով։

Մնաց որ, վարշիլոֆ ինքն ալ կը շեշտէ «Հզօր եւ ստուարաթիւ» բանակի մը պէտքը։ Կը յանձնարարէ մանաւորապէս «կարելի եղածին չափ արագօրէն զինուորացնել միջնակարգ եւ բարձրագոյն կրթութեան բոլոր հաստատութիւնները («Փրավտա», 4 Մարտ)։ «Մենք կ'ուզենք մեր քաղաքային դպրոցներուն մէջ հաստատել զինուորական կարգապահութիւն, որպէս զի դպրոցական գրասեղաններէն իսկ, մեր երիտասարդները պատրաստ ըլլան լաւ զինուորներ դառնալու»։ Պ. վարշիլոֆ համոզուած է թէ անխուսափելի է նոր պատերազմ մը, աւելի արիւնալի քան վերջինը։ Իր կարծիքով, զինաթափութեան վրայ խօսուած ճառերը բանուորութիւնը քնացնելու միջոց մըն է։ Միեւնոյն ատեն կարմիր բանակը կը նկատուի համայնավարութեան դպրոց մը։ Քաղաքական դասընթացքները կը շարունակուին նաեւ զինուորական պետերու հեղինակութիւնը։

ԱԼՖՕՐՎԻԼԻ Ֆրանսական վարժարանին մէջ (Ռիւ Էթիէն 8օլէ) չափահաս Հայերու համար Ֆրանսերէնի դասընթացք մը բացած է փարիզի կրթական խորհուրդը։ Դասերը կանոնաւորաբար տեղի կ'ունենան Բշ. Դշ. եւ Ուր. օրերը ժամը գիշերուան 8-10։ Կը հրաւիրուին գիւղին բոլոր երիտասարդները ներկայանալ եւ ապահովել դասերուն համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ ՋՆՋԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Տ՚ոքթ. Եաղուպեան իր կալուածները փրկել յետոյ, գործի վրայ է, «այգ»ն ալ փրկելու համար։ Արդէն իսկ պատրաստուած է Էնկիւրի երթալու, իբրեւ անդամ Թուրքեւհայ Միութեան։ Այս առթիւ առանց կարմրելու հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է «Վագըթ»ի.

— Ընձեռնակէս ծանօթ ըլլալով Ըամլը փաշայի, որոշած էի էնկիւրի երթալ եւ այցելել իրեն։ Փաշան այս առթիւ իրեն գրած նամակին պատասխանեց թէ հաճոյքով պիտի ընդունի դիս։ Բայց վերջերս մէկ մասը միայն գործօն ծառայութեան կը կոչուի։ 400,000 նորագիրներ կը մնան առանց ո'ր եւ է պատրաստութեան։ Մնացածը զինուորական կրթութիւն կը ստանայ երկրապահ բանակին մէջ։ Գործաւարը ուժգնօրէն բողոքեց «Ցնի»ի զինուորական քննադատին այն յայտարարութեան դէմ թէ կարմիր բանակը 1,500,000 հոգիէ կը բաղկանայ։ «Ցնի»ի աշխատակիցը կը պնդէ իր ըսածին վրայ, զինուորութեան շրջանի հաշիւներն ալ ներկայացնելով։

Մնաց որ, վարշիլոֆ ինքն ալ կը շեշտէ «Հզօր եւ ստուարաթիւ» բանակի մը պէտքը։ Կը յանձնարարէ մանաւորապէս «կարելի եղածին չափ արագօրէն զինուորացնել միջնակարգ եւ բարձրագոյն կրթութեան բոլոր հաստատութիւնները («Փրավտա», 4 Մարտ)։ «Մենք կ'ուզենք մեր քաղաքային դպրոցներուն մէջ հաստատել զինուորական կարգապահութիւն, որպէս զի դպրոցական գրասեղաններէն իսկ, մեր երիտասարդները պատրաստ ըլլան լաւ զինուորներ դառնալու»։ Պ. վարշիլոֆ համոզուած է թէ անխուսափելի է նոր պատերազմ մը, աւելի արիւնալի քան վերջինը։ Իր կարծիքով, զինաթափութեան վրայ խօսուած ճառերը բանուորութիւնը քնացնելու միջոց մըն է։ Միեւնոյն ատեն կարմիր բանակը կը նկատուի համայնավարութեան դպրոց մը։ Քաղաքական դասընթացքները կը շարունակուին նաեւ զինուորական պետերու հեղինակութիւնը։

ՅԱՐԵՐՈՒ ԳԱՇԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Քանի մը տարի առաջ, արտասահման ապաստանող ռուս միծամարուստ եւ մտաւորական գաղթականները —որոնք դեռ ցարիզմի վերականգնումը կ'երազէին— որոշեցին ցարական ընտանիքին վերադարձը մէջէն ընտրել ապագայ «ցար»ը։

Ընտրուեցաւ նախկին մեծ դուքս Քիրիլ, ծովային սպայ, այն որ 1917 Մարտին յեղափոխական կառավարութեան առջեւ Հանդիսաւոր երդում ըրաւ, կայսերական պահակախումբին գլուխն անցած։ Քիրիլ, որ իր ժամանակը կ'անցնէր Մոնթէ-Քարլօի, Ցօվիլի եւ Մոնմարթրի մէջ, յոգնած այդ կեանքէն եւ մանաւանդ տեսնելով որ գանձը երթալով կը դատարկուէր, կայսերական կոչում ղգաց իր մէջ եւ ընդունեց իրեն առաջարկուած թագը։

Ընտրութենէն անմիջապէս վերջ, առաջին գործը եղաւ սեւեռկապեստ մը անուանել եւ իր հաւատարիմ հպատակներուն ուղղուած կոչ մը հրատարակել։ Ցետոյ իր կինը ղրկեց Ամերիկա, քանի մը միլիոն տոլարի փոխատուութեան մը մասին բանակցելու։ Դժբախտաբար ուշադրութենի կառավարութիւնը ականջ չկախեց «գարուհի»ին եւ «ցար»ը իր պալատականներով Սանքսոնիոյ քօպուրկ քաղաքը քաշուեցաւ։

Այդ պահուն ուրիշ խմբակ մը կը կազմէր ռուս բանակներու նախկին ընդհ. հրամանատար մեծ դուքս Նիքոլա Նիքոլայեվիչի շուրջ։ Նիքոլա Բ-ի զօրավարներն ու նախարարները, անդրյիշեղեան ծերակուտականներ, նախկին գաղտնի ոստիկաններ, ծանրագլուխ փրօֆէսէօրներ, մեծ հողատէրեր, դրամատան ներկայացուցիչներ, նախկին Մարքսիստ եւ ազատական փրօֆէսէօր Փէթրո Սթրուվի առաջնորդութեամբ դարձան դէպի մեծ դուքս Նիքոլան։

Սակայն Նիքոլա՝ փորձառու մարդ՝ պայման դրաւ որ գահը կ'ընդունի այն ատեն միայն, երբ «իր ժողովուրդը» հանդիսաւոր կերպով կը հրաւիրէ զինքը։ Ահա այն ատեն է որ ռուս գաղթականներու ազգային համաժողով մը գումարելու խնդիր ծագեցաւ։

Մեծահարուստ ռուս մը փարիզի մէջ հիմնեց օրաթերթ մը, յիշեալ համաժողովը պատրաստելու համար։ Նախապէս խորհեցան այս համաժողովին հրաւիրել ռուս գաղթականական բոլոր քաղաքական եւ մտաւորական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները։ Սակայն բոլոր չէզոք եւ ռամկավարական գոյն ունեցող կազմակերպութիւնները մերժեցին հրաւէրը։

Քօզաքները, որոնք կարեւոր թիւ մը կազմեն արտասահմանի ռուս գաղթականներուն մէջ, բոլորովին քաշուեցան, անմիջապէս որ հասկցան թէ ինչ տեսակ բախտախնդրութեան կ'ուզէին առաջնորդել զիրենք։ «Ռուս ճարտարարուեստական եւ առեւտրական միութիւն»ը երկար ատեն վարանեցաւ, նախ մասնակցեցաւ կազմակերպիչ մարմնին, յետոյ քաշուեցաւ, ու կրկին նկաւ՝ առաջարկելով կարգ մը պայմաններ։

Համաժողովը պիտի գումարուի Ապրիլ 4ին, Զատկի Սիրակին, փարիզի մէջ։ Քանի մը օր առաջ փարիզի պատուիրակներուն ընտրութիւնը կատարուեցաւ։ Թեկնածուներու երկու ցանկեր կային դէմ դիմաց, մէկը Պ. Մարքօֆի, ծայրայեղներու ներկայացուցիչ, միւսը իշխան Թրուպեցքոյի, չափաւոր ցարական։ Հակառակ «ցար» Քիրիլ իր բոլոր ուժերով կը պայքարի համաժողովի գումարումը արգիլելու համար։ Ռուսիան կ'ըսէ, օրինական ցար մը կ'ուզէ եւ ոչ թէ ընտրովի։ Եւ այդ օրինականը՝ ինքն է՝ Քիրիլը։

Այս վերջինին կողմնակից թերթ մը Նիքոլա Նիքոլայեվիչի կողմնակիցները Ֆրան-մասօն եւ Հրեայ կ'անուանէ։

Իրականին մէջ ժողովուրդը ոչ մէկը կ'ուզէ ո'չ ալ միւսը, այլ կը փափաքի որ անոնք երկուքն ալ որքան կարելի է հեռու մնան Ռուսիայէն։ Նախկին մեծ դուքսերն ու իրենց արբանեակները գիւղացիին աչքին կը ներկայացնեն աւատապետական Ռուսիան։

Այս համաժողովը հիմա կը շահագործեն պոլշեւիկները, որոնք իրենց թերթերուն մէջ ռուս հանրապետականներն ու ընկերվարականները կը ներկայացնեն իբրեւ միապետականներու կողմնակից։ Եւ այս ձեւով կը յաջողին ռուս ժողովուրդի աչքին «սեւացնել» դանոնք։

«ԼՔԵԱԼ» ԳՈՑՔԵՐՈՒ ԱՒԱՐԸ

Մարտ 9ին մինչեւ 11, Լքեալ գոյքերու վարչութիւնը միայն պոլսոյ կողմը 10 լքեալ տուն, 8 խանութ եւ երկու կալուած գրաւած է։ Ըստնգմ գատ պահչէ գափու, Սթամպուլեան եղբայրներու սեփական էրթողրուլ վաճառատան շէնքը եւ քովի դեղի մթերանոցը գրաւուած են։

Պահչէ գափու Սէլամէթ խանը աճուրդով պիտի ծախուի։

*** Լքեալ գոյքերու վարչութիւնը փախստականի մը 200000 ոսկինոց «Վէֆաէն ֆէրաղ»ի գործողութիւնը երեւան հանած է։ Փախստականը մեկնելէ առաջ, «Վէֆաէն ֆէրաղ»ի գործողութիւն կատարեր է երկաթ ափարթմանները համար, որոնք Հայու մը կը վերաբերէին։ Սեփականատէրը պատասխանատու է կամ իր պարտական եղած գումարը լքեալ գոյքերու վարչութեան վճարել եւ կամ իր կալուածները աճուրդով ծախել։

*** Հասկցուած ըլլալով որ Բերա, Թարլա Պաշըի շրջակայքը մէկքիլէպ փողոցին 26 թիւ մեծ ու քարաշէն տունը, զոր նախապէս Տիկին Շահին անուն մեկը իբր փանսիոն վարձած էր եւ որ հիմա պարապ է, Եւրոպա գտնուող Հայու մը կը պատկանի եւ տունին վարձքն ալ սեփականատիրոջ պոլսոյ մէկ ազգականուհին կը գանձէ, քննութեան ձեռնարկուած է, հասկնալու համար թէ, տէրը փախստակա՞ն է թէ ոչ։

Նորատունկեանի ափարթմանը 65 հազար ոսկիի գնուած է գասպար Զատէ Էմին պէյի կողմէ։

*** Մինչեւ հիմա «Լքեալ» գոյքերու վարչութեան սեպհականութեան եւ Բերայի մասնաճիւղերուն կողմէ գրաւուած կալուածները ամսական 80 հազար ոսկի վարձք կը բերեն։ Սկիւտարի կողմը գրաւուածները ամիսը 10 հազար ոսկի միայն կ'ապահովեն։

ԶԱՑՆԵՐ ԳԱԻԱՌՆԵՐԷՆ

ՆՈՐԷՆ ԹՐԻՒՄՈՆԵՐը

Ֆրանսահայ գաղութին մէջ ալ կը հանդիպինք բազմաթիւ թրքախօսներու՝ որոնք հայհոյանքներով համեմուած ու լղրճուկ տաճկերէնով մը իրենց միտքը կ'արտայայտեն։

Արդի տաճկախօսները երկու մասի կը բաժնուին, բուն թրքախօսներ՝ որոնք ընաւ հայերէն չեն գիտեր եւ կամաւոր թրքախօսներ՝ որոնց թիւը օրէ օր կը բազմապատկուի։

Ընդհանրները մաքուր հայերէն խօսելու կարող օրիորդ մը կ'առարկէր թէ իր միտքը թուրքերէնով աւելի դիւրաւ կրնայ արտայայտել։

Մայրենի լեզուն չէ՞ մեր ազգային գոյութեան գլխաւոր մէկ ազդակը։

«Գողն ի պատիւ հայ լեզու»ի հեղինակը աւելի լաւ ըրած պիտի ըլլար, եթէ մեր լեզուի պահպանումով հետաքրքրուէր, փոխանակ անտեղի բողոքներ խմբագրելու։

Աբսէչ Ե. Ճ.

ՓԱՐԻԶԻ ԱՂԲԱՏԱԽՆԱՄԸ

Ստացանք փարիզի աղքատախնամին 35րդ տարեշրջանի (1925) տեղեկագիրը, միշտ Ֆրանսերէն։ Շէնք ժխտեր երկրի լեզուին անհրաժեշտութիւնը, այսպիսի պարագաներու մէջ, բայց այդ պատճառ մը չէ որ Հայերէնը բոլորովին մեկդի դրուի։ Վերջապէս, ո՞ր սահմանուած են այս տեղեկագիրները, Ֆրանսացիներո՞ւն, քանի մը Ֆրանսախօս Հայերո՞ւ, թէ ամբողջ Հայ Հասարակութեան, որ դժբախտաբար չպիտի հասկնայ թէ ինչ կ'անցնի կը դառնայ։ Միշտ այդ Հասարակութեան համար, կը թարգմանենք Հաշուեկշիռը.—

ՄՈՒՏՔ

Մնացուկը պատրաստ 1925 յունուար 1ին 2762,85 ֆրանք, ամսավճար յունուար 981, փետրուար 201. Մարտ 1562, Ապրիլ 1274, Մայիս 715, յունիս 415, յուլիս 950, Օգոստոս 3000, Հոկտեմբեր 300, Դեկտեմբեր 280, զանազան նուէրներ 55347.75, Ինունդի եւ Ջատկի հանգանակութենէ 820.20, Վիճակախաղ 20000, պարահանդէս 9677.10, փարիզի քաղաքապետութենէն 500, Մարկոսեան կտակէն 1500, զանազան 133.30։ Ընդհ. գումար 100419.20 ֆրանք։

ԵԼՔ

Նպաստ 1925 յունուարին 2260, փետրուար 2322, Մարտ 2723.50, Ապրիլ 2395, Մայիս 3520, յունիս 8258.40. յուլիս 11272, Օգոստոս 310, Սեպտեմբեր 11821.30, Հոկտեմբեր 10462.79, Նոյեմբեր 11355,90, Դեկտեմբեր 13585.80, քարտուղարի Թոշակ 2100, տիկնանց միութեան յանձնուած 9677.10, օճառ աղքատներու համար 561.60, զանազան ծախքեր 568.75, մնացուկը պատրաստ 1925 Դեկտ. 31ին.— 7225.15։ Գումար 100419.20։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Հ. Մ. Ը. Մ. (1B) ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Villejuif մէջ կիրակի օր Հ. Մ. Ը. Մ. (1 B.) մրցեցաւ E. S. Villejuif (1)ի հետ։ Մեծ մասով պահեստի խաղացողներէն կազմուած մեր խումբը փայլուն յաղթանակ մը տարաւ, 2ի դէմ 4 նշանակէտի առաւելութեամբ։ Հ. Մ. Ը. Մ.ի պահեստիէն մասնաւորաբար գնահատելի խաղարկութիւն մը ունեցան Հրայր Գանթարճեան եւ Գալուստ Գաւաքեան։ Միւնաս Մելքոնեան նոյնպէս կը խոստանայ լաւ խաղացող մը դառնալ։ Իսկ Հ. Մ. Ը. Մ.ի նորագիր անդամներէն Նուպար Կիրակոսեան իր առաջին խաղով լաւ յատկութիւններ երեւան բերաւ։ Իր կանոնաւոր բաներով լաւ օժանդակ մը եղաւ յառաջապահներուն։

ԵՐԿՐՈՐԴ խումբը յաղթեց իր հակառակորդին 1-2ով։

ԵՐՐՈՐԴԸ Pont de Canalի շրջակայ դաշտին մէջ A. S. Sazier (1 Junior)էն պարտուեցաւ 0-3ով։

***

Հ. Մ.էն վաղեմի Խաչիկեան ստորագրութեամբ նամակ մը ստացանք, որ կը խնդրէ հրատարակել 18 Մարտ թուակիր Echo des Sportsի մէկ հատուածը, իբրեւ պատասխան նոյն թերթին, Մարտ 12 թուակիր քննադատութեան։

Սոյն պատասխանին մէջ կ'ըսուի թէ Ֆրանսացիները Պակալէյէի դաշտին վրայ կը բողոքէին հանուելու տեղ ընդհանուր համար, այնինչ անոնց տրամադրութեան տակ դրուած էր 15—20 պահարան։ «Այս միջոցին C. S. V. (R)ի խմբապետը եկաւ եւ մրցման թոյլտը ստորագրեց forfaitն ընդունելով»։ Ու կը հրաւիրէ Ֆրանսացիները որ իրենց ըսելիքը գան խաղադաշտին վրայ ճակատ ճակտի ըսեն, փոխանակ կանանչ սեղանին շուրջը դեզերելու։

Քիչ մը անճահ ոճով շարադրուած այդ անպաշտօն հերքումը չի լուսաբաներ բուն հարցը։ Ֆրանսացիները կը բողոքէին մանաւանդ այն տեղեկատուութեան համար որ եղած էր Fédérationին եւ տեղական թերթերուն, C. S. V.ի պահեստի եւ երկրորդ խումբերը forfaitով եւ (0—5)ով պարտուած ցոյց տալու համար։ Նամակագիրը ոչ մէկ լիշատակութիւն կ'ընէ Հ. Մ.ի երկրորդ խումբին բնաւ դաշտ չներկայանալուն համար։

Անգամ մը եւս կը ցաւինք որ մեր մարզական վարիչները քիչ մը շրջահայեցութիւն չեն դներ իրենց շարժումներուն ու անտեղի գանգատներու առիթ կուտան Ֆրանսական խումբերու եւ մարմիններու կողմէ, որոնք այնքան սիրալիր ընդունելութիւն կը կատարեն հայ մարզիկներուն։

ամբողջ Գերմանիոյ մէջ, քանի մը շաբաթէ ի վեր։ Մինչեւ հիմա 12 միլիոն Գերմաններ քուէարկած են՝ ընդհ. քուէարկութեան ի նպաստ։ Վերջնական արդիւնքը պիտի հասկցուի Ապրիլ 2ին։ Իսկ բուն քուէարկութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ աշնան։

Անաստղուի ներկրաշարժը

Էնկիւբրիէն առնուած հեռագիր մը նոր տեղեկութիւններ կուտայ երկրաշարժի մասին։ Ֆէթհիէի մէջ դպրոցին շէնքը և քանի մը տուներ, Ֆինէգէլի մէջ 20, Տէմրէյի մէջ 15 տուներ փլած են։ Քանդուած է Անտէֆլի գիւղը՝ Գասթէլլօրիզօի դիմաց։ 24 հոգի մեռած են։ Ակէ զատ երկրաշարժի ցնցումներ տեղի ունեցած են նաև Ատանայի, Զինայի, Էյմալըի և Սէրայքէօյի մէջ։

Իսմիւնիտրուն անկախութիւն հռչակեց

Պէյրութէն կը հեռագրեն՝— Իսքէնտէրունի ներկայացուցչական ժողովը իբրև սահմանադիր ժողով գումարուելով Իսքէնտէրունի պետութեան անկախութիւնը հռչակեց և Սահմանադրութիւն մը քուէարկեց։ Նկատելով որ միայն Ֆրանսացի նախագահ մը կրնայ առաջնորդել երկիրը իր այս նոր ճամբուն մէջ, ժողովը առաջարկեց մարզպանին հաւանութիւնը ստանալ, այդ պաշտօնին կոչելու համար իր Իսքէնտէրունի ներկայ պատուիրակ Պ. Տիւրիէօն։

Դաշնագիր Թուրքիոյ հետ

Էնկիւրի հասած են երկու ռուս մասնագէտներ՝ Քէնին և Տանժիկ, որոնք յառաջիկայ շաբաթ բանակցութեան պիտի սկսին Խորհրդային Միութեան և Թուրքիոյ միջև առեւտրական դաշնագիր կնքելու համար։

Թուրքհպերման առեւտրական դաշնագրի յանձնաժողովը վերջացուց իր աշխատանքները։

Հիւսիսնպուրկ քէօլնի մէջ

Գերման հանրապետութեան նախագահ մարշալ Հինտէնպուրկ կիրակի օր այցելեց Քէօլն, այս մեծ քաղաքին անգլիական գրաւման բանակին կողմէ պարպուելուն առթիւ։ Ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն ըրաւ նախագահին, կայարանին մէջ և փողոցները, ամէն տեղ թնդացնելով «Գերմանիան ամէն բանէ վեր»ը։

Հինտէնպուրկ առաջնորդուեցաւ ցուցահանդէսի մեծ տաղաւարը, ուր հետեւեալ ճառը խօսեցաւ.—

«Բոլոր գերման սիրտերը ցաւագին զգացումով մը համակուեցան, երբ միշտ գերմանական եղած հողամասեր դրաւուեցան օտար զինուորներու կողմէ և մեզմէ բաժնուեցան արհեստական պատնէշներով։ Վերջին տարիները պատահած դէպքերը տարինք իրբև ազգային դժբախտութիւն։ Այս տխուր փորձութեան մէջ, այն բարոյական պայքարը, զոր մղեցին Գերմանները Ռուրի մէջ և Հռենոսի եզերքներուն վրայ, իրենց իրաւունքներուն և ազատութեան համար, մեզի տուին այն խորունկ համոզումը թէ Գերմանիոյ առաքելութիւնը դեռ չէ վերջացած»։

Շարունակելով իր ճամբորդութիւնը Հռենոսեան նահանգին մէջ, Հինտէնպուրկ հասաւ Պօն, ուր համալսարանական ուսանողները և ժողովուրդը փառաշուք ընդունելութիւն ըրին իրեն։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Նոր ելմտական նախարար Պ. Ռաուլ Փէոէի ծրագիրը, նախարարական խորհուրդին կողմէ վաւերացուած ըլլալով երկու օրէ ի վեր կը քննուի ելմտական յանձնաժողովին կողմէ։ Այդ ծրագրին համաձայն, ելմտացոյցի բացն է 4 միլիառ 534 միլիոն։ Այս բացը գոցելու համար Պ. Փէոէ կ'առաջարկէ Պ. Տումէրի կողմէ առաջարկուած կարգ մը յաւելուածական տուրքերէն զատ, որոնք կը ներկայացնեն 2.292 միլիոն ֆր.ի գումար մը գործառնութեանց վրայ դրուած տուրքը (chiffre d'affaire) հարիւրին 1.30էն 2 ֆրանքի բարձրացնել։ Ասկէ կը յուսայ 1,875 միլիոն ստանալ լինը ամսուան մէջ։ Իսկ քաղաքացիական տուրքէն մէկ տարուան մէջ պիտի գոյանայ 500 միլիոն ֆրանք։ Այնպէս որ եթէ Խորհրդարանը ամբողջութեամբ ընդունի նախարարին ծրագիրը, ելմտացոյցին բացը գոցուելէ յետոյ, գանձին մէջ 33,5 միլիոն ֆրանք կը մնայ դեռ։

Կը կարծուի թէ երեսփ. ժողովը շուտով պիտի քուէարկէ այս ծրագիրը։

Քաղաքացիական տուրքը հետեւեալ կերպով որոշուած է.— 40 ֆր. պիտի վճարեն անոնք, որ եկամուտի վրայ ընդհ. տուրքի ենթակայ են, 60 ֆրանք. անոնք, որոնց տուրքի ենթակայ եկամուտն է 7.100էն 10.100 ֆր., 100 ֆր. 10,100էն 20,000 եկամուտ ունեցողները, 200 ֆր.՝ 20,100էն 50,000 ֆր.ի համար, 300 ֆր. 50,100էն 100,000, և 600ֆր.՝ 100,100էն 200,000, 1000 ֆր. պիտի վճարեն անոնք, որոնց տուրքի ենթակայ եկամուտը 200,000 ֆր.էն աւելի է։

ԱՂՄԿԱԼԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԴԷՄ

Լոնտոնի ամերիկ. դեսպանը գաղտնի տեղեկագիր մը ղրկելով նախ.Քուլիճի, կ'ըսէ թէ Եւրոպայի քաղաքագէտները ո՛չ մէկ դաս առած են մեծ պատերազմէն եւ թէ Ազգերու Դաշնակցութիւնը կը ներշնչուի միայն հաւասարակշռութեան նոյն այն սկզբունքներէն, որոնց վրայ հիմնուեցաւ 1915ին Սրբազան Ձիւնակցութիւնը։

Դեսպանը Եւրոպայի ներկայ վիճակին գլխաւոր պատասխանատուն կը նկատէ Ֆրանսան։ Եւրոպայի պետութիւնները չեն ուզեր զինաթափ ըլլալ, Ֆրանսա առաւել եւս։

Իտալիա և Ճափոն ուժ կուտան Ֆրանսայի, նոյնը կ'ընէ Անգլիա, որ Արեւելքի մէջ և այլուր պէտք ունի Ֆրանսայի աջակցութեան։

Ֆրանսական թերթերը խիստ զայրացած են այս յայտնութեանց դէմ։ Ուաշինկթըն քանի մը հերքումներ հրատարակեց, միտքերը հանդարտեցնելու համար։ Վերջին լուրերու համաձայն դեսպան Չօթըն ուրիշ պաշտօնի պիտի կոչուի։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՂԵՍՏԻՆի կառավարական իշխանութիւնները յաւուրկ հրամանագիրով ռուսական նաւերու բոլոր նաւաստիներուն Պաղեստինեան նաւահանգիստներ էլլելը պաշտօնապէս արգիլած են։ Միայն նաւապետներն ու մակոյկապետները արտօնուած են ցամաք էլլելու։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ

կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. փարիզի Շրջ. Կոմիտէին կողմէ

կիրակի, 28 մարտ իրիկուան ժամը 8,30ին

Salle de Géographie ի մէջ, 184 Boulevard St. Germain.

(Métro : St. Germain-des-Prés)

կը խօսի՝ Ա. Լ. ԹԱՏԻՍԵԱՆ

ՀԱՑԱՍՏԱՆ ԵՒ ՀԱՐԵՒԱՆՆԵՐԸ Նիւթի մասին.

ՄՈՒՏՔ Ի ՓՐԱՆՔ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

27 մարտ Շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին

120, Boulevard de Belleville, 120 (Métro Belleville)

կազմակերպուած ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայր. Միութեան կողմէ

Կը մասնակցի «ՍԻՓԱՆ» երկսեռ երգչախումբը

ՄԱՔՈ ՅԱԿՈԲԵԱՆի ղեկավարութեամբ

ՆՈՒԱԴ, ՄԵՆԵՐԳ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԸ ԲԱՆԱԽՕՍԻ Պ. Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ ՄԻՆՉԵՒ ԱՒԱՒՕՏ

Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով

Ցոմսերը կը ճախսին Billancourt, *28* Rue Nationale հայկական Ճաշարանին մէջ, Bd. St. Michel, Café de la Source.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՇՔԵՂ ԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած՝ Վ.ԻԼԻԷ-ԼԸ-ՊԵԼԻՒ Ս. Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻՒՆ ԿՈՂՄԷ

27 ՄԱՐՏ 1926 ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ին

Casino d'Arnouville ի մէջ Avenue de la Gare, Villiers-le-Bel-Gonesse

Պիտի ներկայացուի պարոնեանի ՇՈՂՈՔՈՐԹԸ

Կենդանի պատկեր, երգեր, նուագ և անակնկալներ։ Մինչև լոյս պար

ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

ՕՐ. ՍԻՐԱՆՈՒՇ ՃԻՆՃԻԼԱԳԵԱՆ

ԵՒ

Պ. ՍԱՐԳԻՍ ՃԱՆԻԿԵԱՆ

ՆՇԱՆՈՒԱԾ

21—3—926 ՍԷՆ Շամօն

ՈՂԲԱԾԵԱԼ ՏԻԿԻՆ ԳՈՀԱՐԻԿ Ե. ԳՈՂԶԱՂԵԱՆի մահուան տարելիցին առթիւ և Գազազեան, Կարմիրեան ընտանիքներու բոլոր ննջեցեալներուն համար այս կիրակի (Ծաղկազարդ) պատարագէն յետոյ, Հայոց եկեղեցիին մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

Տէր եւ Տիկին Գ. Պագալեան եւ պարագաները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք ներկայ գտնուեցան

ՓՈՔՐԻԿՆ ՈՒԶ ՊԱԳԱԼԵԱՆի յուղարկաւորութեան եւ բերանացի կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին։

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Ջաւարեան խումբի ժողովը՝ յառաջիկայ Ուրբաթ երեկոյ ծանօթ հաւաքատեղին։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ Հ. Յ. Դ. Քրխտափոր կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30 ծանօթ հաւաքատեղին։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ Հ. Յ. Դ. Իշխան կոմիտէի ընդհ. ժողովը կիրակի երեկոյ ժամը 8,30ին ծանօթ հաւաքատեղին։

ՄԵՐՕՄ ՏՕՀԱՅԵՐՈՒ Նահանգային Միութեան ընդհ. ժողովը 27 Մարտ Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Ֆլօրիայի սրահը, 61 Rue Monsieur Le Prince, մէթրօ Օտէօն։ Օրակարգ վարչութեան համաբատասխանութիւնը։

Հ. Յ. Դ. Լիոնի ընկերական ժողովը՝ կիրակի 28 Մարտ ժամը 9ին 7 Փլաս տը Փօն, Դաֆէ Մանդրի Սրաբը։

«ԼԻՈՆԻ ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայրենակցական միութեան ժողովը՝ Ուրբաթ 26 Մարտ իրիկուան ժամը 8.30ին ծանօթ հաւաքավայրը։

Դաշնակահարուհի Օր. Տ. Զաւարեան իր նուագահանդէսը յետաձգած է Մայիս 5ին, չխանգարելու համար Ապրիլ 11-24ի հանդէսը։

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ՓԱՐԻԶ. Ա. Գ.— Ստացանք 25 ֆրանք։

ԻՄՍԻՀ, Մ. Շ.— Ստացանք եռամսեան։

ՎԻԼՆ, Ս. Ք.— Նոյնպէս։

ՔՈՒԹԻԻՀ, Ա. Վ.— Նոյնպէս։

ՏԻՐԱԶՎԻԼ, Զ. Պ.— Ստացանք 48 ֆրանք.— «Ճամբորդը» չունինք դեռ։

ՏԻԼԻԿԱՏ, Մ. Պ.— Ստացանք եռամսեան։

ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Ճերմակեղէն կարելու համար գործաւորուհի կ'ուզուի, դիմել Amirkan 4 rue Massillon Paris 4e.

ՏՈՒՆԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ

Տունի մէջ մաքրական գործերի եւ շրջագիտակի շահագիտի համար ամենագործնական կերպով ներկուած կոճակներ։

Տ. Կ. ԱՐԱՄԵԱՆ

38 Rue Bisson. *ամէն օր առտու գործ։*

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹՈՒԱՑԻՆ ԵՒ ՎԷՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՒՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : **Gare de l'Est** Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9.

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵՒՆԸ

Ցուցած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորագոյն կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) թելեֆօն Provence 05-49

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-34

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

փարիզի ամէնահին դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ։ հայ դրամագլուխով։ կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանական գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։ Ցարեկան 100ին 6 տոկոս ամէն կազ օտար դրամներու վրայ։

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊԷՐ *եւ* ԵՐ. ՃԷՋԻՐԵԱՆ

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ՊԱԼԵՆՑ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ։

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ

ՀԱՑԵՐԷՆ *եւ* ՓՐԱՆՍԵՐԷՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել իրաքանչիւր ամիս վաճառուածներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ։

Գրատունս լիակատար գրացուցակը մատոյց տակ է։

Հասցէ՝ P. BALENTZ.

208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

ՊԵԼՎԻԼԻ ՄԱՆՕԹ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

(ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ)

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28, rue Lesage, մէթրօ՝ Belleville.

Առջի եւ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

ՏԻՒՆԵՐ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

Ձեր տունը մեքենայի վրայ աշխատելու կարի գործ կուտանք պարզ, դիւրին և խիստ շահաւոր։ Ժէրսէյ ոսկերքով համրաւ ամենաբարձր աշխատութեան վճարք։ Աթոռով տարուան համար կալ երաշխաւորուած։ ՕՐԱԿԱՆ 20 ՖՐԱՆՔ ՇԱՀ Ա-ՊԱՀՈՎՈՒԱԾ։

Դիմեցէք անմիջապէս 14 թիւ տեղեակ, առաւօտները 8էն 10, կէս օրէ վերջ 1.30էն 5։

ՀԱՄԱՅՆ.— Hotel Indépendance, 19, Rue Pierre-Nys, Belleville. *Մէթրօյէն իջնալ մօտը։*

ՃԱՇԱՐԱՆ COSTAS

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Խնամեալ սպասարկութիւն

Ընդարձակ սրահներ

Մասնաւոր սեղեակներ

54, Rue du Pont-Neuf,

BRUXELLES,

Tel. 118.44

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր Ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ աժան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինձէ-սազ։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès *կամ* Château-Rouge.

Տէր և Տիկին Ղ. ՋԱՓԱՐԵԱՆ

ԱՌԱՋ ՆՄՈՅՇԸ ԵՏՔԷՆ ԱՊՐԱՆՔ

Մաքուր եւ համեղ պուրնիս բերած ենք եւ պիտի ունենանք միշտ։ Ունինք *Զիթապտուղ, Ծեծած* (քշշուած) *Պոլսոյ Լոգում, Թահէն Հէյթ Ամասիայի Պաստիս։* կ'ուզէք մեծաքանակ եւ փոքր քանակ Ֆրանսայի ամէն կողմ յանձնելի յաճախորդները խանութները կամ տուները

Հասցէ՝ H. ISBIRIAN

2A rue de la Pyramide Marseille

ԱՐԱՄ ԹԱՀՏԱՃԵԱՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

18, rue Claude Vellefaux, Paris

Կ'ընդունի ամէն օր ժամադրութեամբ։

ԱՓԵԼԻՔ ՓՆՏՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԴԵՐՁԱԿԻ, ԿՕՇԿԱԿԱՐԻ ՈՐ ԵՒ Ի ԱՐՈՒԱՍ

Փողոցէն ուղղակի պատուէր մը եւ սեղեակ մը, կ'ուղարկուի հարկին ընակարանի համար բորդոյարկի վրայ սեղեակ մը պիտիկրնայ տրուիլ։ Դիմել մինչեւ նշանակեալ՝ 2 av. Docteur Leray Paris (13e) մէթրօ Իթալի։

ՍԱԿԱՐԱՆ

23 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.
Տոլար,	Dollar
Մարք (ոսկի)	Mark
Թրքական Թղթ.	L. Trq.
Թրք. ոսկի	» or
Մէճիտիէ	Médjidié
Լէվա 100 հատ	Léva
Տրախմի »	Drachme
Լիր »	» Lire
Պելժ. Ֆրանք	» Frc. Belge
Զուից. »	Frc. Suisse
Ցարմնեց	(10 Roubles or)

ԱՐԾԱԹՈՒՊԱՐ

Եգ. Քր. Ֆոնսիէ	1 Cr. Fonc. Eg.
»	II »
»	III »
Ռումելի երկաղ.	Lots turcs

Comptoir Parisien de change et de Crédit

80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,
JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE
Directeur-Propriétaire: SCHAVARSCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ վարչութիւն՝ 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).
Հեռաձայն՝ Nord 57-82
Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺԱՆԵՑԻՆ	Նուամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան	10 շ.	20 շ.	
Ամերիկա	—	3 ա.	5 ա.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՈՒՐԲԱԹ
26
ՄԱՐՏ
1926

26 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 102 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԴԻՄ

ՀԱՅԵՐԷՆԸ՝ «ԱԶԱՏ» եւ «ԱՆԿԱԽ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Ա. Կ. Կ. Բաքի-Բիւրի-Հէյթաթի ռազկոմի պրեզիտիումը հանձնարարել և Ագիտպրոպ-բաժնին՝ հետագոտել կուսերիտմիութեան խաղպարոցների աշխատանքը.—Ռազկոմը հանրկոմների ֆրակցիաներուն յանձնարարութիւններ և տվեց.—

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՔՐՏԱԿԱՆ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԸ

Էնկիւրի մտահոգ է նորէն, քրտական յարաճուն խլրտումներուն հետեւանքով:

Ներքին գործավարը խոստովանեցաւ թէ դէպքեր ծագած են հարաւային սահմաններուն վրայ: Պոլսոյ Թուրք թերթերն ալ դիտել կուտան. «կառավարութիւնը հետապնդման գործողութիւններու ձեռնարկած է: Ուրեմն, ասկէ վերջն է որ պէտք է կարեւոր լուրերու սպասել»:

Երկկ. Պաղտատի մեր թղթակցէն ստացանք երկար նամակ մը, որ ուշագրաւ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Քիւրտերու տրամադրութեան և ներքին կազմակերպութեան մասին: Հետզհետէ կը ծաւալի Թրքական լուծը թօթափելու տրամադրութիւնը: Վերջին Ղարդէն և կախաղաններէն ազատած քիւրտ վարիչները լեցուած են վրէժխնդրական ոգիով, և չեն ուզեր կանգ առնել ո'ր և է վտանգի առջեւ, մանաւանդ որ Թուրք իշխանութիւնը անխնայ կը շարունակէ բնաջնջման քաղաքականութիւնը: Վերջերս Էնկիւրի փորձեր է թակարդը ձգել Մլանցի աշիրէթի պետ Օսման բէկը, բայց չէ յաջողած: Քիւրտ բէկը Միջագետք ապաստանած է 15,000 հոգիով: Երեւի ատոնք ալ ուժ կուտան նոր ապստամբութեան, որ ծագած է նախպիլինի և Միտիաթի կողմերը: Ամէն պարագայի մէջ, խոր խրամատ բացուած է երկու ցեղերուն միջև, և ճակատագրական կռիւը պիտի շարունակուի, մինչեւ որ մէկն ու մէկը ուժասպառ իյնայ կամ տեղի տայ: Թուրքերը այնքան կասկածի մատնուած են, որ զինուոր ալ չեն առներ Քիւրտերէն, և փրկագին կը գանձեն:

Քիւրտ վարիչները սկսեր են ժողովուրդը դաստիարակել և կազմակերպել հայ «Ֆէտայի»ներու աւանդութիւններով: Երկկ այդ անունը սարսափ կամ ակնածանք կը ներշնչէր իրենց, իսկ այսօր իրենց «Ֆէտայի»ներն են որ նոյն տպաւորութիւնը կը գործեն ոչ-ռազմիկներուն կամ Թուրքերուն վրայ: Քիւրտերը կը խոստովանին որ շատ ուշ միացին այս ճամբուն վրայ, և տգիտաբար, վայրագօրէն մասնակցեցան հայ ժողովուրդի բնաջնջման գործին: Բայց այլևս ծարձ չկայ: Դանակը հասած է իրենց կոկորդին, և եթէ արագ չշարժին, այլեւս քիւրտ ալ չպիտի մնայ «արեւելեան նահանգներուն» մէջ: Էնկիւրի յատուկ ծրագիր ունի նաև այս արիական ժողովուրդին արմատը չորցնելու: Այս գործին ձեռնարկեց գլխատելով պետերը, մտաւորականը, կրօնական կամ զինուորական: Իսկ ոչ ոք լրիւ տեղեկութիւն ունի բուն ժողովուրդի նօսրացման մասին, որ զարհուրելի համեմատութիւններ առած է: Արտաքին աշխարհը շատ ուշ պիտի իմանայ անմատչելի, խաւարակուռ դաշտերու և լեռներու մէջ կատարուած ողբերգութեան մանրամասնութիւնները:

Կը յիշուի որ Միջագետքի կառավարութիւնը վերջերս որոշումներ տուաւ, քրտաբնակ շրջաններու ինքնավարութեան մասին, հրահանգելով գործածել քիւրտերէն լեզուն, քիւրտ պաշտօնեաներ ալլն.: Այս կարգադրութիւնը ոգեւորած է Թուրքիոյ Քիւրտերը, որոնք մեծ յոյսեր դրած են Անգլիոյ աջակցութեան վրայ: Ի հարկէ Անգլիա ամէնէն առաջ իր շահերը պիտի մտածէ, իր քաղաքական և տնտեսական աշխարհակալութեան պահանջները: Բայց, «անճարն ուտէ բանջարը»: Քիւրտերն ալ ստիպուած են կրթնիլ ուժի մը, և, ներկայ պարագային, այդ յենարանը կը նկատեն Մեծն Բրիտանիան, որ սահմանակից է: Միւս վճռական ուժը, խորհրդային իշխանութիւնը, որուն թշնամական դիրք բռնած է այս ժողովուրդին ազատագրութեան հանդէպ, և ամէն գնով կը խրախուսէ զինակից Թուրքիան, որպէսզի խեղդէ շարժումը, ոչնչացնէ Քիւրտն ու Քիւրտիստանը:

Եւ այս՝ յեղափոխակա՛ն նկատումներով, որոնք նենգ պատրուակներ են այլապէս անյագ աշխարհակալութիւն մը ոսկեզօծելու համար: Այդպէս եղաւ և մեր պարագային: Քաղքենիներուն խարդախութիւնը հաւասարակշռուեցաւ յեղափոխականներուն քաոսեալ «ելոյթներով, որոնց վախճանը անյայտ է տակաւին...:

Այսպէս կամ այնպէս, Քիւրտերը ճամբայ ելած են արդէն, և պիտի զարնեն ու զարնուին, մինչև որ շահին իրենց դատը: Բաղձալի է որ շատ չտարուին կարմիր կամ ճերմակ աշխարհակալներու հաւաստիքներով, և ամէն բանէ առաջ հաւատան իրենց սեփական ուժին: Այս տեսակէտով շատ աւելի նպաստաւոր պայմաններու մէջ կը գտնուին, քան մեր դժբախտ ժողովուրդը, որ հարկադրուած էր դիմադրել բազմազան դաւերու, մինչև անդամ բախտակից ժողովուրդի անպատմելի խեղաթիւրութեան:

Հայկական ազատամարտի պատմութիւնը անհամար դասեր կը պարունակէ, որոնց իմաստը չհասկցան, այն ատեն, քիւրտ վարիչները. բայց հիմա կրնան յիշել և անոնց թելադրութեան համաձայն դարմանել իրենց պատմական ոճիրը:

Վերջերս շա՛տ կը լսենք զղջումի խօսքեր, և ափսոսանք:

Այդ ալ մեծ բան է, եւ փրկարար: Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

Աւելի ստոր խաղ Պապը Ալիի

Երեւան, *Երեւանի անճարակ ու աներես մունետիկը, հետեւեալ երկտողը կը հրատարակէր Չորեքշաբթի օր, «Պաշտօնական հերքում» խորագրին տակ.—*

—«Մեր դիմումին վրայ միանգամայն իրազեկ և ձեռնհաս աղբիւրէ մեզի կը հաղորդեն»:

«Ոչ Անդրկովկասի, ոչ ալ մասնաւորաբար Հայաստանի մէջ զանգուածային ձերբակալութիւններ տեղի չեն ունեցած:

Արտասահմանի մամուլին մէջ լոյս տեսած լուրերը և հրատարակութիւնները զանգուածային ձերբակալութիւններու մասին՝ ոչ մէկ չափով չեն համապատասխաներ իրականութեան»:

Ցառաջի ընթերցողները կը յիշեն թէ մենք ինչպէս հրատարակած ենք ձերբակալութեանց լուրերը: Գոյժը առաջին անգամ ստացեր էինք ուղղակի հեռագրով, Յունուար 21ին, բայց հրատարակեցինք Փետրուար 14ին, երբ հասաւ մեր թղթակցին առաջին նամակը, Յունուար 30 թուակիրը, որ կ'ըսէր. «Բանտարկութիւնները ճիշդ են. շատ բաներ կան, բայց առ այժմ չեմ կրնար գրել»: Յետոյ ստացանք ուրիշ նամակ մը, Յունուար 29 թուակիրը, բոլորովին տարբեր աղբիւրէ: Բանի մը օր վերջը, անհատական նամակ մը, (գրուած իր ազգականին) և բոլորովին տարբեր քաղաքէ (Անդրկովկասէն), կը յայտնէր թէ կալանաւորները 600-650 հոգի են և աքսորուածներ ալ կան»: Փետր. 22ին կը հասնէր հինգերորդ լուրը (ցառաջ 26 Փետր.), հաստատելով միեւնոյն իրողութիւնը: Փետր. 28ին կը հրատարակէինք վեցերորդ լուրը, որ կ'ուշացնէր թէ կալանաւորներուն մեծ մասը ուսանողներ են:

Մարտ 19ին կը յիշէինք նորէն անհատական երկտող մը (Հայաստանէն), որ շատ ծանր կը ցուցնէր կալանաւորներուն վիճակը: Մինչ այս մինչ այն, ստացեր էինք ուրիշ տեղեկութիւններ, (նոյն իսկ Ռուսաստանէն), ուր անուններ ալ կը յայտնուէին:

Ի՞նչ պատասխանեցին այս փաստերուն, — «Ծայրէ ի ծայր սուտ է», պօռացին առջի բերան: Յետոյ, կէս մը խոստովանեցան, որ «եթէ իրօք ձերբակալութիւններ եղեր են, այդ սարսափին կրնան ենթարկուած ըլլալ Դաշնակցականները», և թխեցին աղբակոյտ մը բառերու: Իսկ հիմա, — մէկուկէս ամիս յետոյ, սա նշանաւոր «հերքումը», որ «պաշտօնական» է, բայց աղբիւր չունի...

Ի՞նչ ըսել կ'ուզեն այդ կարկատանով: Ձերբակալութիւնները սու՞տ են կամ «զանգուածային» չե՞ն: Ամո՛թ: Հանգուցեալ Պապը Ալին անգամ այդքան չպիտի դեւեկանար: Ամէն դիւրութիւն ունէին լուրին հրատարակութեան առաջին օրն իսկ, քանըշորս ժամէն ուղղակի Երեւան հեռագրելու, հերքելու կամ հաստատելու իրողութիւնը: Բայց նախընտրեցին հայհոյել ամբողջ մէկուկէս ամիս, և շարադրել սա ծիծաղելի «Պաշտօնական»ը, անոր կցելով անճոռնի բառակոյտ մը: Երեւի նոր ֆօրմիւլ եկած է կեղրոնէն:

Պարոննե'ր, մի սպասէք որ պատասխանենք ձեզի: Մենք ևս առնելիք բան չունինք: Պնակ մը ոսպի բոլորտիքը թառած թշուառականները չեն որ քաղաքեւթեան և պարկեշտութեան ասպարէզ պիտի կարդան ցառաջին:

Ծծօնի արգիլուած

Երեւսփոխանական ժողովի ամէնէն տարէց անդամը՝ փրօֆէսէօրփինար առջի օրուան նիստին մէջ օրինագիծ մը ներկայացուց՝ ծծօններու (sucette, էմզիք) վաճառումն ու գործածութիւնը արգիլելու համար: Մանուկներու առողջապահութիւնը վեր է ամէն բանէ, ըսաւ: Ցառուցէ շինուած ծծօնները միքրոպի բոյներ են, որոնցմէ կը թունաւորուին երախաները: Հակառակ տեսակէտը պաշտպանեց Պ. Կէօրէն, որ դեղագործ է և նկատի ունի դեղագործներու շահը: Պ. Կէօրէն մէջբերումներ ըրաւ ծանօթ մանկաբոյժներէ և փաստեց թէ ծծօնը նուազ վտանգաւոր է քան ուրիշ այլազան առարկաներ, զորս երախաները իրենց բերանը կը դնեն: Ուրիշ երեսփոխան մը յայտնեց որ եթէ այսպիսի օրէնք մը ընդունուի, իր ներկայացուցած շրջանին բնակիչները անգործութեան պիտի դատապարտուին, որովհետեւ այդ ճարտարարուեստով կը զբաղին: Պ. Փինար չերմօրէն պաշտպանեց իր առաջարկը և յայտնեց թէ բժշկական Ակադեմիան ալ ծծօնները վերցնելու ցանկութիւն յայտնած է:

Աշխատանքի նախարարը համամիտ գտնուեցաւ Պ. Փինարի և յայտարարեց թէ ազգային շահին առջեւ մէկզի պէտք է դնել անձնական շահերը:

Ժողովը մեծամասնութեամբ ընդունեց արգիլել ծծօններու շինութիւնը, ներածումը և վաճառումը Ֆրանսայի մէջ: Երեք ամիս պայմանաժամ պիտի տրուի այս ճարտարարուեստով զբաղողներուն, որպէսզի ուրիշ ապրանքներու շինութեան յատկացնեն իրենց գործարանները:

ՆՈՐ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ՝ ՉԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ՄԷՋ

Խորհրդային թերթերը կը գրեն թէ կառավարութիւնը Յունուարին եկած գաղթականներէն 9 ընտանիք, ամէնը 39 շերամապահ, ծխախոտագործ եւլն. տեղաւորած է Չանդեզուր-Ղափանի Բարդաձ դիւղը: Մարդ գլուխ յատկացուած է մէկ տեսիլագին վարելահող եւ 4-5 տուփ շերամի հունտ: Ձմեռուան պաշարի համար արուած է 507 րուբլի: Իւրաքանչիւր ընտանիքի տրամադրուած է երկու սենեակ: Այս գաղթականները պիտի զբաղին այգեգործութեամբ, խաշխաշի, ծխախոտի մշակութեամբ եւ շերամապահութեամբ: Գոյքեր գնելու համար յատկացուած է 2700 րուբլի:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՔՐՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ?

Երկկ Փարիզի սակարանին մէջ յամառ զրոյց կը շրջէր թէ քիւրտ ապստամբները կարեւոր յաղթանակ մը տարած են: Թրքական արժեթուղթերը բաւական ազդուեցան:

ԹՐՔԱԿԱՆ ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ընթերցողները կը յիշեն թէ անցած տարուայ վերջերը Փարիզի Թուրք հիւպատոսը պաշտօնական ծանուցումներով հիւպատոսարան կը հրաւիրէր այն բոլոր Թրքահպատակները, որոնք անկանոն անցագիրներով մեկնած էին Թուրքիայէն: Կը յիշուի նոյնպէս հիւպատոսին յայտարարութիւնները «Ցառաջ»ին՝ «պիտի էնթերէսէ էթմէզ»:

Նոյն պատմութիւնը կրկնուած է նաև Յունաստանի մէջ, ինչպէս կը տեղեկանանք յունահայ թերթերէն:

Աթէնքի և Փիրէայի Թուրք հիւպատոսութիւնը տեղական մամուլին մէջ պաշտօնական յայտարարութեամբ հրաւիրած է բոլոր Թրքահպատակները, նորոգելու համար իրենց անցագիրները: Էնկիւրիի կառավարութենէն եկած նոր հրահանգներու համաձայն այդ կարգի դիմումները պիտի ընդունուին մինչև 1926 տարուայ վերջը: Ահա թէ ինչ յայտարարած է Թուրք հիւպատոսը «Նոր Օր»ի խմբագրին.—

«Մեր տուած յայտարարութիւնը որ և է կապ չունի Հայերուն հետ: Մենք Թրքահպատակ կը ճանչնանք միայն անոնք, որոնք Թուրքիոյ մէջ Հանրապետութեան հռչակումէն յետոյ և Էնկիւրիի կառավարութեան արտօնութիւնով արտասահման մեկնած են: Էնկիւրիի Ազգ. Մեծ ժողովին կողմէ տրուած անցագիրով մեկնողներն ալ Թրքահպատակ չենք ճանչնար: Դեռ երկու օր առաջ այդ տեսակ անցագիրով Մերսինէն մեկնած Հայու մը Թրքահպատակութիւնը մերժեցինք ճանչնալ: Մեզի եկած հրահանգը այս է: Այն Հայերը, որոնք հանրապետութեան անցագիրներով մեկնած են և «ավտէթի դայրը գապիլ» բացատրութիւնը չէ դրուած իրենց անցագիրներուն վրայ, կը ճանչցուին իբրև Թուրքիոյ քաղաքացիներ և անոնց շահերը կը պաշտպանուին մեր կողմէ: Անոնք կրնան տիրանալ նաև Թուրքիոյ մէջ իրենց Թողած կալուածներուն, օգտուելով այն բոլոր դիւրութիւններէն, որոնք կը բխին օրէնքէն:»

ԹՐՔԱՀՊԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Լօզանի դաշնագրին համաձայն, Սուրիացիները ազատ են մինչեւ Օգոստոս 1 ընդունելու իրենց ընտրած հպատակութիւնը: Թուրք թերթերը կը գրեն թէ Պէյրութի մէջ մինչեւ հիմա 2000է աւելի անձեր Թրքական հիւպատոսարանը դիմելով Թուրք հպատակութիւնը ընդունած են: Ատոնք Սուրիա չպիտի կրնան մնալ և Թուրքիա պիտի անցնին:

Նամակատուրհմներն կը սղեն

Երեսփոխան. ժողովը հետեւեալ կերպով որոշեց նամակներու եւ ծրարներու նոր սակացոյցը,— Ֆրանսա եւ գաղութները՝ նամակ եւ գոց ծրարները մինչեւ 20 կրամ պիտի արժեն 40 սանթիմ (փոխանակ 30ի), 20էն 50 կրամ՝ 0,65, 50էն 100 կրամ՝ 0,60, հարիւր կրամէն վեր իւրաքանչիւր 100 կրամի համար 0.20: Առեւտրական Թուղթերը (papiers de comerce et d'affaires) նամակի պէս պիտի ընդունուին, բացառութիւն են բաց պահառնով ղրկուած հաշուեթուղթերը որոնք 30 սանթիմով պիտի ղրկուին: Սովորական քառթ-փոսթալները պիտի արժեն 30 սանթիմ (փոխանակ 20ի). պատկերազարդ քարտը եւ այցաքարտերը եթէ 5 բառէն աւելի չպարունակեն, 25 սանթիմի դրոշմանթուղթով պիտի ընդունուին: Նմոյշներուն համար մինչեւ 50 կրամ 25 սանթիմ պիտի վճարուի. 100 կրամէն վար իւրաքանչիւր 100 կրամի կամ կոտորակի համար 0,15 պիտի գանձուի: Քանթալօկները՝ մինչեւ 50 կրամ պիտի արժեն 15 սանթիմ (փոխանակ 10ի): փնէօմանթիքները 1.50 ֆր.ի պիտի բարձրանան. զաւառի թերթերու գինը պիտի կրկնապատկուի: Չեռագրին մէկ բառը նոյն նահանգին մէջ, 0,20, տարբեր նահանգի համար 0.25 պիտի արժէ:

ԺԸՆԵՒԻ ԱԹՈՌԱՄԱՐՏԷՆ ՎԵՐՋ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին առջեւ Լոյտ Ճորճ հարցապնդեց արտաքին նախարար սըր Ձեմպըրլէյնը Ժընեւի ձախողանքին առթիւ եւ առաջարկեց հարիւր ոսկի զեղչել արտաքին նախարարութեան վարկերէն բողոքելու համար Անգլիոյ ներկայացուցչին Ժընեւի մէջ վարած քաղաքականութեան դէմ: «Ժընեւի ժողովը, ըսաւ, ողբերգութեամբ վերջացաւ, եւ Մարտի անձրեւները անցնելէ վերջ, դեռ պիտի դիմակալենք Սեպտեմբերի փոթորիկները: Անգլ. կառավարութեան վրայ պարտականութիւն կ'ինայ փրկել Ազգերու Դաշնակցութիւնը:

Սըր Ձեմպըրլէյն պատասխանեց երկար ճառով մը եւ բա

(Լուրերու չարունակութիւնը կարդալ Գ. Էջ)

ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ի՜նչ չարագուշակ գարաշրջան… Երկիրները, ժողովուրդները, պետութիւնները, ընկերային դասակարգերը կ'ատեն իրար, որովհետեւ կը վախնան իրարմէ։ Մարդկութիւնը գերին է այն սարսափներուն, զորս ստեղծեց իր վրէժներուն յագուրդ տալու համար։

Եւրոպան եւ Ամերիկան կը հակակրին իրարու. Ասիան կ'ատէ Եւրոպան եւ կը խորշի անկէ։ Իտալացի, Ֆրանսացի, Անգլիացի, Սլաւ, Յոյն, Թուրք, Չինացի, Ճափոնցի եւայլն, Մահմետական եւ Քրիստոնեայ երբեք իրարու այսքան խէթ աչքերով նայած չէին։ Եւ սակայն անոնցմէ շատեր դեռ քանի մը տարի առաջ կողք կողքի արիւն թափեցին ընդհանուր իտէալի մը համար։

Իւրաքանչիւր ազգ ինքզինք զոհ կը նկատէ իր դրացիին, Ֆրանսան կ'ըսէ թէ անիրաւաբար իրմէ դրամ կը պահանջուի, Իտալիան կը գանգատի թէ ո՛ւր է գաղթավայր բաժին հանուած չէ իր յարաճուն զաւակներին ընդունելու համար…

Պատմութեան մէջ առաջին անգամն ըլլալով ահելի պահանջներու եւ պարտքերու հաշիւ մը կը միանայ ազգերը իրարմէ բաժնող ուրիշ շատ մը իրական թէ երեւակայական պատճառներու, —փառասիրութիւն, կրօնք, վաճառականական մրցակցութիւն, բարք, մորթի գոյն եւն.։ Կարծես աշխարհը վերածուած է առեւտրական դատարանի մը, որ ոչ դատաւոր ունի, ոչ բարապան։ Պարտական ազգերը կ'ատեն պահանջատէրերն որպէս մարդկութեան Շայլօքները… Եւ պահանջատէրերն ալ կ'ամբաստանեն պարտատէրերն իբր անբարոյական եւ խոստմնադրուժ…։

Աշխարհի վրայ երբեք այսչափ դրամ գտնուած չէ եւ երբեք աշխարհ այսչափ թշուառ զգացած չէ ինքզինքը։ Երկիրներ կան որ կը խեղդուին առատութեան մէջ եւ ուրիշներ որ կը մեռնին անօթութենէ. ոմանք կը յուսահատին թէ չեն կրնար գնել եւ ոմանք ալ կը գանգատին թէ չեն կրնար ծախել…

Հարուստներն ամէնուրեք երկիւղի տակ են եւ չեն գիտեր թէ որչափ ունին եւ թէ իրենց ունեցածը որչափ ապահով է. կարծես աշխարհ անքնութեան ախտով վարակուած է— Հարուստ թէ աղքատ, գիւղացի թէ քաղքենի, յաղթող թէ պարտեալ, խելացի թէ անխելք— անհանգիստ են ամէնքն ալ եւ ջղագրգիռ վիճակի մէջ բանի մը կը սպասեն, իրենք ալ չգիտեն թէ ինչ բանի…

Պետութիւններ խորտակուեցան, կայսրեր ու թագաւորներ կը դեգերին պանդխտութեան մէջ եւ նախկին կարգ ու սարքերը հիմնայատակ խախտած են։ Ոչ միայն դեղինները, այլեւ սեւերը կը պահանջեն իրենց արդար տեղը մարդկային ընտանիքին մէջ եւ ամէնքն ալ կը խօսին արդարութեան եւ իրաւունքի անունով եւ կոչում կ'ընեն մարդկային ընդհանուր խղճին, կարծես գոյութիւն ունենար ան…

Եթէ երբեւիցէ Բաբելոն գոյութիւն ունեցած է, ապահովաբար ներկայ վիճակէն աւելի վար եղած չէ… Այսպէս կ'ըսեն Արշիմի երկրպագու յոռետեսները… եւ սակայն քիչ մըն ալ մօտիկ ըննենք Որմիզդի ինկարկուներուն— բարիի, իմացականութեան եւ լուսատեսութեան առաքեալներուն…

* * *

Հազիւ հինգ դար առաջ մարդս տակաւին չէր ճանչնար այն մոլորակը որ իր բնակութեան սահմանուած էր. ոչ գիտէր անոր մեծութիւնը եւ ձեւը, ոչ ալ բնակչութիւնը։ Մարդկային ընտանիքի ճիւղերը կը բնակէին իրարմէ անջատուած, ամէն ոք իրեն համար։ Ովկիանոսները վայրի անապատներ էին, սկիզբէն եւ ոչ մէկ մարդկային էակ փորձած էր թափանցել անոր գաղտնիքներուն. մարդկութիւնը ինքզինք չէր ճանչնար. հազիւ 15րդ դարուն է որ Եւրոպացիք կը սկսին մեծ ճամբորդութեանց եւ հետախուզութեանց եւ հետզհետէ տարբեր ժողովուրդները, կրօնքները, ցեղերը, քաղաքակրթութիւնները եւ երկիրները կը սկսին իրար ճանչնալ։ Բաւական դանդաղ առաջին երեք դարերուն, 19րդին արդէն հսկայաքայլ կը յառաջդիմէ երկրախուզութիւնը եւ այդ դարուվերջերը՝ մարդը կրնայ ըսել արդէն թէ իրապէս կը ճանչնայ իր բնակավայրը եւ կ'իշխէ անոր։ Երկաթուղիներու գիծերն եւ հեռագրի թելերը ջիղերնեն մարդկային այս հսկայ մարմինին։

Այն նպատակը, որուն կը ձգտի մարդկութիւնը — յանգէտս — այս չորս դարերու ճիգերով, ժողովուրդներու համամիութիւնն է. այնչափ ատեն որ մարդկային ընտանիքի անդամները կը բնակէին իրարմէ անջատ եւ կղզիացած վիճակի մէջ, իրար չէին ճանչնար, թէեւ չէին ալ ատեր։ Բայց այն օրէն երբ իրարու հետ շփման մէջ մտան, սկսան համակրութիւններն ու հակակրութիւնները։ Առեւտուրին հետ սուրը, եղբայրակցութեան հետ կոտորածները եւ ապրանքներու հետ թնդանօթները ասպարէզ իջան։ Ամերիկայի գիւտին կը զուգադիպի հրացանի գիւտը եւ որչափ մէկ կողմէն նորանոր երկիրներ ու ժողովուրդներ կը մտնեն մարդկային ընկերութեան մէջ, նոր պատերազմներ, նոր ապստամբութիւններ կը ծագին զանազան տեղեր հետզհետէ աւելի ուժգնօրէն։

Չորս դարերէ հետէ ժողովուրդներու, վարդապետութեանց, եւ ցեղերու մեծ բախումները աննկեկալ ձուլումներու առաջնորդած են զիրենք։ Այո՛, եւ այսօր իսկ, պատմութեան ամէնասոսկալի բախումէն յետոյ կոյր պէտք է ըլլալ չտեսնելու համար ժողովրդական մեծագոյն խաւերու մերձեցումը հակառակ պաշտօնական հակառակութեանց կամ պետական ոսոխութեանց։

Բոլոր միապետութիւններն ալ տկարացած են՝ Ռոմանոֆներու, Հապսպուրկներու, Հօհենցօլէռններու անկումով. երբ ռուսական կայսրութիւնը կործանեցաւ, աշխարհի բոլոր հարուստները— Նիւ Եօրքի դրամատէրը ինչպէս Հնդկաստանի Ռաժան, հաւասարապէս դողացին իրենց գանձերուն համար։

Պատերազմը իրար խառնեց ազգերն ու ժողովուրդները, Ամերիկացիներ, Աւստրալիացիներ, Ճափոնցիներ, Հնդիկներ, Եգիպտացիներ, Սենեկալցիներ ու Մարոքցիներ աշխարհի բոլոր ցամաքամասերէն հաւաքուեցան միլիոններով Եւրոպայի մէջ Անգլիացիներու հետ կողք կողքի կռուելու ու մեռնելու համար. այս ռազմիկներու ետեւէն՝ իրարու հետ յարաբերութեան մտան այդ երկիրներու ընտրանին եւ մտաւորականութիւնը եւ արդէն կը տեսնուի որչափ թէ իւրաքանչիւրին ինչ բերած է իր հետ Եւրոպա եւ ինչ տարած է անկէ իր հայրենիքը.— Պատերազմէն առաջ արդէն Եւրոպան սկսած էր Ամերիկանալ եւ Ամերիկան ալ Եւրոպականանալ։ Ասիան այսօր կ'ատէ Եւրոպան աւելի քան պատերազմէն առաջ բայց միեւնոյն ժամանակ աւելի լաւ կը ճանչնայ Եւրոպան, որովհետեւ աւելի լաւ ուսումնասիրելու առիթներ ունեցաւ պատերազմի ժամանակ եւ անկէ ի վեր։

Իսկապէս մեծ պատերազմէն ի վեր է որ Անգլիան այլեւս դադրած է կղզի մը ըլլալէ. «չքեղ մեկուսացում» բացառութիւնը պատմութեան անցած է այլեւս եւ չեմ կարծեր որ նոյնիսկ Անգլիացիները իրենք կը փափաքին վերադառնալ նախկին կղզիացման։ Միեւնոյն բախտը վիճակուած է Մընրօի վարդապետութեան, թէեւ անոր կուսակիցները օրհասական կռիւներով յաջողեցան Ամերիկան հեռու պահել Ազգերու Դաշնակցութենէն, սակայն ո՞րչափ պիտի տեւէ այս, անտարակոյս ոչ շատ ժամանակ եւ այն ատեն ինչպէս Մանշը փոխանակ բաժնելու Անգլիան Եւրոպայէն, կը միացնէ զայն մայր ցամաքին, այնպէս ալ Ատլանտեանը պիտի ծառայէ Ափրիկէն ու Եւրոպան աւելի սերտօրէն կապելու երկու Ամերիկաներուն հետ։

Ասիան եւ Եւրոպան երկու հիւանդ ցամաքամասերն են, որովհետեւ այնտեղ էր որ ծագեցան երկու մեծագոյն աղէտները —պատերազմն եւ յեղափոխութիւնը. բայց ամբողջ աշխարհ կը տանջուի անոնց հիւանդութենէն. Եւրոպայի կործանումը եւ Ասիոյ խմորումները կը սպառնան ամբողջ աշխարհի խաղաղութեան, ու թէեւ պետութիւնները իրար կ'ատեն ու կը վախնան իրարմէ, բայց երբեք անոնց ժողովուրդներն իրարու այնչափ պէտք ունեցած չէին, որչափ այժմ։ Մարդկութեան այժմեան տանջանքները անոր վերջին ճիգերն են —ամէնէն դժնդակները դէպի ընդհանուր միութիւն…

Ասոնք ալ լաւատեսներու գաղափարներն են. եթէ անոնց իրականացումը ապահով չէ, մօտաւոր ապագայի մը մէջ ոչ մէկ մարգարէ կրնայ սակայն հաստատօրէն վճռել թէ անոնք երբեւիցէ չպիտի իրականանան, որովհետեւ ցնորական են…

Ո՞րն է արդեօք ճշմարիտը այս երկու հակոտնեայ գաղափարներէն. լաւատեսութենէն եւ յոռետեսութենէն.— Երկուքն ալ հաւասարապէս սխալ եւ հաւասարապէս ուղիղ կրնան դուրս գալ, նայելով թէ մարդկութիւնն ինչ ճամբայ պիտի ընտրէ իր պատմութեան այս ճակատագրական ժամուն։

Չորս դարերէ ի վեր տեղի ունեցած փոփոխութիւնները.— գաղթականութիւններ, պատերազմ, յեղափոխութիւն, վաճառականութիւն, երկաթուղի, շոգենաւ, հեռագիր, հեռաձայն եւլն. անքակտելի կերպով միացուցած են բոլոր ժողովուրդները. պիտի չգա՞յ ժամանակ մը որ այդ միութենէն ծնի տիեզերական քաղաքակրթութիւն մը, երբ միակ հոգի մը այդ հսկայ մարմինին։ Տիեզերական քաղաքակրթութիւն մը որ իր մէջ ձուլէր նախկին քաղաքակրթութեանց բոլոր բարձր եւ մաքուր տարրերը — քրիստոնէութեան եղբայրութիւնը, Արեւմուտքի արուեստն ու գիտութիւնները, Ասիոյ իմաստութիւնը եւ Ամերիկայի ձեռներէցութիւնը…

Եթէ հռոմէական քաղաքակրթութիւնը գերակշռեց առաջին դարուն իր տիեզերական բնոյթով, պատճառն այն էր որ Յոյներու եւ Հռոմայեցիներու ընտրանին ուզեց որ այդպէս ըլլայ. Եւրոպայի, Ասիոյ եւ Ամերիկայի մեծերը պիտի չուզե՞ն միեւնոյն ուղիով։

Կարելի պիտի ըլլա՞յ ընել անհրաժեշտ զոհողութիւնները — հպարտութեան, հարստութեան, զօրութեան եւ ոխի — այդ տիեզերական միութիւնն իրականացնելու համար. ապագան պիտի պատասխանէ։

Ինչ որ ալ ըլլայ մեզ սպասող բախտը, մեր պարտականութիւնն է աշխատիլ եռանդով ու հաւատքով, մեր աչքերը յառած դէպ ի ապագայ տիեզերական միակ եւ բարձր քաղաքակրթութիւնը, դէպ ի աշխարհի Միացեալ Նահանգները։

Մ. Տ.

ՍՈՒՐԻՈՅ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԿԸ ՏԿԱՐԱՆԱՅ

(Մեր մասնաւոր Թղթակցէն)

ՀԱԼԷՊ, 18 Մարտ

Սուրիոյ ապստամբական շարժումը իր վերջին փուլին մէջ մտած ըլլալ կը թուի, իբրեւ հետեւանք նոր Մարգպանին վճռական գործունէութեան։ Վերջերս Դամասկոս եւ այլուր սկսած հակաքրիստոնէական եւ մանաւորապէս հակահայ տրամադրութիւններն ու խոստութիւնները կը մատնեն տեսակ մը վհատութիւն. մանաւանդ եղած բազմաթիւ առեւանգումներն ու վերջնագիրներն կարգ մը պետերու կողմէ՝ ապացոյց են ապստամբութեան վիժման։

Ցաճկական սահմանի վրայ հրոսախումբերու երեւումը, ժամանակ մը ոգեւորեց ապստամբները ու կռիւը Թուրքեւսուրիական սահմանային մասերու վրայ փոխադրուիլ սկսաւ։ Սակայն Էնկիւրիի մէջ Մարգպանին կնքած համաձայնագիրը խորտակեց եւ այդ շարժումը։ Թէեւ իր մանրամասնութեանը մէջ տակաւին ծանօթ չէ համաձայնագիրը, սակայն մասնաւոր աղբիւրէ քաղուած տեղեկութիւններէ կը պարզուի որ, դաշնագրի հիմնական կէտը մաքսային առեւտրական հանգամանք ունի. եղած են սահմանագլխի որոշ փոփոխութիւններ, երկաթուղիի օգտագործումը Էնկիւրիի կառավարութեան կողմէ, Թուրք չէթաներու զսպում եւլն։

Դիւրութիւններ պիտի տրուին եւ ազատ առեւտուրի հիման վրայ երկու պետութիւնները պիտի ջանան բարձրացնել երկրին դրամը։

Կ'ըսուի թէ մասնաւոր սեղմումներու պիտի ենթարկուին ուրիշ պետութիւններու հետ եղած առեւտուրը, նմանապէս Թուրքիան պիտի օգտուի իր արտածման համար՝ Սուրիոյ նաւահանգիստներէն։ Խիստ հսկողութեամբ պիտի արգիլեն մաքսանենգութիւնը՝ որ վերջերս համատարած բնոյթ ստացած էր։ Սահմանագլխի վրայ եղած նոր փոփոխութիւնները թէեւ փոքր են, բայց Թուրքիոյ համար աւելի նպաստաւոր։ Ընկասած իւրաքանչիւր քայլ, որ Թուրքիան կը մըխրճէ իր կորսնցուցած հողին մէջ, կ'օգտագործուի երկու ուղղութեամբ։ Առաջին՝ որոշ չափով Թուրք ժողովուրդի աչքին կը բարձրացնէ Քէմալի հմայքն ու ազդեցութիւնը, երկրորդ ապագայի նոր անակնկալներու, նոր ակընկալութեանց յոյսեր կը ներշնչէ։ Համաձայն դաշնագրին՝ Սուրիայէն Ֆրանսան կը զիջի Քիլիսէն որոշ շրջան մը, Ազազէն դէպի հիւսիս լաւագոյն արօտավայրեր։ Իսկ Ֆրանսան կը ստանայ Միջագետքէն Ջօզան պէյ եւ Նսիպին (Մծբին)։

Թուրքիան պիտի օգտուի երկաթուղիէն ու Պաղտատի երկաթուղին պիտի լրացուի մինչեւ Մուսուլ։

Դժուար է ըսել թէ ներկայ համաձայնագիրը ինչքան տեւական կրնայ դարձնել երկու դըրացիներու բարի դրացնութիւնը, մանաւանդ բազմաթիւ կնճիռներու եւ խորհուրդներու այս շրջանին. բայց պէտք է շեշտել որ համաձայնագիրը, որուն դրդապատճառը Սուրիոյ ապստամբութիւնը եղաւ, ունեցաւ իր դրական եւ անմիջական արդիւնքը։ Սահմանագլխի շարժումները դադրած են եւ Սուրիոյ ապստամբութիւնը գրեթէ կտրուած է Թուրքիայէն։ Ուշ-կանուխ անշուշտ որոշ չափով պիտի մեղմանայ նաեւ տնտեսական տագնապը եւ առեւտուրը պիտի մտնէ իր բնական վիճակին մէջ։

Մարգպան տը Ժուվընէլ Էնկիւրիէն դարձին, Հալէպի Ֆրանսական ներկայացուցիչ Պ. Ռըքըլուն թէյասեղան մը տուաւ, որուն հրաւիրուած էին նաեւ Նորընտիր խորհրդարանին անդամները։ Հոն Պ. Ժուվընէլ ճառ մը խօսեցաւ, բացատրեց Էնկիւրիի մէջ կատարած աշխատանքները ու աւելցուց. «Պ. Պ. երեսփոխաններ, ձեր վրայ դրուած են մեծ յոյսեր երկիրը կառավարելու արդարութեամբ եւ խաղաղօրէն. ձեզի կը մնան ներքին բոլոր գործերը, իսկ արտաքինը ես արդէն կարգադրած եմ…»։

Նորընտիր խորհրդարանը, դեռ իր մեղրալուսնին մէջ, բաժնուած է երկու մասերու։ Առաջին մասը, որ աւելի ուժեղ է թուական առաւելութեամբը, պահանջած է վարչական նախկին սիստէմը, համասուրիական միութիւն՝ Հալէպ-Դամասկոս-Պէյրութ. այս շարժման գլուխը կեցած է Սուպհի-Պէրէքէթ։ Բ. խմբակը՝ փոքրամասնութիւն, միայն հինգ հոգի, կը պահանջէ առանձին միաւորներ։ Խորհրդարանին այս վիճակը եւ մեծամասնութեան պահանջը, չեն համապատասխաներ հովանաւորող պետութեան մասնաւոր հրահանգներուն։ Արդիւնքը հաղորդուած է Մարգպանին։

ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Երբ ապստամբութիւնը սկսաւ աւելի տարածուիլ ու մօտենալ աւելի հիւսիսային սահմաններուն, զինուորական իշխանութիւնը, աճապարանքով կազմակերպեց կամաւորական խումբեր, տրամադիր անհատներէ։ Առաջին անգամ Չէրքէզներն ու Քիւրտերը հարիւրներով արձանագրուեցան եւ սկսան կռուիլ։ Հայ ղեկավար շրջանակները, մասնաւորապէս՝ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը, մամուլով եւ տրամադրելի միջոցներով յայտարարեցին մեր չէզոքութեան անհրաժեշտութիւնը, մեր բացառիկ կացութիւնը ու թելադրեցին չխառնուիլ քաղաքական գործերու եւ բացառապէս բարի դրացնութեան հոգ տանիլ։ «Փիւնիկ»ի նոյն ուղղութեամբ ըրած բոլոր հրատարակութիւնները մասնաւորաբար ուշադրութեան արժանի են։

Հակառակ եղած բազմաթիւ թելադրանքներուն, սակայն գըտնուեցան անգործ, թշուառ կամ բախտախնդիր տասնեակ մը Հայեր, որոնք զանազան տեղեր՝ Դամասկոսի, Հալէպի եւ Հոմսի մէջ եւ այլուր կամաւոր գրուեցան ու մասնակից եղան կռիւներու։ Ո՛չ մէկ խօսք որ նման անպատասխանատու մարդիկ ամէն տեղ, ամէն ազգի մէջ կան ու յանուն իրենց սեւ հացին՝ ընդունակ են կնճիռներ ստեղծելու. բայց այդ պատճառ չէր որ, ապստամբ Սուրիացիները որոնք գաղափարէ եւ սկզբունքներէ կը ճառեն ու իրենց անկախութեան աշխատանքը կը հնչեցնեն, ազգային խնդրի կը վերածեն մանր դէպքերը։

Դամասկոսի մէջ կրօնապետներու ուղղուած մասնաւոր նա… ները, ապստամբներու հ… մտայնութիւնը ցոյց կ… Հոմսի մէջ վերջերս սկսած հ… հայ տրամադրութիւններն ու… ցերը շատ վատ կ'անդրադառ… թափառական Հայերու տնտ… կան եւ հոգեկան վիճակին վր…

Բոլորին համար պարզ պ… է ըլլայ որ, Սուրիոյ մէջ ա… Հայերը, իրենց ֆիզիքական… յութենէն զատ ուրիշ բան… հետաքրքրուիր։ Ո՛չ մէկ քաղ… կան դէպք կրնայ խախտել… չէզոքութիւնը։ Ուրախ ենք որ… նի մը արաբ թերթեր շատ… հասկցան այս պարագան։ Ա… ժողովրդի քաղաքակրթակ… քաղաքական շահը կը պահ… որ ընդհանրացնեն այս միջ… մեղմացնեն խուժանային… մադրութիւնները եւ ախորժ… որոնք փոխանցուած են Թուր… րէն։

Ա. Է…

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՏԱԳՆ…

Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Ս… Բ. ընդունուեցաւ Սուրիոյ մ… պան Հանրի տը Ժուվընէլի կ… եւ անոր պարզեց Սուրիոյ … յութեան տագնապալի կ… թիւնը։ Կաթողիկոսը մանրամ… տեղեկութիւններ տուաւ … մասկոսի, Հալէպի, Հոմսի եւ … պոլիսի կացութեան մասին … զեց Պէյրութի մէջ տիրող մ… նութիւնը եւ ըսաւ թէ Հայ… ամէն տեղ պօյքօթի ենթարկ… են եւ սպառնալիքի տակ կ'ա… Յետոյ խնդրեց միջոցներ ձ… առնել կիրքերը հանդարտեցն… համար։

Մարգպանը պատասխանեց —Կը զգամ ձեր հոգեկան խռով… բայց մասամբ ալ ձեր կամա… ները ստեղծեցին Դամասկոսի … վերջին իրարանցումը։ Դէպ… մասնակցողներէն ոմանք ապ… արձակուեցան, իսկ ծանրապ… յանցաւորները պատժուեցան, … յերը դժուար կը կառավարու… պէտք է որ ինքնապաշտպ… Հայերը իրենք ըլլան իրենց … տիկանները»։

Մարգպանը հաւաստած է … "ընդհանուր ապահովութիւնը … չպիտի խանգարուի, Դամասկ… ամէն կերպով ապահովութեան … առնուած է, եւ խիստ կարճ … մանակէն ամէն ինչ իր բնակ… վիճակը պիտի ստանայ։ Պէտ… չկար որ Հայերը խուճապահ… Պէյրութ թափէին, յորդորե… որ վերադառնան։»

Կաթողիկոսը խնդրեց ցր… քանի մը տասնեակ հայ կամա… ւորները, որոնց գոյութիւնը ֆ… րանսական բանակին ո՛չ ուժ կ… աւելցնէ, ո՛չ ալ փառք, մինչ անո… ցրումը կը պակսեցնէ խռովար… ներու ինքնարդարացման … փաստը։ Կաթողիկոսը ըսաւ թէ ժ… ղովուրդը յորդորած է հիւր… երկրին ներքին վէճերուն … կռիւներուն չխառնուիլ եւ հաշ… րար ու բարեացակամ վերաբ… րում ունենալ ամէնուն համար… կամաւոր արձանագրուողներ… շարժառիթը եղած է միայն հ… խնդիրը։ Յետոյ աւելցուց. «Ա… գոյն կը համարեմ մէկ քանի … րու անօթի մեռնիլը, քան … կուշտ փորով ընդհանուրի կեա… քին դէմ վտանգ ստեղծելը։»

Մարգպանը խոստացաւ հա… եղածը տնօրինել։

Մեկնելու պահուն Կաթողի… սը մարգպանին յանձնեց խնդիր… աւելի մանրամասնօրէն բացատր… յուշագիր մը։

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ, բոլոր աշխատա… կիցներէն գրել թուղթին մէկ ե… րեսը միայն:

ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԹԵՐԹ
«Советская Армения»
Հրատարակվում է ամեն օր, բացի երկուշաբթի և տոնական հաջորդ օրերից
Խմբագրության հասցեն՝ Երևան, Աբովյան փող. № 3
Հեռախոսներ՝ 56-70, 56-71, 56-72, 56-73, 56-74
Տպագրված է Պետհրատի տպարանում, Երևան, Աբովյան փող. № 3
Պատվեր № 1925 Ք-00844 Տպաքանակ 5000

ՀԱՅ ՄԵԾԱՀԱՐՈՒՍՏ ՀՈՂԱՅԻՆ ԹԵՐԹԻ ՎԱԽՎԱՆՈՑՈՒՄԸ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

«Զարթօնք» ազգային կեանքի մէջ հայ մեծահարուստ հողային դասակարգի դերի մասին գրած իր յօդուածներէն մէկուն մէջ կ՚ըսէ Ռուբէն Զարդարեան. «Հայ մեծահարուստը ոչ միայն ազգային կեանքի ամէն մէկ շարժումի ընդդիմադիր եղած է, այլ նաեւ ամէն մէկ շարժումի ճանապարհին ինքզինքը դրած է իբրեւ խոչընդոտ»։ Ճշմարիտ է ասիկա։ Հայ մեծահարուստը, որ ամէն ատեն ալ ունեցած է ազգային կեանքի վրայ ահռելի ազդեցութիւն, ամէն ատեն ալ ձգտած է ազգային կեանքը իր շահերուն համապատասխան ուղղութեան մէջ դարձնել։ Ան

ցաւրեց թէ ժընեւի բանակցութիւններուն մասին թերթերը չափազանցուած հրատարակութիւններ ըլլին եւ թէ ինք պատասխանատու չէ՝ եթէ Գերմանիա չկրցաւ ընդունելի Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ։ Նախկին վարչապետ Մաք-Տոնալտ եւս քննադատեց նախարարը եւ յայտնեց թէ սըր Ջեմպըրլէյնի մասնաւոր տեսակցութիւններն էին որ խնդիրը ձախողեցուցին։ Քանի մը երեսփոխաններ պաշտպանեցին նախարարը, եւ 136ի դէմ 395 քուէով Լոյտ Ճորճի առաջարկը մերժուեցաւ։

Բուռն խօսքեր Ֆրանսայի դէմ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովի Մարտ 24ի նիստին մէջ, ընկերվարական Մնօտըն, նախկին էմմտական նախարարը, կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրեց միջդաշնակցային պարտքերու մասին։ Յայտնեց որ եթէ պարտական պետութիւնները վճարեն իրենց պարտքերը, Անգլիոյ գանձը պիտի ազատի ամէն հոգէ։ «Եւրոպական պետութեանց կողմէ Անգլիայէն կատարուած մէկ միլիոն սդերլինի փոխառութիւնը տարեկան 50,000 սդերլին պակաս կը բերէ և եթէ պարտականները հաստատուն վճարակի վերածեն իրենց պարտքը, բրիտանական գանձը տարեկան 84 միլիոն պիտի ստանայ, մինչ միայն 34 միլիոն կը վճարէ Ամերիկայի»։

Նախկին նախարարը ուժգնօրէն քննադատեց Ֆրանսայի երեսփ. ժողովը և ամբաստանեց թէ որ և է լուրջ փորձ չէ կատարած իր պարտքերու խնդիրը կարգադրելու համար։ Եթէ Ֆրանսա իր քնակիչները այնքան տուրքի ենթարկէ որքան կ'ընէ Անգլիան, Ֆրանսայի գանձը տարեկան 340 միլիոն սդերլին աւելի եկամուտ պիտի ունենայ։ Վերջին տարիներու ընթացքին Ֆրանսական էմմտական քաղաքականութիւնը ամէնէն անպատասխանատու եղած է որ երբեք տեսնուած ըլլայ ազգերու դաշնակցութեան մէջ։ Մինչ Անգլիա կը տառապի մեծ տագնապի մէջ, Ֆրանսա կը վայելէ աննման բարգաւաճում մը։ Ֆրանսա գաղափար չունի անգործութեան վրայ և կրցած է ահագին գումարներ յատկացնել ճարտարագործական վերաշինութեան համար»։

Մնօտըն առաջարկեց մէկդի դնել Քայեօի առաջարկուած պայմանները և աւելին պահանջել Ֆրանսայէն։ Միւնհոյն ատեն քննադատեց անգլեւիտալական համաձայնութիւնը, որ 250 միլիոն սդերլինի նստաւ Անգլիոյ հարկատուներուն։

Ցոյն գաղթականներն ալ գիւղուր

Յունական թերթերը կը գրեն թէ, Սելանիկի գիւղուրական գրասենեակին կողմէ եղած յայտարարութեան մը համաձայն, 20-35 տարեկան յոյն գաղթականներն ալ գէնքի տակ պիտի առնուին յառաջիկայ Ապրիլ 1ին, 1926ի նորագիրներուն հետ։

Կարճ շրջագգեստին պատիժը

Մարտ 24ին Աթէնքի մէջ 24 ժամ բանտարկութեան դատապարտուեցաւ առաջին աղջիկը որ անսաստած էր կարճ շրջազգեստ հագնելու արգելքին։ Յանցաւորը քսան տարեկան է, և դատաւորի մը գեղանի աղջիկը։ Սէրի քան երեք հազար հետաքրքիրներ կը հետեւէին իրեն մինչեւ դատական ատեանը, որ սարքուած էր Թաղապետական Թատրոնին մէջ։ Վճիռը լսելէ յետոյ, աղջիկը պատասխանեց հերոսաբար. «Միշտ ալ կարճ պիտի հագնիմ»։

Երկրորդ յանցաւորը Պոլսէն եկած կին մըն էր, որ 100 տրախմի տուգանքի դատապարտուեցաւ։

Միայն երկու ամիս

Առջի օր վերջացաւ իտալացի ընկերվարական Մաթէոթիի սպանիչներուն դատավարութիւնը։ Տումինի, փօվէրոմօ և Վոլփի, որոնք ամբաստանուած էին իբրեւ ոճրագործ, դատապարտուեցան միայն երկու ամիս բանտարկութեան։ Մէկուկէս ժամ խորհրդակցութենէ յետոյ, երդուեալները «դիպուածական մարդասպանութեան» վճիռ տուին։ Դատարանը 5 տարի, 11 ամիս և 20 օր պատիժ սահմանեց, մեղմացուցիչ պարագաները նկատի առնելով։ Այս պատիժէն 4 տարի անմիջապէս չնդունեցաւ համաձայն ընդհ. ներման օրէնքին որ սահմանուած է թագաւորին յոբելեանին առթիւ. իսկ մէկ տարի, ինը ամիս և 14 օր ալ գեղչուեցաւ, բանտի մէջ անցած ժամանակին համար։ Յանցաւորները տուգանք ալ պիտի վճարեն զոհի ընտանիքին, ինչպէս և դատական ծախքերը։

Վերջին օրը, դատավարութիւնը գլխաւորաբար քաղաքական հանգամանք առաւ։ Երկու ժամ ճառախօսեց Ֆարինաչչի, ֆաշիստ կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը։ «Եթէ օրէնքը թոյլատրէր, ըսաւ, ես դատարան պիտի ներկայանայի իբրեւ ներկայացուցիչը իմ կուսակցութեանս որ տմիսներէ ի վեր վարագօրէն կը զրպարտուի անոնց կողմէ որոնք այս դատին մէջ պէտք է մեր ազգին կողմէ նկատուին իբրեւ իրական ամբաստանեալները, ըսել կ'ուզեմ ազգին և կառավարութեան ընդդիմադիրները։ Դատաւորնե'ր, ես գթութիւն չեմ խնդրեր. գլուխս հպարտ՝ կ'ըսեմ ձեզի, — կատարեցէ՛ք ձեր պարտականութիւնը։ Քազելինի եւ 62 ուրիշ սեւ շապիկաւորներ որոնք սպանուեցան մէկ տարուան ընթացքին, սարսափելի ապացոյցներ կը պարունակեն»։

Ֆարինաչչի աւելցուց թէ շատ մը սպառնալիից նամակներ ընդունած է վերջին շաբթուան ընթացքին։ Մեծ խրախճանութիւններ պատրաստուած էին Ֆիօրէնցայի մէջ, տօնելու համար գլխաւոր մարդասպանին, Տումինիի վերադարձը։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՊՈԼԻ ՄԱՆԱՐԱՆԸ

Երեւանէն կը հաղորդեն թէ Ալեքսանդրապոլի մանարանը Գերմանիայէն ստացած է բուրդ մանելու եւ գործելու մեքենաներ, որոնք գործելու պատրաստ պիտի ըլլան երկու ամիսէն։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Փաստաբան Պ. Վահէ Պէօրէքճեանի կողմէ Ֆաքիր Թահրա պէյի դէմ բացուած դատը տեղի ունեցաւ երեքշաբթի օր վեցերորդ թաղամասի հաշտարար ատեանին առջեւ։ Ֆաքիրի փաստաբան Պ. Ռընէ Իգքովաքի յայտնեց թէ իր պաշտպանեալը ժըմնի դատուելուն պատճառաւ չէ կրցած ներկայ ըլլալ։ Դատը յետաձգուեցաւ Ապրիլ 13ին։

— Սուրիոյ մէջ ապստամբները յարձակելով Թաթամանալի վրայ, սպաննած են ոստիկան-պօլոյց հրամանատարը, դերիներ առած են և ալրած են կառավարական շէնքը։

— Թաքսիներու գիշերային սակը կէս գիշերէն կէս ժամ յետոյ միայն գործադրել առաջարկուած է։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ

կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. փարիզի Շրջ. կոմիտէին կողմէ

կիրակի, 28 Մարտ իրիկուան ժամը 8,30ին

Salle de Géographie ի մէջ, 184 Boulevard St. Germain.

(Métro : St. Germain-des-Prés)

կը խօսի՝ Ա. Լ. ԹԱՏԻՍԵԱՆ

ՀԱՑԱՍՏԱՆ ԵՒ ՀԱՐԵՒԱՆՆԵՐԸ *Նիւթի մասին.*

ՄՈՒՏՔ Ի ՖՐԱՆՔ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ ԵՒ ՊԱՐԱՒԱՆԴԷՍ

վաղը Շաբաթ գիշեր ժամը 8,30 ին

120, Boulevard de Belleville, 120 (Métro Belleville)

կազմակերպուած ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայր. Միութեան կողմէ

կը մասնակցի «ՍԻՓԱՆ» երկսեռ երգչախումբը

ԿԸ ԲԱՆԱԽՕՍԻ Պ. Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԲԵՐ ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Յ. Դ. Զաւարեան խումբի ժողովը՝ այսօր Ուրբաթ երեկոյ ձանօթ հաւաքատեղին։

ՄԱՐՍԷՅԻ Հ. Յ. Դ. Քրիստափոր խումբի ընդհ. ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8,30 ձանօթ հաւաքատեղին։

ՄԱՐՍԷՅԻ Հ. Յ. Դ. Իշխան խումբի ընդհ. ժողովը կիրակի երեկոյ ժամը 8,30ին ձանօթ հաւաքատեղին։

ՄԵԲԱՍՏԱՀԱՅԵՐՈՒ Նահանգային Միութեան ընդհ. ժողովը վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Ֆլօռիայի սրահը, 61 Rue Monsieur Le Prince, մէթրօ Օտէօն։ Օրակարգ վարչութեան համարատուութիւնը։

Հ. Յ. Դ. ԼԻՕՆԻ ընկերական ժողովը՝ կիրակի 28 Մարտ ժամը 9ին 7 Փլաս տիւ Փօն, Գաֆէ Սանդրի Սրահը։

«ԼԻՕՆԻ ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայրենակցական միութեան ժողովը՝ Ուրբաթ 26 Մարտ իրիկուան ժամը 8.30ին ձանօթ հաւաքավայրը։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ Միութեան դասախօսութիւնը՝ երկուշաբթի գիշեր ժամը 8.30ին Sociétés Savantes*ի սրահը։ Նիւթ՝ Թէլկատինցիի կեանքն ու գործը։*

ԼԻՕՆԻ եւ շրջականերու Ազգային միութիւնը շնորհակալութեամբ կը ձանուցանէ թէ ժրնէվէն Պ. Մանուկ Կարապետեան երեք հարիւր ֆրանք նուիրած է Լիոնի Հայ Մատրան, Միութեան նախագահ հանգուցեալ Ս. Կարապետօղլուի մահուան եւ յուղարկաւորութեան առթիւ։

Նաեւ Լիոն բնակող այրի Տիկին Պ. Պօյաճեան եւ զաւակը լիուն ֆրանք նուիրած են փոխան ծաղկեպսակի, նոյն տխուր առթիւ։ (Կնիք)

ԺԱՌԱՆԳԱԿԱՆ

ԼԻՕՆԻ Ազգ. Միութիւնը կը ծանուցանէ թէ տարագրութեան միջոցին, 1915 Յունիս 15ին Մալաթիա հանգուցեալ բնիկ Արաբկիրցի Սարգիս Պետրոսոճ Էմանէթեանի միակ ժառանգորդ կը ներկայանայ իր զաւակը Յակոբ Էմանէթեան, այժմ Լանսէյ։ Եթէ ուրիշ ժառանգորդ կայ, կը հրաւիրուի հաստատել իր ինքնութիւնը մինչեւ մէկ ամիս։

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ԹՈՒՒՏ, Ե.— Ստացանք եռամսեայ։

ՎԻՒՆ, Հ. Ո.— Ստացանք 293 ֆրանք։

ՊՕԼԻՆ, Մ. Գ.— Ստացանք 75 ֆրանք։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Շ. Թ.— Գրել H. Pechdimaldjian, 100 rue Président Wilson, Le Creusot.

ՀԷՌԻՒՈՒՒՏ, Մ. Պ.— Ստացանք եռամսեայ բաժնեգինը։

ՎԻՆՍԻՆ, Ա.— Նոյնպէս։

ՓԱՐԻԶ, Օր. Ռիթա.— Կը խնդրուի ուրիշ կտորներ ալ ղրկել, ձեր իրական անունով։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Պ. Զ.— Թերթը կը ղրկուի, շարունակեցէք, նաև արձակ։

ՓԱՐԻԶ, Կ. Պ.— Կը խնդրուի հաղորդել Սթրազպուրկի հասցէն։

ԼՒ. ՍԷՅՆ Յ. Թ.— Ստացանք եռամսեան։

ՓԱՐԻԶ, Ոսկ.— Ստացանք 15 ֆրանք։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏՐԱՄԱԹԻՔԸ

ի պատիւ Պ. ՏՐԴԱՏ ՆՇԱՆԵԱՆԻ

վաղը Շբ. գիշեր ժամը 8.30ին

Théatre Renée Maubel*ի մէջ*

8-10 Rue de l'Orient

կը ներկայացնէ Շէյքսփիրի

ՕԹԷԼԼՕ *Ողբերգութիւն 5 արար*

Գիները՝ 100 (օթեակ, 20, 15 12, 7.30 բոլորն ալ թուագրուած։

ԿԸ ՓՆՏՈՒՒԻ

Կիւրինցի Սրբուհի Ծառուկեանը կը փնտռէ իր ամուսինը Սահակ Ծառուկեանը, որ 1924ին Ֆրանսա եկած է և աշխատած Մէն է Լուար նահանգին Շոտֆօն գիւղին քարահանքը։ Յետոյ զացած է Նանթի կողմերը։ Տեղեկացնել S. Zadikian 46 Ave. Aristide Berges Lancey (Isère)

Իօտէմիշցի Պառաւեանին կինը վաւաւոխա Արթինեանը կը փնտռէ իր զաւակը Հաճի Արթինեանը։ Պէյրութի մէջ գինքը տեսնողներ եղած են, բայց այժմ ուր ըլլալը անյայտ կը մնայ. առաջին անգամ տեղեկութիւն մը տուողին 400 ֆր. (ֆրանսական) նուէր կայ։

Ուղղակի կամ «Յառաջ»ի միջոցաւ տեղեկացնել հետեւեալ հասցէին.— Mr. Ohan Artinian 5, Rue Mistral, Salin de Geraud (France)։ *Կը խնդրուի Սուրիոյ թերթերէն արտատպել։*

— Սահակ Բէօսէեան կը փընտռէ իր եղբայրը Մարտիրոս Բէօսէեան (20 տարեկան) Պրուսայի Չէնկիլէր գիւղէն, հօրը անունը Պետրոս, մօրը անունը Վարսենիկ։ Տեղեկացնել «Յառաջ»ի։

Ամասիացի Սարգիս Բէօշկէրեանը իր հասցէն խնդացնէ Յակոբ Արթինեանի, 173 rue Etienne Dolet, Alfortville (Seine)

Բնիկ Մալաթիացի Ներսէս Ներսէսեան կը փնտռէ իր եղբայրը Յակոբ Ներսէսեանը, որ, 1917ին Ուրֆայի շրջակայ Առբեհման գիւղը կը գտնուէր։ Յիշեալ գիւղը կը դառնայ։ Յիշեալ ողջ եւ ուրբլլալը տեղեկացնողին 500 ֆրանք նուէր կայ։ Գրել Nersès Nersessian, Place Carrée Bellène, Vaucluse, France

ԿԸ ՓՆՏՈՒՒԻՆ Ամասիացի՝ Սարգիս Էմմասեան, կինը Սրմաւենի, աղջիկը՝ Երջանիկ։ Կը կարծուի թէ 3-4 տարի առաջ Մարսէյլ եկած են։ Թուրքիա Ֆրանս. հիւպատոսարանին խաւան էր։ Գրել Բիւգանդ ժամակոչեանի, chez. M. Gascon, Electr. Grande Rue, Aubenas, Ardèche.

— Տիկին Սէվլի Թոմպալեան, Էնկիւրիցի։ Տարի մը առաջ կը բնակէր Փերէա։ Տասը ամիս առաջ հիւանդանոց գացած է Փերէա, անկէ վերջ լուր չկայ։ Գրել Երանուհի Թոմպալեանի chez Mr. Bancillion, Pont d'Aubenas, Ardèche.

— Պրուսացի Մանուկ Տ. Սիմոնեան, որ 1915ին իր հօր Արսէնի հետ Ռոգզա աքսորուած էր։ Հայրը մնռած է Մուսուլի ճամբան։ Գրել մօրը՝ Mme Sinanian, chez Mr. Gaston Geraud, Vals-les Bains, Ardèche.

Իզմիրի Գառապալէն Սիրանոյշ Էկինեան կը փնտռէ եղբայրը Ռաֆֆի Էկինեան որ Իզմիրի աղէտէն փախած Ֆրանսա ապաստանած կը կարծուի։ Nichan Bodourian Verreries de Vals, Labégude, Ardèche.

Նապլեն Գարահիսարի Ա.Բ.զաւին գիւղէն Կարապետ Պէքտիմիրեան որ Նոյ. 23ին Յունաստանէն եկած էր Մարսիլիա, մինչեւ հիմա անյայտ ըլլալով, կը փնտռուի իր հօրաքրոջը տղաքներուն Տօնիկ եւ Աւագ Ճահճեաններու կողմէ։ Տեղեկացնել «Յառաջ»ի կամ 11, Rue Joseph Preppa, St. Etienne.

ԳՐԱՎԱՃԱՌ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ՊԱԼԵՆՑ

Պատիւ ունի յայտարարել յարգոյ հասարակութեան թէ իր գրատունը հաստատած է փարիզ։

ՃՈխ ՄԹԵՐՔ ՀԱՑԵՐԷՆ եւ ՓՐԱՆՍԵՐԷՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

Պ. Պ. հեղինակներ եւ հրատարակիչներ կրնան իրենց երկերէն մեր մօտ կեդրոնացնել. իւրաքանչիւր ամիս վաճառուած. ներուն փոխարժէքը ստանալու պայմանաւ։

Գրատանս լիակատար գրացուցակը մամոյ տակ է։

Հասցէ P. BALENTZ.

208 bis Rue Lafayette Paris (10e).

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համով կերակուրներ, խիստ ածան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինճէ-սազ։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès *կամ* Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Ղ. ՉԱՓԱՐԵԱՆ

ՏԻՒՆԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾ ՈՒՍՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Տունի մը մէջ մեքենական կարի շրջագգեստներ կարելու գործ ուսուցանելու համար կը հրաւիրուի երիտասարդ աղջիկ մը։

Պ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

38 Rue Bisson. *արեւն օր արեւն ժամու*

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱԳՈՒԵՑԻՔ ԲՈՒՐՈ

ԱՌԱՆՑ ԳԻՆԻ ՅԱԻԵԼՄԱՆ

Դերձակ Վ. ՌՕՅԻԷՎԻՉԻ *մօտ*

ՓԵՔՐՕԿՐԱՏԻՆ

5, Rue Mogador (Օփերա)

ՆԻՒԹԵՐՈՒ առատութեան պատճառաւ փօնթըշէրիի բողոքին ստորագրութիւնները պիտի հրատարակենք յաջորդ թիւով։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԻՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-12

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզօնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-49

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-34

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

Փարիզի ամէնահին դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ եւ հայ դրամագլուխով։ Կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանական գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։ Տարեկան 100ին 6 տոկոս ամէն կարգի օտար դրամներու վրայ։

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊԷՐ եւ Եր. ՃԷՋԻՐԵԱՆ

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28, rue Lesage, մէթրօ՝ Belleville.

Ամէնէն նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Ամէն առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

ԱՌԱՋ ՆՄՈՅՇԸ ԵՏՔԷՆ ԱՊՐԱՆՔԸ

Մաքուր եւ հմտեղ պատրաստութիւնով բերած ենք եւ պիտի ունենանք միշտ։ Ունինք նաեւ *Զիթապտուղ, Ծեծած* (քշկշած) *Պոլսոյ Լոգում, Թահին Հէլվա, Ամասիայի Պաստիլ* կ'ուղարկուի՝ մեծաքանակ եւ փոքր քանակ Ֆրանսայի ամէն կողմ։ Յանձնելի յաճախորդներուն խանութները կամ տուները։

Հասցէ՝ H. ISBIRIAN

2A rue de la Pyramide Marseille

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմը առաջին դուռը)

Ֆրանսացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ՓԻՒՃԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԾԻ հիւանդութիւններ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLE

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8—10½ 1,30—8

ԱԹԼԻԷ ՓՆՏՈՂ ՆԵՐՔԻՆ ԴԵՐՁԱԿԻ, ԿՕՇԿԱԿԱՐԻ ՈՐ ԵՒ Է ԱՐՈՒԻՍ

Փողոցէն ուղղակի պատուհան մը եւ սենեակ մը, կամ Ջուր եւ ելեկտրականութիւն։ Հարկին բնակարանի համար բորդարկի վրայ սենեակ մը պիտի կրնայ տրուիլ։ Դիմել միջապէս Նշանեանի՝ 2 Docteur Leray Paris (13e) *Իթալի։*

ՍԱԿԱՐԱՆ

23 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Ոսկի.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	»	or
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատ	Léva	
Տրախմի	»	Drachme
Լիր	»	» Lire
Պելճ. ֆրանք	»	Frc. Belge
Շուից.	»	Frc. Suisse
Ցարմինց	(10 Roubles or)	

ԱՐԾԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Քր. Ֆոնսիէ	I	Cr. Fonc. Eg.
»	II	»
»	III	»
Թուրքի երկաթ.	Lots turcs	

Comptoir Parisien de change et de Crédit, S. A.
80, Rue Lafayette

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS
208bis, Rue Lafayette Paris(10e)

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺՆԵԳԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան		10 շ.	20 շ.
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ 28 ՄԱՐՏ 1926

28 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 103 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՏԱՐԱԳԻՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԾԻՒՐԻ ՕՐԷ ՕՐ. Ի՞ՆՉ ԿԸ ԽՈՐՀԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՂՄԿԵԼԸ ԳՈՐԾԵԼ ՉԷ

Երթալով կը թանձրանայ մթնոլորտը՝ կարգ մը գաղութներու մէջ: Ամէնէն պզտիկ վէճը դուռ կը բանայ բուռն պայքարի: Խոշոր համեմատութիւններ կ'առնեն սովորական խնդիրներ:

Պատճա՞ռը — կանխակալ կարծիքներ, ազդեցութեան կռիւ և յաճախ անամէջ յաւակնութիւններ: Առտուն կանուխ արթնցողը գրիչ կը շարժէ, կամ շարժել կուտայ, լուցկի քսելով դիւրավառ կիրքերուն: Խօսքի տակ չմնալու համար, շատեր աչքերը կը փակեն թէ իրականութեան և թէ բանականութեան առջեւ: Հետեւանքը՝ խժալուր բարեկենդան մը, ուր աւելի շատ լալու բան կայ, քան խնդալու:

Ակնարկ մը, եթէ կ'ուզէք: Ահաւասիկ Մարսիլիան: Լաւ սկսեր էին, բայց գէշ վերջացուցին: Ամիսներէ ի վեր կը քաշքշուի վէճ մը որ աւելի շատ անհասկացողութեան, չկամութեան հետեւանք է: Երկու անգամ է որ քննութեան կ'երթայ կաթող. պատուիրակը, ժպիտ մը մէկուն, խօսք մը միւսին նետելով, բայց պառակտումը կը շարունակուի: Չենք գիտեր թէ ինչ ըրած է այս միջոցին, կացութիւնը պարզելու համար: Մենք հաւատք չունինք այս կարգի միջամտութիւններու վրայ, եթէ չկայ փոխադարձ հասկացողութիւն: Տեղացիները իրենք են որ կարգի պիտի դնեն իրենց տունը, ոչ թէ եպիսկոպոսական մականը կամ վեղարը, որ կ'երեւայ ու կ'անցնի:

Ահա Սուրիան,— Այնքան լարուած են կիրքերը, որ Կաթողիկոսը հա՜րկ դատեր է դիրք բռնել, ասպարէզ իջնել և կոնդակ հանել որոշ հոսանքի մը դէմ— ճիշդ այն միջոցին երբ մահ և աւար կը քարոզուի փողոցներու և մզկիթներու մէջ:

Նոյնքան կնճռոտ և աւելի սուր հանգամանք առին դէպքերը Եգիպտոսի մէջ: Գահիրէ, թեմական կեդրոնը, կառավարութեան դիմեց առաջնորդին միջոցաւ, Աղեքսանդրիոյ ընտրութիւնները խափանելու համար: Աղեքսանդրիա ընդվզելով, խզեց յարաբերութիւնները Գահիրէի հետ: Պուլկարիոյ մէջ սովորութեան կարգ անցած են խմբակցական աղմուկները. իսկ Յունաստան, որ ամէնէն վերջը հասաւ, մրցանիշը կոտրած է արդէն: Բաղդատաբար հանդարտ են Ռումանիան և Ամերիկան:

Մենք ընդհանուր ձեւով յիշեցինք այս ափսոսալի կացութեան պատճառը: Եթէ ուզենք վերլուծումներ կատարել, աչքի կը զարնէ հիմնական կէտ մը,— խաչակրութիւն Հ. Յ. Դաշնակցութեան դէմ, սրբազան գինակցութիւն՝ զայն վարկաբեկելու, կործանելու: Հիները կը դողան իրենց երանաւէտ անդորրութեան վրայ, վարժուած՝ աւանդական բարքերու և մեծապատիւ մուրացկաններու: Դաշնակցութիւնը կ'ուզէ գործել, արդիւնաւորել կամ արտադրել: Մենք չենք ծածկեր այս կամ այն Դաշնակցականին, նոյն իսկ խումբ մը Դաշնակցականներու մեղքերը: Մասնաւորապէս փոքր միջավայրերու մէջ, մեր տղաքը սխալներ կը գործեն, յաճախ մղուած անփորձութենէ կամ չափազանց եռանդէ: Բայց չենք հանդուրժեր մէկ բանի, — հակառակորդները, բորբոսած պահպանողականէն մինչեւ նորափետուր իմաստակը, ոգեւորուած են մէկ սեւեռուն գաղափարով,—քանդել Դաշնակցութիւնը:

Կը յայտարարենք թէ այդ օրը չպիտի տեսնեն: Այդ գործը նոյն իսկ վեր է իրեն, Դաշնակցութեան կամքէն և ուժէն: Այսքան հաստարմատ և ծաւալուն կազմակերպութիւն մը թաղելու համար, պէտք է իրականացուցած ըլլալ անոր հետապնդած բոլոր նպատակները: Ուրիշ ամէն փորձ՝ արկածախնդրութիւն է և ուժի վատնում: Երբ այնքան յախուռն եւ ապերասան յարձակում կը փորձուի զանազան ճակատներէ, շատ բնական է որ հակահարուածն ալ նոյնքան ուժգին պիտի ըլլայ, մինչեւ անգամ մոլեռանդութեան մղելով: «Պայքարը պայքար է ծնում», ինչպէս եւ հարուածը՝ հարուած: Չկայ ուժ մը որ կարենայ գլուխ ելլել ինքնապաշտպանութեան բնազդին հետ: Յարձակումը՝ կը զօրացնէ դիմադրական կորովը: Եթէ խաչակիրներուն մէջ կան բարեմիտ մարդիկ որ կ'ուզեն մեր այս կամ այն վրիպումը կանխել, անոնք ալ սխալ կը գործեն, ջուրը պատէն վեր հանելով: Ամէնուն համար ալ տեղ կայ հանրային կեանքին մէջ, կը բաւէ որ ըսելիք և ընելիք մը ունենան: Կը փայլի այն որ կը գործէ, պահանջ մը կը լրացնէ, շարժում կը ստեղծէ: Աղմկելը գործել չէ. պէտք է արժէք ներկայացնել: Մենք ունինք ապացուցուած արժէքներ, ունինք ծրագիր և գործելու կամք. հետեւաբար, հակազդելու, անդին հրելու մէկ միջոց կայ,— լաւագոյնը ներկայացնել:

Ասպարէզը բաց է: Բայց դուք ձեզի ճամբայ հարթած ատեն, մի փորձէք պատ շարել ուրիշին առջեւ, մի ապաւինիք սուտին, քսութեան, խարդախութեան:

Կարելի չէ իրական ուժի մը զերեզմանը փորել գոյնզգոյն հրթիռներ, պարսատիկներ արձակելով առտու-իրիկուն, կամ երկու թիզ մացառ անտառ կարծելով:

Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՄԻՇՏ ԿԸ ԿԱՍԿԱԾԻՆ ԻՏԱԼԻԱՅԷՆ

Թուրքերը յայտնապէս կը կասկածին Իտալիայէն: Պաշտօնապէս լաւ են յարաբերութիւնները, բայց ամէնէն պզտիկ դէպքը խորապէս կ'ազդէ Քէմալիստանի վրայ: Վերջերս թուրք մամուլը յաճախ կը զբաղի Իտալիոյ առած քայլերով: «Եէնի Սէս» կը գրէ (20 Մարտ).—

«Թուրք ազգը անտեղեակ չէ որ, Իտալիան աւելցուցած է իր բանակը. նաւատորմը եւ օդային ուժերը: Առանց պատճառի, ընդհ. պետական հարիւրին 31ը յատկացուցած է զինուորական ծախքերու: Ասկէ զատ, արտակարգ վարկերու շնորհիւ, բանակը այս տարի 10 ի փոխարէն 15 զօրաբանակ պիտի ունենայ, իսկ օդային ճիւղը ահագին ծախքով կը բարեկարգուի եւ կը զօրացուի:

Ինչպէս ուրիշ նշաններ, պետական իրականութիւնն ալ կասկած չի թողուր որ, Իտալիա պատերազմի կը պատրաստուի: Բայց եթէ իր նշանակէտը արեւելեան Միջերկրականի մէջ փնտռէ, այն ատեն իր դիմացը պիտի գտնէ ոչ թէ Տրիպոլսոյ Արաբները, այլ թուրք բանակը որ ամէն տեսակէտով սպառազէն է, եւ գիտէ պաշտպանել իր հայրենիքը:

Թուրքին յարձակողականը կարելի չէ բաղդատել աւստրիական բանակին հետ, որ Իզօնցօի պատերազմը մղեց Իտալիոյ դէմ: Թուրքին ժայռերը աւելի կարծր են քան Քուրաթի քարերը, որոնց անընդհատ գլուխ զարկին Իտալացիները:

Ասոր սոսր համար է որ, Մուսօլինի կ'աշխատի շատ մը դաշնակիցներ ճարել: Պալքանեան դաշինքը կրնայ ուրիշ պատճառներ ալ ունենալ. բայց ամէն կարեւոր ազդակը՝ շատ հաւանաբար արեւելեան Միջերկրականի խնդիր մը յարուցանելն է:

Թուրքը չի քնանար, այլ դէպքերուն հետեւելով միջոցներ ձեռք կ'առնէ: Անկարելի է անգամ մըն ալ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ յարձակումը կրկնել»:

"Ո՞Վ ԱՒԵԼԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՈՒՆԻ...,,

Վերջերս Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը տեսակցութեան մը ընթացքին, շարք մը լուսաբանութիւններ տալով Սուրիոյ մարզպանին, հաստատած էր նաեւ թէ Հայերը բոլորովին հեռու են պոլշեւիկեան գաղափարներէ: Այս առթիւ «Պրոլետար», Ամերիկայի հայ պոլշեւիկներուն շաբաթաթերթը, պարտք սեպած է գրել.

«Կրօնապետ մը այդչափ խոշոր և կոպիտ սուտի մը կ'ապաստանի Ֆրանսայի բարժուազիին ծառայելու համար, սակայն գործնական օգուտ մըն ալ չի կրնար ստանալ Սուրիոյ հայ տարագիրներուն համար: Ան կը կարծէ թէ այդպիսի ստրկամտութեամբ կրնայ խաբել ֆրանսական իմպերիալիզմի գործակալը: Ո՞վ աւելի իրաւունք ունի պոլշեւիկեան գաղափարներով պարծենալու քան Հայերը, որոնք ունին պոլշեւիկ պետութիւն մը, և պոլշեւիկեան հոսանքներ ամէն երկրի մէջ: Կարծես թէ քօմիսէրը Կաթողիկոսին չափ անտեղեակ է թէ Հայերու մէջ պոլշեւիկեան գաղափարներ գոյութիւն ունի՞ն կամ ոչ: Ինչպէս Ֆրանսայի նոյնպէս Սուրիոյ մէջ կան հայ պոլշեւիկներ: Կաթողիկոսը իր ծառայութիւնը պէտք է տար՝ ներկայացնելով ընկերական հարցերը ոչ թէ ըստ ազգութեան, այլ ըստ դասակարգի, ըստ սկզբունքի. ժուվընէլ գիտէ նաեւ որ Ֆրանսա է որ պիտի երթայ Հայաստանին, ոչ թէ Հայաստանը Ֆրանսային»...:

Մեկնութիւնները աւելորդ են:

ՔՐՏԱԿԱՆ ԽԼՐՏՈՒՄՆԵՐԸ

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԵՌԱՑԱԾ ՋՈՒՐԻ ՄԷՋ ԿԸ ԽԱՇԵՆ,

ԻՍԿ ՔԻՒՐՏԵՐԸ 200 ԹՈՒՐՔ ԶԻՆՈՒՈՐ Կ'ԱՅՐԵՆ

Պաղտատի մեր Թղթակիցը կը գրէ.— Առիթ ունեցայ տեսակցելու քիւրտ վարիչի մը հետ, որ ուշագրաւ տեղեկութիւններ հաղորդեց: Ամբողջ Քիւրտիստանը կազմակերպուած է: Սասունի լեռնականներուն և Նհօ պէկի վրայ ազդելու համար, թուրք հրամանատարը եռացած ջուրի մէջ խաշել տուեր է Թլեցի նշանաւոր Շէյխ Ապտիւլ Րէզաքը, կինը և երախաները: Այս բարբարոսութիւնը մեծ յուզում պատճառած է Քիւրտերուն մէջ: Նհօ պէկը փոխ վրէժի համար գերի բռնած և այրած է երկու հարիւր թուրք զինուոր: Թուրքերը նման վայրագութիւններ գործած են նաեւ Շէրնախի մէջ:

Քիւրտերը չարաչար կը զղջան որ ժամանակին չհասկցան Հայերուն արժէքը և հիմա ի զուր կը փնտռեն զանոնք իրենց լեռներուն մէջ:

Կառավարութիւնը այլ եւս զինուոր չաներ Քիւրտերէն և տուրք կը գանձէ: Համիտիէ հեծելազունդերն ալ կազմալուծուած են և անոնց վարիչները կը միանան քրտական կազմակերպութեան, որ հետզհետէ կ'ընդարձակուի: Ամէն տեղ յեղափոխական կորիզներ կազմուած են:

Թուրքերը վերջերս փորձեր են Թակարդի մէջ ձգել Մլանցի աշիրէթին պետ Օսման պէկը, Ջէլալցիներու ցեղապետ Լէզգին, Սիփկանցի Խուլիխան պէկը, որոնց ըմբոստ դիրքը սպառնագին համեմատութիւններ կ'առնէ: Առաջինը յաջողած է Միջագետք ապաստանիլ 15,000 հոգիով: Հայտարանցիներն ալ մեծ մտահոգութիւն կը պատճառեն: Քիչ մնաց որ Քիւրտիստանը վարակուէր Ղարզանի ցեղապետ Ճէմիլի վերջին շարժումէն:

ՖՐԱՆՔԻՆ ԱՆԿՈՒՄԸ

Առջի օր սդերլինը 141.50 ֆրանքի, տոլարն ալ 29.10ի բարձրացաւ: Առաջին անգամն է որ այսքան մեծ անկում կ'ունենայ ֆր.ը:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՔՐՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

«Թայմզ»ի Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ.— Տեղական թերթ մը այսօր կը հրատարակէ հեռագիր մը, ղրկուած իր խմբագրապետին կողմէ, որ երեսփոխան է, որուն մէջ կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է զինաթափ ընելու համար արեւելեան նահանգներու բնակչութիւնը, նոյնպէս փոխած և աւելի զօրացուցած է ոստիկան զօրքերը: Հեռագրին քանի մը նախադասութիւններէն այնպէս կը հասկցուի որ պաշարման վիճակ հրատարակուած է. հաւանաբար ասիկա Շէյխ Սայիտի ապստամբութեան մնացորդն է: Ամէն պարագայի մէջ, հեռագիրը կրկնելով հանդերձ թէ ապստամբներու զսպումը քանի մը օրուան խնդիր է, կը հասկցնէ թէ Նիսիպինի շրջանին մէջ ծագած ապստամբութիւնը մեծ մտավախութիւն կը պատճառէ:

Ներքին Նախարար Ճէմիլ պէյ, խօսելով քրտական նոր ապստամբութեան մասին, հետեւեալը յայտարարած է.—

Միտիաթի շրջաններու մեր զօրքերը կը շարունակեն հետապնդման գործողութիւնները: Ապստամբները խիստ սահմանափակ շրջանի մը մէջ նեղը դրուած են: Անոնց պետն է Հաճօ, որ Նիսիպինի շրջակայի Հօյաքի աշիրէթին պետն է և 50 տարեկան է: Յիշեալը Եէզիտիներու գլուխն է և անցեալ տարի Տիարպէքիր գալով յայտնած էր թէ կառավարութեան հաւատարիմ է:

ՆԱՆՍԷՆԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՄԲԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

Նանսէնեան Յանձնաժողովը, որ Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ նշանակուած է՝ հայ գաղթականներուն զետեղման խնդիրը ուսումնասիրելու համար, Մարտ 12ին և 13ին Ժընեւ գումարուեցաւ: Կը նախագահէր ծերակուտական Պ. Փամս:

Յանձնաժողովը, քննելէ յետոյ իր Հայաստան ղրկած երկու պատուիրակներուն տեղեկագիրները, այն եզրակացութեան եկած է թէ ոռոգման ծրագիրը դիւրութեամբ կարելի է ի գործ դնել: Բայց կատարուելիք մէկ միլիոն անգլիական ոսկի փոխառութեան համար հարկ տեսած է բանակցութիւններ կատարել Մոսկուայի հետ, որոնց արդիւնքը յառաջիկայ Յունիսին պիտի տեղեկագրէ Ազգերու Դաշնակցութեան:

Բարեգործական Միութեան Ներկայացուցիչ Պ. Լ. Բաշալեան Ժընեւ գացած էր Նանսէնեան Յանձնաժողովին հետ շփման մէջ մտնելու համար:

Նախակրթութիւնը թուրքերէնով

Էնկիւրիէն հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ կրթական գործավարութեան առաջադրած նոր սկզբունքներուն համաձայն, նախակրթութիւնը թուրք վարժարաններու մէջ տեղի պիտի ունենայ: Նոյն իսկ կը մտադրուի թոյլ չտալ որ նախակրթութիւնը թուրքերէնէ տարբեր լեզուով ըլլայ:

Հայկ. նահանգներու Բաժանումները

Ներքին գործավարութիւնը Արեւելեան Նահանգները քանի մը շրջանի բաժնած և ամէն մէկ շրջանի համար մէկ քաղաքային քննիչ նշանակած է, որուն տրամադրութեան տակ պիտի գտնուին ուրիշ բազմաթիւ երկրորդական քննիչներ: Անոնց պաշտօնը ինը ամիս պիտի տեւէ: Ա. շրջանակին կեդրոնը Սվազ, Բ. շրջանակին կեդրոնը Տրապիզոն, Գ. շրջանակին կեդրոնը Տիարպէքիր պիտի ըլլայ:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՆՈՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Սուրիոյ մէջ մարզպանին կատարած աշխատանքներուն մասին հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Պ. Մէլիա, որ Սուրիոյ պետութեանց կազմական կանոնագիրը ուսումնասիրելու պաշտօն ունի.—

«Ներքին կազմակերպութեան կողմէ, Պ. տը Ժուվընէլ աշխատած է Սահմանադրութիւններ հաստատել հոն ուր կարելիութիւն կար: Այսպէս, առանձին Սահմանադրութիւն ունին Ալէվիներու պետութիւնը և Հալէպի պետութիւնը, ուր ամէնակատարեալ խաղաղութիւն կը տիրէ: Ընտրութիւններ պիտի կատարուին Դամասկոսի մէջ, ուր հանդարտութիւնը կը վերահաստատուի: Կը մնայ Ճէպէլը Տրիւզը. մարզպանը մտադրած է վերջ տալ ապստամբութեան. և անգամ մը որ խաղաղութիւն տիրէ, այս պետութիւնն ալ պիտի ունենայ իր Սահմանադրութիւնը: Զորս պետութիւնները, պահելով հանդերձ իրենց անկախութիւնը, ըստ հոգատարութեան պայմաններուն, քաղաքական դաշնագիրներով համերաշխութիւն պիտի հաստատեն:

«Գալով արտաքին քաղաքականութեան, մարզպանը այդ մարզին մէջ ալ խիստ մեթոտի կը հետեւի: Էնկիւրի գնաց մասնաւորաբար կարգադրելու համար թուրքսուրիական սահմանագլուխի խնդիրը: Առեւտրական դաշնագրի մը մասին բանակցեցաւ Իպնի Սուուտի հետ, որ Հիճազի թագաւոր Հիւսէ-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԻ

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հայ ժողովրդի պատմության մասին ֆրանսերեն լեզվով գրված առաջին գիրքը հրատարակվել է 1745 թվականին Ամստերդամում և տարածվել Եվրոպայի տարբեր երկրներում։ Գրքի հեղինակը Ֆրանսիայի Ազգային գրադարանի հայերեն ձեռագրերի բաժնի վարիչ Ժան Գալանոսն է։ Գիրքը կոչվում է «Պատմություն Հայոց թագավորների, որոնք կառավարել են Հայաստանը Քրիստոսից առաջ և հետո մինչև մեր օրերը»։ Գրքի հեղինակը հայ ժողովրդի պատմությունը սկսում է Նոյյան տապանի հայտնվելուց Արարատ լեռան վրա։ Նա նշում է, որ հայերը Նոյի ժամանակ կոչվել են Մինիեր, որ նշանակում է «Արարատի բնակիչներ»։ Գալանոսը հայերի ծագումը կապում է Հայկ նահապետի հետ, որի անունից էլ հայերը կոչվել են Հայկազուններ։ Հեղինակը հայ ժողովրդի պատմությունը շարադրում է մինչև 1736 թվականը։ Գրքի վերջում տրված է հայերի, վրացիների, ասորիների և եգիպտացիների հավատքի համեմատական նկարագրությունը։

Գրքի հրատարակությունը մեծ հետաքրքրություն է առաջացրել Եվրոպայում։ Ֆրանսիայի թագավոր Լյուդովիկոս XV-ի հրամանով Գալանոսը պարգևատրվել է 2000 ֆրանկ գումարով։ Գրքի մասին գրել են Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Անգլիայի, Հոլանդիայի, Իտալիայի, Ռուսաստանի և այլ երկրների թերթերը։ Ռուսական «Ժուռնալ դե սավան» թերթը 1745 թ. հոկտեմբերի 25-ի համարում գրել է, որ Գալանոսի գիրքը «հետաքրքրական տեղեկություններ է պարունակում հայերի մասին, որոնք մինչև այժմ անհայտ էին Եվրոպայի համար»։

Գալանոսի գրքի հրատարակությունը մեծ նշանակություն ունեցավ հայ ժողովրդի պատմության ուսումնասիրության համար։ Այն հետաքրքրեց եվրոպացի գիտնականներին հայերի պատմությամբ, լեզվով և մշակույթով։ Գրքի շնորհիվ Եվրոպան առաջին անգամ ծանոթացավ հայ ժողովրդի հարուստ պատմությանը։

Գալանոսի գրքի հրատարակությունը մեծ ազդեցություն ունեցավ նաև հայ գրականության զարգացման վրա։ Հայ գրողները սկսեցին ավելի հետաքրքրվել իրենց ժողովրդի պատմությամբ, նրա անցյալով։ Գալանոսի գրքի ազդեցությունը զգացվում է հայ պատմագրության մեջ մինչև 19-րդ դարի սկիզբը։

Գալանոսի գրքի հրատարակությունը մեծ նշանակություն ունեցավ նաև հայ գրականության զարգացման վրա։ Հայ գրողները սկսեցին ավելի հետաքրքրվել իրենց ժողովրդի պատմությամբ, նրա անցյալով։ Գալանոսի գրքի ազդեցությունը զգացվում է հայ պատմագրության մեջ մինչև 19-րդ դարի սկիզբը։

Գալանոսի գրքի հրատարակությունը մեծ նշանակություն ունեցավ նաև հայ գրականության զարգացման վրա։ Հայ գրողները սկսեցին ավելի հետաքրքրվել իրենց ժողովրդի պատմությամբ, նրա անցյալով։ Գալանոսի գրքի ազդեցությունը զգացվում է հայ պատմագրության մեջ մինչև 19-րդ դարի սկիզբը։

Գալանոսի գրքի հրատարակությունը մեծ նշանակություն ունեցավ նաև հայ գրականության զարգացման վրա։ Հայ գրողները սկսեցին ավելի հետաքրքրվել իրենց ժողովրդի պատմությամբ, նրա անցյալով։ Գալանոսի գրքի ազդեցությունը զգացվում է հայ պատմագրության մեջ մինչև 19-րդ դարի սկիզբը։

Գալանոսի գրքի հրատարակությունը մեծ նշանակություն ունեցավ նաև հայ գրականության զարգացման վրա։ Հայ գրողները սկսեցին ավելի հետաքրքրվել իրենց ժողովրդի պատմությամբ, նրա անցյալով։ Գալանոսի գրքի ազդեցությունը զգացվում է հայ պատմագրության մեջ մինչև 19-րդ դարի սկիզբը։

Գալանոսի գրքի հրատարակությունը մեծ նշանակություն ունեցավ նաև հայ գրականության զարգացման վրա։ Հայ գրողները սկսեցին ավելի հետաքրքրվել իրենց ժողովրդի պատմությամբ, նրա անցյալով։ Գալանոսի գրքի ազդեցությունը զգացվում է հայ պատմագրության մեջ մինչև 19-րդ դարի սկիզբը։

Գալանոսի գրքի հրատարակությունը մեծ նշանակություն ունեցավ նաև հայ գրականության զարգացման վրա։ Հայ գրողները սկսեցին ավելի հետաքրքրվել իրենց ժողովրդի պատմությամբ, նրա անցյալով։ Գալանոսի գրքի ազդեցությունը զգացվում է հայ պատմագրության մեջ մինչև 19-րդ դարի սկիզբը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ

Ա. Ա. Ալազանի, Ա. Ա. Ասլանյանի, Ա. Ա. Ավետիսյանի, Ա. Ա. Ադամյանի, Ա. Ա. Ազատյանի, Ա. Ա. Ալեքսանյանի, Ա. Ա. Ամիրխանյանի, Ա. Ա. Աղաբեկյանի, Ա. Ա. Ասատրյանի, Ա. Ա. Ավագյանի, Ա. Ա. Ալավերդյանի, Ա. Ա. Ամալյանի, Ա. Ա. Ալիխանյանի, Ա. Ա. Ադամովի, Ա. Ա. Ալիշանի, Ա. Ա. Ամատունու, Ա. Ա. Ալպոյաճյանի, Ա. Ա. Ասլանովի, Ա. Ա. Ալիխանովի, Ա. Ա. Ամիրյանի, Ա. Ա. Ալեքսանդրովի, Ա. Ա. Ավետիսովի, Ա. Ա. Ադամյանի, Ա. Ա. Ալազանի, Ա. Ա. Ասլանյանի, Ա. Ա. Ավետիսյանի, Ա. Ա. Ադամյանի, Ա. Ա. Ազատյանի, Ա. Ա. Ալեքսանյանի, Ա. Ա. Ամիրխանյանի, Ա. Ա. Աղաբեկյանի, Ա. Ա. Ասատրյանի, Ա. Ա. Ավագյանի, Ա. Ա. Ալավերդյանի, Ա. Ա. Ամալյանի, Ա. Ա. Ալիխանյանի, Ա. Ա. Ադամովի, Ա. Ա. Ալիշանի, Ա. Ա. Ամատունու, Ա. Ա. Ալպոյաճյանի, Ա. Ա. Ասլանովի, Ա. Ա. Ալիխանովի, Ա. Ա. Ամիրյանի, Ա. Ա. Ալեքսանդրովի, Ա. Ա. Ավետիսովի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ

Ա. Ա. Ալազանի, Ա. Ա. Ասլանյանի, Ա. Ա. Ավետիսյանի, Ա. Ա. Ադամյանի, Ա. Ա. Ազատյանի, Ա. Ա. Ալեքսանյանի, Ա. Ա. Ամիրխանյանի, Ա. Ա. Աղաբեկյանի, Ա. Ա. Ասատրյանի, Ա. Ա. Ավագյանի, Ա. Ա. Ալավերդյանի, Ա. Ա. Ամալյանի, Ա. Ա. Ալիխանյանի, Ա. Ա. Ադամովի, Ա. Ա. Ալիշանի, Ա. Ա. Ամատունու, Ա. Ա. Ալպոյաճյանի, Ա. Ա. Ասլանովի, Ա. Ա. Ալիխանովի, Ա. Ա. Ամիրյանի, Ա. Ա. Ալեքսանդրովի, Ա. Ա. Ավետիսովի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ

Ա. Ա. Ալազանի, Ա. Ա. Ասլանյանի, Ա. Ա. Ավետիսյանի, Ա. Ա. Ադամյանի, Ա. Ա. Ազատյանի, Ա. Ա. Ալեքսանյանի, Ա. Ա. Ամիրխանյանի, Ա. Ա. Աղաբեկյանի, Ա. Ա. Ասատրյանի, Ա. Ա. Ավագյանի, Ա. Ա. Ալավերդյանի, Ա. Ա. Ամալյանի, Ա. Ա. Ալիխանյանի, Ա. Ա. Ադամովի, Ա. Ա. Ալիշանի, Ա. Ա. Ամատունու, Ա. Ա. Ալպոյաճյանի, Ա. Ա. Ասլանովի, Ա. Ա. Ալիխանովի, Ա. Ա. Ամիրյանի, Ա. Ա. Ալեքսանդրովի, Ա. Ա. Ավետիսովի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ

Ա. Ա. Ալազանի, Ա. Ա. Ասլանյանի, Ա. Ա. Ավետիսյանի, Ա. Ա. Ադամյանի, Ա. Ա. Ազատյանի, Ա. Ա. Ալեքսանյանի, Ա. Ա. Ամիրխանյանի, Ա. Ա. Աղաբեկյանի, Ա. Ա. Ասատրյանի, Ա. Ա. Ավագյանի, Ա. Ա. Ալավերդյանի, Ա. Ա. Ամալյանի, Ա. Ա. Ալիխանյանի, Ա. Ա. Ադամովի, Ա. Ա. Ալիշանի, Ա. Ա. Ամատունու, Ա. Ա. Ալպոյաճյանի, Ա. Ա. Ասլանովի, Ա. Ա. Ալիխանովի, Ա. Ա. Ամիրյանի, Ա. Ա. Ալեքսանդրովի, Ա. Ա. Ավետիսովի

յինի յաջորդն է։ Հիմա ալ ճամբայ ելած է դէպի Երուսաղէմ, ուր պիտի տեսակցի անգլիացի մարզպանին հետ։ Անգլիացիներուն հետ գործակցութիւնը խիստ սիրալիր է»։

ԿՌԻՒՆԵՐԸ ՎԵՐՍԿՍԱՆ

Հայֆայէն «Թայմզ»ի կը հեռագրեն թէ ֆրանսացի զինուորները գրաւած են Նէպքը, որ 8,000 բնակիչ ունի, կը գտնուի Դամասկոսի և Հոմսի մէջտեղ և շարժումին սկիզբէն ի վեր կը գտնուէր ապստամբներուն ձեռքը։ Ֆրանսական հրետանին ապստամբներուն վրայ յարձակեցաւ Քարայի մօտ, Նէպքի հիւսիսակողմը և ստիպեց զանոնք նահանջել դէպի յիշեալ քաղաքը։ Փալմիրիոյ մեհարիսթները գործակցեցան ֆրանսական ուժերուն։ Նէպք, որ խրամներով ամրացած էր, գրաւուեցաւ։

Դամասկոսի հարաւ արեւմուտքը Քաթանայի մէջ մեծ թիւով տիւրզի հրոսախումբեր յարձակած էին հեծելազօրաց չորս գունդերու վրայ և կրակի տուած էին իրենց պաշարած յիշեալ գիւղը, բայց ֆրանս. հեծելազօրքի և օդանաւերու հակայարձակումին ենթարկուելով, չարաչար պարտուեցան։ Տիւրզիները փախան, ռազմադաշտին վրայ թողլով 100 դիակ։ Ֆրանսացիներու կորուստը կարեւոր է։

Դամասկոսի հարաւակողմը Եաֆուրի մօտ Չէրքէզ կամաւորներու զօրախումբը ընդհարում մը ունեցաւ Ահմէտ Եուսուֆ Մասուտի հրոսախումբին հետ։ Ապստամբները ունեցան 8 մեռեալ։

Վերջերս ապստամբները սկսան աւելի յանդուգն յարձակումներ գործել Դամասկոսի վրայ։ Առաջին անգամ ըլլալով ապստամբները յարձակեցան Սալիհիյէ թաղին վրայ օր ցորեկով եւ քանի մը թրամուէյներ խորտակեցին։

ՊՈԼՍՈՅ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

«Թան»ի թղթակիցը խօսելով օտար դեսպանատուններու Էնկիւրի փոխադրութեան վրայ, կ'ըսէ թէ Էնկիւրիի մէջ յարմար շէնքեր չգտնուելուն պատճառաւ Թուրք կառավարութիւնը դիւանագիտական ներկայացուցիչ մը նշանակած էր Պոլսոյ մէջ և դեսպանները անոր հետ կը տեսնուէին ընթացիկ հարցերու համար, ծանրակշիռ պարագաներու մէջ միայն Էնկիւրի երթալով։ Բայց այս կացութիւնը դժուար թէ տեւէ, քանի որ օրէնք է որ դեսպանները իրենց գտնուած երկրին մայրաքաղաքին մէջ բնակին։ Այս դժուարութեանց առաջքն առնելու համար Ֆրանսա, Իտալիա, Ամերիկա և Գերմանիա Էնկիւրիի մէջ դիւանագիտական կցորդներ նշանակեցին։ Աֆղանիստան և Յունաստան իրենց դեսպանատունները Էնկիւրի հաստատեցին, մինչ Աւստրիա, Պելժիա, Պուլկարիա, Տանիմարքա, Եգիպտոս, Ճաբոն, Հոլանտա, Ռումանիա, Եուկոսլաւիա, Շուէտ և Չեխօսլովաքիա պահեցին իրենց Պոլսոյ դեսպանատունները։ Էնկիւրիի վարիչները ձրի հող կը տրամադրեն բոլոր պետութիւններուն, որպէսզի նոր շէնքեր շինեն Էնկիւրիի մէջ, բայց մինչեւ այսօր միայն Ռուսիան և Գերմանիան օգտուեցան այս դիւրութիւններէն։ Ֆրանսա վիլլա մը վարձեց. նոյնը կը մտադրեն ընել նաեւ Իտալիա և Միացեալ Նահանգները։ Բացի Անգլիայէն, միւս բոլոր պետութիւններուն մէջ քիչ շատ տրամադրութիւն կ'երեւի Էնկիւրի փոխադրուելու։ Սըր Չէմպըրլէյնի դեսպանատան Էնկիւրի փոխադրուելու մասին երեսփոխանական ժողովին մէջ ըրած յայտարարութիւնները բուռն վիճաբանութեան առարկայ դարձած են Թուրք մամուլին մէջ։ Պ. Չէմպըրլէյն յիշելէ յետոյ թէ Թուրք կառավարութիւնը դեսպանատան համար հող կը տրամադրէ, ըսած էր. «Անգլիական դեսպանատան համար Էնկիւրիի մէջ յարմար շէնք մը չգտնուիլը բաւարար պատճառ մըն էր, որ նոր մայրաքաղաքին մէջ չհաստատուինք։ Բայց դեսպանատան Պոլսոյ մէջ ներկայութիւնը անհրաժեշտ դարձնող բոլոր պատճառները ասոնք չեն»։ Պ. Չէմպըրլէյն ուրիշ բան չըսաւ, ու Թուրքերը կը հարցնեն թէ որո՞նք են այն խորհրդաւոր պատճառները, որոնք կ'արգիլեն անգլիական դեսպանատան Էնկիւրի փոխադրութիւնը։ Նախարարին յայտարարութիւնը Էնկիւրիի վարիչ շրջաններուն մէջ մեծ դժգոհութիւն յառաջ բերած է։ Այս միջադէպը փակելու համար վերջ ի վերջոյ Թուրքերը կը մտածեն ելմտացոյցին մէջէն ջնջել Պոլսոյ դիւանագիտական ներկայացուցչութեան համար նշանակուած վարկը։ Այն ատեն տակաւին Վոսփորի ափերուն վրայ բնակող դեսպանները պիտի ստիպուին պետութեան մայրաքաղաքը երթալ։

Նոր բարեփոխումներ մեթրոյի մէջ

Քաղաքապետարանի մեթրոյի յանձնաժողովը իր վերջին նիստին մէջ տուաւ կարեւոր որոշումներ, որոնք քաղաքապետական ժողովի վաւերացման պիտի ենթարկուին։— Երթեւեկի խճողուած ժամերուն իւրաքանչիւր մէկուկէս վայրկեանը կառախումբ մը պիտի բանի, այսինքն ժամը 40 կառախումբ։ Այս դրութիւնը պիտի գործադրուի մասնաւորաբար թիւ 1 (Վէնսէն Մայօ), թիւ 3 (Շամփէռէ-Սէն Ժէռվէ), և թիւ 4 (Փորթ տ'Օրլէան-Քլինեանքուր) գիծերուն վրայ։ Նոր վակոններ պիտի շինուին, աւելի երկար, օգտագործելու համար մեթրոյի քարափներու ամբողջ երկայնքը, որ է 75 մեթր։ Նոր շինուող գիծերուն մէջ քարափներու երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 105 մեթր։ Թիւ 1, 3 և 4 գիծերու քարափներն ալ 105 մեթրի պիտի վերածուին։ Մօնփառնասէն Փորթ տը Վանվ և Շաթըլէէն Փորթ տէ Լիլա նոր գիծեր պիտի շինուին։

Յանձնաժողովը կ'առաջարկէ նմանապէս՝ երթեւեկի տոմսակներ ծախել ժամը 11էն 1,30, վերջին կառախումբերը ճամբայ հանել կէս գիշերը 45 անցած, միացնել Մեթրօն և Նօր-Սիւտը։

Թուրքիոյ զին. պատրաստութիւնները

Թուրք մարտանաւերը մօտ օրէն ռազմափորձեր պիտի կատարեն բաց ծովերու մէջ։ Ծովային գործավար Իհսան պէյ այս մասին պատրաստութիւններ կը տեսնէ։

Թուրքիա վերջերս սկսած է մեծ զարկ տալ օդային տորմիղին։ Մտադրութիւն կայ օդանաւային գործավարութիւն մը հաստատել և կամ զայն միացնել ծովային գործավարութեան հետ։ Օդանաւի հանգանակութեան մէջ առաջնութիւնը շահած են Իզմիր, Պոլիս և Տիւզճէ։ Նոր վիճակահանութիւն մը պիտի կազմակերպուի։

ՎԱՀՐԱՄ ԱԶԱՐԵԱՆ

Երէկ Կարկասի մէջ հողին յանձնուեցաւ երիտասարդ մը եւս, Վահրամ Ազարեան, 22 տարեկան։

Յիշեալը անդամ էր իր ծննդավայրին՝ Ատափազարի եւ ապա Փարիզի Հ. Մ. Ը. Մ.ի մասնաճիւղերուն եւ պահեստի ֆութպօլի խումբին լաւագոյն խաղացողներէն մէկը։

Վերջերս իր առողջութիւնը խանգարուելով, Թոքախտի յանձնեցաւ եւ արագօրէն գերեզման իջեցուց զինքը։

*** Ազարեան ընտանիքը իր անկեղծ շնորհակալիքը կը յայտնէ բոլոր անոնց որոնք անձամբ կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց վաղամեռիկ զաւկին մահուան առթիւ։

Պ. ՀՐԱՆՏ ԱԼԵԱՆԱՔ եւ ՕՐ. ՄԵԼԻՆԷ ՃԱՆԻԿԵԱՆ իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն, այն բազմաթիւ բարեկամներուն եւ ծանօթներուն, որոնք գրաւորապէս իրենց վշտակցութիւնը յայտնեցին՝ իրենց ողբացեալ քրոջ եւ մօր

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼ ՃԱՆԻԿԵԱՆԻ

(ծնեալ ԱԼԵԱՆԱՔ)

կսկծալի եւ վաղաժամ կորուստին առթիւ։

ԹԱՏՐՈՆ

ՓԱՐԻԶ հասած է կովկասահայ տրամա օբէրէթային խումբը՝ ղեկավարութեամբ դերասան Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆի եւ մասնակցութեամբ Բագուի պետական թատրոնի դերասանուհի Տիկ. ԱՍՏՂԻԿի։

Առաջին ներկայացումը տեղի կ'ունենայ Զատկի երկրորդ օրը, 5 ապրիլ 1926 Երկուշաբթի երեկոյ, Sociétés Savantesի թատրոնը։ Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 8.30ին
ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Փարիզի Շրջ. կոմիտէին կողմէ

Salle de Géographie ի մէջ, 184 Boulevard St. Germain.

(Métro : St. Germain-des-Prés)

կը խօսի՝ Ա. Լ. ԽԱՏԻՍԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՀԱՐԵՒԱՆՆԵՐԸ նիւթի մասին.

ՄՈՒՏՔ 1 ՖՐԱՆՔ

ՑՈՒՑԱՏԵՍԴ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ Միութեան դասախօսութիւնը՝ վաղը Երկուշբ. գիշեր ժամը 8.30ին Sociétés Savantesի սրահը։ Նիւթ՝ Թլկատինցիի կեանքն ու գործը։

ՓՈՆ ՏԸ ՇԷՌԻԻ ԲՈՂՈՔԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Տես «Յառաջ» 26 Մարտ)

Յարութիւն Բարսեղեան, Խաչիկ Բարսեղեան, Գաւիթ Կիրակոսեան, Մարտիրոս Կիրակոսեան, Յակոբ Քէօսէեան, Ստեփան Քէօսէեան, Եղիա Պետրոսեան, Արտեմիս Աստուրեան, Պերճուհի Օհնէսեան, Գառնիկ Աստուրեան, Վահան Օհնէսեան, Շահէն Չաքրեան, Յակոբ Չաքրեան, Հայկազ Օհնէսեան, Ծնիկ Պէօրէքճեան, Կարօ Օհանեան, Վահան Յակոբեան, Տաճատ Պնդունի, Նշան Գարբինեան, Հրաչեայ Պզտիկեան, Միհրան Բարսեղեան, Մանուէլ Նորիկեան, Մարիամ Չալըքեան, Հայկուհի Շահինարեան, Համբ. Ալաքէլեան, Մարիամ Գասպարեան, Միսակ Կարապետեան, Յակոբ Կէմիճեան, Թորոս Շատեան, Գաւիթ Երամեան, Վարդան Մնակեան, Վարդան Քէօսէեան, Մարի Գրիգորեան, Միքայէլ Ճանճիկեան, Զարուհի Քէօսէեան, Հայկ Նահապետեան, Արմենակ Պէկեան, Արմենակ Սէմէրճեան, Սարգիս Չաքրեան, Եսայի Նալչաեան, Աւետիս Չաքմաքճեան, Նոյեմզար Պետրոսեան, Սարգիս Սապօնճեան, Կարապետ Սապօնճեան, Վարդանուշ Չաքրեան, Չաքար Չաքրճեան, Աղաւնի Կիրակոսեան, Աւետիս, Յովհաննէս, Տիգրան, Հեղինէ Մալմալեաններ, Հմայեակ Գալայճեան, Մարիամ Մուրատեան, Մուրատ Մուրատեան, Խաչիկ Գալուստեան, Արամ Յակոբեան, Յակոբ Գույումճեան, Թորոս Շատեան, Բարսեղ Շատեան, Կարապետ Գալուստեան, Վարդանոյշ Գույումճեան, Գրիգոր Պէնլեան, Ստեփան Գայմագեան, Սիրանուշ Գայմագեան, Մարտիրոս Յակոբեան։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՊՈՒԱՆՔՈՒՌ, Յ. Թ.— Ստացանք 140 ֆր.։ Կը ղրկուի։

ԱՆԻԷՌ, Յ. Օ. Ստացանք նամակնին։

ՀԱԼԷՊ, Ա. Ս.— Ստացանք վերջամակնին։

ՓԱՐԻԶ, Ա. Գ.— Ստացանք 25 ֆր.։ Կարգադրուած է։

ՆԻՍ, Խ. Պ.— Ստացած ենք։

ՎԻՇԻԼ, Վ. Տ.— Ստացանք նամակնին։ Դիմել ուղղակի դրամատուն, յիշելով թերթին անունը։

ՎԻԷՆՆԱ, Պ. Հ.— Կը հրատարակուի։

ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒՆ

Դաշնակցական այն բոլոր ընկերները, որոնք դեռ չեն արձանագրուած Փարիզի եւ է խումբի մէջ, պէտք է յայտնեն իրենց անունը եւ հասցէն ընկ. ՎԱՀԷ ՊԸՐՃԻՆ, «ՅԱՌԱՋ»ի հասցէով։

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԲՈԼՈՐ ԱՌՆԱՑ ԴԻՆԻ ՑԱԽԵԼՄԱՆ

դիմեցէք Վ. ՌՕՑԻԷՎԻՉԻ մօտ

ՓԵԹՐՕԿՐԱՏԷՆ

5, Rue Mogador (Օփէրա)

ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

3 լաւ կահաւորուած սենեակներ եւ խոհանոց մը վարձու կը տրուի փոքր ընտանիքի մը Ապրիլ մէկէն սկսեալ։ Դիմել խմբագրատուն։

ՍՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐ

Նոր վարչութեանս բացառիկ կարգադրութեամբ, իր տրամադրութեան տակ ունեցած մեծ պարտէզի մը վրայ օդասուն խոշոր շէնքի մէջ ունինք ամուրիներու համար առանձին մահճակալներով պառկելու տեղեր։ Խիստ մաքուր սպասարկութիւն։ Միայն օրական 2 ֆրանք 30 սանթիմ չնչին վճարումով։ Թրամուէյով եւ շոգեկառքով հաղորդակցութիւն բոլոր վայրերու համար։ Համոզուելու համար մէկ այցելութիւն բաւ է։

Դիմել նոր վարչութեանս 20 Rue de Bezons, Courbevoie. Tél. 39։

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e

Ալլօ.... Ալլօ....

ԲԱՐԻ ԱՒԵՏԻՍ ՄԸ...
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՄԱՐՏ 6ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԳԷՈՐԳ ՄԱՐԹԱՆԵԱՆ — ՅՈՎՍԷՓ ԱԶԻԶԵԱՆ

52-54, RUE PIAT, PARIS (20).

Métro: BELLEVILLE Téléph. ROQUETTE 92-

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՍՆՆԴԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆԸ

Ապուխտ, սուճուխ, քաշար պանիր, էտիրնէի սպիտակ անարատ պանիր, Այվալըքի առաջնակարգ ձէթ, ձիթապտուղ, ամէն տեսակ աղած ձուկեր, ամէն տեսակ համեմներ, Ինչպէս նաեւ արեւելեան, ֆրանսական եւ իտալական ամէն տեսակ նպարեղէններ ու պահածոներ։

Թահին հէլվա, ռահաթ լօգում եւ պոլսական ամէն կարգի շաքարեղէններ կը պատրաստուին ուղղակի մեր աշխատանոցներուն մէջ, չափազանց համեղ եւ արտակարգ մաքրութեամբ։

Յանձնարարութեան վրայ կը պատրաստուին նաեւ պաքլավա, քատայիֆ, քէթէն հէլվա։

Փարիզի համար ապսպրանքներ կ'ընդունուին հեռաձայնով եւ նամակով եւ նոյն օրն կը յանձնուին ուղղակի հասցէին։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—Կիրակի եւ տօն օրեր ...

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆօն Provence 05-4.

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-3.

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

Փարիզի ամէնահին Հայ դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ հայ դրամագլուխով։ Կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանային գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։ Տարեկան 100ին 6 տոկոս ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ օտար դրամներու վրայ։

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊԷՐ եւ Եր. ՃԷԶԻՐԵԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
ՄԱՎՐՈՍ

92, Rue Rébeval. Métro: Belleville

Հեռաձայն՝ Combat 0-5

Համեղ Արեւելեան կերակուրներ՝ խոհարարապետ ՀԱՃԻ ՏՐԻ...

Շաբաթ եւ Կիրակի գիշերներ Արեւելեան նուագ

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ...
ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28, rue L...sage, մէթրօ՝ Belleville.

Աւջի եւ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգ... յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վր...

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ եւ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ճաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համեղ կերակուրներ, խիստ աժան գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները խնճոյք։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès կամ Château-Rouge.

Տէր եւ Տնօրէն Ղ. ՉԱՓԱՐԵԱՆ

---

38 Rue Bisson.

ՏՕՔԹ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

48, rue Montmartre

(Բ. յարկ. աջ կողմի առաջին դուռ)

Ֆրանսացի կարող մասնագէտներու ընկերակցութեամբ կը դարմանէ

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ եւ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւններ

Téléph. CENTRAL 73-38

Métro : SENTIER կամ HALLES

Ընդունելութեան ժամեր՝ ամէն օր 8Է0՝—10եւ 1,30 — 8

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱՆԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Սօսիէթէ Սամանթի թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստուած է ձոխ մթերք մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկունները մինչեւ 8.30։ Իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30։

ՍԱԿԱՐԱՆ

27 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին,	L. St.	
Տոլար,	Dollar	
Մարք (ոսկի)	Mark	
Թրքական Թղթ.	L. Trq.	
Թրք. ոսկի	» or	
Մէճիտիէ	Médjidié	
Լէվա 100 հատը	Léva	
Տրախմի »	Drachme	
Լիր »	» Lire	
Պելժ. ֆրանք	» Frc. Belge	
Զուիցք. »	Frc. Suisse	
Ձերվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Եգ. Քր. Ֆոնսիէ I	Cr. Fonc. Eg.	3200
» II	»	1950
» III	»	1875
Թուրքական Լոթ.	Lots turcs	137

Comptoir Parisien de change et de Crédit

80, Rue Lafayette

ՅԱՌԱՋ

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

"HARATCH,,

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire : SCHAVARSCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration / Խմբագրութիւն եւ Վարչութիւն — 208 bis, Rue Lafayette PARIS (10e).

Հեռաձայն՝ Nord 57-82

Մէթրօ.— Louis Blanc կամ Jaurès

ԲԱԺՆԵԳԻՆ	Եռամսեայ	Վեցամսեայ	Տարեկան
Ֆրանսա և գաղութներ	20 ֆր.	38 ֆր.	75 ֆր.
Անգլիա և » Եգիպտոս, Իրան		10 շ.	20 շ.
Ամերիկա	—	3 տ.	5 տ.
Ուրիշ երկիրներ	—	50 ֆր.	100 ֆր.

Հասցէի փոփոխութեան համար 2 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 31 ՄԱՐՏ 1926

31 MARS 1926

On reçoit des annonces en français et en arménien.

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 104 — Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՀԻՒԾԱԽՏԸ ԴԱՐԱՆԱԿԱԼ ԿԸ ՍՊԱՍԷ ՁԵՐ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ. ԱՄԷՆ ՏԵՂ. ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ!

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՅ ԷՖԹԻՄՆԵՐՈՒՆ ԴԱԻԸ

Կատարուած է ինչ որ կը նախատեսուէր երկար ատենէ ի վեր:

Ափ մը դատարկապորտներ — 15-20 հոգի, ինչպէս կը խոստովանին Թուրք թերթերն ալ — Բերայի Մատենադարանը ներկայանալով, Քաղաք. Ժողովին հրաժարականը պահանջած, հրահանգներ տուած, նոյն իսկ սպառնալիքներ ըրած են: Եւ այս բոլորը՝ «ազգ»ին անունով, որ ոչ տէր ունի, ոչ ալ ուժ: Արշաւախումբին «պայրաքտար»ն է՝ Տօքթ. Եաղուպեան, իսկ «չավուշ»ը՝ Շաւարշ Յակոբեան, Պոլսոյ երբեմնի ռամկավար օրկանին պատ. տնօրէնը, որ սկիզբէն ի վեր Թուրք ոստիկանութեան շահերը կը շփոթէ հայ ժողովուրդի բարիքին հետ:

Այնքան վրան-բաց խեղկատակութեամբ սարքուած է դաւը, որ աւելորդ կը դառնայ լուսաբանութիւններ տալ: Բայց կ'արժէ ակնարկ մը նետել, աւելի պայծառ գաղափար կազմելու համար:

Փոքր Ասիոյ աղէտէն յետոյ (1922), Պոլսոյ մէջ կը կազմուէր կարապետեան վարժարանի սաներու «Բարձրացման Միութիւն»ը, Թուրքահայ խառն, նախաձեռնութեամբ Թուրք դերասանի մը, որ հայերէն սորված էր այդ վարժարանին մէջ: Ինքնազարգացման պատրուակին տակ, Միութիւնը կը հետապնդէր քաղաքական նպատակներ — մերձեցում երկու ժողովուրդներու միջեւ եւլն.: Ընդհանուր խուճապէն յետոյ, Միութիւնը հետզհետէ ուժ առաւ, մանաւանդ երբ վճռուեցաւ Պոլսոյ պարպումը: Ուղերձներ, հեռագիրներ, բարի գալուստի այցելութիւններ՝ միլլի վարիչներուն: Նախապէս Միութեան անդամ էին — Հայերէն — քիչ-շատ յարգելի մարդիկ, որոնք շողոմարար ճառեր ալ խօսեցան թէյասեղաններու մէջ, անցեալ քէները մոռցնելու և սիրտ շահելու համար:

Բայց, ամէնէն առաջ իրենք յուսախաբ եղան և քաշուեցան: Զզուելի «շանթաժ» մըն էր եղածը: Թուրք թերթերը ո՛չ իսկ անունը կը յիշէին, կամ, եթէ յիշէին, կը ծաղրէին, կ'անարգէին թէ միութիւնը և թէ «դաւաճան» ժողովուրդը: Արդէն միութեան Թուրք անդամները այնպիսի մարդիկ էին, որոնց ասպարէզը շատոնց փակուած էր — հին պաշտօնեաներ, կամ աչքէ ինկած, հեղինակութենէ զուրկ անհատներ: Բուն ազդեցիկ վարիչ տարրը միշտ ձեռնպահ կը մնար:

Քանի մթագնեցաւ Պոլսոյ հորիզոնը, այնքան աւելի աղմուկ հանել սկսան Միութեան հիմնադիրները, խոշոր գումարներ հաւաքելու եւ իրենց միջեւ բաժնելու համար: Առթիւ մը քանի մը հազար ոսկի ծախսելով Էնկիւրի զրկեցին նախագահը, որպէսզի բարեխօսէ, հաւատարիմ Հայերու վերադարձը արտօնելու համար: «Թո՛ղ տաճկնան», պատասխանեց Ըսմէթ փաշա, կարճ և կտրուկ: Ձերկարենք: Միութիւնը չկրցաւ իրականացնել իր հաւատաքներուն ո և է մէկ մասնիկը: Կառավարութիւնը անարգել գլուխ կը հանէր ինչ որ ուզէր,— և այդպէս ալ կը շարունակէ մինչեւ այսօր:

Անցեալ տարի, երբ կ'արծարծուէր փոքրամասնութեանց իրաւունքի խնդիրը, Լօզանի դաշնագրին գործադրութեան առթիւ, Թուրքահայ Միութիւնը այլ եւս մէկդի նետեց իր կեղծ դիմակը, եւ դիրք բռնեց մէկ ճակատի վրայ, — փութացնել Թրքացումը, լուծել Պատրիարքարանը եւ անոր հետ կապուած բոլոր հաստատութիւնները: Գործօն անդամներէն Հիւսամէտտին պէյ յատկապէս դրած էր այս առաջարկը Պատրիարքարանի վարիչներուն առջեւ, եւ ա՛յդ պայմանով կը խոստանար Նոր «շնորհներ» ստանալ Էնկիւրիէն: Թուրքահայ Միութիւնը պիտի դառնար վարիչը Թուրքիոյ Հայերուն, տէրն ու տիրականը՝ անոնց ազգային հարստութեանց եւ ճակատագրին: Տեղապահը և Պ. Մոստիչեան, որոնց վզին կ'իյնան ծանր մեղքեր շատ ուշ արթնցան: Հարուածը տրուեր է արդէն: Հիմերը ներսէն փորուեցան, Տօքթ. Եաղուպեաններու, Լեւոն պէյ Փափազեաններու, Սինանեաններու և նմաններու սեւ ձեռքերով: «Եթէ մեր առաջարկը մերժէք, միջոցներ ձեռք պիտի առնենք, մեր պահանջները ընդունիլ տալու համար», ազդարարեր է Փափա Էֆթիմի ծաղրանկարը, փաստաբան Շաւարշ Յակոբեան:

Ի հարկէ: Եւ ամէն միջոց ունին գործելու: Իրենց տրամադրութեան տակ է ոչ միայն Թուրք մամուլը, որ առատ իւղ կը լեցնէ կրակին վրայ, այլ և Թուրք ոստիկանութիւնը, որ գիտէ գարնելիք տեղը: Պոլսէն ստացած ենք մինչեւ 26 Մարտի թերթերը, որոնց համաձայն Քաղաք. Ժողովը տակաւին կ'ընդդիմանայ: Բայց, ո՛րքան կրնայ տեւել այդ ընթացքը, քանի որ Պատրիարքարանը մինակ է, «ազգը»՝ մեկուսի և զգոյշ. իսկ խառնակիչները՝ կը խրախուսուին կառավարութեան կողմէ:

Կը խօսինք տակաւին:

Դեռ կանուխ է, դաւադրութեան ամբողջ տարողութիւնը պարզելու համար: Խառնակիչները կացութեան տիրանալէ յետոյ, գործը պիտի հասցնեն իր տրամաբանական վախճանին, ոչնչացնելով մեր իրաւունքներուն վերջին մնացորդները: Շ.

ՄԱՄՈՒԼ

ՈՒՐԻՇՆԵՐՈՒՆ ՀԱՇԻՒ ՀԱՐՑՈՒՑԱԾ ԱՏԵՆ

Եգիպտոսէն թղթակից մը ուշադրութեան կը յանձնէ կարգ մը «մոռցուած» հաշիւներ, Ամերիկայի «Հայրենիք»ին մէջ: Կ'արտատպենք առանց մեկնութեան.—

1.— Մեծ պատերազմի սկիզբները Ռամկավարները Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ մէջ կազմած են նպաստամատոյց մարմիններ եւ հազարաւոր ոսկիներ հանգանակած: Բայց ցարդ յայտնի չէ թէ ու՞ր են մնացեր այդ գումարները. յատկացուե՞ր են իրենց նպատակին, թէ՝ մնացեր են Ռամկավարներու գրպանին մէջ:

2.— Զինադադարի սկիզբը Ռամկավարներու միջոցով հանգանակիչ մարմիններ են կազմուեր՝ կոտորածներէ եւ տեղահանութենէ ողջ մնացած հայկական բեկորներուն օգնելու համար, եւ դարձեալ հաւաքուեր են հազարաւոր ոսկիներ: Այս գումարներուն բախտն ալ անյայտ կը մնայ ցարդ:

3.— Կիլիկիոյ ի նպաստ հանգանակութիւն մը տեղի ունեցեր է Եգիպտոսի մէջ: Եւ դարձեալ հաւաքուած դրամներու գործադրութիւնը անյայտ կը պահուի:

4.— Հայ-Թրքական վերջին պատերազմի ընթացքին, Ռամկավարները Եգիպտոսի մէջ ուրիշ հանգանակութիւն մը ըրեր են օդային տորմիղ մը Հայաստանին նուիրելու համար: Սակայն, ոչ Օդային Տորմիղ է Հայաստան ղրկուեր, եւ ոչ ալ հաւաքուած գումարէն խեր մը ստացեր է մեր մայր հայրենիքը: Մինչեւ օրս ալ յայտնի չէ թէ ի՞նչ է եղեր այդ գումարը:

5.— Ասկէ երկու տարի առաջ, Հայաստանի ձաճիճներու չորացման անունով Ռամկավարները մօտ երկու հազար ոսկի են հաւաքեր Եգիպտոսի մէջ: Եւ սակայն դարձեալ մութ կը մնայ թէ ու՞ր կը մնան այդ գումարները:

6.— Շիրակի ջրանցքի շինութեան նպաստելու անունով «Արեւ» տպեր եւ ծախու հաներ է Միասնիկեանի մէկ գրուածքը, որմէ հազարէ աւելի օրինակներ են սպառած: Եւ նորէն յայտնի չէ, թէ ի՞նչպէս է գործածուեր այդ գումարը:

ՄԱՀ ՀԱՅՐ ՖՐԱՆՍՈՒԱ ԹՈՒՌՆԸՊԻՋԻ

Աբբայ Տըլարիւէն եւ Տօքթ. Լէփսիուսէն վերջ, ահա նոր մըն ալ: Պէյրութէն կը գրեն թէ Մարտ 11ին հոգին յանձնուած է Ֆրանս. համալսարանի ուսուցիչներէն Յիսուսեան կրօնաւոր հայր Ֆրանսուա Թուռնըպիզ: Հանգուցեալը մէկն էր այն հազուագիւտ Ֆրանսացիներէն, որոնք հետաքրքրուած են մեր ժողովրդով եւ իրենց կարողութիւնները անոր ի սպաս դրած են: Հայր Թուռնըպիզ հայերէն լեզուն սորված եւ մանրազնին ուսումնասիրութեան ենթարկած էր Հայոց պատմութիւնը: 1910ին լոյս ընծայեց «Histoire politique et religieuse d'Arménie» (Քաղաքական եւ կրօնական պատմութիւն Հայաստանի) հոյակապ գործին առաջին հատորը: Ծերունի գիտնականը չկրցաւ իր կենդանութեանը հրատարակել երկրորդ հատորը, որ անտիպ կը մնայ եւ մեկենասի մը կը սպասէ լոյս աշխարհ գալու համար:

Հայագիտութեան համար մեծ կորուստ մըն է հայր Թուռնըպիզի մահը:

ՀԱՅԵՐԸ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԷՋ

Տիգրանակերտէն կը գրեն Պոլսոյ թերթերուն.— *Անցած տարի քրտական ապստամբութեան ատեն Շէյխ Սայիտի բանակատեղի Հայնիի մէջ 15-20 տուն Հայեր կային, որոնք երեք ամիս անհասանելի մէջ մնալէ յետոյ, Քիւրտերու պարտութենէն վերջ զինուորական պաշտպանութեամբ Տիգրանակերտ կը փոխադրուին: Կառավարութիւնը վերադարձուցած է հայ լուսաւորչականներու եւ բողոքականներու եկեղեցիներն ու դպրոցները: Ներկայիս Տիգրանակերտի մէջ կան 150 տուն լուսաւորչական եւ 30 տուն բողոքական: Արհեստաւոր Հայերը շատ հանգիստ են: Ո՛չ քահանայ կայ, ոչ քարոզիչ: Թէեւ Մարտինի կողմերէն արքեպիսկոպոս եւ քրիստոնեայ քահանայ մը եւ քարոզիչ մը կան, բայց չեն բաւեր երկու համայնքներու գործերուն: Հեռաւոր շրջաններէ ճամբորդ Հայեր կուգան եւ կը մնան Տիգրանակերտ: Կառավարութիւնը չվերադառնալու պայմանաւ «վէսիքա» կուտայ Հալէպ մեկնողներուն:*

ԵՐԱԽԱՆԵՐՆ ԱԼ ՄԷԿԻԿ-ՄԷԿԻԿ

Սէն-Շամօնէն թղթակից մը անցեալ օր կը գրէր թէ Ֆրանս. Կարմիր Խաչի քննիչները այցելելով հայկական տաղաւարները, շատ գէշ ազդուած են երախաներու վիճակէն: Բժիշկներուն գուշակութիւնը իրականացած է: Երէկ հասած նամակի մը մէջ կը կարդանք թէ ժողովուրդը սուգի մատնուած է: Տարափոխիկ հիւանդութիւն մը կը սպառնայ կոտորել երախաները: Մարտ 13ին մեռած է Հայկ Երանոսեանի զաւակը: Մարտ 23ին՝ Վահան Բամբակեանի, Մարտ 24ին՝ Նիկողոս Սարոյեանի զաւակը եւլն.:

ՍՈՒՐԻԱՆ ՄՈՒՍՈԼԻՆԻԻ ԿՈՒՏԱՆ...

Առջի օր Երեսփ. Ժողովը զբաղեցաւ Սուրիոյ խնդրով: Ընկերվարական երեսփոխան Պ. Պառոն, որ նոր դարձաւ Սուրիայէն, թելադրեց որ Սուրիոյ հոգատարութիւնը Մուսօլինիի փոխանցուի, ինչ որ մեծ հաճոյք պիտի պատճառէ Իտալիոյ դիկտատորին եւ Ֆրանսան պիտի ազատէ մեծ հոգէ մը եւ ծախքերէ: Յետոյ առաջարկեց Սուրիոյ համար պատերազմ. նախարար Պ. Փէնլըվէի պահանջած վարկէն տասը միլիոն ֆրանք զեղչել:

Վարչապետ Պ. Պրիան բեմ գալով յայտնեց թէ Ֆրանսա չի կրնար առանց իր պատիւը վտանգելու պարպել Սուրիան եւ Մարոքը. «այլապէս ոճրագործներ պիտի ըլլանք: Մարոքը եւ Սուրիան վաղը հրդեհներով, ջարդերով եւ թշուառութեամբ պիտի ծածկուին»: Որոշուեցաւ տասը միլիոնի տեղ մէկ միլիոնի զեղչել:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ ԹՐՔԱՑՆԵԼՈՒ ՁԵՌՆԱՐԿ

ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ

Պոլսոյ վերջին թղթաբերէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.—

Մարտ 24ին, ժամը 2,30ին, խումբ մը Հայեր Բերայի Մատենադարանը երթալով, կը պահանջեն որ Վարչութիւնը հրաժարի: Ճիշտ այդ պահուն Խառն Ժողովը նիստ ունէր եւ կը զբաղէր ծանօթ հանրագրութեան խնդրով: Ցուցարարներու կողմէ պատուիրակութիւն մը Պ. Մոստիչեանի ներկայանալով կ'ըսէ թէ ազգը դժգոհ է Վարչութենէն, եւ կը պահանջէ որ քաշուին:

Վարչութիւնը, քանի մը վայրկեան խորհրդակցելէ յետոյ, առանց որոշ պատասխան մը տալու, կ'ընդհատէ իր նիստը եւ անդամները կը հեռանան Մատենադարանէն: Իսկ հրաժարում պահանջողները, կը մնան Մատենադարանը մինչեւ ուշ ատեն: Իրենց առաջին գործը կ'ըլլայ յայտարարել Պատրիարքարանի պաշտօնեաներուն թէ, իրենց գործին վրայ կը մնան, բայց ո եւ է կապ չունին Վարչութեան անդամներուն հետ: Հրահանգներ կը տրուին նաեւ բարապաններուն:

Տեղապահը ներկայ չէր:

Միւս կողմէ, պատուիրակութիւն մըն ալ խնդրագրով դիմած է կուսակալութեան, խնդրելով որ նոր ընտրութեան հրահանգ տրուի: Կուսակալ Սամի պէյ պատասխանած է թէ, հանրապետական կառավարութիւնը չի միջամտեր համայնքներու ներքին գործերուն, եւ թէ ազատ են ընտրութիւն կատարելու:

.˙. Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ դաւադիրներէն երեք հոգի, Տեղապահին մօտ երթալով կը կրկնեն իրենց պահանջը Վարչութեան հրաժարումի մասին: Վարչութիւնը մօտ օրէն մասնաւոր ժողով մը գումարելով, պիտի ճշդէ իր դիրքը:

Մատենադարանի դէպքին հերոսն է ծանօթ խառնակիչ «շէֆ» մը՝ Վանեցի տխրահռչակ Շաւարշ Յակոբեան, «Ժողովուրդի Ձայն»ի պատասխանատու-տնօրէնը, որ ուզած է միւս պաշտպանեալին, Տօքթ. Եաղուպեանի սկսած գործը լրացնել:

Թուրքերէն թերթերը այս միջադէպը կը շահագործեն՝ յարձակելու համար Պատրիարքարանի եւ Քաղաք. Ժողովին վրայ:

Շաւարշ Յակոբեան սուտ յայտարարութիւններ ալ ըրած է Թուրք թերթերուն, ըսելով որ իբր թէ Քաղաք. Ժողովը և Տեղապահը հրաժարած են:

Քաղաք. Ժողովի անդամներէն մէկն ալ յայտարարած իրենք կառավարութեան տրուելու համար հանրագրութիւն կը պատրաստէին, երբ ժողովասրահ մտան պատուիրակ մեծ մասամբ Խնամատարութեան պաշտօնեաներ, որոնց պաշտօնին վերջ տուած էր Պատրիարքարանը: Կան նաեւ անձնական շահեր հետապնդող անձեր:

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Ելմտացոյցի 4,409 միլիոն Ֆր.ի բացը գոցելու համար կառավարութիւնը երեսփ. ժողովի ելմտական յանձնաժողովը համաձայնութեան գետին մը գտան: Եթէ երեսփ. ժողովը վաւերացնէ այս համաձայնութիւնը, այն ատեն գործառնութեանց վրայ տուրքը (Chiffre d'Affaires) *միայն մեծաքանակ վաճառողներու համար հարիւրին 2ի պիտի բարձրանայ. մանր առեւտրականները պիտի շարունակեն 100ին 1,30 վճարել: Ասկէ զատ, անշարժ կալուածներու, խանութներու, արժեթուղթերու վաճառման պարագային արձանագրութեան համար գանձուած տուրքերը պիտի աւելնան:*

Գինիի, կազէօզի և այլ դեղագործական ըմպելիներու վրայ տուրքի յաւելում պիտի կատարուի: Նոյնպէս սուրճին վրայ 8, թէյին վրայ 7 առ 100 ներածման տուրք պիտի գանձուի:

Կառավարական նոր ծրագիրը ելմտացոյցի բացը գոցելէն զատ 47 միլիոնի յաւելում մը կը նախատեսէ:

Կիւսակի ընտրական պայքարը

Շաբաթներէ ի վեր բուռն պայքար կը մղուէր Փարիզի ընտրական երկրորդ շրջանակին մէջ, պակսած երկու երեսփոխաններու տեղ նորեր ընտրելու առթիւ: Աջակողմ և ձախակողմ դէմ դէմի կը կռուէին՝ միթինկներով, թռուցիկներով և մամուլի միջոցաւ: Առաջին քուէարկութիւնը կատարուեցաւ Մարտ 14ին: Համեմատականի մնացին աջերու թեկնածու՝ «Էքօ տը Փարի»ի խմբագիր Պ. Հանրի տը Քէրիլիս և Պ. Փօլ Ռէյնօ ու երկու համայնավար թեկնածուներ՝ Տիւքլօ և Ֆուանիէ: Ընկերվարական և արմատական թեկնածուները փոքրամասնութեան մէջ մնացած ըլլալով, այս երկու կուսակցութիւն-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԲԼԵԽ ՍՏՈՒՅԳ

ՀՈՒՅՍԻՍԱՓԱՅԼ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՍՈՎԵՏԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆՈՎ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՍՈՎԵՏԻ ՆԻՍՏԵՐԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ ԵՆ

ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Վ. Համբարձումյանի ելույթը

Ընկերներ, ինչպես գիտեք, Հայկական ՍՍՀ Գերագույն Սովետի նիստերը հրապարակվում են։ Ես կարծում եմ, որ այդ որոշումը ճիշտ է։ Մեր նիստերի ընթացքում մենք քննարկում ենք մեր հանրապետության կյանքի կարևոր հարցերը, ընդունում ենք կարևոր որոշումներ։ Ուստի ժողովրդի լայն զանգվածները պետք է ծանոթանան այդ հարցերին, որպեսզի ավելի գիտակցաբար կատարեն մեր որոշումները։

Ես կանգ կառնեմ մի քանի հարցերի վրա, որոնք, իմ կարծիքով, հետաքրքրություն կառաջացնեն ժողովրդի լայն շրջանների մոտ։

Ինչպես հայտնի է, Հայկական ՍՍՀ Գերագույն Սովետի նիստերը տեղի են ունենում տարին երկու անգամ։ Գարնանային նիստում քննարկվում է հանրապետության տնտեսական զարգացման տարեկան պլանը, ընդունվում է պետական բյուջեն։ Աշնանային նիստում քննարկվում է տնտեսական զարգացման հինգ տարվա պլանը, ընդունվում է հաջորդ տարվա պետական բյուջեն։

Ինչպես գիտեք

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՕՐԱԳԻՐ

Ուրբաթ, 29 Մարտի, 1935 թ.

Ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի առընթեր Գործերի կոմիտեի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՀՍՀՄ Ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդը և Համամիութենական կոմունիստական (բոլշևիկների) կենտկոմը որոշում են հրատարակել Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին հետևյալ գրքերը.

1. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Տպաքանակը 2000 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

2. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ռուսերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 2000 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

3. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ֆրանսերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

4. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Անգլերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

5. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Գերմաներեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

6. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Իսպաներեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

7. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Իտալերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

8. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ֆրանսերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

9. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ռումիներեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

10. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Վրացերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

11. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ադրբեջաներեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

12. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

13. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

14. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

15. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

16. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

17. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

18. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

19. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

20. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

21. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

22. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

23. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

24. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

25. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

26. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

27. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

28. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

29. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

30. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

31. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

32. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

33. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

34. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

35. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

36. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

37. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

38. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

39. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

40. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

41. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

42. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

43. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

44. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

45. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

46. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

47. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

48. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

49. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

50. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

51. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

52. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

53. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

54. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

55. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

56. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

57. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

58. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

59. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

60. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

61. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

62. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

63. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

64. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

65. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

66. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

67. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

68. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

69. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

70. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

71. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

72. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

73. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

74. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

75. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

76. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

77. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

78. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

79. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

80. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

81. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

82. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

83. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

84. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

85. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

86. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

87. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

88. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

89. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

90. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

91. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

92. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

93. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

94. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

95. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

96. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

97. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

98. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

99. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

100. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

101. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

102. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

103. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

104. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

105. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

106. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

107. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

108. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

109. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

110. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

111. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

112. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

113. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

114. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

115. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500 օրինակ, ծավալը 5 մամուլ։ Պատրաստի դնելու ժամկետը 1935 թ. հոկտեմբերի 1-ը։

116. Հայկական Սովետական Հանրապետության աշխատավորության մասին ընդհանուր տեղեկություններ։ Ասորերեն թարգմանություն։ Տպաքանակը 1500

նները նախապէս համաձայնութեան եկան՝ իրենց քուէն տալու համար համապատասխան թեկնածուներուն։ Այնպէս որ այս կիրակի օր երկրորդ քուէարկութեան առեն համապատասխանները ընտրուեցան։ Տիւբլօ 63,250 և Ալպէր Ֆուռնիէ 63,137 ձայն ստացան։ Ձկակողմի թեկնածուները 1500 ձայնի չափ պակաս ստացած էին։ 191,370 ընտրողներէն քուէարկութեան մասնակցեցան 134,695 հոգի, որով 57,038 հոգի ձեռնպահ մնացած էին։

Ամբողջ օրը բուռն հետաքրքրութիւն կար ընտրութեանց շուրջ։ Թերթերը շարունակ յաւելուածներ կը հրատարակէին։

Վերջնական արդիւնքը ելեքտրական լոյսերով յայտնուեցաւ գիշերուան ժամը 10.45ին։ երկու հազար արքայական և ֆաշիստ երիտասարդներ, որոնք Օփէրայի հրապարակին վրայ և մեծ պողոտաներու երկայնքը անհամբեր արդիւնքի յայտնուելուն կը սպասէին, երբ տեսան համապատասխաններու յաղթութիւնը, թափօր մը կազմեցին և «կեցցէ՛ Ֆրանսա» և այլ աղաղակներով անցան մեծ պողոտաներէն, ու Մատլէնէն և Ֆօպուր Սէնթ-Օնօրէ փողոցը մտան՝ ուղղուելով դէպի Էլիզէի պալատը։ Այդ պահուն մեծ թիւով ոստիկաններ հասնելով, ուզեցին արգիլել ցուցարարներու անցքը և փորձեցին ցրուել զանոնք։ Ասոր վրայ կռիւ ծագեցաւ ոստիկաններուն միջեւ, ցուցարարներէն մաս մը յաղողեցան նախագահի պալատին առջև հասնիլ։

Կռիւներու ընթացքին խորհրդաւոր կերպով սպաննուեցաւ 24 տարեկան ուսանող մը՝ Մօռիս Ռիտար, որ ցոյցերուն կը մասնակցէր իր 18 տարեկան եղբօր հետ միասին։

Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ այս սպանութեան մասին։

«Լքեալ» գոյքերու աւարը

Պոլսոյ «Լքեալ» գոյքերու վարչութիւնը իր քննութիւնները շարունակելով հետզհետէ կը գրաւէ փախստականներու յատուկ «լքեալ» կալուածները։ Ինցեալ շարքու գրաւուեցան Սէթեան, Տիգրանեան եւ Թուաճիէ անուն երեք մեծ խաները, եւ Մկրտիչ Զայլաքի Բերայի տունը։

Պոլսոյ մէջ աճուրդով ծախու հանուած են հետեւեալ կալուածները.— Ֆէրիգիւղ, Փօյրազ փողոց, Մարիամ Կիւրիւկեանի խանութը, Թէշվիքիէ, Չամի Մանսուր փողոց, Նարլեանի տունը, Ֆիրուզ աղա, Բերայի պողոտան, Մարիամ Կորեկեանի թափուր գետինը։

«Լքեալ» գոյքերու վարչութեան տնօրէնը յայտարարած է թէ, փախստականներու կալուածները՝ իրենց տէրերու փախուստի թուականէն սկսեալ պետական գանձուն փոխանցուած են։ Հետեւաբար ամէն անոնք որ այդ կարգի կալուածներուն վարձքերը գանձած են, 15 Ապրիլ 1339էն սկսեալ բոլոր եղած գանձումները պարտաւոր են 10 օրուան մէջ վերադարձնել։ Հակառակ պարագային իրենց ինչքերը ծախուելով այդ գումարները պիտի գանձուին։

Ելմտական գործավարութեան կողմէ «լքեալ» գոյքերու տնօրէնութեան եկած գեկոյցի մը համաձայն, առկէ յետոյ «իզալէի շուշու»ի ձեւով պիտի ծախուին այն «լքեալ» կալուածները, որոնք անանձնատ մասեր («հիսսէի շայիա») ունին։

Քէհեա Օղլուի ափառթըմանը 253,203 ոսկիի Ապտիւլ Համիտ պէյ անուն անձի մը վրայ մնացած է։

Անկախ Քիւրտիստան

Էնկիւրիէն կը գրեն թէ Մուսուլէն զատուած են չորս գաւառներ, որոնք ինքնավարութիւն պիտի վայելեն և պիտի կառավարուին Քիւրտերու կողմէ։ Մայրաքաղաք հռչակուած է Մէուսիլը։ Թուրք շրջանակները մեծ կարեւորութիւն կուտան այս լուրին և կը կարծեն թէ Անգլիոյ նպատակն է անկախ Քիւրտիստանի կորիզ մը ստեղծել Միջագետքի մէջ և զայն հետզհետէ տարածել դէպի Թրքական հողերը...

Քրտական շարժումը

«Եէնի Սէա» կը գրէ.— Միտիաթի դէպքը զուտ ներքին խնդիր մը չէ։ Այս ըմբոստական շարժումին մէջ հրոսապետ Հաճօ միայն քանի մը հարիւր հոգի չունի իր գլխուն. գործին մէջ անպայման օտար մատ կայ։ Այս դաւաճանները արտաքին թելադրութեամբ և օժանդակութեամբ գործի ձեռնարկեցին։ Դէպքէն առաջ Բայիք անուն աշիրէթապետ մը յաճախակի երթեւեկած է Մուսուլի և սահմանին միջև, այս ալ ցոյց կուտայ թէ շարժման մէջ արտաքին գրգռութիւնը կարեւոր դեր մը ունի։ Արեւելեան նահանգներուն մէջ ժողովուրդին ձեռքը գտնուած զէնքերը հաւաքուած են. տեղացի ոստիկանները ամբողջովին փախած են։ Պաշարման վիճակի շրջանակէն հիմա ալ դուրս կը հանուին բոլոր անոնք, որոնց բնակութիւնը յարմար չի տեսնուիր։

Էնկիւրիէն կը հաղորդեն որ քրտական ապստամբութիւնը ձախողած է։ Ապստամբներու ղեկավարը Թրքական սահմանէն Մուսուլի հողամասը քաշուած է։ Թուրքերը կը պնդեն որ ապստամբները դրդողն էր Անգլիա, եւ գլխաւոր դերակատարներն էին Եզիտիներու Աւորիները։

Կացութիւնը Սուրիոյ մէջ

Սուրիոյ վերջին դէպքերուն առթիւ ներքին քաղաքներէն Պէյրութ հասնող հայ գաղթականներու թիւը 4000 կը հաշուուի։

Պատերազմական ատեանը 10 օր պայմանաժամ տուած է ապստամբական շարժման վարիչներէն Տօքթ. Շահպէնտէրի-Հասան էլ Խարրաթի և Սայիտ Աքքաշի, անձամբ ներկայանա, լուս ատեանին։ Հակառակ պարագային ի բացակայութեան պիտի դատուին։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ Քրէական Ֆոնսիէի Մարտ 15ի վիճակահանութեան 50,000ական ֆրանք շահած են հետեւեալ երեք թիւերը՝ 73,410 (1886ի պարտաթուղթերէն), 554,610 (1903), 288,388 (1911)։ 5000 ֆրանք շահած է 353,412 թիւը (1911)։

— Ապրիլ 12էն սկսեալ մէթրօներու մէջ վերջին կառախումբը պիտի մեկնի կէս գիշերը 45 անցած (12.45), փոխանակ 12.30ի։

— Փարիզի մզկիթին պաշտօնական բացումը պիտի կատարուի յառաջիկայ Յուլիսին, նախագահութեամբ Մարոքի Սուլթան Մուլայ Եուսուֆի, որ այս առթիւ Փարիզ պիտի գայ։

— Էնկիւրիէն կը գրեն թէ մտադրութիւն կայ յանձնախումբեր կազմելու, որոնց պաշտօնը պիտի ըլլայ յորդորներ կարդալու ժողովուրդին, որպէս զի լատին տառերուն վարժուի։

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

"ՌՈՍՏՈՄ,, ԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

4 Ապրիլ Ջատկի կիրակի գիշեր ժամը 8.30էն մինչեւ առաւօտ

Salon du XV. ի շքեղ սրահին մէջ։ 159, Rue Lecourbe (15)

Nord Sud: Vaugirard. Tram. 18, 26, 89. Autobus. AG. X. Z.

Կը խօսի՝ Պ. Ց. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Մրներգ, արտասանութիւն։ Շամերգ՝ «ՍԻՓԱՆ» երգչախումբին մասնակցութեամբ։ Պարերը կէս գիշերին։ JAZZ-BAND

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած՝ ԱԼՖՕՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Ջատկի Բշ. օրը 5 Ապրիլ 1926 կէս օրէ յետոյ ժամը 3ին

25, Rue Etienne Dolet. Salle des Fetes à Alfortville

Փարիզահայ Տրամաթիքը կը ներկայացնէ ՕԹԷԼՕ

ֆոմսերու գիներ 3, 5, 10 ֆրանք

Թրամվայ 104, 103, 81, 24. Երկաթուղի Gare de Lyonէն։

ՕՐ. ՆԻՎԻԿ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ

ԵՒ

Պ. ԱՐԾԱԻԻՐ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

ՆՇԱՆՈՒԱԾ

ֆարիզ

Օր. Արաքսի Պատմաճեան (Փարիզ), Տէր եւ Տիկին Սահակ Զօլօեան (Երեւան), Կարապետ, Նուպար Զօլօեան (Երեւան), Մեսրոպ Զօլիկեան (Երեւան), Սամուէլ Մխոյեան (Փարիզ), Պետրոս Աւետեան (Երեւան), ցաւով կը ծանուցանեն զառնաղէտ մահը իրենց նշանածին, եղբօր եւ ազգականին՝

ՀՄԱՅԵԱԿ ԶՕԼՕԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ 26 Մարտին Սէթրազպուրկի մէջ։

Հ. Յ. Դ. Եւրոպայի Կեդր. Կոմիտէնեւ Փարիզի շրջանային կոմիտէն ցաւով կը ծանուցանեն մահը՝

Ընկեր ՀՄԱՅԵԱԿ ԶՕԼՕԵԱՆԻ

որ հիւծախտէ մեռաւ Սէթրազպուրկի մէջ, երկարատեւ հիւանդութենէ վերջ։

Տէր եւ Տիկին Տիգրան Պաղտասարեան, Տէր եւ Տիկին Ս. Տէր-Թովմասեան, Ռուբէն Տէր Մինասեան, Վ. Բրմօեան, Յ. Ամատունի, Վ. Փաստրմաճեան, Անթուան, Պանջուրեան ընտանիք, Տիկին Պարգեւունի, Ա. Զաքարեան, և Պէզազեան ընտանիքը կը ծանուցանեն մահը՝ իրենց հարազատին, և ընկերոջ՝

ՀՄԱՅԵԱԿ ԶՕԼՕԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ Մարտ 26ին Սէթրազպուրկի ապաքինարանին մէջ։

Ողբացեալ երիտասարդին համար Հոգեհանդիստ պիտի կատարուի Ջատկի Երկուշաբթի (Մեռելոց) առաւօտ պատարագէն վերջ։

ՎԱՉԷ ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Ահա երիտասարդ նոր զոհ մը եւս։ Վահէ Թորոսեան, Սկիւտարցի երիտասարդը, երկարատեւ եւ անբուժելի հիւանդութենէ մը վերջ, առջի օր շիջեցաւ ֆրանսական ապաքինարանի մը մէջ։ Հանգուցեալը որդին էր ուսուցիչ Նշան Թորոսեանի եւ Փարիզ եկած էր քանի մը տարի առաջ, փախչելով Թրքական սարսափներէն։

Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ առաւօտ ժամը 10ին Հայոց եկեղեցին։

ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԻԿ

Փարիզի Հայ Կաթոլիկ Ժողովրդապետութիւնը կը ծանուցանէ թէ Աւագ Շաբթուան եւ Ս. Զատկի առթիւ Փարիզի մէջ հետեւեալ արարողութիւնները տեղի պիտի ունենան.—

1 Ապրիլ Աւագ Հինգշաբթի, Արարողութիւնք Խաւարման գիշերը, ժամը 20.30ին, 33, Rue de Sèvres (Métro: Sèvres).

Աւագ Շաբաթ 3 Ապրիլ, երեկոյեան ժամը 17.30ին, Զատկաւոր Պատարագ ժամը 18ին.

4 Ապրիլ Կիրակի, Զատիկ, գիշեր. եւ առաւօտ. ժամերգութիւնք ժամը 9ին, Հանդիսաւոր Ջաղ. Ս. Պատարագ ժամը 10.30ին։

5 Ապրիլ Բշ. օր, Մեռելոց, Ջաղ. Պատարագ. վասն համօրէն ննջեցելոց Ազգիս Բացի առաջինէն միւսները տեղի կ'ունենան 128 rue du Bac։

ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒՆ

Դաշնակցական այն բոլոր ընկերները, որոնք դեռ չեն արձանագրուած Փարիզիս եւ իր մերձակայքի մէջ, պէտք է յայտնեն իրենց անունը եւ հասցէն ընկ. Վ.ԱՀԻՊԵՐՃԻՆ, «ՅԱՌԱՋ»ի հասցէով։

ՇԱՊԻՆ ԴԱՐԱՀԻՍԱՐՅԻՆԵՐՈՒՆ

Փարիզի մէջ վերջնապէս կազմուած ըլլալով Շապին Դարահիսարցիներու «Ռազմիկ» Հայրենակցական միութիւն մը, կը խնդրուի Փարիզի եւ գաւառներու բոլոր հայրենակիցներէն, որ իրենց անունը եւ հասցէն ուղարկեն հետեւեալ հասցէին.—

H. Bournazian 208bis Rue Lafayette, Paris (10e).

ԱՐԵՒԵԼ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԱՇՇՏՈՒԹԵԱՆ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այցելեցէք անպատճառ հայկական նոր ձաշարանը, ուր պիտի գտնէք արեւելեան համով կերակուրները, խիստ ժամն գիներով։ Շաբաթ եւ կիրակի գիշերները ինճէ-սազ։

36, Rue Polonceau, Paris 18e: Métro Barbès *կամ* Château-Rouge.

Տէր և Տնօրէն Դ. ՉԱՓԱՐԵԱՆ

ՏՈՒՆԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ

Տունի մէջ գրքեմպուխ քաշելով վերջերս շրջանառու կոմք դրած ըլլալու պատճառով կ'ազդարարենք մեր ուղեկիցներուն, որ

ՏՕՔԹ. Վ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

38 Rue Bisson. *առկէ օր առկէ ծանուցում։*

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱԳՈՒԵՑԻՔ ԲՈՒՐԳ

ԱՌԱՆՑ ԳԻՆԻ ՅԱՒԵԼՄԱՆ

Դերձակ **Վ. ՌՕՅԻԵՎԻՉԻ** *մօտ*

ՓԵՓՐՕԿՐԱՏԷՆ

5, Rue Mogador (Օփէրա)

ՃԱՇԱՐԱՆ COSTAS

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՕՊԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

Խնամեալ սպասարկութիւն

Ընդարձակ սրահներ

Մասնաւոր սենեակներ

54, Rue du Pont-Neuf,

BRUXELLES,

Tel. 118.44

ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

5 Ապրիլ 1926 Ջատկի Բշ. գիշեր Sociétés Savantesի սրահը ժ. 8.30

Կովկասահայ Տրամա-Օբէրէթային խումբի ղեկավար դերասան Պ. Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ, կատարելիք առաջին ներկայացումը, մասնակցութեամբ տեղւոյս կարող դերասաններուն։ Կը ներկայացուի Փարիզի մէջ առաջին անգամ ըլլալով Փեթրօկրատի նախկին արքայական թատրոնի ոչխէրթուարէն, խիստ ծափահարուած

ԿՐԵԶԻՆՍԿՈՒ ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ

ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն 5 արարով եւ

ԵՍ ՄԵՌՈՒԱԾ, *գաւեշտ 1 արարով*

Գիներ.— 20, 15, 10, 6, 5 ֆրանք։

Ֆոմսերը կարելի է ձեռք բերել բոլոր հայ ձաշարաններէն։

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԻՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՒՆ

126, Rue du Faubourg St. Denis

Metro : Gare de l'Est Téléphone : Nord 84-04

Ընդունելութեան ժամեր՝ Ամէն օր 2.30-7.30—կիրակի եւ տօն օրեր՝ 9-

ԱԴԱՄ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵՒՆՆ

Ստացած ենք սեզոնի առթիւ անգլիական եւ ֆրանսական նորանոր կերպասներ։

24, Rue Bergère, Paris (9) Թելեֆոն Provence 05-49

COMPTOIR PARISIEN DE CHANGE & DE CRÉDIT, S. A.

80, RUE LAFAYETTE, PARIS (9) Tél. BERGÈRE 57-3

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1919ին

Փարիզի ամէնահին Հայ դրամատունը, հայ պաշտօնէութեամբ հայ դրամագլուխով։ կը ստանձնէ ամէն տեսակ սակարանական գործողութիւններ, չէք, օտար դրամներու եւ արժեթուղթերու գնում եւ վաճառում։ Տարեկան 100ին 6 տոկոս ԱՄԷՆ ԿՈՂ օտար դրամներու վրայ։

Արագ գործողութիւն եւ ճշդապահութիւն

Վարիչներ.— Ռ. ԿՐԱՄՊՐԻՐ եւ ԵՐ. ՃԷՋԻՐԵԱՆ

ՊԷԼՎԻԼԻ ԾԱՆՕԹ ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱ

ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Ներկայիս նոր վաճառատուն մը եւս բացած է 28, rue Lasage, մէթրօ՝ Belleville.

Ամէն տեսակ նոր եւ նոր խանութները պատրաստ են մեր յարգելի յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։

Այս առթիւ մասնաւոր զեղչ ըրած ենք մեր գիներուն վրայ։

ԱՐԱՄ ԹԱՀՏԱՃԵԱՆ

ՁԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

18, rue Claude Vellefaux, Paris

Կ'ընդունի ամէն օր ժամադրութեամբ

ՏՕՔԹՈՐ Յ. ՏԷ-ԴԱՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԱՁՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

120, Boulevard de Grenelle

Métro La-Motte Picquet.

Tél. Invalides 31-48

Կ'ընդունի ամէն օր 4—6 երեք., Հինգ. եւ Շաբաթ 12—1

կիրակի օրերը 10—12

իսկ Բշ., Չորեք. եւ Ուրբաթ 6-8

22, rue Nationale Billancourt

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ

ԳԱՐԱԵԱՆ

Tailleur Mignon

5, rue Mignon,

Métro Odéon եւ St. Michel

Կօսիէթէ կ'ավանդի թատրոնին դէմ։ Գարնան համար պատրաստած է ճոխ մոդելներ մը ֆրանսական եւ անգլ. սիրուն կերպասներու։

Բաց է նաեւ կէս օրերուն, իրիկուններ մինչեւ 8.30։ իսկ կիրակի օրերը մինչեւ 1.30։

ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

Լ. Շանթի ձամբուս վրայ 5 ֆրանք, կինը 5, Դերասանուհին 9 եւ գարձը 9, Ջօլանեանի թուղթի փառքը 5, Տղու հոգիները 6 եւ Հայրենի քնարը 10, Մաքսիմ Կորքիի Ֆոմա Կորտիէֆը 10, Ջ. Եսայեանի վերջին բաժակը 6,30 եւ Ընկերութեան ժամերը 1, Հայորդիներ 8, Ափրոդիտէ 10, Հայկական երգարան 8, Երազահան 5, Փարիզէթ 6, Աշըգ Ղարիպ (հայերէն 6,30 Թրք. 5), Աքլոր եղբայր 6, Թէոդիկի 1926ի տարեցոյցը 35, Ֆրանս. բառարան 50, Ֆրանսերէն խօսակցութիւն 5, ինչպէս նաեւ ուրիշ ամէն տեսակ վէպեր, թատերգութիւններ եւ գաւեշտներ։ Փափաքողներուն գրացուցակ կը ղրկուի։ կանխիկ վճարում կամ Contre Remboursement։ Հասցէ L. Mozian, 5, Ave. Quihou St. Mandé (Seine)։ 10-1

ՇԱՒԻԼԻ ՄԷՋ

3 լաւ կահաւորուած սենեակներ եւ խոհանոց մը վարձու կը տրուի փոքր ընտանիքի մը Ապրիլ մկէն սկսեալ։ Դիմել խմբագրատուն։

Le Gérant : H. TEURNIER

Impr. MASSIS

208bis, Rue Lafayette Paris(10e

ԱՒԹԼԻԻ ՓՆՏՈՒՂՆԵՐՈՒՆ

ԴԵՐՁԱԿԻ, ԿՕՇԿԱԿԱՐԻ ՈՐ ԵՒ Ի ԱՐՈՒ

Փողոցէն ուղղակի պրոմուաք մը եւ սենեակ մը, խոհանոց եւ ելեկտրականութիւն։ Հարկին բնակարանի համար բորդարկի վրայ սենեակ մը պիտիկրնայ տրուիլ։ Դիմել միշապէս նշանեանի՝ 2 ave Docteur Leray Paris (13e) մուտքէն։

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Կիւրինցի Սրբուհի Տոռուկեանը կը փնտռէ իր ամուսինը Սահակ Ծառուկեանը, որ 1924ին Ֆրանսա եկած է եւ խաւտած Մէն է Լուար նահանգին Շոտֆօն գիւղին քարտէսը։ Յետոյ գացած է նամակողմերը։ Տեղեկացնել S. Tidikian 46 Ave. Aristide Briand Lancey (Isère)

Էօտէմիշցի Պատուհանին կնոջ Վաւուառիա Արթինեանը կը փնտռէ իր զաւակը Հաճի Աբրահամ Յարութիւնեանը։ Պէյրութէն դինքը տեսնողներ եղած բայց այժմ ուր ըլլալը անծանօթ կը մնայ. առաջին անգամ ան կուգիայ մը տուղին 400 (ֆրանսական) նուէր կար։

Ուղղակի կամ «Յառաջի» Լոցաւ տեղեկացնել հետաքրքրուողներուն։ Հասցէին.— Mr. Ohan Artinian 5, Rue Mistral, Salin de Giraud (France)։ Կը խնդրուի Մուրթերէրէն արտատպել։

Բնիկ Մալաթիացի Նիկողոս Ներսէսեան կը փնտռէ իր քոյրը Յակոբ Ներսէսեանը, որ 1917ին Ուրֆայի շրջակայ Եման գիւղը կը գտնուէր։ Տեղեկացնող եւ ուրըլլալը տեղեկացնողին 500 ֆրանք նուէր կը գրել Nersès Nersessian, Carrée Bellène, Vaucluse, Fr.

ՍԱԿԱՐԱՆ

30 Մարտ 1926

ԴՐԱՄՆԵՐ

Ոսկերին,	L. St.	1
Տոլար,	Dollar	2
Մարք (ոսկի)	Mark	1
Թրքական ոսկի	L. Trq.	1
Թրք. ոսկի	» or	1
Մէճիտիէ	Médjidié	1
Լէվա 100 հատ	Léva	1
Տրախմի »	Drachme	1
Լիր »	» Lire	1
Պելճ. ֆրանք	» Frc. Belge	3
Շուից. »	Frc. Suisse	1
Ձերվոնեց	(10 Roubles or)	

ԱՐԾԵԹՈՒՊՂԵՐ

Եգ. Ֆր. Ֆոնսիէ	I Cr. Fonc. Eg.	3200
»	II »	1950
»	III »	1870
Թուրքական երկկող.	Lots turcs	130

Comptoir Parisien de change et de Crédit
80, Rue Lafayette